

FORSVARSKOMMANDOEN

ANALYSE AF FORSVARETS, HJEMMEVÆRNETS OG DET STATSLIGE BEREDSKABS LANGSIGTEDE BEHOV FOR ETABLISSEMENTER, HERUNDER KASERNER, FLADESTATIONER OG FLYVESTATIONER.

København maj 2012

Indholdsfortegnelse

Resume	7
1. Indledning	16
1.1. Baggrund.....	16
1.2. Direktiv	16
1.2.1. Projektorganisation	17
1.2.2. Opgave og forudsætninger	18
1.2.3. Afgrænsning	19
1.2.4. Resultat	20
1.3. Opgaveanalyse	20
1.3.1. Teori og metode.....	21
1.3.2. Kapacitetsudnyttelsestilgang	22
1.3.3. Strategiske perspektiver	23
1.3.4. Konsekvensanalyse af analysemodellerne	23
1.4. Struktur.....	24
1.5. Dokumentation	24
2. Den operative og geografiske struktur	25
2.1. Metode	25
2.2. Forsvarets slutmålsstruktur i 2014.....	25
2.2.1. Hærens Operative Kommando.	26
2.2.2. Søværnets Operative Kommando.	28
2.2.3. Flyvertaktisk Kommando.	30
2.2.4. Arktisk kommando	31
2.2.5. Forsvarets Personeltjeneste.....	31
2.2.6. Forsvarets Materieltjeneste.....	31
2.2.7. Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste.	32
2.2.8. Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste.....	33
2.2.9. Forsvarsakademiet.	33
2.2.10. Forsvarets Sundhedstjeneste.	33
2.2.11. Forsvarets Regnskabstjeneste.	34
2.2.12. Forsvarsstaben.	34
2.2.13. Forsvarets Center for Digital Forvaltning og Uddannelse.	34
2.2.14. Forsvarets Veterancenter.	34
2.3. Hjemmeværnets slutmålsstruktur i 2014	34
2.3.1. Hærhjemmeværnet.....	35

2.3.2. Virksomhedshjemmeværnet	35
2.3.3. Marinehjemmeværnet.....	35
2.3.4. Flyverhjemmeværnet	35
2.3.5. Hjemmeværnets støttestruktur består af:.....	35
2.4. Det statslige beredskabs slutmålsstruktur i 2011	36
3. Konsekvenser i relation til personel	39
3.1. Metode	39
3.2. Generelle overvejelser	39
3.2.1. Eksternt rekrutteringsgrundlag.....	39
3.2.2. Udvikling i søgning til forsvarets uddannelser over tid (2005-2010).....	40
3.2.3. Regionsfordeling af forsvarets stillinger og de ansattes bopæl.....	41
3.2.4. Personelmæssige forhold i hæren	42
3.2.5. Personelmæssige forhold i flyvevåbnet	43
3.2.6. Personelmæssige forhold i søværnet	43
3.2.7. Personelmæssige erfaringer i forbindelse med tidligere større organisationsændringer	44
3.3. Sammenfatning	45
4. Etableringskapaciteten	47
4.1. Metode	47
4.1.1. Kapacitetsopgørelse ved forsvaret og hjemmeværnet.....	47
4.1.2. Kapacitetsopgørelse ved det statslige beredskab.....	48
4.2. Afgrænsning af etableringsområdet	49
4.2.1. Kaserner	50
4.2.2. Flådestationer	52
4.2.3. Flyvestationer	53
4.2.4. Skyde- og øvelsesområder	54
4.2.5. Administrative faciliteter	55
4.2.6. Sammenfatning.....	55
4.3. Etableringsbeskrivelser.....	55
4.3.1. Beskrivelse af etableringen	56
4.3.2. Anvendelse	57
4.3.3. Kapacitet.....	58
4.3.4. Sammenfatning.....	59
4.4. Konsekvens af en ændret værnepligt.....	62
4.4.1. Forudsætninger og afgrænsning.....	63
4.4.2. Den fremadrettede personelstruktur og uddannelse i forsvaret	63

4.4.3. Bemandingsmæssige konsekvenser ved en ændret værnepligt.....	65
4.4.4. Etableringsmæssig konsekvens af en ændret værnepligt	66
4.4.5. Sammenfatning.....	67
5. Opstilling af analysemodeller	68
5.1. Analyse af etableringskapaciteten	68
5.1.1. Kaserner	68
5.1.2. Regional sammenfatning af kaserner	76
5.1.3. Delkonklusion kaserner	80
5.1.4. Flyvestationer	81
5.1.5. Delkonklusion flyvestationer	87
5.1.6. Flådestationer	87
5.1.7. Delkonklusion flådestationer	90
5.2. Analysemodeller i fase 1	90
5.2.1. Haderslev til Fredericia.....	90
5.2.2. Varde til Oksbøl	91
5.2.3. Sønderborg til Varde.....	91
5.2.4. Allinge til Almegård	92
5.2.5. Søgårdlejren til Skrydstrup.....	92
5.2.6. Odense til Fredericia.....	92
5.2.7. Stensved til Vordingborg.....	92
5.2.8. Slipshavn til Korsør.....	92
5.2.9. Aalborg til Karup	92
5.2.10. Korsør til Frederikshavn.....	93
5.3. Analysemodeller i fase 2	94
5.3.1. Høvelte til Vordingborg	94
5.3.2. Vordingborg til Aalborg/Karup/Skrydstrup.....	94
5.3.3. Høvelte til Vordingborg OG Vordingborg til Aalborg/Karup/Skrydstrup.....	95
5.3.4. Varde til Aalborg/Oksbøl	95
5.3.5. Sønderborg til Nymindegab	96
6. Ressourcemæssig analyse.....	97
6.1. Haderslev til Fredericia.....	98
6.1.1. Etablering	98
6.1.2. Personel	102
6.1.3. Økonomi	105
6.1.4. Sammenfatning.....	109
6.2. Varde til Oksbøl.....	110

6.2.1. Etablissement	110
6.2.2. Personel	111
6.2.3. Økonomi	111
6.2.4. Sammenfatning.....	111
6.3. Sønderborg til Varde	112
6.3.1. Etablissement	112
6.3.2. Personel	113
6.3.3. Økonomi	113
6.3.4. Sammenfatning.....	114
6.4. Høvelte til Vordingborg.....	115
6.4.1. Etablissement	115
6.4.2. Personel	117
6.4.3. Økonomi	118
6.4.4. Sammenfatning.....	118
6.5. Vordingborg til Aalborg.....	119
6.5.1. Etablissement	119
6.5.2. Personel	120
6.5.3. Økonomi	121
6.5.4. Sammenfatning.....	121
6.6. Høvelte til Vordingborg og Vordingborg til Aalborg.....	122
6.6.1. Etablissement	122
6.6.2. Personel	124
6.6.3. Økonomi	125
6.6.4. Sammenfatning.....	125
6.7. Varde til Aalborg og Oksbøl	126
6.7.1. Etablissement	126
6.7.2. Personel	127
6.7.3. Økonomi	128
6.7.4. Sammenfatning.....	128
6.8. Sønderborg til Nymindegab.....	130
6.8.1. Etablissement	130
6.8.2. Personel	131
6.8.3. Økonomi	132
6.8.4. Sammenfatning.....	132
6.9. Allinge til Almegård.....	133
6.9.1. Etablissement	133

6.9.2. Personel	135
6.9.3. Økonomi	136
6.9.4. Sammenfatning.....	136
6.10. Søgårdlejren til Skrydstrup	137
6.10.1. Etablissement	137
6.10.2. Personel.....	138
6.10.3. Økonomi	138
6.10.4. Sammenfatning.....	138
6.11. Odense til Fredericia	139
6.11.1. Etablissement	139
6.11.2. Personel.....	139
6.11.3. Økonomi	140
6.11.4. Sammenfatning.....	140
6.12. Stensved til Vordingborg	141
6.12.1. Etablissement	141
6.12.2. Personel.....	142
6.12.3. Økonomi	142
6.12.4. Sammenfatning.....	142
6.13. Slipshavn til Korsør	143
6.13.1. Etablissement	143
6.13.2. Personel.....	144
6.13.3. Økonomi	144
6.13.4. Sammenfatning.....	144
6.14. Lukning af Flyvestation Aalborg	146
6.14.1. Etablissement	146
6.14.2. Personel.....	148
6.14.3. Materiel.....	149
6.14.4. Økonomi	150
6.14.5. Sammenfatning.....	151
6.15. Lukning af Flådestation Korsør.....	153
6.15.1. Etablissement	153
6.15.2. Personel.....	154
6.15.3. Økonomi	157
6.15.4. Sammenfatning.....	157
6.16. Nutidsværdibetragtninger	160

6.17. Særlige forhold i forbindelse med hjemmeværnets anvendelse af øvelsespladser og skydebaner.....	162
7. Kvalitativ analyse	163
7.1. Metode	163
7.1.1. Overensstemmelse med udvalgte strategier.....	164
7.1.2. Vægtning af de udvalgte strategier.....	165
7.1.3. Model for scoring af analysemodellerne i forhold til de udvalgte strategier.....	166
7.2. Metode vedr. beslutningsstøttediagrammer.....	166
7.2.1. Beslutningsstøttediagram 1 (BS1).....	166
7.2.2. Beslutningsstøttediagram 2 (BS2).....	167
7.3. Kvalitativ analyse.....	168
7.4. Beslutningsstøttediagrammer.....	169
7.4.1. BS1.....	169
7.4.2. BS2.....	170
8. Konklusion og perspektivering	174
8.1. Analysemodeller.....	174
8.1.1. Hærens kaserner	174
8.1.2. Øvrige kaserner og indplacering.....	178
8.1.3. Flyvestationer	179
8.1.4. Flådestationer.....	180
8.1.5. Skyde- og øvelsesområder	182
8.2. Sammensatte modeller	182
8.2.1. Model 1A – Nuværende struktur/flådestationen lukkes.....	183
8.2.2. Model 1B – Nuværende struktur/flådestationen bibeholdes	183
8.2.3. Model 2A – Værnepligten ændres/flådestationen lukkes.....	184
8.2.4. Model 2B – Værnepligten ændres/flådestationen bibeholdes.....	184
8.2.5. Sammenfatning.....	185
8.3. Perspektivering.....	186

RESUME

Analysen beskriver forsvarets, hjemmeværnets og det statslige beredskabs langsigtede behov for etableringer.

I indledningen i kapitel 1 beskrives baggrund for analysen og direktivet for denne, og der gennemføres en opgaveanalyse. Analysen er afgrænset i forhold til faciliteter på depotområdet samt logistik og vedligeholdelsesområdet, som undersøges nærmere i selvstændige analyser i regi af Styregruppe Effektivisering af Forsvarets og Hjemmeværnets Logistik (SG EFLOG). Der er gennemført dataindsamling og beskrivelse af skyde- og øvelsesområder samt skoler og administrative faciliteter, men analysen er fokuseret mod kaserner, flyvestationer og flådestationer.

I kapitel 2 redegøres for forsvarets, hjemmeværnets og det statslige beredskabs operative og geografiske struktur ved udgangen af det nuværende forlig – herunder størrelsen og den geografiske placering af elementerne i strukturen.

I kapitel 3 gennemføres en overordnet analyse af konsekvenserne ved den i kapitel 2 beskrevne operative og geografiske struktur i relation til forsvarets personel og personelstruktur, herunder bl.a. rekruttering, fastholdelse, uddannelse og operative anvendelse.

Med udgangspunkt i personelstrukturens demografi, personelrekruttering og ansættelsesretlige forhold mv. er det sammenfattende vurderingen, at det videre analysearbejde bør medtage følgende overordnede personelmæssige parametre og overvejelser:

- Generelt vil lukning af et tjenestested ydelsesmæssigt medføre flytning af alt personel, hvilket medfører udgifter til midlertidig tjeneste samt flyttegodtgørelse i forbindelse med, at nyt tjenestested meddeles.
- De personelmæssige udfordringer ved at skabe et øst/vest forsvar. Såfremt flere 'producerende' tjenestesteder flyttes fra Østdanmark til Vestdanmark vil det forøge udfordringen i forhold til en officersskolestruktur, og flere af de største funktionelle tjenester samt departement og forsvarsstab placeret i region Hovedstaden. Dette forudses at ville medføre militærpersonelmæssige flytninger mellem landsdelene og give nye udfordringer i forbindelse med fastholdelse.
- En bred geografisk spredning er som udgangspunkt hensigtsmæssig, idet der skal differentieres mellem rekruttering og personeldriftsmæssige aspekter. Det betyder bl.a., at det i et rekrutteringsmæssigt perspektiv ofte vil være fordelagtigt at have en geografisk spredning af tjenestestederne, hvorimod det af fastholdelses- og personeldriftsmæssige årsager ofte vil være en fordel geografisk at centralisere tjenestestederne.

Generelt er der en relation mellem forsvarets stillinger og de ansattes bopæl, idet der er nogle forskelle værnene imellem. Eksempelvis er søværnets personel bosiddende såvel i som uden for tjenestestedets regionale placering.

Værnenes bidrag ses at understøtte de anførte rekrutterings-, fastholdelsesmæssige og operative perspektiver, idet rekruttering i et vist omfang sker regionalt og i relation til de lokale tjenestesteder. Ligeledes vil de fastholdelsesmæssige og operative perspektiver

kunne løses over tid og gennem et ændret operationsmønster, hvilket flyvevåbnet bl.a. har haft succes med i forbindelse med udflytningen fra Flyvestation Værløse.

En eventuel flytning af Flådestation Korsør til Nordjylland vurderes at ville medføre en øget afgang af yngre officerer samt specialister/teknisk personel med risiko for at påvirke søværnets opgaveløsning i længere tid, men det er samtidig vurderingen, at det personelmæssige efterslæb over længere tid kan udlignes gennem en øget regional rekruttering. Dog vil den geografiske centralisering af søværnet i region Nordjylland kunne medføre, at søværnet vil skulle bruge længere tid, i forhold til flyvevåbnet, til at opbygge den krævede personelstruktur.

I kapitel 4 beskrives forsvarets, hjemmeværnets og det statslige beredskabs etableringer og den lokale etableringsmæssige kapacitetsudnyttelse analyseres.

Kapitlet indledes med en afgrænsning af etableringsområdet, hvor undersøgelsen fokuseres på 69 udvalgte etableringer fordelt på 38 etableringer i forsvaret og hjemmeværnet, 22 skyde- og øvelsesområder samt ni etableringer i Beredskabsstyrelsen. Etableringerne er kategoriseret i følgende typemæssige opdeling:

- 26 kaserner, heraf:
 - 14 fra hæren
 - Syv fra Beredskabsstyrelsen
 - Tre fra søværnet og
 - To fra hjemmeværnet
- To flådestationer samt Hjemmeværnsskolens Marinehjemmeværnssektion på Slipshavn.
- Tre flyvestationer.
- Otte større skyde- og øvelsesområder samt 14 øvelsespladser i tilknytning til kasernerne.
- 15 administrative etableringer.

Til støtte for den efterfølgende vurdering af den etableringsmæssige kapacitetsudnyttelse er der udarbejdet en række etableringsbeskrivelser, som findes i tillæg til rapporten. Etableringsbeskrivelserne beskriver detaljer vedrørende driftsstruktur og økonomi samt anvendelse og kapacitetsudnyttelse ved de udvalgte etableringer.

Kapitlet afsluttes med en analyse af konsekvenserne ved en ændret værnepligt. Analysen bygger videre på forudsætningerne for den tidligere analyse, men tager afsæt i en suspension af værnepligten, hvor bemanningen ved de nuværende værnepligtsbaserede særtjenester i forsvaret samt det statslige redningsberedskab videreføres med personale, hvis vilkår på etableringsområdet modsvarer de, som er gældende for værnepligtige i dag. Formålet med analysen er at fastlægge behovet for etableringer til gennemførelse af forsvarets basisuddannelser ved øvrige myndigheder m.v. ved en ændring af værnepligten

Det konkluderes, at en ændring af værnepligten som beskrevet ikke vil frigøre hele kapaciteter, som kan afhændes, men det reducerede behov for uddannelse vil frigøre delkapaciteter til uddannelse generelt ved etableringerne.

Den frigjorte kapacitet giver mulighed for at samle uddannelsen ved enkelte etableringer og fjerne uddannelsen ved andre. Herved opnås en væsentlig fleksibilitet, som konstruktivt kan bidrage til at reducere investeringsbehovet ved en ændring af etableringsstrukturen, såfremt ændringen omfatter etableringer, hvor der i dag gennemføres basisuddannelse.

I kapitel 5 gennemføres en analyse af etableringskapaciteten med henblik på at opstille analysemodeller til optimering af etableringsstrukturen.

Analysen tager udgangspunkt i en vurdering af kapacitetsudnyttelsen, som beskrevet i kapitel 4 og i etableringsbeskrivelserne. De anførte oplysninger er således ikke nødvendigvis fuldt ud dækkende, men de giver anledning til at udvælge de områder, hvor det findes relevant at undersøge muligheder. Ved den efterfølgende behandling af muligheder er der gennemført besigtigelser med henblik på at afstemme etableringsoplysningerne i forhold til de reelle forhold.

På baggrund af analysen opstilles umiddelbart følgende analysemodeller, som findes relevante at undersøge nærmere i den efterfølgende konsekvensanalyse:

- **Haderslev til Fredericia.**
Telegrafenhederne og Stab Danske Divisionskommando samles i Fredericia. Stab 1. Brigade flyttes til Holstebro og Deployable Communication Module Kompagniet flyttes til Flyvestation Skrydstrup. Slesvigske Musikkorps forbliver i egne lokaler i Haderslev. Haderslev kaserne afhændes.
- **Varde til Oksbøl**
Danske Artilleriregiment samles i Oksbøl. Varde kaserne afhændes.
(Modellen er et alternativ til Sønderborg til Varde samt Varde til Aalborg/Oksbøl)
- **Sønderborg til Varde**
Hærens Sergentskole i Sønderborg flyttes til Varde. Sønderborg kaserne afhændes.
(Modellen er et alternativ til Varde til Oksbøl, Varde til Aalborg/Oksbøl samt Sønderborg til Nymindegab)
- **Allinge til Almegård**
Indplacering af Beredskabsstyrelsens beredskabscenter i Allinge på Almegårds kaserne. Faciliteterne i Allinge reetableres og lejemålet opsiges.
- **Søgårdlejren til Skrydstrup.**
Hærhjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland samt Hjemmeværnsskolens Uddannelsescenter Sydjylland i Søgårdlejren flyttes til Flyvestation Skrydstrup. Søgårdlejren afhændes.
- **Odense til Fredericia**
Totalforsvarsregion Fyn, Syd- og Sønderjylland flyttes fra Odense til Fredericia. Lejemålet på Odense kaserne opsiges.

- **Stensved til Vordingborg**
Hærhjemmeværnsdistrikt Sydsjælland og Lolland-Falster samt Hjemmeværnsskolens Uddannelsescenter Sydsjælland flyttes fra Stensved til Vordingborg kaserne. Stensved kaserne afhændes.
- **Slipshavn til Korsør**
Hjemmeværnsskolens Marinehjemmeværnssektion i Slipshavn samt Marinehjemmeværnsdistrikt Øst i Ringsted flyttes til Flådestation Korsør. Lejekontrakten for Slipshavn opsiges.
(Modellen er et alternativ til Korsør til Frederikshavn)
- **Aalborg til Karup**
Air Transport Wing og Jægerkorpset flyttes fra Aalborg til Flyvestation Karup. Flyvestation Aalborg inklusiv baneområdet afhændes.
- **Korsør til Frederikshavn**
Søværnets enheder samles på Flådestation Frederikshavn. Flådestation Korsør afhændes og Hjemmeværnsskolens Marinehjemmeværnssektion forbliver på Slipshavn. 1. Eskadre miljøenheder og Vessel Traffic Service Storebælt forbliver i Korsør.
(Modellen er et alternativ til Slipshavn til Korsør)

Med udgangspunkt i analysen af konsekvenserne ved en ændret værnepligt, er der yderligere opstillet følgende analysemodeller til behandling i konsekvensanalysen:

- **Høvelte til Vordingborg**
Livgarden flyttes til Vordingborg kaserne. Livgardens vagtgående kompagni vil fortsat være indplaceret på Gothersgades kaserne i København. Høvelte kaserne afhændes
(Modellen er et alternativ til modellerne med Vordingborg til Aalborg m.v.)
- **Vordingborg til Aalborg/Karup/Skrydstrup**
Det Danske Internationale Logistik Center nedlægges og Vordingborg kaserne lukkes. National Support Danmark (NSDK) flyttes til Skrydstrup. National Movement Coordination Center (NMCC) og Movement Control (MOVCON) flyttes til Karup. National Support Bataljonen (NSBTN) flyttes til Aalborg kaserne og sammenlægges med Trænregimentet.
(Modellen er et alternativ til modellerne med Høvelte til Vordingborg)
- **Høvelte til Vordingborg OG Vordingborg til Aalborg/Karup/Skrydstrup**
Livgarden flyttes til Vordingborg kaserne, og Det Danske Internationale Logistik Center nedlægges. Høvelte kaserne lukkes. Livgardens vagtgående kompagni vil fortsat være indplaceret på Gothersgades kaserne i København.
(Modellen er en kombination af de to alternative delmodeller)
- **Varde til Aalborg/Oksbøl**
3. Intelligence, Surveillance, Target Acquisition & Reconnaissance afdeling flytter fra Varde kaserne til Flyvestation Aalborg og samplaceres med Jægerkorpset. Stab

Danske Artilleriregiment flyttes til Oksbøl og samplaceres med 1. afdeling. Varde kaserne lukkes.

(Modellen er et alternativ til Sønderborg til Varde samt Varde til Oksbøl)

- **Sønderborg til Nymindegab**

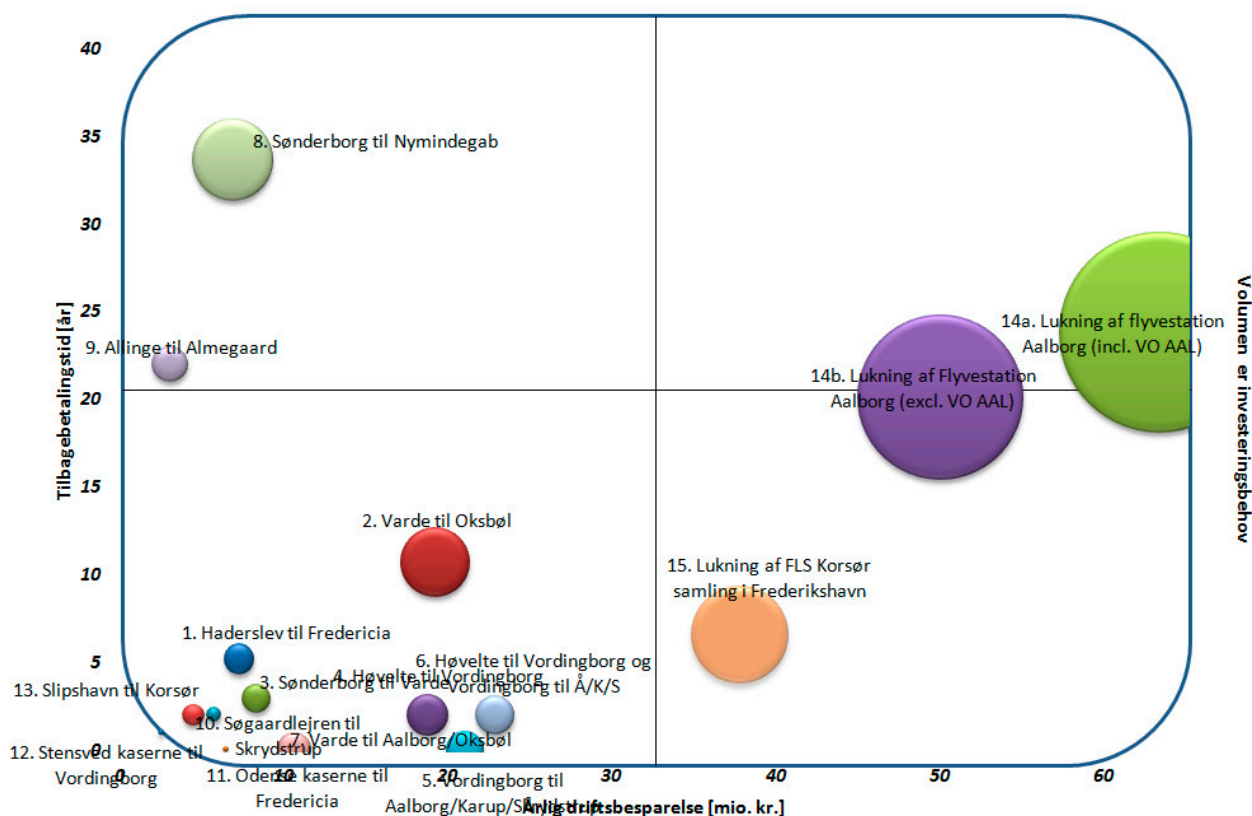
Hærens Sergentskole flyttes til Nymindegab. Sønderborg kaserne afhændes.

(Modellen er et alternativ Sønderborg til Varde)

I kapitel 6 analyseres de ressourcemæssige behov ved nuværende og alternativ(e) etableringsmasse.

Analysen består af tre delelementer. I projektorganisationen er gennemført to delanalyser af henholdsvis personelområdet og etableringsområdet med henblik på at beregne og vurdere nødvendige investeringer og driftsudgifter ved implementering af modellerne. I rapporten sammenstilles disse i en samlet investeringsprofil, og der opstilles økonomiske nøgletal for analysemodellen.

I kapitel 7 gennemføres en kvalitativ analyse af analysemodellerne. I den kvalitative analyse vurderes den strategiske værdi af de opstillede analysemodeller, og resultaterne af den ressourcemæssige og den kvalitative analyse sammenfattes i to beslutningsstøttediagrammer.

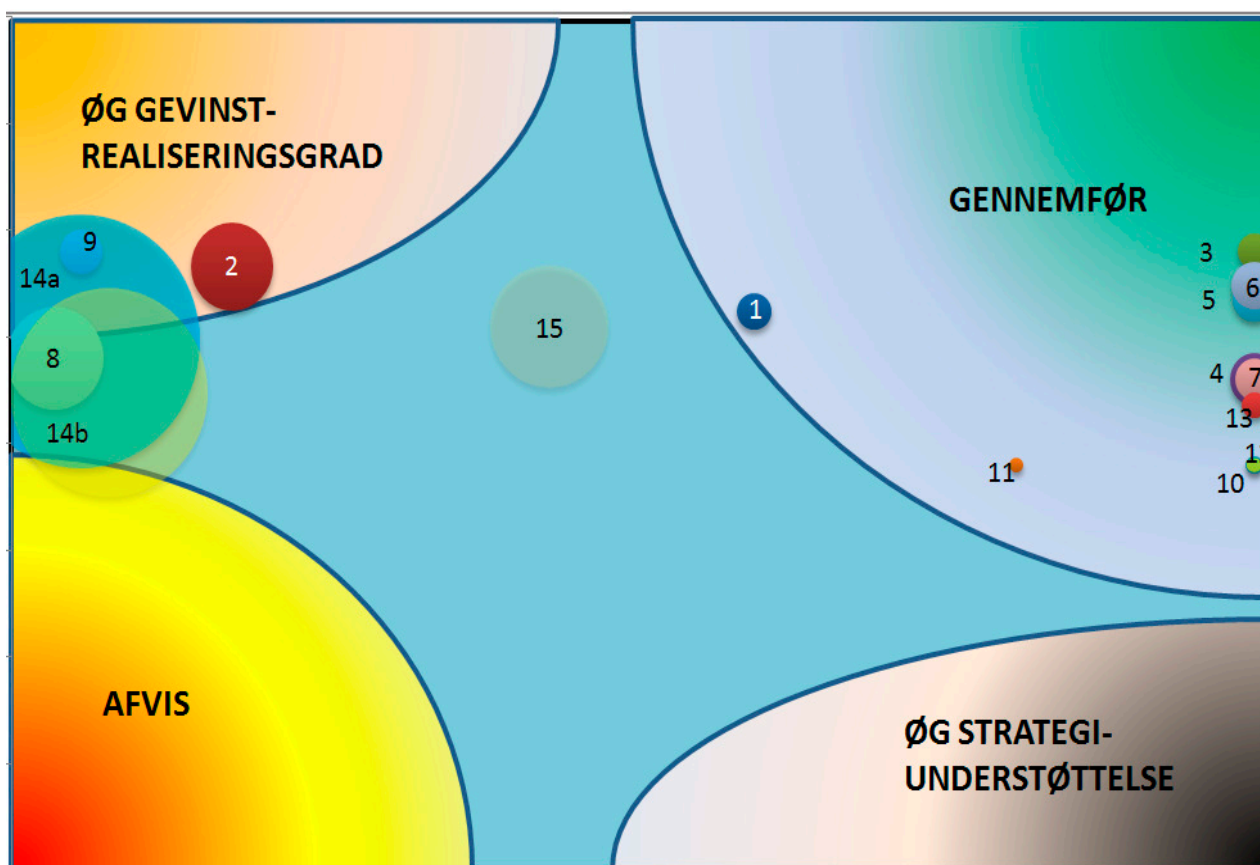

Figur 1: Beslutningsstøttediagram 1

I det første beslutningsstøttediagram visualiseres tilbagebetalingen sammenholdt med det årlige driftsbesparelsespotentiale og med angivelse af investeringsbehov som størrelsen af cirkel.

Ud fra en økonomisk betragtning fremgår, at modellerne følger et mønster om, at stor investering medfører stort besparelsespotentiale – men også stor tilbagebetalingstid.

Modellen vedr. flytning af Hærens Sergentskole fra Sønderborg til Nymindegab skiller sig ud som et eksempel på en model med et stort investeringsbehov med et relativt begrænset potentiale, hvilket forøger tilbagebetalingstiden.

Figur 2: Beslutningsstøttediagram 2

I beslutningsstøttediagram to visualiseres gevinstrealiseringsgraden¹ på x-aksen sammenholdt med strategiunderstøttelsen på y-aksen med angivelse af bruttoinvesteringsbehovet som størrelsen af cirkelen.

Af diagrammet fremgår, at en række af modellerne placerer sig i højre side, hvilket indikerer, at de har en høj gevinstrealisering, og således kan sammenfattes som værende umiddelbart anvendelige. Det drejer sig om (nummeret i parentes henviser til placeringen i diagrammet):

- Sønderborg til Varde (3)

¹ Årlig besparelse divideret med nettoinvesteringsbehov.

- Vordingborg til Aalborg (5)
- Høvelte til Vordingborg og Vordingborg til Aalborg (6)
- Høvelte til Vordingborg (4)
- Varde til Oksbøl og Aalborg (7)
- Slipshavn til Korsør (13)
- Søgaardlejren til Skrydstrup (10)
- Stensved til Vordingborg (12)
- Odense til Fredericia (11)

Alle disse modeller har en tilbagebetalingstid under tre år.

Midt i diagrammet ligger modellerne:

- Korsør til Frederikshavn (15)
- Haderslev til Fredericia (1)

Modellen vedr. Haderslev til Fredericia har en tilbagebetalingstid på fem år, og modellen vedr. Korsør til Frederikshavn har en tilbagebetalingstid på syv år.

I den modsatte side af diagrammet samler sig en gruppe af modellerne med et relativt lavt "afkast". Det drejer sig om:

- Lukning af Flyvestation Aalborg (14a og 14b)²
- Varde til Oksbøl (2)
- Allinge til Almegård (9)
- Sønderborg til Nymindegab (8)

Disse modeller har en tilbagebetalingstid på over 10 år. Det forekommer for disse modeller ikke umiddelbart at være interessant at analysere yderligere, med mindre der kan identificeres væsentlige muligheder for at øge gevinstrealiseringsgraden. Dette kunne være som følge af et yderligere besparelspotentiale eller som følge af et reduceret investeringsbehov.

I kapitel 8 konkluderes og perspektiveres på analysen. Indledningsvist fremhæves, at analysen er drevet af et etableringsperspektiv, og at dette ikke kan stå alene som beslutningsgrundlag. Analysen opstiller et grundlag for at vurdere de økonomiske og personelrelaterede konsekvenser ved analysemodellerne, men analysen opstiller ikke en komplet business case for modellerne. Såfremt det efterfølgende fra politisk niveau beslutes at arbejde videre med udvalgte modeller i etableringsanalysen, vil det være nødvendigt at gennemføre en nærmere analyse af disse, og i den forbindelse er det væsentligt, at forudsætninger for modellen fastlægges i koordinat med de øvrige analyser, der i øjeblikket gennemføres.

Vedrørende hærens kaserner har besigtigelserne vist, at alle skitserede modeller stort set er uafhængige af en suspension af værnepligten og således ville kunne implementeres. Som en sammenfatning af undersøgelsen kan det konstateres, at såfremt værnepligten

² Modellen er analyseret i to varianter i relation til værkstedsområdet, hvorfor der er to placeringer i diagrammet.

fastholdes, så kan der nedlægges et antal etableringer, og såfremt værnepligten ændres, så bør der nedlægges et antal etableringer.

Da den ressourcemæssige analyse er gennemført under forudsætning af en ændret værnepligt, er der opstillet to varianter af mulige samtidige etableringstilpasninger, hvor følgende etableringer forlades:

- Haderslev kaserne
- Sønderborg kaserne

Eller:

- Haderslev kaserne
- Høvelte kaserne
- Varde kaserne

Vedrørende de øvrige kaserner ses det muligt samtidigt at forlade følgende etableringer:

- Søgårdlejren
- Stensved kaserne
- Odense kaserne

Det er ud fra et økonomisk perspektiv ikke umiddelbart lykkedes at opstille en etableringsmæssig hensigtsmæssig analysemodel vedr. flyvestationerne, men der er identificeret et yderligere potentiale for at udfordre den nuværende model. Endvidere er det vurderingen, at der bør gennemføres en ny vurdering af behovet for flyvestationer forud for iværksættelsen af fremtidige investeringer i forbindelse med eventuel introduktion af et nyt kampfly.

Vedrørende flådestationerne er der opstillet en model for lukning af Flådestation Korsør og en alternativ model, hvor enhederne fra Slipshavn flyttes til Korsør. I de to varianter lukkes et af følgende etableringer:

- Flådestation Korsør
- Marinehjemmeværnssektionen i Slipshavn

Ud fra et etableringsmæssigt og et økonomisk perspektiv vurderes en lukning af Flådestation Korsør at kunne medvirke til at optimere etableringsstrukturen, samt på længere sigt at kunne bidrage med et driftsbesparelsespotentiale. Opgørelsen af det etableringsmæssige investeringsbehov bygger dog på en række forudsætninger, hvorved konsekvenserne ikke er fuldt ud belyst. Det er således konklusionen, at en række forhold vedr. modellen for lukning af Flådestation Korsør bør analyseres nærmere, såfremt modellen findes relevant.

Konklusionen sammenfattes med at der med udgangspunkt i de to varianter for hærens kaserner og de to varianter for flådestationerne opstilles fire samlede potentielle modeller. For hver af disse modeller er opgjort en samlet investeringsprofil og den afledte effekt på regionsfordelingen ved gennemførelse.

Det sammenfattes, at over en forligsperiode på fem år opnås et maksimalt provenu på ca. 205 mio. kr. ved modellen, hvor blandt andet Høvelte kaserne og Slipshavn lukkes. Efter 10 år opnås maksimalt provenu på ca. 598 mio. ved modellen hvor blandt andet Høvelte kaserne og Flådestation Korsør lukkes.

Det sammenfattes, at der opnås positivt provenu i år tre eller henholdsvis år fire og år fem afhængigt af, om flådestationen lukkes eller ej, og det bemærkes, at det først er i år otte, at der opnås et væsentligt større provenu ved en lukning af flådestationen i forhold til en lukning af Slipshavn.

Afslutningsvist perspektiveres etableringsanalysen. Her anføres blandt andet, at ved en alternativ tilgang til etableringsanalysen, hvor strukturen søges tilpasset med henblik på at centralisere de operative enheder, er det forventningen, at der vil kunne opstilles modeller, som kan lukke yderligere en eller to af hærens kaserner – eksempelvis Varde og Sønderborg samt Fredericia.

Der er i den aktuelle analyse ikke gennemført en detaljeret behandling af de administrative faciliteter. De fleste administrative faciliteter - med undtagelse af Søværnets Operative Kommando i Brabrand og Hjørring kaserne - er placeret i det storkøbenhavnske område, og bør analyseres i sammenhæng og på baggrund af beslutningerne vedrørende en eventuel sammenlægning af officersskolerne og modernisering af forsvarrets ledelse.

Såfremt det besluttet at gennemføre en samling af hærens enheder på Aalborg kaserner eller en sammenlægning af flådestationerne i Frederikshavn bør det overvejes at medtage værkstedsområdet i Hjørring i analysen, og i samme omgang analysere muligheden for at sammenlægge de funktionelle tjenester i Hjørring med de øvrige funktionelle tjenester og Forsvarskommandoen i København.

1. INDLEDNING

1.1. Baggrund

Af Forsvarsministeriets notat vedr. implementering af forsvarsforlig 2010-2014 af 22. juni 2010 fremgår bl.a. følgende:

"Der gennemføres en "midtvejsevaluering" af forligsimpliceringen i foråret 2012. Denne midtvejsevaluering skal ses i lyset af, at der i overensstemmelse med forligsaftalen iværksættes eller er iværksat følgende analysearbejder, der kan få positiv betydning for forsvarets økonomi:

"Analysen af forsvarets langsigtede behov for etableringer, herunder kaserner, flådestationer og flyvestationer."

I fodnoten til ovenstående analyse af forsvarets langsigtede behov for etableringer, herunder kaserner, flådestationer og flyvestationer, er endvidere anført:

"I henhold til Forsvarsforlig 2010 – 2014 skal der i denne forbindelse gennemføres en undersøgelse af, om forsvarets nuværende operative og geografiske struktur medfører uhensigtsmæssige konsekvenser i relation til forsvarets personel og personelstruktur, herunder for bl.a. rekruttering, fastholdelse, uddannelse og operative anvendelse af forsvarets personel."

Af Forsvarsministeriets implementeringsdirektiv af 16. juli 2010 til Forsvarschefen fremgår det bl.a.:

"Den i forsvarsforliget fastlagte etableringsstrukturundersøgelse gennemføres således, at resultatet af undersøgelsen foreligger januar 2012.

...Forsvarskommandoen anmodes endvidere om at sikre, at hjemmевærnet i størst muligt omfang indplaceres på forsvarets etableringer og at evt. overskydende etableringskapacitet i hjemmевærnet hurtigst muligt afhændes med henblik på tilvejebringelse af et provenu. Hovedhensynet til overordnede økonomiske helhedsbetragtninger skal dog afbalanceres med hjemmевærnets behov for placering af enheder og myndigheder i rammen af hjemmевærnets nye struktur.

I forlængelse heraf anmodes Forsvarskommandoen om – i dialog med Hjemmевærnskommandoen – at inddrage hjemmевærnet i den kommende etableringsstrukturundersøgelse."

1.2. Direktiv

Forsvarsministeriet udsendte 24. januar 2011 direktiv for analysearbejdet vedr. forsvarets langsigtede behov for etableringer, herunder kaserner, flådestationer og flyvestationer.

I forbindelse med arbejdet omkring beredskabsforliget for perioden 2012 blev det besluttet også at inddrage det statslige beredskabs etableringer i analysen. Forsvarsministeriet udsendte derfor i september 2011 justeret direktiv for analysearbejdet vedr. forsvarets,

hjemmeværnets og det statslige beredskabs langsigtede behov for etableringer, herunder kaserner, flådestationer og flyvestationer³.

Af direktivet fremgår bl.a.:

"Analysen skal beskrive ressourceforbrug samt fordele og ulemper ved fastholdelse af nuværende etablering og estimeret ressourceforbrug samt fordele og ulemper ved ændringer i forsvarets etableringsstruktur.

Analysen skal endvidere indeholde en overordnet tidsplan for implementering af ny etableringsstruktur.

I forbindelse med udvidelsen af analysen til også at omfatte det statslige beredskab fremhæves, at analysen skal vurdere mulighederne for ind- og samplacering på alle eksisterende etableringer på tværs af organisatoriske skel mellem forsvaret, hjemmeværnet og det statslige redningsberedskab.

Direktivet fastsætter som forudsætning, at:

"Analysen gennemføres med udgangspunkt i det opgavekompleks og de kapaciteter, der fremgår af forsvarsforliget, Forsvarsministeriets implementeringsdirektiv, forsvarets udkast til forligsimpliceringsplan af maj 2010 samt eksisterende beredskabsforlig."

Forsvarsministeriet har den 3. februar 2012 fastlagt rammerne for en supplerende analyse, idet rapporteringen vedr. etableringsanalysen opdeles i to faser:

Indledningsvist gennemføres en analyse med udgangspunkt i den nuværende struktur og det eksisterende datagrundlag. Denne analyse afgrænses til kaserner, flådestationer og flyvestationer. Dette arbejde er i det efterfølgende benævnt fase 1.

Efterfølgende gennemføres en supplerende analyse, som tager udgangspunkt i en suspension af værnepligten. Denne del er i det efterfølgende benævnt fase 2.

Samlet rapportering for analyserne skal være Forsvarsministeriet i hænde den 2. maj 2012.

1.2.1. Projektorganisation

Med reference til Forsvarsministeriets direktiv for analyse arbejdet af 24. januar 2011 etablerede Forsvarskommandoen 9. maj 2011 en projektorganisation bestående af en styregruppe og en arbejdsgruppe⁴.

³ Forsvarsministeriets brev af 30. september 2011: Direktiv for analysearbejdet vedr. Forsvarets, Hjemmeværnets og det statslige beredskabs langsigtede behov for etableringer, herunder kaserner, flådestationer og flyvestationer, 2011/002671-462871.

⁴ Forsvarskommandoens skrivelse af 10. maj 2011: Iværksættelse af etableringsanalyse, 2011/002671-398928.

Styregruppen er sammensat af:

- Chefen for Forsvarsstaben, formand
- Chefen for Hjemmeværnet
- Direktøren for Beredskabsstyrelsen
- Direktøren for Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste
- Chefen for Hærens Operative Kommando
- Chefen for Flyvertaktisk Kommando
- Chefen for Søværnets Operative Kommando
- Chefen for Forsvarskommandoens Planlægningsstab
- Chefen for Forsvarskommandoens Økonomistab
- Chefen for Forsvarskommandoens Personelstrategiske afdeling
- Chefen for Forsvarskommandoens Planlægningsafdeling (formand for arbejdsgruppen)
- En repræsentant for Forsvarskommandoens Materiel- og Etablisementssektion (sekretær)

Arbejdsgruppen AG ETAB er sammensat af:

- Chefen for Forsvarskommandoens Planlægningsafdeling (Formand).
- Chefen for Forsvarskommandoens Materiel- og Etablisementssektion.
- En repræsentant fra Forsvarskommandoens Personalestrategiske Afdeling
- En repræsentant fra Forsvarskommandoens Budget- og Controllingafdeling
- En repræsentant fra Hjemmeværnskommandoen
- En repræsentant fra Beredskabsstyrelsen
- En repræsentant fra Hærens Operative Kommando
- En repræsentant for Flyvertaktisk Kommando
- En repræsentant for Søværnets Operative Kommando
- To repræsentanter fra Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste
- En repræsentant fra Forsvarskommandoens Materiel- og Etablisementssektion (sekretær).

1.2.2. Opgave og forudsætninger

Forsvarskommandoen skal, under inddragelse af Hjemmeværnskommandoen og Beredskabsstyrelsen, lede og gennemføre analysen af forsvarets, hjemmeværnets og det statslige beredskabs langsigtede behov for etableringer med henblik på aflevering af rapport til Forsvarsministeriet i maj 2012⁵.

Analysen skal på tværs af organisatoriske skel mellem forsvaret, hjemmeværnet og det statslige redningsberedskab vurdere mulighederne for ind- og samplacering på alle eksisterende etableringer.

Analysen skal beskrive ressourceforbruget samt fordele og ulemper ved fastholdelse af nuværende etablering og estimeret ressourceforbrug samt fordele og ulemper ved ændringer i forsvarets etablisementsstruktur. Analysen skal endvidere indeholde en overordnet tidsplan for implementering af en ny etablisementsstruktur.

⁵ Termin for aflevering er ved Forsvarsministeriets brev af 3. februar fastlagt til april og maj 2012. I marts 2012 er der aftalt, at der gennemføres en samlet aflevering for fase 1 og 2 i maj 2012.

Analysen gennemføres i fase 1 med udgangspunkt i det opgavekompleks og de kapaciteter, der fremgår af forsvarsforliget, Forsvarsministeriets implementeringsdirektiv, forsvarets udkast til forligningsimplementeringsplan af maj 2010 samt eksisterende beredskabsforlig.

I fase 2 skal der supplerende, men byggende på fase 1, gennemføres en analyse, der tager afsæt i en suspension af værnepligten, hvor bemanningen ved de nuværende værnepligtsbaserede særtjenester i forsvaret samt det statslige redningsberedskab videreføres med personale, hvis vilkår på etablingsområdet modsvarer de, som er gældende for værnepligtige i dag. Herudover skal ske en fastlæggelse af behovet for etableringer til gennemførelse af forsvarets basisuddannelser ved øvrige myndigheder m.v.

Det forudsættes i analysen, at indtægterne fra salg af diverse etableringer kan anvendes til etablering af forsvarets enheder inden for rammerne af etablingsanalyseområdet

1.2.3. Afgrænsning

Forsvarsministeriets direktiv fastsætter ikke umiddelbart en afgrænsning af analysens sigte. På den ene side efterspørges en undersøgelse af de langsigtede behov for etablingsstyperne kaserner, flådestationer og flyvestationer⁶. På den anden side lægges op til en mere kortsigtet optimering gennem en kapacitetstilpasning på tværs af myndigheder og værn⁷.

Analysen afgrænses i omfang i forhold til Forsvarets Bygnings- og Etablingsstjeneste løbende lokale kapacitetstilpasning, som håndterer lokale ændringer. Etablingsundersøgelsen fokuserer således på større ændringer med fokus på hele etableringer.

Særskilte faciliteter på depotområdet samt logistik og vedligeholdelsesområdet undersøges nærmere i selvstændige analyser i regi af Styregruppe Effektivisering af Forsvarets og Hjemmeværnets Logistik (SG EFLOG) og herunder to arbejdsgrupper: Arbejdsgruppe Depoter, distribution og transport (AG DEP) og Arbejdsgruppe Vedligehold (AG VEDL).

Etablingsanalyseforholder sig til den aktuelle etablingsstruktur på depot og vedligeholdelsesområdet, og der er gennemført gensidig koordinering af ovenstående analyser.

Etablingsanalyseforholder sig alene til de etablingsmæssige konsekvenser ved en ændring af etablingsstrukturen. På baggrund af arbejdet i SG EFLOG er der opstillet en model, som undersøger de etablingsmæssige konsekvenser ved en nedlæggelse af Værkstedsområde Aalborg, hvor AG VEDL forholder sig til de strukturelle konsekvenser.

Der er gennemført dataindsamling og beskrivelse af skyde- og øvelsesområder samt skoler og administrative faciliteter, men der opstilles ikke konkrete analysemodeller for disse områder. Som udgangspunkt afhændes kaserner og garnisoner inklusiv skyde- og øvelsesområder, men der kan være særlige operative behov fra særligt Hjemmeværnet, der

⁶ Jf. titlen på direktivet.

⁷ Uddrag af direktivet: "Analysen skal på tværs af organisatoriske skel mellem forsvaret, hjemmeværnet og statslige redningsberedskab vurdere mulighederne for ind- og samplacering på alle eksisterende etableringer."

gør, at der bør tages en individuel vurdering. Dette adresseres, hvor det måtte være gældende.

De etableringer, som indgår i analysen af løsningsforslag til en organisatorisk samling af forsvarets officersskoler (AG OSFO), er ligeledes afgrænset fra analysen.

Der er en direkte kobling til Værnepligtsanalysen, idet fase 2 af etableringsanalysen kan betragtes som en etableringsmæssig konsekvensanalyse af en af de modeller, som er behandlet i værnepligtsanalysen.

1.2.4. Resultat

Arbejdsgruppens arbejde afleveres i form af en rapport, der dels beskriver den nuværende etableringsstruktur, dels opstiller og analyserer løsningsmuligheder i forhold til en langsigtet etableringsstruktur. Rapporten skal som minimum indeholde:

- En beskrivelse af forsvarets og hjemmeværnets operative og geografiske struktur i henhold til forligstekst m.v. samt tilsvarende forhold i relation til den nuværende beredskabsforlig.
- En beskrivelse af forsvarets, hjemmeværnets og det statslige beredskabs etableringsmæssige behov.
- En analyse af konsekvenser ved ovenstående operative og geografiske struktur i relation til forsvarets personel og personelstruktur, herunder bl.a. rekruttering, fastholdelse, uddannelse og operative anvendelse, samt analyse af tilsvarende relevante faktorer i relation til hjemmeværnet og det statslige redningsberedskab
- En analyse af muligheder for – med baggrund i forsvarets, hjemmeværnets og det statslige beredskabs etableringsmæssige behov samt eventuelle afdækkede u hensigtsmæssige forhold til ovenstående – at justere forsvarets, hjemmeværnets og det statslige beredskabs etableringsmasse, herunder den geografiske fordeling heraf.
- En analyse af de ressourcemæssige forhold ved den nuværende og alternativ(e) etableringsmasse, herunder geografiske forhold.

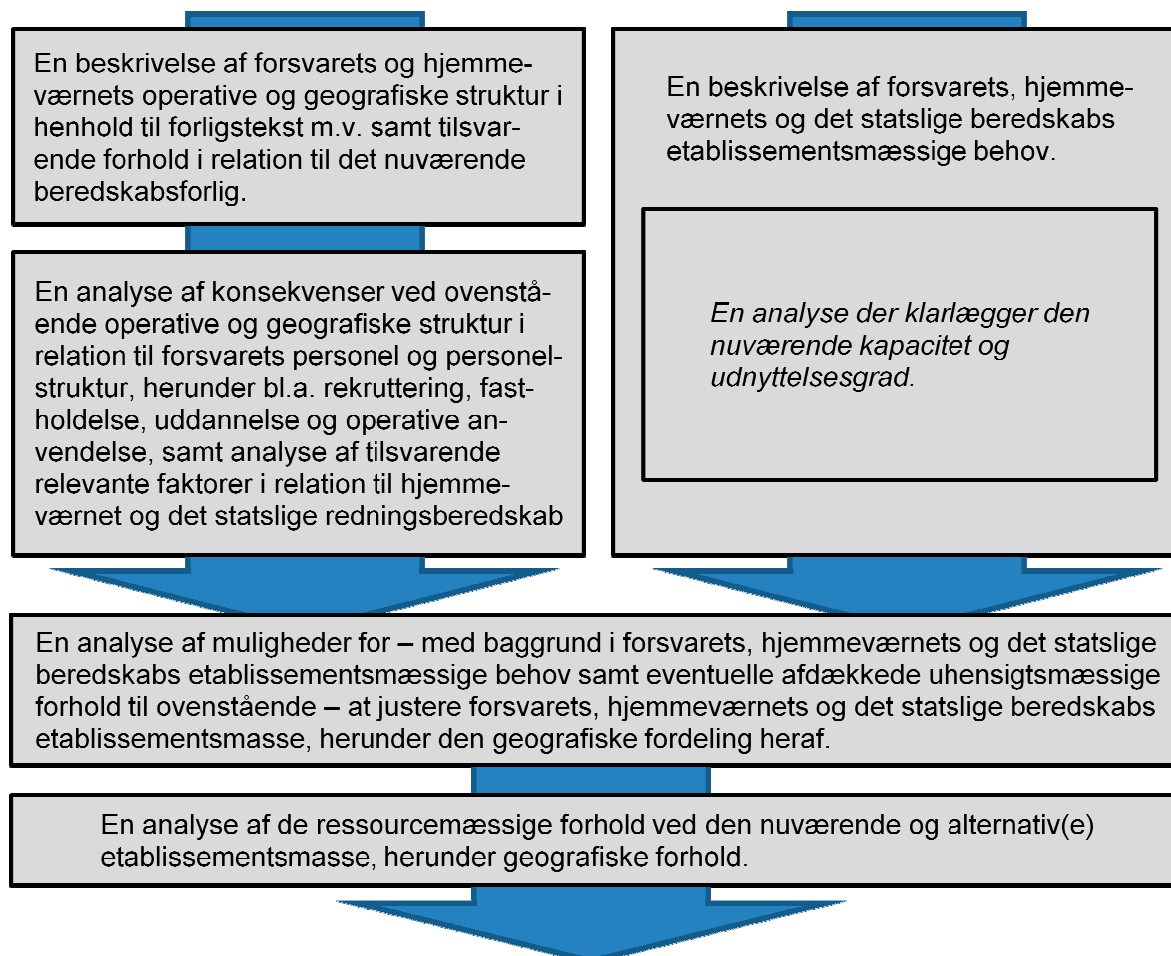
1.3. Opgaveanalyse

De anførte krav til resultater af analysen i Forsvarsministeriets direktiv lægger op til en analyse, der ud over en strukturel tilgang tager udgangspunkt i et personaleperspektiv. Sigtet er at identificere og undersøge muligheder for at minimere u hensigtsmæssigheder ved den nuværende struktur. Der lægges således op til en redegørelse i to strenge som grundlag for analysen.

De to strenge i den redegørende del består af henholdsvis et personalespor og et etableringsspor. I personalesporet analyseres eventuelle u hensigtsmæssige personaleforhold i den nuværende operative og geografiske struktur, og i etableringssporet analyseres uoverensstemmelser mellem den aktuelle etableringskapacitet og den strukturelt afledte etableringsbehov.

Efter analysedelen gennemføres en sammenfatning af eventuelle identificerede uoverensstemmelse fra de to indledende spor. På denne baggrund gennemføres en opstilling af muligheder for justeringer, og efterfølgende analyseres disse i forhold til ressourcer.

Denne overordnede tilgang har dannet rammen for arbejdet i projektgruppen. Tilgangen er søgt illustreret i nedenstående figur, som skematisk rummer alle elementer fra krav til resultater i direktivet.

Figur 3: Overordnet metodisk tilgang

1.3.1. Teori og metode

Den metodiske tilgang og forudsætningerne for analysens delelementer beskrives løbende i rapporten. Dels i indledningen til de relevante kapitler og dels i forbindelse med eksempelvis detaljerede gennemgange af den indledende del af en analyse.

Den teoretiske tilgang til analysen er funderet i et etableringsmæssigt perspektiv og et personelmæssigt perspektiv. Begge perspektiver har været dimensionerende for opstillingen af de modeller, der analyseres – ”analysemodellerne”, hvor tilgangen har været styret af en vurdering af den etableringsmæssige kapacitetsudnyttelse suppleret med eventuelle identificerede fordele og ulemper i relation til etablerings- og personelområdet generelt. Begge perspektiver har endvidere været grundlag for den efterfølgende vurdering af analysemodellerne, hvor der dels er anlagt en økonomisk vurdering af rentabiliteten af modellerne, dels er gennemført en kvalitativ vurdering af, hvorledes modellerne understøtter henholdsvis en økonomisk, etablerings- og personelstrategisk udvikling.

Hele undersøgelsen er styret af det etableringsmæssige perspektiv. Opstillingen af analysemodellerne er gennemført med udgangspunkt i en vurdering af den etableringsmæssige kapacitetsudnyttelse. Denne tilgang bygger på et rationale om at etableringskapacitet løbende tilpasses det etableringsmæssige behov. Tilgangen er naturligt forbundet med nogle problemstillinger.

Metodisk har der vist sig at være problemstillinger i forhold til dels at opgøre det etableringsmæssige behov dels at opgøre omfanget af den aktuelle kapacitetsanvendelse. De mangeartede typer af opgaver, som forsvaret, hjemmeværnet og det statslige beredskab udfører, stiller krav om en række særlige og forskelligartede etableringskapaciteter, ligesom der ikke umiddelbart kan fastsættes standarder for normering af kapaciteterne. Tilsvarende stiller opgørelsen af den aktuelle kapacitetsopgørelse krav om en kvalitativ vurdering med udgangspunkt i de lokale forhold. En sådan generel besigtigelse har ikke været mulig at gennemføre i den indledende del af analysen.

Strukturelt ligger der en problemstilling i, at rationale om at etableringskapaciteten løbende kan afstemmes efter det etableringsmæssige behov forudsætter en høj grad af fleksibilitet. Denne er ikke altid tilstedeværende, reelt er kapacitetstilpasninger på etableringsområdet forbundet med omfattende krav til projektering og bevilling samt underlagt en række lovmæssige begrænsninger. Der er således en relativ lang reaktionstid på kapacitetsområdet.

Kapacitetstilpasningsperspektivet bygger på et økonomisk rationale, hvor den grundlæggende antagelse er, at overflødig kapacitet skal søges afhændet således, at de løbende driftsomkostninger minimeres. Da det lokale behov for etablering ikke altid er i overensstemmelse med den konkrete sammensætning af faciliteter, kan det være nødvendigt at tilpasse eller supplere den eksisterende etableringskapacitet et sted med henblik på at frigøre kapacitet, som kan afhændes, et andet sted. I dette tilfælde ligger det i den grundlæggende antagelse, at den afledte driftsbesparelse skal kunne inddække den nødvendige investering i løbet af en fastlagt tilbagebetalingstid.

Som konsekvens af den strukturelle problemstilling ved kapacitetstilpasningsrationalet ligger der indbygget i kapacitetstilpasningsperspektivet et behov for at balancere ønsket om fleksibilitet i forhold til mulighed for at effektivisere driften. Eksempelvis kan anvendelsen af lejede faciliteter styrke fleksibiliteten i en konkret løsning, hvorimod en indplacering i eksisterende faciliteter kan styrke driftsøkonomien på længere sigt.

1.3.2. Kapacitetsudnyttelsestilgang

Tilgangen til analysen er således en vurdering af den etableringsmæssige kapacitetsudnyttelse, som styrende for opstillingen af de konkrete analysemodeller.

Afledt af kapacitetsbetragtningen er analysen gennemført med udgangspunkt i en funktional tilgang til den eksisterende etableringskapacitet. Dette sker ved at den nuværende etableringsstruktur nedbrydes og analyseres i grupper af sammenlignelige typer af etableringer og faciliteter, således at eventuelle muligheder for optimering identificeres.

Ved opstillingen af analysemodellerne er der som en sekundær tilgang anvendt et geografisk perspektiv, idet analysen er sammenfattet regionalt. Dette skal ses som udtryk for et

ønske om at balancere analysens resultater mellem en overordnet strategisk udviklingskitse og et regionalt optimeringsforslag.

Den funktionelle tilgang giver mulighed for at vurdere kapaciteterne samlet og uden begrænsning af den aktuelle etablissemassens sammensætning. Den geografiske tilgang giver mulighed for at søge muligheder for regionale optimeringer og bidrager samtidigt til at begrænse de afledte konsekvenser på personelområdet som konsekvens af flytningerne.

1.3.3. Strategiske perspektiver

Ud over kapacitetstilgangen er der i undersøgelsen gennemført en analyse af den operative og geografiske struktur i relation til personelområdet. De heraf afledte fordele og ulemper er som supplement medtaget i analysen, som opstiller analysemodellerne.

Tilsvarende indgår der i analysen en række etablissemstrategiske overvejelser i opstillingen af modellerne ud over vurderingen af kapacitetsudnyttelsen. I denne vurdering er medtaget forhold, hvor der er konstateret fordele eller ulemper i relation til et etablissemstrategisk perspektiv. Eksempelvis kunne der være identificeret muligheder for at effektivisere etablissemstriften, eller der kunne være forhold, som taler for at flytte en enhed tættere på centrale øvelsesfaciliteter.

Det etablissemstrategiske perspektiv er opstillet med udgangspunkt i forsvarets delstrategi for etablering (Forsvarets Mission, Vision og Strategier, 2007). Strategien har fokus på brugernes behov og driftssikkerhed både i nationale og internationale sammenhænge. Der er desuden fokus på arbejdsmiljø og den bedst mulige udnyttelse af ressourcerne.

Analysemodellerne bliver således opstillet med primært udgangspunkt i en vurdering af kapacitetsudnyttelsen og sekundært under inddragelse af eventuelle konsekvenser ved den nuværende struktur i forhold til personelområdet. Endvidere indgår overordnede etablissemstrategiske overvejelser i argumentationen.

I det etablissemstrategiske perspektiv kunne endvidere medtages en stillingtagen til lokalpolitiske forhold, regionsfordeling, kulturelle og historiske forhold samt regionens udbud af serviceydelser og kobling til erhvervsliv i øvrigt. Disse perspektiver er ikke medtaget i analysen og har således ikke været dimensionerende for opstillingen af analysemodeller.

1.3.4. Konsekvensanalyse af analysemodellerne

De opstillede analysemodeller skal betragtes som forslag, der antages at kunne bidrage til en effektivisering af etablissemstrukturen og/eller personelforholdene. Målet med modellerne er at klarlægge en mulig ændring af etablissemstrukturen med henblik på at kunne vurdere konsekvenserne af denne ændring. Formålet med undersøgelsen er således ikke at opstille optimale analysemodeller, men at identificere relevante løsningsmuligheder og analysere eventuelle konsekvenser af disse. Formålet med konsekvensanalysen er således at opstille et beslutningsgrundlag for en eventuel videre behandling.

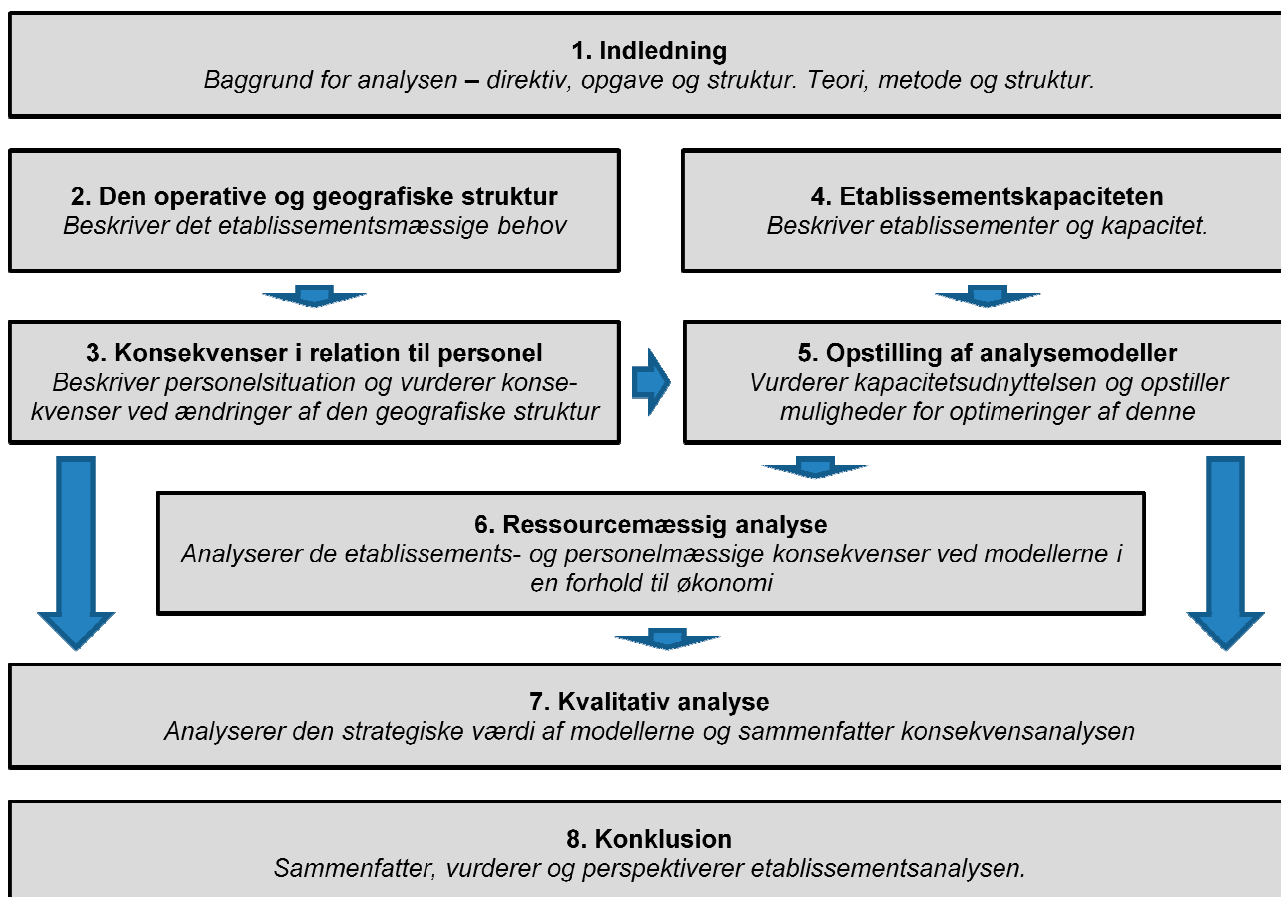
Med baggrund i det økonomisk rationale i kapacitetstilpasningsperspektivet, tager konsekvensanalysen udgangspunkt i et estimat af de økonomiske konsekvenser af modellerne.

Her sammenholdes investeringsbehovet med besparelspotentialet med henblik på at vurdere tilbagebetalingstiden for modellen.

For at undersøge om modellerne på trods af eventuel økonomisk rentabilitet er i overensstemmelse med strategierne generelt, gennemføres parallelt en kvalitativ vurdering af modellerne i forhold til et etablers- og personelstrategisk perspektiv.

1.4. Struktur

Oversigt over kapitler i rapporten og kort formål med disse er illustreret nedenfor.

Figur 4: Oversigt over rapportens opbygning

1.5. Dokumentation

Etablersbeskrivelserne nævnt i kapitel 4 er sammenfattet som tillæg til rapporten.

Den ressourcemæssige analyse i kapitel 6 er baseret på delanalyser af etablers- og personelområdet udarbejdet ved Forsvarets Personeltjeneste og Forsvarets Bygnings- og Etablersmentstjeneste. De væsentligste forhold fra disse analyser medtages i rapporten.

2. DEN OPERATIVE OG GEOGRAFISKE STRUKTUR

I dette afsnit redegøres for forsvarets, hjemmeværnets og det statslige beredskabs operative og geografiske struktur ved udgangen af det nuværende forlig – betegnet som ”slutmålsstrukturen”.

2.1. Metode

Redegørelsen er udviklet med udgangspunkt i det opgavekompleks og de kapaciteter, der fremgår af forsvarsforliget, Forsvarsministeriets implementeringsdirektiv, forsvarets udkast til forligsimpliceringsplan af maj 2010 samt beredskabsforlig for 2011. Redegørelsen skitserer den overordnede struktur samt størrelsen og den geografiske placering af elementerne i strukturen.

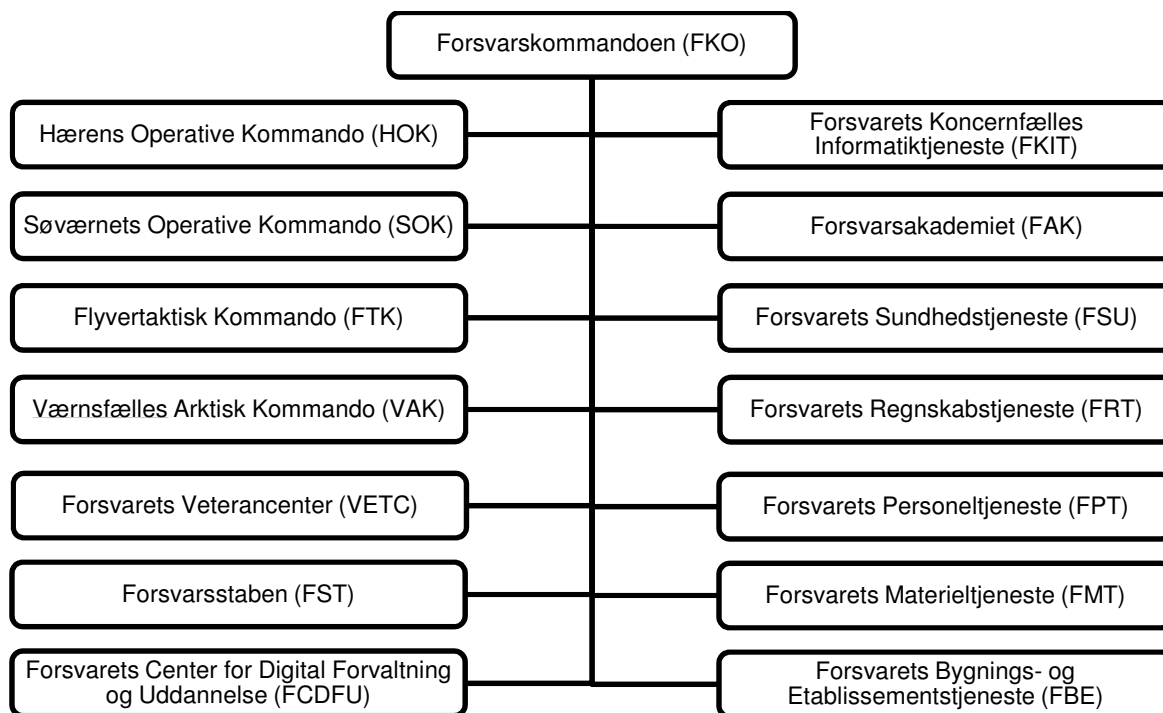
Redegørelsen er opdelt i tre afsnit for henholdsvis forsvaret, hjemmeværnet og det statslige beredskab. Afsnittet vedr. forsvaret er yderligere nedbrudt på niveau II myndighederne.

Der er generelt stort sammenfald mellem den nuværende struktur og ”slutmålsstrukturen”. I kapitlet anføres justeringer i forhold til strukturen ved start af forligsperioden – altså ændringer gennemført i indeværende forligsperiode. Disse justeringer findes relevante som indikatorer på områder, hvor det etableringsmæssige behov kan være ændret. Eksempelvis giver udfasningen af en række enheder i søværnet anledning til at vurdere behovet for flådestationer, ligesom reduktionen af hærens ildstøttekapacitet giver anledning til at se nærmere på det etableringsmæssige behov i Varde.

Redegørelsen omfatter de samlede myndighedsområder, men den efterfølgende analyse er afgrænset dels i forhold til faciliteter på depotområdet samt faciliteter på logistik og vedligeholdelsesområdet. Endvidere er analysen afgrænset til Danmark, hvorfor Værnsfælles Arktisk Kommando ikke behandles i rapporten.

2.2. Forsvarets slutmålsstruktur i 2014.

Forsvarets overordnede struktur vil med udgangen af indeværende forlig bestå af de i nedenstående figur anførte niveau II myndigheder.

Figur 5: Forsvarets slutmålsstruktur i 2014

2.2.1. Hærens Operative Kommando.

Hærens struktur er tilpasset det justerede ambitionsniveau, der sigter mod en kontinuerlig udsendelse af en bataljonskampgruppe i et missionsområde og et mindre, let bidrag af ca. underafdelingsstørrelse i et andet missionsområde.

Hærens operative struktur består af:

- Hærens Operative Kommando, placeret på Flyvestation Karup med 215 årsværk.
- Danske Divisionskommando, placeret på Haderslev kaserne med 49 årsværk.
- Stab 1. Brigade, placeret på Haderslev kaserne med 50 årsværk. Hertil enheder under 1. Brigade⁸:
- Stab 2. Brigade, placeret på Antvorskov kaserne med 50 årsværk. Hertil enheder under 2. Brigade⁹:

⁸ I Bataljon, Jyske Dragonregiment, placeret på Dragonkasernen i Holstebro. I Bataljon, Gardehusarregiment, placeret på Antvorskov kaserne i Slagelse. I Bataljon, Livgarden, placeret på Garderkasernen i Høvelte. Enhederne under 1. Brigade tæller i alt 991 faste årsværk, der afhængig af udsendelsescyklus vil variere i antal ved brigadens enheder. Det skal bemærkes, at kampbataljonerne rotere mellem 1. hhv. 2. Brigade, idet bataljonerne året forud for og under en udsendelse er under 1. Brigade, mens de efter en udsendelse er 1½ år under 2. Brigade.

⁹ II Bataljon, Jyske Dragonregiment, placeret på Dragonkasernen i Holstebro. II Bataljon, Gardehusarregiment, placeret på Antvorskov kaserne i Slagelse. II Bataljon, Livgarden, placeret på Garderkasernen i Høvelte. Uddannelsesbataljonen ved hhv. Gardehusarregimentet i Slagelse og Jyske Dragonregiment i Holstebro. Opklaringsbataljonen ved Gardehusarregimentet, placeret på Almegård kaserne på Bornholm. Enhederne under 2. Brigade tæller i alt 1035 faste årsværk, der afhængig af udsendelsescyklus vil variere i antal ved brigadens enheder. Hertil 450 værnepligtige årsværk

- Den Kongelige Livgarde, placeret på Garderkasernen i Høvelte og Livgardens kaserne i Gothersgade i København med 204 årsværk. Hertil kommer 530 værnepligtige årsværk.
- Jægerkorpset, placeret på Flyvestation Ålborg med 148 årsværk.
- Danske Artilleriregiment, placeret i Varde og Oksbøl med 540 faste årsværk, heraf 355 i Oksbøl. 75,5 årsværk til Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse samt 117 årsværk til Hærens Basisuddannelse, svarende til i gennemsnit 175 indkaldte værnepligtige pr. indkaldelseshold.
- Ingeniørregimentet, placeret i Skive med 836 faste årsværk, 108 årsværk til Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse samt 180 årsværk til Hærens Basisuddannelse, svarende til i gennemsnit 270 indkaldte værnepligtige pr. indkaldelseshold
- Trænregimentet, placeret på Aalborg kaserne med 1.694 årsværk, Hertil 283 værnepligtige årsværk, svarende til i gennemsnit 424 indkaldte soldater til Hærens Basisuddannelse på hvert indkaldelseshold. 3. Vedligeholdelsesbataljon med 435 årsværk er spredt på alle kaserne, hvor hærens enheder er garnisoneret, med undtagelse af Sønderborg og Flyvestation Aalborg.
- Telegrafregimentet, placeret på Bülow og Ryes kaserne i Fredericia og på Haderslev kaserne, med 703 årsværk, heraf 178 i Haderslev. Hertil 48 værnepligtige årsværk, svarende til i gennemsnit 72 indkaldte værnepligtige pr. indkaldelseshold.
- Det Danske Internationale Logistik Center, placeret på Vordingborg kaserne, Kalbyris og Dragonkasernen i Holstebro med 539 årsværk, heraf 28 i Kalbyris og 28 i Holstebro. Hertil 81 værnepligtige årsværk, svarende til i gennemsnit 122 indkaldte soldater til Hærens Basisuddannelse pr. indkaldelseshold.

Hærens støttestruktur består af:

- Gardehusarregimentet, placeret på Antvorskov kaserne i Slagelse med 65¹⁰ årsværk. Hertil 81 værnepligtige årsværk ved Hesteeskadronen således, at der gennemføres to årlige indkaldelser á 48 værnepligtige.
- Jydske Dragonregiment, placeret på Dragonkasernen i Holstebro med 33¹¹ årsværk
- Hærens Officersskole, placeret på Frederiksberg Slot med 463 årsværk. Dette er inkl. elevårsværk.
- Hærens Kampskole, placeret i Oksbøllejren, med 176 årsværk, hertil 17 elevårsværk på reserveofficersuddannelsen.
- Hærens Sergentskole, placeret i Sønderborg med 334 årsværk.

2.2.1.1. Justeringer i forhold til nuværende struktur og øvrige forhold.

Inden for hærens område er den i forliget aftalte nedlæggelse af missildelen i hærens Luftværnsmissilafdeling og panserværnskapaciteten gennemført i 2010.

Kampvognskapaciteten er reduceret til ca. 34 operative Leopard 2 kampvogne. Balancen mellem kampvogne, infanterikampkøretøjer, øvrige pansrede og upansrede køretøjer i hæren er konkretiseret i lyset af hærens øgede tyngde på bataljonskampgruppeniveauet, erfaringerne fra internationale operationer samt forsvarets forventede økonomiske råderum til investeringer og materieldrift. Der er planlagt anskaffelse af pansret mandskabsvogn til erstatning af PMV M113 og Piranha.

¹⁰ Tallet inkluderer Hesteeskadronen samt Køreskole Sjælland.

¹¹ Tallet inkluderer Prinsens Musikkorps

Hærens samlede ildstøttekapacitet er reduceret jf. forligsaftalen. Dog fastholdes et mindre antal selvkørende haubitser M109 med henblik på at opretholde rørartilleriekspertise samt uddannelse af bl.a. observatører til det internationale engagement. Anskaffelse af nyt rørartillerisystem er planlagt påbegyndt i 2014.

Ved Stab Hærens Operative Kommando er der fra 2010 etableret en værnsmæssig kapacitet til planlægning og koordination vedrørende bekæmpelsen af improviserede sprængladninger^[3]. Kapaciteten har overordnet til opgave i samarbejde med allierede at koordinere og udvikle den danske indsats til bekæmpelse af improviserede sprængladninger i operationsområderne.

Herudover opbygges ved Ingeniørregimentet en kapacitet til bekæmpelse af improviserede sprængladninger, der har fuld operativ kapacitet fra 2013.

Der gennemføres en flytning af ammunitionsrydningskompagniet fra Aflandshage på Amager til Skive primo 2012, således at alt ammunitionsrydningspersonel i hæren er samlet på Skive kaserne af hensyn til rekruttering fra hærens basis- og reaktionsstyrkeuddannelser og med efterfølgende synergi i uddannelsesmæssig henseende.

Hæren etablerer en kapacitet til kapacitetsopbygning fra 2014, idet personellet hertil af hensyn til kompetencer forankres bredt i hærens operative struktur.

2.2.2. Søværnets Operative Kommando.

Den overordnede udvikling af søværnets struktur målrettes til at gennemføre overvågning og suverænitetsbevarelse af det nationale territorium og interesseområde sideløbende med længerevarende bidrag til internationale operationer.

Søværnets operative struktur vil bestå af:

- Søværnets Operative Kommandos stab med i alt 453 årsværk fordelt mellem selve staben, Operationscenteret, Maritime Overvågningscentre i Frederikshavn og på Bornholm, Kystudkigsstationerne Kegsnæs, Røsnæs, Skagen, Drogden og Hammerodde, Marineudkigsstationerne Hellebæk og Føllesbjerg samt Vessel Traffic Service Storebælt og Øresund.
- Søværnets Taktiske Stab, i alt 20 årsværk placeret i Korsør.
- 1. Eskadre, i alt 578 årsværk fordelt med 439 årsværk placeret i Frederikshavn, 29 årsværk i Korsør, 45 årsværk i København samt 65 årsværk fordelt på 21 Kystredningsstationer.
- 2. Eskadre, i alt 628 årsværk fordelt med 255 årsværk i Frederikshavn og 373 årsværk i Korsør.
- Søværnets Frømandskorps, i alt 270 årsværk fordelt med 136 årsværk placeret i Kongsøre, Søværnets Militærpoliti ledelse og operations-element er placeret i Korsør med 33 årsværk. Ved militærpolitistationerne er der 63 årsværk ligeligt fordelt i Frederikshavn, Århus og Korsør samt 38 årsværk i København.
- Søværnets Operative Logistiske Støttecenter Frederikshavn, i alt 241 årsværk placeret i Frederikshavn.

^[3] Kapaciteten benævnes "Counter Improvised Explosives Device (C-IED) Element" og indgår som en del af Stab Hærens Operative Kommando.

- Søværnets Operative Logistiske Støttecenter Korsør, i alt 210 årsværk fordelt med 206 placeret i Korsør og 4 årsværk i København.

Søværnets støttestruktur:

- Søværnets Officersskole, i alt 302 årsværk fordelt med 75 årsværk i staben inkl. Søværnets Tamburkorps samt 227 elevårsværk, alle placeret i København
- Søværnets Sergent- og Grundskole, i alt 248 årsværk fordelt med 61 årsværk i staben samt 187 elevårsværk, alle placeret i Frederikshavn.
- Søværnets Specialskole, i alt 229 årsværk fordelt med 88 årsværk placeret i København, 57 årsværk på Sjællands Odde, 55 årsværk i Frederikshavn og 29 årsværk i Hvims.

2.2.2.1. Justeringer i forhold til nuværende struktur og øvrige forhold.

Farvandsvæsenet blev nedlagt ultimo 2011 og som konsekvens heraf blev Kystredningstjenesten, Kystudkigstjenesten samt Vessel Traffic Service Øresund overført til søværnet. Kystredningstjenesten blev organisatorisk indplaceret som en del af 1. Eskadre og Kystudkigstjenesten blev sammen med Vessel Traffic Service Øresund organisatorisk indplaceret under operations- og logistik divisionen i Søværnets Operative kommando.

Marinedistrikterne er i 2011 nedlagt som selvstændige myndigheder og integreret som maritime overvågningscentre i Søværnets Operative Kommandos stab.

Der overgås fra fire til tre permanent indsatte maritime indsatsenheder, bl.a. som følge af indfasningen af den nye DIANA-klasse, og der udfases samtidigt to FLYVEFISKEN- klassen i farvandsovervågningsrollen. Denne tilpasning er gennemført.

Søværnets og flyvevåbnets helikoptere er i 2011 integreret organisatorisk i flyvevåbnet under Helicopter Wing Karup.

Enhederne af FLYVEFISKEN- klassen er udfaset i 2011.

Der anskaffes nye skibsbaserede helikoptere for at styrke af søværnets evne til at deltage i internationale operationer, samt til støtte for operationer på landjorden og til at løse opgaver i Nordatlanten og i det arktiske område. Helikopterne forventes leveret i perioden 2015-2019. Kapaciteten forventes med en indledende operativ kapacitet at kunne afløse de nuværende LYNX-helikoptereres nationale opgavekompleks forventeligt fra ca. 2017, hvor de udfases. Den nye skibsbaserede helikopterkapacitet forventes at have opnået fuld operativ kapacitet fra ca. 2019, hvorefter det fulde nationale og internationale opgavekompleks vil kunne løses.

I eskadrestrukturen videreudvikles et mere "togtbaseret" søværn, hvor skibebebesætningerne primært anvendes til sejlads og ikke til øvrige funktioner, som eksempelvis vagt på flådestationerne.

En hel eller delvis udlicitering af havmiljø- og isbrydningsopgaverne overvejes, idet det bemærkes, at omfanget af en fremtidig isbrydningsopgave endnu ikke er afklaret.

2.2.3. Flyvertaktisk Kommando.

I den overordnede udvikling af flyvevåbnets struktur målrettes evnen til at gennemføre national opgaveløsning i Danmark, Grønland og Færøerne sideløbende med bidrag til internationale operationer.

Flyvevåbnets struktur er baseret på den etablerede wing-struktur. Strukturen er kapacitetsorienteret og vil fremadrettet bestå af:

Flyvevåbnets operative struktur vil bestå af:

- Flyvertaktisk Kommandos Stab, placeret på Flyvestation Karup med 229 årsværk
- Fighter Wing, placeret på Flyvestation Skrydstrup med 706 årsværk
- Air Transport Wing, placeret på Flyvestation Ålborg med 442 årsværk
- Helicopter Wing, placeret på Flyvestation Karup med 692 årsværk
- Air Control Wing, placeret på hhv. Flyvestation Karup, radarhoved i Skagen, Bornholm og Skrydstrup samt eskadrille 515 i København. Wing tæller i alt 456 årsværk.
- Combat Support Wing, placeret på Flyvestation Karup med 418 årsværk
- Expeditionary Air Staff, placeret på Flyvestation Karup med 19 årsværk

Flyvevåbnets støttestruktur vil bestå af:

- Flyvevåbnets Officersskole, placeret i Jonstrup med 46 årsværk, hertil 173 elevårsværk.
- Air Force Training Centre, placeret på Flyvestation Karup med 202 årsværk.

2.2.3.1. Justeringer i forhold til nuværende struktur og øvrige forhold.

F-16 strukturen på Fighter Wing og de tilhørende ressourcer til flyvetimeproduktion blev justeret i 2010, så ressourcerne og strukturen afspejler den tilpassede kapacitet, hvor antallet af operative F-16 kampfly blev reduceret fra 48 til 30 operative fly, der understøtter et ambitionsniveau med fire fly udsendt i op til et år.

Helicopter Wing tilføres de nødvendige ressourcer og den nødvendige struktur, således at eftersøgnings- og redningsberedskabet og taktisk troppetransport opstilles med EH101.

Dimensioneringen af Helicopter Wing med taktisk troppetransport medfører, at to EH101 kan indsættes kontinuerligt i internationale operationer fra 2. halvår 2014.

På Helicopter Wing er FENNEC helikopternes opgaveportefølje overgået til alene at omfatte nationale operationer. Der opretholdes otte operative stel til nationale opgaver.

Søværnets og flyvevåbnets helikoptere er integreret organisatorisk i Helicopter Wing som en selvstændig eskadrille på Flyvestation Karup, således at alle forsvarets helikoptere er samlet i en enhed i flyvevåbnet.

Ved Air Control Wing opstilles en mobil kapacitet med henblik på at gennemføre luftvarsling og luftkontrol i internationale operationer. Air Control Wings struktur blev reduceret i 2011 som følge af nedlæggelse af den sidste stationære luftrumsovervågningsradar på Sjælland (Mullebjerg-radaren). Derudover blev kontrol- og varslingsdelen af hærens luftværn i 2011 overført til Air Control Wing, og der blev etableret kapacitet til at yde luftrums-

koordination til ét landmilitært bidrag indsat i en international operation. Air Transport Wing styrker støtten med C-130J til de øvrige værn og allierede bl.a. ved indsættelse af transportfly i internationale operationer, naturkatastrofer og lignende.

Inspektionsflykapaciteten (CL-604 Challenger) ved Air Transport Wing dimensioneres med henblik på at kunne håndtere en forøget indsættelse af inspektionsfly i og omkring Grønland med op til ét permanent flystel udstationeret fra 2011.

Der er gennemført et indledende analysearbejde vedrørende mulighederne for en eventuel udlicitering af den flybaseret havmiljøovervågning. Resultatet af dette arbejde peger på, at det principielt vurderes muligt at udlicitere opgaven, men at en endelig beslutning skal baseres på en egentlig udbudsforretning med henblik på blandt andet at vurdere økonomien ved udliciteringen. Såfremt en udlicitering foretages vil dette have strukturelle konsekvenser for både den operative struktur, men sandsynligvis også for værksteds- og vedligeholdelsesstrukturen.

I Flyvertaktisk Kommandos Stab planlægges etablering af kapacitet til ledelse af international militær kapacitetsopbygning. Styrkelsen af militær kapacitetsopbygning finder samtidig sted inden for kernekompetencerne Luftrumsovervågning samt Brand og Redning.

2.2.4. Arktisk kommando

Grønlands Kommando og Færøernes Kommando videreføres indledningsvis i forligningsperioden, men forventes sammenlagt til en Værnsfælles Arktisk Kommando pr. 1. november 2012. Kommandoen placeres i Nuuk med et mindre forbindelseselement i Torshavn.

Arktisk kommando inklusiv Sirius vil tælle 73 årsværk mod tidligere i alt 116 årsværk ved Grønlands og Færøernes Kommando.

Den arktiske kommando er ikke omfattet af etableringsanalysen.

2.2.5. Forsvarets Personeltjeneste.

Forsvarets Personeltjeneste organiseres med en chef, en stabschef, en forvaltningsdivision, en løn- & strukturdivision, en rekrutterings- & rådgivningsdivision, et ledelsessekretariat samt en stabsstøttesektion.

Forsvarets personeltjeneste udgør 720 årsværk.

Forsvarets Personeltjeneste er placeret i et lejet domicil i Ballerup, på Hjørring kaserne, Flyvestation Karup og i Jonstruplejren.

2.2.5.1. Justeringer i forhold til nuværende struktur og øvrige forhold.

Understøttelse af forsvarets kerneopgaver styrkes. Opgaveløsning og stillinger ved personeltjenestens filialer i bl.a. Hjørring, Vordingborg og Fredericia overføres delvist til hovedsædet i Ballerup i perioden medio 2011 til ultimo 2012.

2.2.6. Forsvarets Materieltjeneste

Forsvarets Materieltjeneste er organiseret med en myndighedsstab, forsvarets materielinspektør samt forsvarets materielplanlægning placeret i Ballerup. Herudover består myndigheden af Forsvarets Forsyning, Depot og Distribution samt Forsvarets Hovedværksteder med respektive funktionsstabe placeret i Ballerup. Årsværksforbrug er på 2.253 års-

værk. Hertil kommer projektstillinger som fregatprogram, skibsbaseret helikopter og erstatning for pansret mandskabsvogn.

Forsvarets Materieltjeneste nuværende organisation blev iværksat 1. marts 2011. Der gennemføres i 2012 analyser med henblik på justering af strukturen ved Forsvarets Forsyning, Depot og Distribution samt Forsvarets Hovedværksteder.

2.2.6.1. Justeringer i forhold til nuværende struktur og øvrige forhold.

Rationalisering og effektivisering af personaleforbruget gennemføres inden for en række områder, herunder:

Reorganisering af forsyningstjenesten frigør personale gennem sammenlægning af forsyningsafdelingen i centralledelsen og forsvarrets forsyning og distributions nuværende stabsfunktioner. Yderligere planlægges en omladecentral nedlagt på Sjælland.

Reorganisering af vedligeholdelsestjenesten frigør personale gennem sammenlægning af vedligeholdelsesafdelingen i centralledelsen og de to eksisterende regionsledelser i forsvarrets hovedværksteder.

Endelig fortsætter forsvarret overvejelserne vedrørende udlicitering af vedligeholdelsesniveau II for fly og helikoptere samt salg af værkstedsområde fly og helikoptere i Aalborg. Vedligeholdelsesfaciliteterne i Aalborg er en integreret del af eksempelvis F-16 strukturen og EH101 helikopterstrukturen, og overvejelserne skal dermed ses i lyset af en mulig optimering af opstillingen af den samlede F-16 og EH101 kapacitet.

2.2.7. Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste.

Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste består af en chef, en stab, en driftsdivision og en byggedivision der er placeret i Hjørring. Under driftsdivisionen er et Kompetencecenter for Skyde- og Øvelsesterræner i Danmark og to regionscentre, et i Jylland og et på Sjælland (Regionscenter Vest og Regionscenter Øst). Under de to centre er der et antal lokale støtte elementer, der forestår driften af et antal etableringer. Under byggedivisionen er en projektafdeling med 2 projektteams (Projektteam Vest og Projektteam Øst), der behandler bygge- og anlægsprojekter samt en vedligeholdelsesafdeling med 5 regionale vedligeholdelsesteams, som gennemfører bygningsvedligehold.

Rammer for årsværksforbruget for 2012 og frem er på nuværende tidspunkt til drøftelse med Forsvarskommandoen grundet justeringer i forbindelse med virksomhedsoverdragelse af medarbejdere og effektiviseringer i forbindelse med udliciteringen af udvalgte funktioner.

2.2.7.1. Justeringer i forhold til nuværende struktur og øvrige forhold.

Organiseringen af Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste er i 2010 og 2011 justeret på en række områder som følge af blandt andet personeleffektiviseringer.

Bygge- og driftsområdet er udskilt fra Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste stab ved at flytte Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste Byggedivision og Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste Driftsdivision ud fra staben, som er etableret med direkte reference til direktøren for Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste. De 8 lokalstøttecentre er nedlagt og der er oprettet 2 regionscentre, Regionscenter

Øst og Regionscenter Vest. Regionscentrene er oprettet som tekniske NIV III myndigheder. Regionscenter Øst er placeret i København og Regionscenter Vest i Hjørring. Byggestøttecentrene er nedlagt og er erstattet af vedligeholdsteams og projektteams direkte under Byggedivisionen.

Udliciteringen af etableringsopgaver fra Forsvarets Bygnings- og Etableringstjeneste omfatter indledningsvis Regionscenter Østs område. Udbuddet blev vundet af en enkelt leverandør som har overtaget pr. 1. april 2012. Som konsekvens af udbuddet er der indledningsvist oprettet en projektorganisation, som controller kontrakt og leverancer.

Konkurrenceudsættelse af tilsvarende dele af etableringsdriften i Regionscenter Vests område er påbegyndt i marts 2012.

2.2.8. Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste.

Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste er organiseret med en chef, en stab, et servicecenter og seks afdelinger. Afdelingerne er henholdsvis DeMars Personel-, Struktur- og Logistikafdelingen, DeMars Business Intelligence-, Arkitektur- og Økonomistyringsafdelingen, Infrastrukturafdelingen, Afdelingen for Kommunikationssystemer, Økonomi- og Kontraktafdelingen og Afdelingen for Projekt, Arkitektur og Metode.

Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste er primært placeret på Avedøre Holme i Region Hovedstaden, men har også en mindre del placeret i Karup (Region Midtjylland).

Den samlede organisation omfatter ca. 318 årsværk i Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste samt et antal årsværk relateret til informatikprojekter, i alt op til 29 årsværk ekstra i 2014.

2.2.8.1. Justeringer i forhold til nuværende struktur og øvrige forhold.

Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste gennemfører forligsbestemte personaleeffektiviseringer og foretager derudover mindre justeringer af opgaver og organisation. Der kan i forligsperioden forekomme mindre justeringer af Forsvarets Koncernfælles Informatiktjenestes organisation i takt med at nye informatikprojekter opstartes og informatikprojekter afsluttes.

2.2.9. Forsvarsakademiet.

Forsvarsakademiet er organiseret med en chef, en stab og tre fakulteter. Fakulteterne beskæftiger sig med strategi og militære operationer, ledelse og pædagogik mv. samt militærhistorie og vidensformidling.

Forsvarsakademiet omfatter 165 ÅV, hertil kommer 106,5 elev årsværk.

Forsvarsakademiet er placeret på Svanemøllens kaserne i København.

2.2.10. Forsvarets Sundhedstjeneste.

Forsvarets Sundhedstjeneste organiseres med en chef (generallægen), to divisioner og to afdelinger. Disse er Rådgivningsdivisionen, Sundhedsdivisionen, Uddannelsesafdelingen og Personeladministrations- og Logistikafdelingen.

Forsvarets Sundhedstjeneste er placeret på Flyvestation Skalstrup samt med infirmerier på alle større etableringer og omfatter 385 årsværk fordelt med 224 i region Sjælland,

50 i region Syddanmark, 37 i region Nordjylland, 36 i region Hovedstaden, 27 i region Midtjylland, 8 på Bornholm og 3 i Nordatlanten.

2.2.11. Forsvarets Regnskabstjeneste.

Forsvarets Regnskabstjeneste organiseres med en chef (tillige afdelingschef i Forsvarsstabens Økonomistab) og to afdelinger. De to afdelinger er en Regnskabsafdeling og en Procesafdeling.

Forsvarets Regnskabstjeneste er placeret i Hjørring og omfatter ca. 201 årsværk, alle i region Nordjylland.

2.2.12. Forsvarsstaben.

Forsvarsstaben organiseres med Chefen for Forsvarsstaben og fire stabe. De fire stabe er Operations-, Planlægnings-, Økonomi- og Personelstaben.

Forsvarsstaben er placeret i Kuglegården på Holmen. Forsvarsstaben omfatter ca. 328 årsværk, alle i region Hovedstaden¹².

Der pågår i regi af arbejdsgruppen om modernisering af ledelsen af forsvaret et analysearbejde, hvori der indgår modeller for samplacering af forsvarsstaben og departementet.

2.2.13. Forsvarets Center for Digital Forvaltning og Uddannelse.

Forsvarets Center for Digital Forvaltning og Uddannelse er organiseret med en chef og fire sektioner. De fire sektioner er henholdsvis koordinations-, planlægnings-, udviklingssektionen, DeMars kursus- og servicesektionen, Systemsektionen og Uddannelses-, teknologi- og informatiksektionen.

Forsvarets Center for Digital Forvaltning og Uddannelse er placeret på Høveltegård i Region Hovedstaden og omfatter i alt ca. 35 årsværk.

2.2.14. Forsvarets Veterancenter.

Veterancentret blev oprettet 1. oktober 2011 og er organiseret med en chef, to afdelinger, et center og et sekretariat. De to afdelinger er Militærpsykologisk afdeling og Rehabiliterings- og Rådgivningsafdelingen. Dertil et Videncenter og et Veteransekretariat & Centeradministration.

Veterancentret er placeret på Ringsted kaserne.

Veterancentret omfatter ca. 110 årsværk, fordelt med 92 i region Sjælland, 8 i region Nordjylland, 8 i region Midtjylland, 7 i region Syddanmark og 5 i region Hovedstaden.

2.3. Hjemmeværnets slutmålsstruktur i 2014

For Hjemmeværnet gælder, at slutmålsstrukturen trådte i kraft den 1. januar 2011. Hjemmeværnets operative struktur består af:

¹² Forsvarets Mediecenter (FMC) er nedlagt, og funktionen er efterfølgende blevet integreret i Forsvarsstabens kommunikationssekretariat.

2.3.1. Hærhjemmeværnet

- Totalforsvarsregion Nord- og Midtjylland placeret på Skive kaserne med 26 årsværk.
- Hærhjemmeværnsdistrikt Nordjylland placeret på Aalborg kaserner med 27 årsværk
- Hærhjemmeværnsdistrikt Midt- og Vestjylland placeret på Skive kaserne med 27 årsværk.
- Hærhjemmeværnsdistrikt Østjylland placeret i civilt domicil i Aarhus med 19 årsværk.
- Totalforsvarsregion Fyn, Syd- og Sønderjylland placeret på Odense kaserne med 25 årsværk.
- Hærhjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland placeret i Søgaardlejren med 21 årsværk.
- Hærhjemmeværnsdistrikt Sydøstjylland placeret i civilt domicil i Vejle med 21 årsværk.
- Hærhjemmeværnsdistrikt Fyn placeret i Højstrup Øvelsesterræn med 24 årsværk.
- Totalforsvarsregion Sjælland placeret på Kastellet med 31 årsværk.
- Hærhjemmeværnsdistrikt København planlægges placeret på Svanemøllens kaserner med 18 årsværk.
- Hærhjemmeværnsdistrikt Sydsjælland og Lolland-Falster placeret på Stensved kaserner med 20 årsværk.
- Hærhjemmeværnsdistrikt Midt- og Vestsjælland placeret på Flyvestation Skalstrup med 22 årsværk.
- Hærhjemmeværnsdistrikt Nordsjælland placeret i civilt domicil i Fredensborg med 19 årsværk.
- Hærhjemmeværnsdistrikt Københavns Vestegn placeret i Jonstruplejren 18 årsværk.
- Det Bornholmske Hjemmeværn placeret på Almegårds kaserne med 12 årsværk.

2.3.2. Virksomhedshjemmeværnet

- Virksomhedshjemmeværnsdistriktet placeret på Ringsted kaserne med 10 årsværk.

2.3.3. Marinehjemmeværnet

- Marinehjemmeværnsdistrikt Vest placeret i Brabrand (Søværnets Operative Kommando) med 17 årsværk.
- Marinehjemmeværnsdistrikt Øst placeret på Ringsted kaserne med 16 årsværk.

2.3.4. Flyverhjemmeværnet

- Flyverhjemmeværnsdistriktet placeret på Flyvestation Karup med 19 årsværk.

2.3.5. Hjemmeværnets støttestruktur består af:

- Hjemmeværnskommandoen placeret på Kastellet og midlertidigt på Holmen med i alt 119 årsværk.
- Hjemmeværnsskolen placeret i Nymindegablejren med 41 årsværk.
- Marinehjemmeværnssektionen placeret på Slipshavn med 10 årsværk.
- Uddannelsescenter Nordjylland placeret på Aalborg kaserner med 5 årsværk.
- Uddannelsescenter Midtjylland placeret på Skive kaserne med 6 årsværk.
- Uddannelsescenter Sydjylland placeret i Søgaardlejren med 6 årsværk.

- Uddannelsescenter Nordsjælland placeret i civilt domicil i Fredensborg med 6 årsværk.
- Uddannelsescenter Sydsjælland placeret på Stensved kaserne med 5 årsværk.

2.3.5.1. Justeringer i forhold til hjemmeværnets struktur fra før den 1. januar 2011 og øvrige forhold.

I forbindelse med den nye struktur blev det samlede antal myndigheder i hjemmeværnet reduceret fra 31 til 21. Fem totalforsvarsregioner blev til tre. Uddannelsescentrene er organisatorisk flyttet fra totalforsvarsregionerne til Hjemmeværnsskolen.

19 hærhjemmeværnsdistrikter er blevet ændret til 12 hærhjemmeværnsdistrikter inklusiv Det Bornholmske Hjemmeværn. To flyverhjemmeværnsdistrikter blev til et flyverhjemmeværnsdistrikt. Marinehjemmeværnet består uændret af to marinehjemmeværnsdistrikter og Virksomhedshjemmeværnet består uændret af et virksomhedshjemmeværnsdistrikt.

2.4. Det statslige beredskabs slutmålsstruktur i 2011

Det statslige beredskabs nuværende struktur er senest fastlagt i "Aftale om redningsberedskabet efter 2006", der ved aftalens indgåelse dækkede perioden 2007-2010¹³.

I november 2010 blev det besluttet at forlænge aftalen til også at gælde i 2011 med henblik på at kunne tilvejebringe et fyldestgørende grundlag for en ny flerårig aftale om redningsberedskabet. Aftalen vedr. 2011 medførte ingen ændringer i Beredskabsstyrelsens struktur og opgaver i forhold til aftalen om beredskabet efter 2006.

I "Aftale om redningsberedskabet efter 2006" indgik enkelte strukturændringer og tilpasninger med bygningsmæssige konsekvenser:

Skole og uddannelsesområdet blev (efter afvikling af Beredskabsstyrelsens anvendelse af Bernstorff Slot) samlet på henholdsvis Beredskabsstyrelsens Tekniske Skole i Tinglev og i en centralt placeret kursusenhed i Beredskabsstyrelsen kombineret med en fortsat anvendelse af Beredskabsstyrelsens Højskole i Snekkersten som kursuscenter.

Etablering af et CBRN¹⁴-institut som selvstændig myndighed under Forsvarsministeriet. Instituttet blev placeret i Beredskabsstyrelsens lejemål på Datavej 16, Birkerød og indgår i et administrativt fællesskab med Beredskabsstyrelsen.

Omlægning af depotstrukturen inkl. afvikling/salg af de tilbageværende mobiliseringsdepoter som konsekvens af afvikling af det krigsmæssige beredskab i form af ambulancetjeneste, 3-måneders beredskabet og motorudskrivningstjenesten.

Samtlige af disse etableringstilpasninger var gennemført ved udgangen af 2010.

I aftalen om redningsberedskabet efter 2006 indgik endvidere en beslutning om at gennemføre en analyse af muligheden for at flytte Beredskabsstyrelsen til en mere central placering i forhold til den øvrige krisestyringsorganisation også med det formål at opnå en mindre besparelse på lejeudgifter. Denne analyse blev gennemført med den konklusion, at

¹³ Dataindsamlingen til dette afsnit er gennemført før udmeldingen af det seneste beredskabsforlig for 2012.

¹⁴ CBRN: Chemical, Biological, Radiological, and Nuclear.

det ikke var muligt at finde egnede lokaliteter, der opfyldte de anførte forudsætninger om en mere central placering under samtidig opnåelse af besparelser på lejeudgifterne.

I november 2011 blev der indgået en ny etårig aftale om redningsberedskabet i form af en teknisk forlængelse af den gældende (2011) aftale. I denne aftale indgår:

"I 2012 gennemføres som i staten i øvrigt tilpasninger og effektiviseringer for ca. 20 mio. kr., herunder en tilpasning af CBRN instituttet som følge af en ændret organisatorisk indplacering af instituttet samt i form af en justering af indtaget af værnepligtige. Tilpasningerne gennemføres med jævn geografisk effekt og tilrettelægges på en sådan måde, at Beredskabsstyrelsens opgaveløsning påvirkes mindst muligt [...]"

Partierne er enige om, at den midlertidige reduktion i værnepligtsindtaget ikke foregriber fremtidige aftaler om redningsberedskabet og værnepligten. Værnepligtsindtaget vil kunne tilbageføres til det hidtidige niveau uden at dette vil kræve investeringer i bygninger og uddannelsesmateriel m.v. [...]"

På denne baggrund er CBRN-instituttet pr. 1. januar 2012 omdannet til CBRN-enheden som en enhed i Beredskabsstyrelsen. Placeringen er fortsat i Beredskabsstyrelsens lejemål på Datavej i Birkerød.

Det statslige beredskabs geografiske/operative struktur vil bestå af:

- Beredskabsstyrelsen Birkerød: Den centrale styrelse omfatter endvidere Kemisk beredskab, som er placeret i et lejemål på Nørre Allé, København.
- Under Beredskabsstyrelsen Birkerød henhører endvidere museumsdepot Esbønderup, Nordsjælland med 1 tjenestebolig ejet af staten (på lejet grund) samt regionskommandocentral Bernstorff (Gentofte, Sjælland), der er lagt i dvaldrift.
- Beredskabsstyrelsen Birkerød, Datavej 16, Birkerød (Lejemål) - årsværk 182,63
- Beredskabsstyrelsen Nordjylland (Thisted) placeret på kaserne ejet af Beredskabsstyrelsen – årsværk 53,82
- Beredskabsstyrelsen Midtjylland (Herning) placeret på kaserne ejet af Beredskabsstyrelsen – årsværk 61,25
- Beredskabsstyrelsen Sydjylland (Haderslev) placeret på kaserne ejet af Beredskabsstyrelsen – årsværk 59,41
- Beredskabsstyrelsen Sjælland (Næstved) placeret på kaserne ejet af Beredskabsstyrelsen – årsværk 56,21. Lejet brandøvelsesareal i Ladby, Sydsjælland
- Beredskabsstyrelsen Bornholm (Allinge) placeret på kaserne ejet af Beredskabsstyrelsen (på lejet grund), årsværk 51,0. Lejet brandøvelsesareal på Almegårds kaserne, Rønne.
- Beredskabsstyrelsen Hedehusene (Hedehusene, Sjælland) placeret i ejendom ejet af Beredskabsstyrelsen (inkl. øvelsesareal) – årsværk 19,63.
- Beredskabsstyrelsens Tekniske Skole i Tinglev (Tinglev, Sydjylland) placeret i ejendom ejet af Beredskabsstyrelsen (inkl. øvelsesareal på lejet grund) – årsværk 56,5
- Beredskabsstyrelsens Kursuscenter Snekkersten (Snekkersten, Sjælland) placeret i ejendom ejet af Beredskabsstyrelsen – årsværk 16,28.

Udenfor Beredskabsstyrelsens daglige operative struktur resterer der fortsat tre regionskommandocentraler (Ålborg, Kolding og Odense), der alle forsøges afhændet og midlertidigt er lagt i mølpose eller udlejede.

Regeringsanlæg Vest (inkl. tjenestebolig), Skørping, Nordjylland ligger i dvaledrft.

Regeringsanlæg Øst (Hellebæk) opretholdes med et minimum af teknisk drift.

Der sker ingen ændringer i det statslige beredskabs struktur, der hviler på de lovmæssige bestemmelser vedr. det niveaudelte, énstrengede beredskab.

Den geografiske placering af de udrykningspligtige afdelinger med de pligtige afgangstider er en forudsætning herfor. Uddannelsen af de værnepligtige er ligeledes geografisk bundet til placeringen af de udrykningspligtige afdelinger, idet de værnepligtige indgår i udrykningsstyrken under uddannelsen.

3. KONSEKVENSER I RELATION TIL PERSONEL

I dette kapitel gennemføres en overordnet analyse af konsekvenserne ved den i kapitel 2 beskrevne operative og geografiske struktur i relation til forsvarets personel og personelstruktur, herunder bl.a. rekruttering, fastholdelse, uddannelse og operative anvendelse.

3.1. Metode

Kapitlet tager udgangspunkt i de for området generelle overvejelser, det eksterne rekrutteringsgrundlag, udviklingen i søgning til forsvarets uddannelser for perioden 2005 – 2010 samt den regionale fordeling af forsvarets stillinger og de ansattes bopæl i relation hertil. Endvidere inddrages eventuelle personelstrukturelle erfaringer i forbindelse med tidligere større organisationsændringer, eksempelvis flyvevåbnets flytning fra Øst- til Vestdanmark.

3.2. Generelle overvejelser

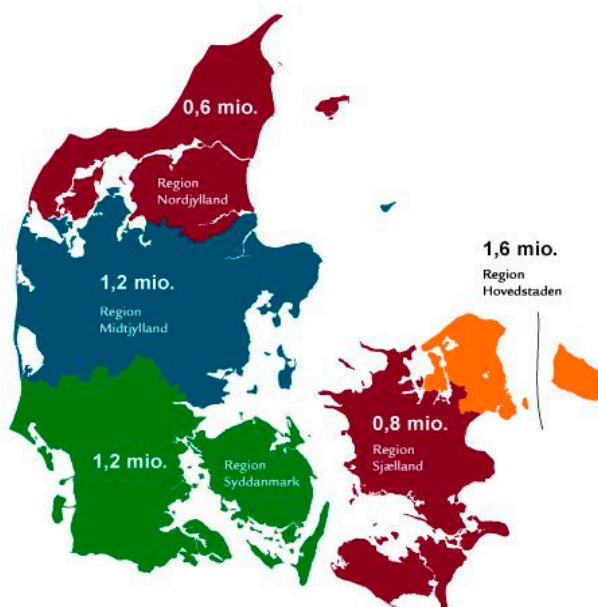
Med udgangspunkt i personelstrukturens demografi, personelrekruttering og ansættelsesretlige forhold mv. er det sammenfattende vurderingen, at det videre analysearbejde bør medtage følgende overordnede personelmæssige parametre og overvejelser:

- Generelt vil lukning af et tjenestested ydelsesmæssigt medføre flytning af alt personel. Dette betyder, at med mindre der foreligger en specifik plan for den enkelte, vil personellet ikke oppebære ydelser i relation til midlertidig tjeneste, men vil oppebære flyttegodtgørelse i forbindelse med nyt tjenestested meddeles. Begge godtgørelsesformer vil være substantiel udgiftstunge.
- De personelmæssige udfordringer ved at skabe et øst/vest forsvar. Såfremt flere 'producerende' tjenestesteder flyttes fra Østdanmark til Vestdanmark vil det forøge udfordringen i forhold til en officersskolestruktur, og flere af de største funktionelle tjenester samt departement og forsvarsstab placeret i region Hovedstaden. Dette vurderes potentielt at kunne medføre betydelige militærpersonelmæssige flytninger mellem landsdelene og give nye udfordringer i forbindelse med rekruttering og fastholdelse.
- En bred geografisk spredning er som udgangspunkt hensigtsmæssig, idet der skal differentieres mellem rekruttering og personeldriftsmæssige aspekter. Det betyder bl.a., at i et rekrutteringsmæssigt perspektiv vil det ofte være fordelagtigt at have en geografisk spredning af tjenestestederne, hvorimod det af fastholdelses- og personeldriftsmæssige årsager ofte vil være en fordel geografisk at centralisere tjenestestederne.

3.2.1. Eksternt rekrutteringsgrundlag

Det samlede rekrutteringspotentiale blandt 18-årige mænd og kvinder (2011) er fordelt med ca. 42 % i Østdanmark og ca. 58 % i Vestdanmark. Der ses dermed et større rekrutteringspotentiale i Vestdanmark.

Den procentuelle gennemsnitlige fordeling af eksterne ansøgere til forsvarets uddannelser for perioden 2005 til 2010, i forhold til antal indbyggere pr. region er flg.:

Figur 6: Antal indbyggere pr. region

Region Sjælland	0,12 %	svarende til 955 ansøgere
Region Nordjylland	0,12 %	svarende til 716 ansøgere
Region Midtjylland	0,101 %	svarende til 1245 ansøgere
Region Syddanmark	0,097 %	svarende til 1166 ansøgere
Region Hovedstaden	0,092 %	svarende til 1465 ansøgere

Der har gennemsnitligt været en ekstern søgning til forsvarets uddannelser på 5564 personer per år. Fordelt på landsdelene (Østdanmark vs. Vestdanmark) svarer dette til en procentuel fordeling på ca. 43 % af ansøgerne til forsvarets uddannelser hidrører fra Østdanmark og ca. 57 % fra Vestdanmark, hvilket procentuelt stort set svarer til en fordeling lig rekrutteringspotentialer. På regionsniveau ses den største søgning til uddannelserne fra Region Sjælland og Nordjylland med 0,12 % af indbyggertallet. Fordelingen både regionalt og på landsplan dækker dog over store udsving i relation til de enkelte uddannelser, idet der ses en tendens til en højere lokalsøgning til forsvarets uddannelser i regioner, hvor værnenes tjenestesteder geografisk er placeret.

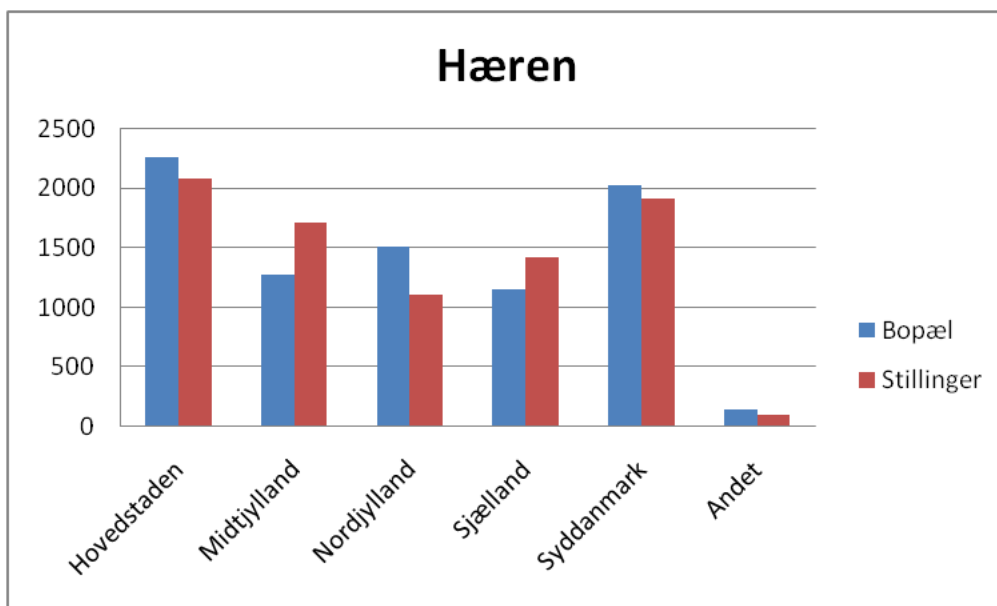
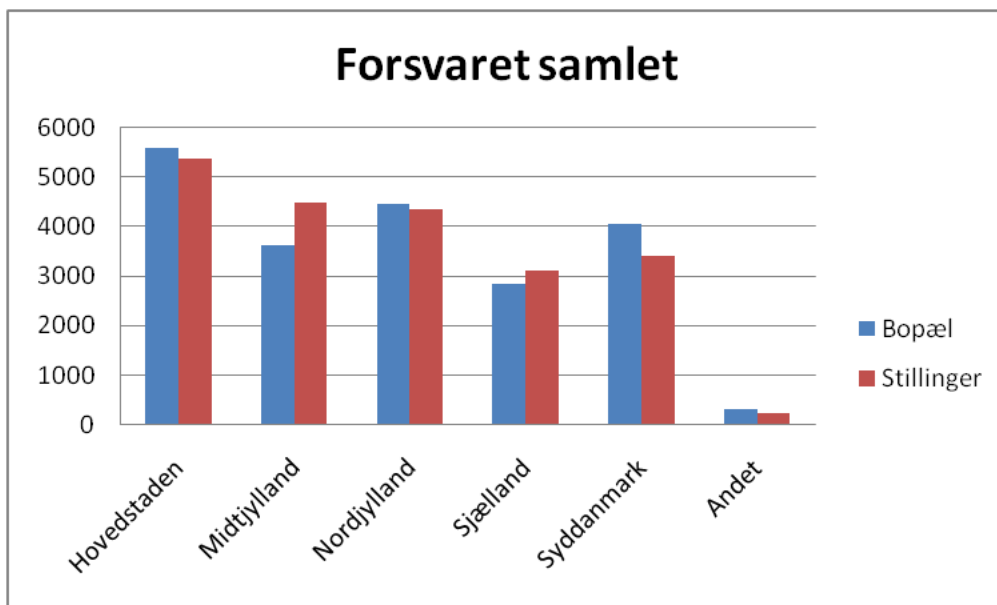
Personelstrategisk taler dette for, at tjenestestederne geografisk søges placeret samlet og henholdsvis i Øst- og Vestdanmark, hvilket understøtter muligheden for en sammenhængende personelkarriereplan. Dermed minimeres større personelflytninger, da der skabes mulighed for et sammenhængende tjeneste- og karriereforløb for personalet, og samtidig sikres et tilfredsstillende regionalt rekrutteringsgrundlag.

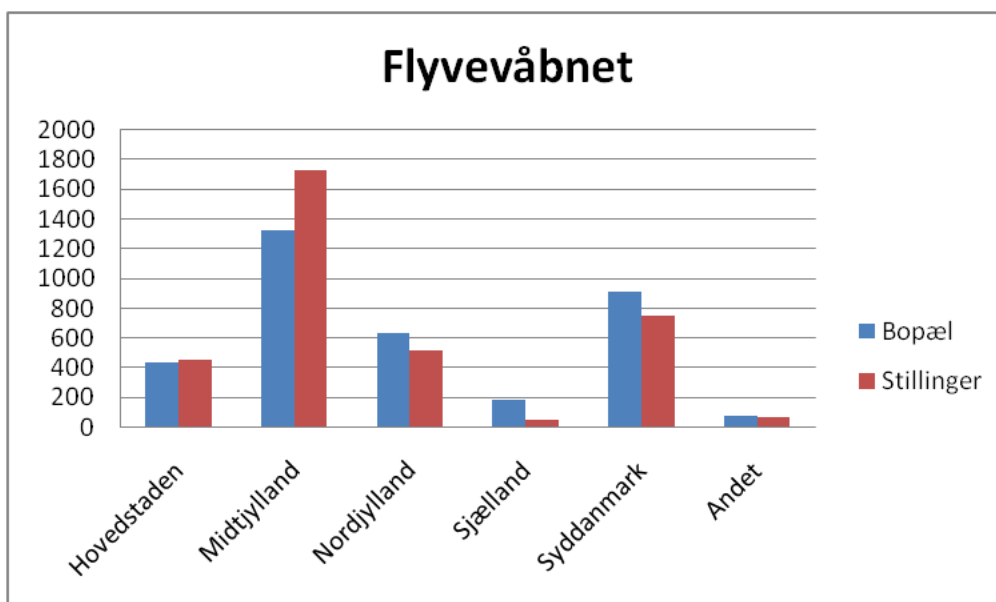
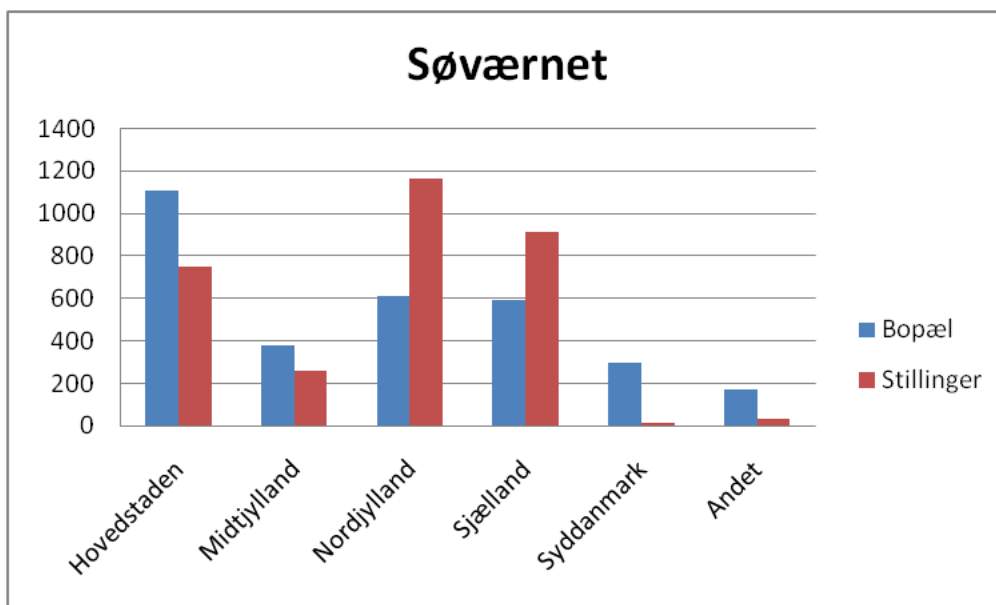
3.2.2. Udvikling i søgning til forsvarets uddannelser over tid (2005-2010)

Der ses en generelt tendens til et fald i antallet af ansøgere bosiddende i Østdanmark til officersuddannelserne til ca. 50 % af en årgang. Således er der på nuværende tidspunkt en næsten ligelig fordeling mellem landsdelene. Søgningerne til sergent- og konstabeluddannelserne, som for en stor dels vedkommende er placeret i Vestdanmark, er stagnerende. Udviklingen kan tyde på, at skolernes geografiske placering i et vist omfang er uden betydning i et rekrutteringsmæssigt perspektiv.

3.2.3. Regionsfordeling af forsvarets stillinger og de ansattes bopæl

Af nedenstående figurer ses regionsfordelingen af forsvarets stillinger sammenholdt med medarbejdernes bopæl. Feltet 'Andet' dækker over stillinger og personel tjenestegørende i udlandet samt Rigsfællesskabet. Opdelingen er endvidere nedbrudt på de tre værn på de efterfølgende figurer.

Overordnet set kan tallene tolkes således, at samlet for forsvaret er der en relation mellem forsvarets tjenestesteder og personellens bopæl. Dette dækker dog over forskelle værnene imellem. I søværnet er der relativt få men større tjenestesteder, og her kan tallene tolkes således, at søværnets gennem eskadre-strukturen og den operative tjeneste, har anderledes forhold end myndigheder på land i relation til sammenhængen mellem bopæl og tjenestested. Personellet har bopæl såvel i regionen men også i andre regioner, og dermed bor relativt mere spredt end for hæren og flyvevåbnet. For hærens vedkommende ses en større tilknytning til de enkelte tjenestesteders region og medarbejders bopæl end for de to andre værn.

3.2.4. Personelmæssige forhold i hæren

Det er Hærens Operative Kommandos vurdering, at konsekvenserne ved en eventuel ændring af værnepligten stiller øgede krav til den regionale fordeling af tjenestestederne for at kunne opretholde rekrutteringen.

I et rekrutteringsperspektiv er det en positiv faktor, at hæren har tjenestesteder fordelt over hele landet, og at det er muligt at skabe regionale karriereforløb. Den nuværende struktur taler for følgende regionsfordeling:

- Minimum en tredjedel af hæren på Sjælland af hensyn til hvervepotentialer i specielt Københavnsområdet.
- Tjenestested i Aalborg (Nordjylland).
- Tjenestested i Fredericia (Trekantområdet, Århus og Fyn)
- Tjenestested i Holstebro-Skive-Karup området (Vestjylland)
- Tjenestested i Oksbøl (Esbjerg og Sønderjylland)

Hærens Operative Kommando ser ingen rekrutteringsmæssige argumenter for tjenestesteder på Bornholm og i Haderslev. I forhold til den interne karriereudvikling anses det som problematisk at opnå tilstrækkelig rotation af stillingerne ved Hærens Sergentskole i Sønderborg.

3.2.5. Personelmæssige forhold i flyvevåbnet

Det er Flyvertaktisk Kommandos vurdering, at en regional fordeling af tjenestestederne i flyvevåbnet er væsentligt for at kunne opretholde et hensigtsmæssigt rekrutteringsgrundlag.

Erfaringsmæssigt, har det vist sig, at flyvevåbnets myndigheder primært rekrutterer fra følgende områder:

- Air Transport Wing Aalborg fra Nordjylland og Aalborg området.
- Myndigheder på Flyvestation Karup fra Aarhus, Viborg, Herning og Silkeborg området.
- Fighter Wing Skrydstrup fra Sønderjylland samt Odense, Vejle, Fredericia, Kolding og Esbjerg området.

Flyvertaktisk Kommando ser det som vigtigt for flyvevåbnets fremtidige udvikling at sikre et bredt rekrutteringsgrundlag.

3.2.6. Personelmæssige forhold i søværnet

Det er Søværnets Operative Kommandos vurdering, at de personelmæssige konsekvenser ved en eventuel reduktion af flådestationerne fra to til en placeret i Nordjylland kan resultere i en skævvridning af søværnets rekrutteringsbase. Frederikshavnsområdet vurderes ikke som værende tilstrækkelig til at opretholde den nødvendige rekruttering til den samlede operative del af søværnet samt den tilhørende operative støttestruktur, hvorfor der skal gennemføres en bredere rekrutteringsindsats over hele landet.

En samling af de operative enheder samt den operative støttestruktur i Frederikshavn kan medføre flere forflytninger så længe officersskoler og forsvarets øverste niveauer er koncentreret i hovedstadsområdet. Den geografiske placering af Frederikshavn vurderes som værende mindre attraktiv som fast base for en stor del af søværnets personel, hvorfor rekruttering og fastholdelse vurderes som potentielt problematisk og som et risikomoment ved nedlæggelse af flådestationen i Korsør.

En reduktion af antallet af flådestationer taler imod kriteriet om en bred rekrutteringsbase, da det vurderes at være en udfordring at få unge mennesker fra den øvrige del af landet til at se positivt på en fremtid i den nordligste del af landet.

Det vurderes at søværnets mulighed for tilstrækkelig personelfastholdelse ligeledes kan påvirkes i negativ retning, idet det herefter ikke vil være muligt at tilbyde et karriereforløb for enkelte personelgrupper med et minimum af forflytninger. Den vurderede afledte personaleafgang kan medføre en flerårig nedgang i det operative niveau.

Såfremt en reduktion i antallet af flådestationer fra to til en resulterer i nedlæggelsen af Flådestationen i Frederikshavn vurderes de samme betragtninger gøre sig gældende, hvad angår muligheden for at kunne tilbyde et karriereforløb med et minimum af forflytninger. En samling af de operative enheder samt den operative støttestruktur på Flådestation Korsør vurderes også her at kunne medføre flere forflytninger, idet Søværnets Grundskole og en del af de tekniske skoler er placeret i Nordjylland.

Den geografiske placering af Korsør vurderes i forhold til Frederikshavn som mere attraktiv som fast base for en større del af søværnets personel, hvorfor opretholdelse af tilstrækkelig rekruttering og fastholdelse vurderes som mindre problematisk i Korsør end i Frederikshavn.

Med baggrund i ovenstående betragtninger vurderes det, at en nedlæggelse af flådestationen i Korsør og dermed en samling af søværnets operative struktur i Nordjylland udgør en risiko for en påvirkning af det personelmæssige område i en mindre gunstig retning. Det samme vil gøre sig gældende ved en nedlæggelse af flådestationen i Frederikshavn omend det vurderes, at oplandet til flådestationen i Korsør, som udgøres af Fyn og Sjælland, er mere attraktivt som fast base for søværnets personel.

3.2.7. Personelmæssige erfaringer i forbindelse med tidligere større organisationsændringer

Det er den personelstrategiske vurdering, at flytninger af personalet af omkostnings- og fastholdelsesmæssige hensyn i videst muligt omfang bør ske indenfor samme region og hvis muligt i samme geografiske nærområde. Erfaringer (eksempelvis i forbindelse med flytning af flyvevåbnet fra Øst- til Vestdanmark) tilsiger, at der er en form for proportionalitet imellem afstand fra bopæl til nyt tjenestested, og hvor mange der følger med. Subsidiært bosætter sig i nærheden af det nye tjenestested. Dette forhold gør sig også gældende for specialister og teknisk personel.

Det har ikke været muligt at fremskaffe decideret empiri til belysning af de personelstrukturelle konsekvenser i forbindelse med flytning af flyvevåbnet fra Øst- til Vestdanmark i 2005/06. Det er dog indtrykket, at et større antal officerer og specialister forlod forsvaret og undlod at flytte med til Vestdanmark. Flere af disse er dog senere vendt tilbage til forsvaret. Det har ikke været muligt at identificere årsagerne til personalets tilbagevenden, idet dette både kan tilskrives mulighederne for øget tjeneste ved værnssfælles myndigheder i Østdanmark, tiltag under Operation Bedre Hverdag eller den efterfølgende samfundsmæssige lavkonjunktur.

Det må forudses på baggrund af erfaringerne med flyvevåbnet, at en flytning af personel tjenestegørende i Korsør til Region Nordjylland vil skabe en øget afgang blandt yngre offi-

cerer og specialister/teknisk personel, bl.a. på grund af, at over 50 % af søværnets personel er bosiddende i Østdanmark. Som Søværnets Operative Kommando påpeger, vil den øgede afgang sandsynligvis påvirke søværnets evne til at varetage den pålagte opgaveløsning. Det er ikke muligt at vurdere graden af indflydelsen på opgaveløsningen, men der vil være en risiko for at evnen til at løse opgaver for enhederne placeret i Korsør reduceres.

Det vurderes, at det forventede personelmæssige efterslæb formentlig over tid vil kunne udlignes gennem en øget regional rekruttering, og i nogen grad gennem en omstilling til en togtbaseret opgaveløsning, der mindsker behovet for bopæl tæt på tjenestestedet. Den øgede rekruttering understøttes allerede af en større søgning fra ansøgere bosiddende i Vestdanmark til Søværnets Officersskole på ca. 20 %.

Udfordringen vil være at skabe et sammenhængende tjenesteforløb for det faste personel – primært for officerer og mellemledere – idet tjenestestederne geografisk vil være placeret i Region Nordjylland (Flådestation Frederikshavn), Midtjylland (Søværnets Operative Kommando) og Region Hovedstaden (Værnsfælles myndigheder og Søværnets Officersskole). Denne øst/vest udfordring vurderes at være større end flyvevåbnets tilsvarende nord/syd problematik, og der må derfor påregnes en del længere tid til at foretage denne omstilling.

3.3. Sammenfatning

De anførte parametre vurderes væsentlige for den resterende del af analysen.

Det eksterne rekrutteringsgrundlag er størst i Vestdanmark, der også procentuelt bidrager med mest personel til forsvaret. Andelen af ansøgere til officersskolerne er ligeledes stigende for ansøgere fra Vestdanmark med ca. 10 % for hæren og flyvevåbnet og op til 20 % for søværnet i perioden 2005 – 2010.

Generelt er der en relation mellem forsvarets stillinger og de ansattes bopæl, idet der er nogle forskelle værnene imellem. Eksempelvis er søværnets personel bosiddende såvel i som uden for tjenestestedets regionale placering.

Værnenes bidrag ses at understøtte de anførte rekrutterings-, fastholdelsesmæssige og operative perspektiver, idet rekruttering i et vist omfang sker regionalt og i relation til de lokale tjenestesteder. Ligeledes vil de fastholdelsesmæssige og operative perspektiver kunne løses over tid og gennem et ændret operationsmønster, hvilket flyvevåbnet bl.a. har haft succes med i forbindelse med udflytningen fra Flyvestation Værløse.

Der eksisterer ikke specifik empiri for tidligere større organisationsændringer, som for eksempel flyvevåbnets udflytning til Vestdanmark. Det er vurderingen, at en tilsvarende flytning af Flådestation Korsør til Nordjylland vil medføre en øget afgang af yngre officerer samt specialister/teknisk personel med risiko for at påvirke søværnets opgaveløsning i længere tid. Det er samtidig vurderingen, at det personelmæssige efterslæb over længere tid kan udlignes gennem en øget regional rekruttering.

Ved en lukning af Flådestation Korsør vil de resterende tjenestesteder i søværnet geografisk være placeret i Region Nordjylland (Flådestation Frederikshavn), Midtjylland (Søværnets Operative Kommando) og Region Hovedstaden (Værnsfælles myndigheder og offi-

cersskolerne). Det vurderes i så fald, at søværnet vil skulle bruge længere tid, i forhold til flyvevåbnets udflytning fra Værløse, til at opbygge den krævede personelstruktur. Der kan således være en udfordring i at skabe et sammenhængende tjenesteforløb indenfor samme region for det faste personel – primært for officerer.

4. ETABLISSEMENTSKAPACITETEN

I dette afsnit beskrives forsvarets, hjemmeværnets og det statslige beredskabs etableringer og den etableringsmæssige kapacitetsudnyttelse analyseres.

Den gennemførte beskrivelse af den operative struktur kan betragtes som en overordnet opgørelse over forsvarets, hjemmeværnets og det statslige beredskabs etableringsmæssige behov, og den geografiske etableringsstruktur beskriver den nuværende kapacitetsinddækning.

Dette kapitel sætter rammerne for den efterfølgende vurdering af den etableringsmæssige kapacitetsudnyttelse med henblik på opstilling af muligheder for at optimere denne. Det er således målet at skabe et overblik over placering af årsværk samt fordelingen af disse lokalt, samt opgøre, hvor der kan frigøres kapacitet. Dette datagrundlag er beskrevet i en samling af etableringsbeskrivelser, som findes i tillæg til denne rapport.

4.1. Metode

Indholdet af etableringsbeskrivelserne er baseret på Forsvarets Bygnings- og Etableringstjeneste opgørelser samt bidrag fra myndighederne på etableringerne.

Det har indledningsvist ikke været muligt at gennemføre en fysisk besigtigelse af samtlige etableringer med henblik på at vurdere kapacitetsudnyttelsen, hvorfor der indledningsvist er anvendt en teknisk løsning til at beskrive denne. Der er i behandlingen af de konkrete analysemodeller gennemført besigtigelser på udvalgte etableringer. Efterfølgende redegøres for metoden ved den tekniske kapacitetsopgørelse.

4.1.1. Kapacitetsopgørelse ved forsvaret og hjemmeværnet

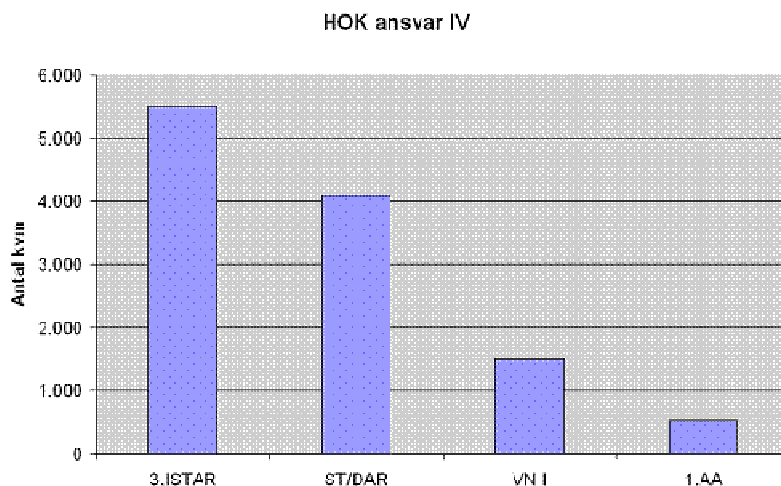
Etableringskapaciteten er opgjort på basis af Forsvarets Bygnings- og Etableringstjeneste ejendomsoplysningsssystem, ETOPSY, og den årlige totalomkostningsfordeling mellem Forsvarets Bygnings- og Etableringstjeneste og modtagende myndigheder (samt enheder) i forsvaret og hjemmeværnet.

ETOPSY indeholder alle relevante tekniske data om de enkelte etableringer, helt ned på bygnings / rum-niveau målt pr. m².

Etab.	Bygn.	Rum	Etage	ANTAL	Bruger	ENHED	Klasse	Objekt (UDB, OST, ORD, DD)	Bruges til	Artskonto	Faciliteter som udbydes i m ² (netto m ²).
451	64	101	1	1	STØTTEKOMMANDO	2BDE	OST	343161	GARAGE	G5Y059	546,1
451	201	161	1	1	SKBINS	HKS	OST	26417	KONTOR	G5Y054	19,9
451	201	161A	1	1	TOM	TOM			KONTOR	G5Y054	19,9
451	201	173	1	1	SKBINS	HKS	OST	26417	KONTOR	G5Y054	12,7
451	47	101B	1	1	SKYSIK	FBE/LSE	OST	385190	TOILET		2,8
451	47	102	1	1	SKYSIK	FBE/LSE	OST	385190	FROKOSTSTUE	G5Y057	18,3
451	47	103	1	1	SKYSIK	FBE/LSE	OST	385190	OMKLÆDNINGSRUM		7,5
451	47	103B	1	1	SKYSIK	FBE/LSE	OST	385190	GANG		3,3

Tabel 1: Eksempel på tekniske data i ETOPSY

Totalomkostningsberegningen gennemføres én gang om året ifm. budgetprocessen, hvis formål er at fordele alle omkostninger til de myndigheder og enheder, som benytter faciliteterne.

Figur 7: Eksempel på fordelingen af kvadratmeter for en bestemt enhed underlagt Hærens Operative kommando

Ved at anvende data fra ETOPSY og tilknytte en brugende enhed via Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste totalomkostningsfordelingsmodel kan det opgøres, hvilken etableringskapacitet, som forventes anvendt det kommende budgetår og hvilken etableringskapacitet, der - som resultat heraf - er ledig.

Metoden identificerer kun planlagt ledig kapacitet, idet opgørelsen ikke medfører en udfordring af de enkelte myndigheders aktuelle anvendelse af kapaciteten. Det må således forventes, at en efterfølgende fysisk besigtigelse vil identificere yderligere ledig kapacitet.

4.1.2. Kapacitetsopgørelse ved det statslige beredskab

Beredskabsstyrelsens etableringer kan på tilsvarende vis opdeles i funktionsområder (jfr. de opgivne stamdataoplysninger), der kategoriseringsmæssigt i vidt omfang er identiske med forsvarrets ydelseskategorier, men modellen kan i fuldt omfang ikke umiddelbart overføres til Beredskabsstyrelsens etableringer.

For så vidt angår kapacitetsberegningsmodeller anvender Beredskabsstyrelsen i forhold til udnyttelsesgraden af skoler og kursusfacilitet en model, der også baserer sig på ydelsesaftregning. Der redegøres for denne model i den efterfølgende analyse af kapacitetsanvendelsen.

For Beredskabsstyrelsens fem udrykningspligtige kaserner, Beredskabsstyrelsens Frivilligcenter Hedehusene, samt Beredskabsstyrelsens Tekniske Skole i Tinglev er det ligeledes muligt at opdele disse i funktionsområder/kategorier, der modsvarer Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjenestes ydelseskategorier, men Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjenestes ydelsesaftregningsmodel kan ikke umiddelbart overføres.

Beskrivelsen af kapacitetsanalysen for disse syv etableringer består derfor i en beskrivelse af, hvorledes Beredskabsstyrelsens kapacitet planlægges og løbende vurderes for at sikre den bedst mulige udnyttelsesgrad i forhold til Beredskabsstyrelsens behov og beredskabsmæssige forpligtelser.

4.2. Afgrænsning af etablissemensområdet

Ved et etablering forstås et areal med tilhørende bygninger og anlæg mv. Forsvarsministeriet ejer alle etableringer, hvor forsvaret har ejerskab. Forsvarets Bygnings- og Etablissemestjeneste varetager i henhold til Forsvarskommandoens nærmere bestemmelser og direktiver på vegne af Forsvarsministeriet administrationen af den samlede ejendomsmasse¹⁵, herunder bygninger, arealer og anlæg og løser opgaver i relation hertil. Etablissementer kan være ejet, lejet eller en kombination heraf samt eventuelt på anden måde være stillet til rådighed for forsvaret, fx som NATO infrastruktur.

Forsvarets Bygnings- og Etablissemestjeneste administrerer ca. 400 etableringer. Etablissementerne omfatter i alt ca. 7.000 bygninger med et bygningsareal på i alt ca. 2,5 mio. m², heraf ca. 132.000 m² kontorareal. Det samlede landareal udgør ca. 328 km². (FBEBST 610-1, 2011).

Størrelsen af etableringerne varierer fra Flyvestation Karup, som det største, ned til et ventilarrangement på en mark som det mindste. Flere etableringer har forskelligartet anvendelse, men ved en overordnet kategorisering af etableringerne kan disse opdeles i:

- Operative etableringer, hvor anvendelsen primært relaterer sig til den militære opgaveløsning.
- Støtteetableringer, hvor der primært er tale om faciliteter til administrative formål såsom kontorer og uddannelse samt boliger, depoter og tekniske faciliteter.

Operative etableringer (251)	Støtteetableringer (157)
<ul style="list-style-type: none"> - Kaserne (23) - Flyvestationer (4)¹⁶ - Flådestationer (2) - Skyde-, øvelses- og operationsområder (119) - HJV-distrikter og -gårde (25) - Lejre og stationer (33) - Radar-, radio- og vagtposter (45) 	<ul style="list-style-type: none"> - Kontorbygninger (17) - Skoler, conferencefaciliteter og idrætsanlæg (7) - Boliger (33)¹⁷ - Depoter (69) - Værksteder (3) - Tankområder og pumpestationer (28)

Tabel 2: Overordnet kategorisering af de etableringer, som Forsvarets Bygnings- og Etablissemestjeneste administrerer med omtrentlig angivelse af antal

De opgjorte etableringer, som er under Forsvarets Bygnings- og Etablissemestjenestes administration, anvendes af Forsvarskommandoen, Forsvarets Efterretningstjeneste og Hjemmeværnskommandoen. Forsvarets Bygnings- og Etablissemestjeneste varetager

¹⁵ I medfør af rammeaftale af nov. 2003 imellem Beredskabsstyrelsen og Forsvarets Bygnings & Etablissemestjeneste yder Forsvarets Bygnings- og Etablissemestjeneste rådgivning og bistand til styrelsen vedr. bygninger og anlæg, idet Beredskabsstyrelsen som Niveau 1 myndighed varetager administrationen af Beredskabsstyrelsens samlede ejendomsmasse.

¹⁶ Heraf er tre af flyvestationerne flyoperative, og en er udlagt til depotområde.

¹⁷ Forsvaret råder over ca. 1.000 lejeboliger, Nyboder er med ca. 813 lejeboliger anført som ét af de 33 etableringer. (Kilde Forsvarets Bygnings- og Etablissemestjeneste intranet)

ger endvidere etableringsfaglig støttevirksomhed for øvrige niveau 1 myndigheder under Forsvarsministeriet, herunder Beredskabsstyrelsen m.v. Beredskabsstyrelsens etableringer, som også er omfattet af denne analyse, men som ikke er nævnt i ovenstående tabel, beskrives overordnet i afsnit 2.4.

Der ses behov for at afgrænse mængden af etableringer i analysen. Dels i forhold til typen af etableringer, idet denne er styrende for en vurdering af den etableringsmæssige kapacitet og behov på det givne område. Dels i forhold til størrelsen af etableringerne, idet en række af disse ikke vurderes styringsmæssigt interessante i denne sammenhæng.

Afgrænsningen i forhold til etableringernes størrelse gennemføres med det sigte at understøtte en analyse af de væsentligste etableringer, idet den løbende lokale kapacitetstilpasning forudsættes videreført af Forsvarets Bygnings- og Etableringstjeneste. Der er således udvalgt et antal etableringer af den samlede mængde. Udgangspunktet har været økonomi, arbejdspladser og evt. særlige forhold.

Med udgangspunkt i ovenstående kategorisering af etableringerne findes det relevant at medtage etableringstyperne kaserner, flyvestationer og flådestationer. Der vurderes dog samtidigt relevant at opretholde denne opsplitning af disse, da det etableringsmæssige behov for flådestationer og flyvestationer er styret af væsentligt forskellige parametre i forhold til kasernerne.

Generelt set er større kaserner, flåde- og flyvestationer, skyde- og øvelseterræner samt værnsmæssige myndigheder medtaget. Derimod er depoter uden for etableringerne, tankområder, hjemmeværnsgårde, mindre operative installationer og lignende udeladt. Etableringer på Grønland og Færøerne er ikke medtaget.

4.2.1. Kaserner

Hærens operative struktur udvikler, uddanner, opstiller og indsætter enheder. Denne produktion gennemføres på kaserner med tilhørende faciliteter til indkvartering, garage- og værkstedsfaciliteter samt kontor og uddannelsesfaciliteter. Udover de nødvendige faciliteter på kasernen er produktionen afhængig af muligheden for at benytte øvelses- og skydeterræner samt skydebaner. Såvel i umiddelbar tilknytning til kasernen samt tilgang til de større øvelsesområder med en begrænset transporttid.

Skydebaner og øvelsespladser er som etableringstype ikke sammenlignelig med kaserner, men grundet styrkeproduktionens afhængighed af kaserner med umiddelbart tilhørende øvelsespladser og skydebaner, betragtes kaserner og lokale øvelsespladser og skydebaner i sammenhæng. Lokale skydebaner og øvelsespladser er således centrale faciliteter, som er dimensionerende for det etableringsmæssige behov for kasernerne.

Der er ved kasernerne tilsvarende en afhængighed af depotområder og værkstedsfaciliteter, særligt for de pansertunge enheder. Grundet analysens afgrænsning i forhold til depot- og værkstedsområdet behandles disse områder ikke i relation til beskrivelsen af det etableringsmæssige behov. Analysemodellerne er i muligt omfang søgt koordineret på styregruppeniveau mellem analyserne, men der foretages ikke detaljeret behandling af områderne i konsekvensanalysen.

Hærens støttestruktur udgøres hovedsageligt af skoler og stabe. Det etableringsmæssige behov for skolerne er sammenligneligt med kasernes, idet der stilles tilsvarende særlige krav til øvelses- og skydeterræner for Hærens Kampskole og Hærens Sergentskole. De primære behov ved stabe inddækkes af de administrative faciliteter på kasernerne.

For hærens etableringer afgrænses kasernerne til:

- Aalborg kaserner i sammenhæng med Nr. Uttrup øvelsesplads og skydebaner.
- Skive kaserner i sammenhæng med Skive øvelsesplads og skydebaner.
- Dragonkasernen i Holstebro i sammenhæng med Holstebro øvelsesplads og skydebaner.
- Varde kaserner i sammenhæng med Varde øvelsesplads og skydebaner.
- Ryes kaserner i Fredericia i sammenhæng med Hyby Fælled øvelsesplads og skydebaner.
- Bülow's kaserner i Fredericia.
- Haderslev kaserner i sammenhæng med Vesterskov øvelsesplads og skydebaner samt Halk skydeterræn.
- Sønderborg kaserner i sammenhæng med Kær Vestermark øvelsesplads og skydebane.
- Oksbøllejren.
- Vordingborg kaserner i sammenhæng med Vordingborg øvelsesplads samt Kulsbjerg Øvelsesplads og skydebane.
- Antvorskov kaserner i sammenhæng med Antvorskov øvelsesplads og skydebaner.
- Garderkasernen i Høvelte i sammenhæng med Høvelte-Sandholm-Sjælsmark øvelsesplads og skydebaner.
- Livgardens kaserner i Gothersgade.
- Almegårds kaserner i sammenhæng med Almegårds øvelsesplads og Raghammer Skydeterræn.

Beredskabsstyrelsens fem udrykningspligtige kaserner, Beredskabsstyrelsens Frivilligcenter i Hedehusene, Beredskabsstyrelsens Tekniske Skole i Tinglev, Hjemmeværnets uddannelsescentre og søværnets større skoler medtages ligeledes i denne etableringsmæssige kategori. Disse kaserner benyttes til uddannelse, opstilling og indsættelse af enheder, og kasernerne er tilsvarende hærens kaserner afhængige af værkstedsfaciliteter og tilhørende øvelsesområder, hvorfor der vurderes at være grundlag for en vurdering af det etableringsmæssige behov på dette område på tværs af myndighederne.

Beredskabsstyrelsens etableringer afgrænses således til:

- Beredskabscenter Thisted.
- Beredskabscenter Herning.
- Beredskabscenter Haderslev.
- Beredskabscenter Næstved.
- Beredskabscenter Hedehusene.
- Beredskabscenter Allinge.
- Den tekniske skole i Tinglev.

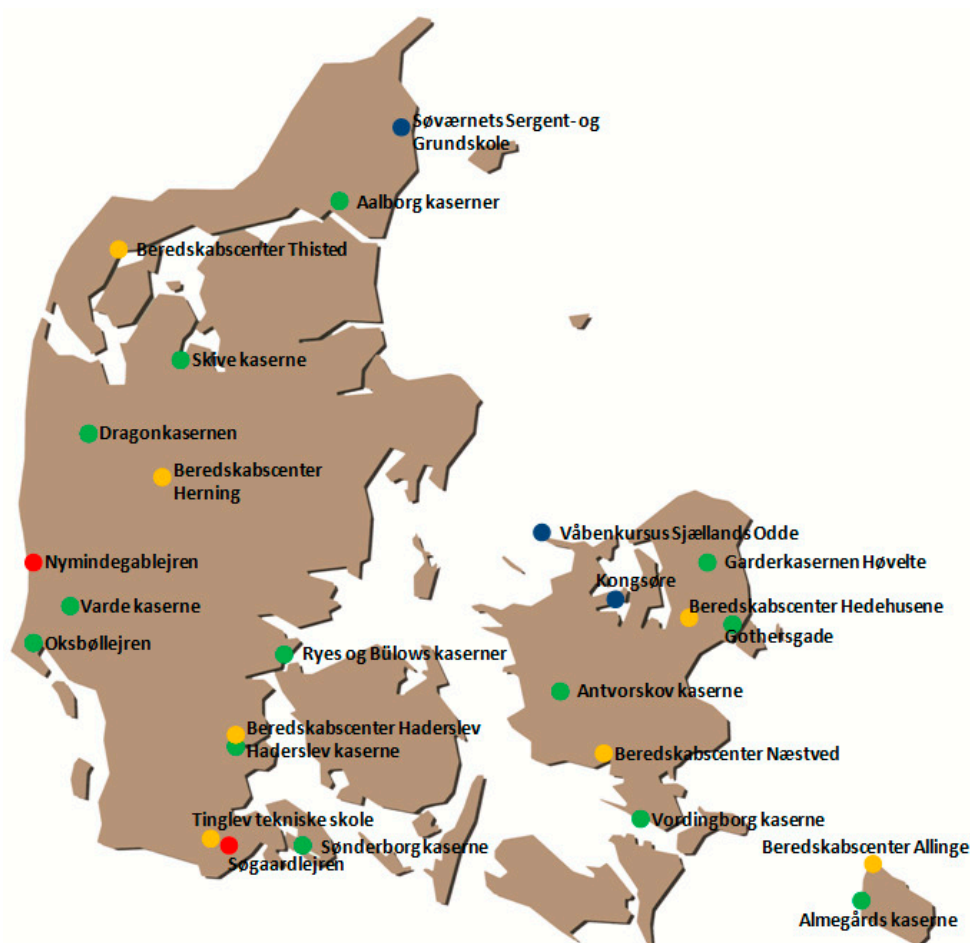
For søværnet medtages i afgrænsningen:

- Søværnets Sergent- og Grundskole i Frederikshavn.
- Søværnets Våbenkursus på Sjællands Odde.
- Marinestation Kongsøre.

Hjemmeværnets samlede garnisonering indtænkes i forbindelse med opstillingen af analysemodeller, men i forhold til opgørelsen af kapacitet medtages alene følgende væsentligste etableringer i forhold til afgrænsningen af kasernerne:

- Søgaardlejren inklusiv skyde- og øvelsesterræn.
- Nymindegablejren.

Sammenfattende arbejdes der i undersøgelsen videre med en analyse af den etableringsmæssige kapacitet i forhold til 26 kaserner fordelt på tværs af myndighederne.

Figur 8: kaserner, som indgår i analysen, og som anvendes af Beredskabsstyrelsen, Hjemmeværnet, Hæren og Søværnet

4.2.2. Flådestationer

Søværnet uddanner, opstiller og udsender sejlene enheder. I denne forbindelse har søværnet et etableringsmæssigt behov for flådestationer som basehavn for enhederne. På flådestationerne skal der være faciliteter til vedligeholdelse og logistik samt kontorfaciliteter for eskadrerne og de operative logistik enheder. Det er centralt, at der ved flådestationerne er plads til anløb af det forventede antal samtidige enheder i basehavn samt kajfa-

faciliteter til at servicere disse. Endvidere er det ønskværdigt, at der i et vist omfang er plads til at facilitere udenlandske enheders ophold på dansk flådestation under deres deltagelse i øvelsesvirksomhed m.v.

Kajfaciliteterne er således den væsentligste dimensionerende faktor for kapaciteten af flådestationerne. I denne sammenhæng er Hjemmeværnets uddannelsesfaciliteter i Slipshavn medtaget i denne undersøgelsesafgrænsning af flådestationer, med behørig hensyntagen til forskellen i de konkrete faciliteter og deres evne til at understøtte forskellige enheder. Disse omfatter således:

- Flådestation Frederikshavn.
- Flådestation Korsør.
- Marinehjemmeværnssektionen på Slipshavn.

Figur 9: Flådestationer i undersøgelsen

4.2.3. Flyvestationer

Tilsvarende har flyvevåbnet et behov for flyvestationer med tilhørende baneanlæg og faciliteter for vedligeholdelse af fly.

Denne etableringstype afgrænses til at omfatte:

- Flyvestation Karup.
- Flyvestation Aalborg.
- Flyvestation Skrydstrup.

Figur 10: Flyvestationer i undersøgelsen

4.2.4. Skyde- og øvelsesområder

De lokale skyde- og øvelsespladser er allerede medtaget i undersøgelsen i sammenhæng med de kaserner, som de understøtter. Derudover er der gennemført dataindsamling for en række øvelsesområder, som er karakteriseret ved at være større områder, som understøtter anvendelsen af særlige våbentyper og øvelser af større omfang. Denne kategori afgrænses til at omfatte:

- Skydeområde Tranum.
- Borrislejren og Borris skydeterræn.
- Hevringlejren og Hevring skydeterræn.
- Finderup øvelsesplads og vartningsområde Krogsgårde.
- Oksbøl skyde- og øvelsesterræn.
- Rømø skydeområde.

- Jægersprislejren og Jægerspris skyde- og øvelsesterræn.

4.2.5. Administrative faciliteter

Den sidste kategori af etableringer, som kan behandles i en senere analyse, er sammensat af en række værnsmæssige myndigheder, skoler og særlige etableringer, som alle gennem deres anvendelse er kendetegnet ved at stille relativt begrænsede og ensartede krav til bygningsmassen.

De administrative etableringer afgrænses til:

- Hjørring kaserne.
- Søværnets Operative Kommando i Brabrand.
- Hærens Officersskole på Frederiksberg slot.
- Flyvestation Skalstrup.
- Svanemøllens kaserne.
- Ringsted kaserne.
- Marinestation Holmen.
- Jonstruplejren.
- Kastelet.
- Arsenaløen.
- Forsvarets Materieltjeneste i Ballerup.
- Forsvarets Personeltjeneste i Ballerup.
- Forsvarets Koncernfælles IT i Hvidovre.
- Beredskabsstyrelsen i Birkerød.
- Konferencecenter Snekkersten.

4.2.6. Sammenfatning

Undersøgelsen behandler således 69 etableringer fordelt på 38 etableringer i forsvaret, 9 etableringer i Beredskabsstyrelsen og 22 skyde- og øvelsesområder. Disse er typemæssigt opdelt i:

- 26 kaserner. Heraf:
 - 14 fra hæren
 - 7 fra Beredskabsstyrelsen
 - 3 fra søværnet og
 - 2 fra hjemmeværnet
 - (14 øvelsespladser i tilknytning til kasernerne.)
- 2 flådestationer samt Hjemmeværnsskolens Marinehjemmeværnssektion på Slipshavn.
- 3 flyvestationer.
- 8 større skyde- og øvelsesområder samt
- 15 administrative etableringer.

4.3. Etableringsbeskrivelser

Til støtte for vurderingen af den etableringsmæssige kapacitet er der for hvert af ovenstående etableringer udarbejdet en såkaldt etableringsbeskrivelse. Disse redegør i detaljer for driftsstruktur, økonomi, kapacitet og anvendelse ved de udvalgte etableringer.

Etablissemetsbeskrivelserne er omfattende og er sammenfattet i et tillæg til rapporten. Indholdet i etablissemetsbeskrivelserne anvendes i forbindelse med analysen i det efterfølgende kapitel. Uddrag af etablissemetsbeskrivelserne gengives i nødvendigt omfang i denne rapport.

Efterfølgende gennemgås opbygning og struktur af etablissemetsbeskrivelserne, og i denne sammenhæng behandles forudsætningerne, som disse bygger på. Etablissemetsbeskrivelserne er opdelt i tre hovedafsnit:

- beskrivelse
- anvendelse
- kapacitet.

4.3.1. Beskrivelse af etableringen

Herunder gennemføres indledningsvist en overordnet beskrivelse af etableringens alder, indretning, særlige anlæg, ejerskab samt faktuelle data. De faktuelle data beskriver henholdsvis areal af etableringen, bebygget areal samt antallet af bygninger.

Efterfølgende gennemgås særlige etablissemetsforhold, herunder beskrives (de anvendte nummereringer refererer til overskrifterne i etablissemetsbeskrivelserne):

- 1.2.1. Etablissemetsdrift¹⁸.
Nettoudgift ved det lokale støtteelement pr. år korrigeret i forhold til bruttoetageareal. Tallene er baseret på regnskab 2010 og 2011, der vurderes relevant at anvende også for en fremadrettet betragtning. Løn, øvrig drift og vedligehold er ikke medtaget.
- 1.2.2. Vedligehold herunder tilstand.
Udgifter til gennemførelse af planlagt (forebyggende og oprettende) samt afhjælpende og lovpligtigt vedligehold. Årligt gennemsnit over kommende fire¹⁹ års behov. Vurdering af vedligeholdstilstanden i forhold til alderen af tjenestestedet, herunder et vurderet besparelspotentiale ved en eventuel afhændelse.
- 1.2.3. Iværksatte investeringer.
Bygge- og anlægsprojekter, der fremgår af Forsvarskommandoens planlægning og er iværksat.
Investeringer er i alt væsentligt opgivet i prisniveau 2010.
- 1.2.4. Planlagte investeringer.
Bygge- og Anlægsprojekter, der fremgår af Forsvarskommandoens planlægning, men endnu mangler Forsvarskommandoens principgodkendelse af programoplæg.

¹⁸ I den efterfølgende ressourceanalyse opgøres den samlede etablissemetsdrift, som består af de i etablissemetsbeskrivelserne opgjorte netto-driftsudgifter tillagt udgifter til vedligehold og lønsum til Forsvarets Bygnings- og Etablissemetsstjeneste personale.

¹⁹ Det er besluttet, at der fremadrettet skal udarbejdes en 10-årig vedligeholdsplan som erstatning for den nuværende 4-årige vedligeholdsplan.

- 1.2.5. Ønskelige investeringer.
Hvor iværksatte og planlagte investeringer omfatter de grønne business cases, omfatter ønskelige investeringer de gule og røde business cases.
Ved gule business cases forstås projekter, som forventes gennemført, men hvor der endnu ikke er afsat økonomi i planlægningsgrundlaget. Ved røde business cases forstås ikke godkendte business cases, med etableringsmæssige behov, som ikke forventes at kunne prioriteres inden for forligsperiodens samlede økonomi.
- 1.2.6. Energiforhold
En opgørelse af energimærkningen af bygningerne på etableringen. Herunder en sammenfattende vurdering af kasernens samlede energieffektivitet.
- 1.2.7. Naturforhold
En opgørelse af naturforhold og eventuelle midler der skal afsættes til naturplejeindsats ud over den ordinære drift.
- 1.2.8. Miljøforhold
Årlige særskilte miljøudgifter (som ikke er medtaget i drift). De årlige miljøudgifter er udgifter til monitoring af grundvandsforureninger. Egentlige driftsudgifter til afværgeanlæg, gebyr til miljøtilsyn mv. fremgår af de enkelte etableringers drift.
Større enkeltstående udgifter til miljø dækker udgifter til udarbejdelse af indsatsplaner og handleplaner i OSD-områder (områder med særlig drikkevandsinteresse). Forventede miljøoprydningsudgifter ved fraflytning. Miljøoprydning dækker udgifter til håndtering af de værste jord- og grundvandsforureninger. Der er ikke indeholdt udgifter til en fuldstændig oprydning. Der er endvidere ikke indeholdt udgifter til oprydning af værkstedsfaciliteter over terræn, sløjfning af installationer, tanke, kloak mv. Det er ikke muligt at opgøre miljøudgifter i forbindelse med skyde- og øvelses-terræner, da undersøgelser heraf er særdeles omfattende.
- 1.2.9. Samfundsmæssige forhold
Eventuelle samfundsmæssige relationer, afhængigheder eller begrænsninger.

4.3.2. Anvendelse

Herunder beskrives:

- 2.1. Anvendelse og produktion
Her beskrives de enheder, der er på etableringen samt antal ÅV ved disse. For hver af disse angives karakteren af enhedens produktion kategoriseret som enten styrkeindsættelse og beredskab, styrkeproduktion, støtteproduktion eller anden produktion.
- 2.2. Støtte forhold
Her beskrives overordnet de operative og produktionstekniske forhold og støttestrukturer, der vurderes nødvendige for at den operative opgaveløsning eller produktionen ved etableringen kan gennemføres. Det kan eksempelvis være adgang til skydebaner og øvelses-terræner, uddannelsesfaciliteter, kaj anlæg, depoter, værksteder og hangarer m.v. Beskrivelsen skal også afspejle de nødvendige facili-

teter og støttestrukturer, som ikke er til rådighed ved etableringen, og beskrive hvorledes adgang til disse opnås.

- 2.3. Særlige forhold

Her beskrives overordnet eventuelle særlige faciliteter eller produktionstekniske forhold ved etableringen, som vurderes af væsentlig betydning for øvrige enheder eller forsvaret generelt. Det kan eksempelvis være særlige tekniske installationer og hovedværksteder eller særlige operative forhold.

4.3.3. Kapacitet

Herunder opgøres kapaciteten ved forsvarets tjenestesteder fordelt på:

- M² beboelse.
- M² kvarterer.
- M² belægningsstuer med tilhørende opholds område.
- M² kontor.
- M² undervisningsfaciliteter og mødelokaler.
- M² værksteder.
- M² garager, uopvarmede.
- M² forplejningsfaciliteter.
- M² sundhedsfaciliteter.
- M² beredskabsrelaterede faciliteter ("røde områder").
- M² depoter inden for hegn.
- M² undervisningsfaciliteter²⁰.

Opgørelsen af de forskellige faciliteter fordeles endvidere i forhold til brugerne, således at det fremgår, hvem der anvender faciliteterne.

På baggrund af denne opgørelse præsenteres en grafisk fremstilling af:

- samlet kapacitet opgjort i skemaform
- samlet kapacitet fordelt på typer af faciliteter,
- samlet kapacitet fordelt på brugere samt ledig kapacitet
- ledig kapacitet fordelt på depoter, kontorfaciliteter m.v.
- myndigheder og enheder, der anvender etableringen.

Opgørelsen af kapacitet, som beskrevet ovenfor, er gennemført for forsvarets og hjemmevernens etableringer. Der kan ikke udarbejdes en opgørelse af kapaciteten i relation til skyde- og øvelsesområderne²¹, og kapaciteten ved det statslige beredskabs etableringer behandles alene i den efterfølgende analyse.

Etableringsbeskrivelserne afsluttes med et dataresumé.

²⁰ Konferencefaciliteter og auditorier, it-lokaler og undervisningslokaler.

²¹ Der foreligger strategiplaner med relevante data for alle skyde- og øvelsesterræner opdateret af Forsvarets Bygnings- og Etableringstjeneste i oktober 2011.

4.3.4. Sammenfatning

Nedenfor er indsat samlet oversigt over dataresumé fra etableringsbeskrivelserne fordelt på typen af etableringer.

Det bemærkes at der for så vidt angår Beredskabsstyrelsens etableringer i Tabel 3 og Tabel 6 ikke er opgjort LSE- ÅV²², idet Beredskabsstyrelsen ikke er omfattet af Forsvarets Bygnings- og Etableringstjenestes organisation og derfor heller ikke af det lokale støtteelements ansvarsområde.

I analysemodellen vedr. evt. flytning af Beredskabscentret i Allinge til Almegårds kaserne er de konkrete årsværk, der medgår til løsning af cafeteria-drift, rengøring, bygningsdrift - og vedligehold (inkl. vedligehold af udenomsarealer ved centret) i Allinge dog indregnet.

²² Årsværk ved det lokale støtteelement (til etableringsdrift)

Analyse af det langsigtede behov for etableringer

Kaserner	Beygget areal (m ² x 1.000)	ÅV i alt	LSE ÅV	Etablissemetsdrift (mio. kr.) 2010/11 gnsnit	Vedligeholdsudgifter mio. kr.	Iværksatte investeringer mio. kr.	Planlagte investeringer mio. kr.	Ønskelige investeringer mio. kr.
Aalborg Kaserner	67	1434	51	12,0	14,0	45,0	0,0	26,0
Skive Kaserne	57	1336	45	18,5	7,6	0,0	0,0	84,0
Dragonkasernen, Holstebro	50	968	23	7,9	14,0	0,0	0,0	6,6
Varde Kaserne	38	473	44	8,4	3,8	0,0	0,0	33,0
Ryes Kaserne	40	535	31	13,4	3,5	0,0	0,0	30,0
Bülows Kaserne	6	112	11	4,9	1,3	0,0	0,0	0,0
Haderslev Kaserne	10	293	14	3,8	2,0	0,0	0,0	0,0
Borrisejren	12	15	15	1,4	1,8	2,2	0,0	0,0
Sønderborg Kaserne	7	406	21	5,4	1,6	0,0	0,0	19,0
Oksbøllejren	63	658	83	8,2	7,6	5,5	9,5	54,0
Garderkasernen, Høvelte	37	1028	28	15,6	14,3	0,0	0,0	26,3
Livgardens Kaserne, Gothersgade	3	354	8	6,4	4,3	0,0	0,0	50,0
Antvorskov Kaserne	43	1168	39	11,2	13,0	25,0	7,0	121,0
Vordingborg Kaserne	32	698	26	9,8	3,9	0,0	0,0	95,0
Almegårds Kaserne	39	387	19	4,6	5,9	0,0	0,0	4,1
Beredskabscenter Thisted	11	129	0	1,2	0,4	0,0	0,0	0,0
Beredskabscenter Herning	15	154	0	3,5	0,7	0,0	0,0	0,0
Beredskabscenter Haderslev	12	139	0	1,8	1,2	0,0	2,5	0,0
Beredskabscenter Næstved	11	146	0	3,1	0,4	0,0	0,0	0,0
Beredskabscenter Hedehusene	9	20	0	1,9	0,4	0,0	0,0	0,0
Beredskabscenter Allinge	5	131	51	1,7	0,3	0,0	0,0	0,0
BRS Tekniske Skole i Tinglev	8	57	0	2,1	1,1	0,0	0,0	0,0
Søværnets Sergent- og Grundskole	10	280	29	0,9	0,8	0,0	0,0	0,0
Sjællands Odde	8	72	15	2,5	1,9	22,0	0,0	33,0
Marinestation Kongsøre	5	176	7	2,8	1,4	0,0	0,0	38,0
Søgårdlejren	13	44	11	2,9	0,3	0,0	0,0	0,0
Nymindegablejren	32	61	30	-0,1	1,2	0,0	0,0	0,0
Slipshavn	2	29	7	2,2	0,4	0,0	0,0	20,0
Odense Kaserne	11	40	2	6,5	0,1	0,0	0,0	0,0
Stensved Kaserne	4	35	7	0,9	0,2	0,0	0,0	0,0

Tabel 3: Dataresumé for kaserner²³

Flyvestationer	Beygget areal (m ² x 1.000)	ÅV i alt	LSE ÅV	Etablissemetsdrift (mio. kr.)	Vedligeholdsudgifter mio. kr.	Iværksatte investeringer	Planlagte investeringer	Ønskelige investeringer
Flyvestation Aalborg	161	1000	88	27,0	23,0	8,7	0,0	61,0
Flyvestation Karup	207	2294	149	47,3	38,0	3,0	0,0	310,0
Flyvestation Skrydstrup	31	916	50	21,9	8,9	74,0	0,0	13,6

Tabel 4: Dataresumé for flyvestationer

²³ Der er ikke udarbejdet dataresumé for Odense kaserne og Stensved kaserne, men data er medtaget, da de indgår i beregningen af analysemodeller.

Flådestationer	Begyget areal (m ² x 1.000)	ÅV i alt	LSE ÅV	Etablisement sdrift (mio. kr.)	Vedligeholdelses udgifter mio. kr.	Iværksatte investeringer	Planlagte investeringer	Ønskelige investeringer
Flådestation Frederikshavn	29	1269	30	24,4	7,6	13,0	0,0	250,0
Flådestation Korsør	17	1033	22	38,8	8,0	43,0	0,0	322,0

Tabel 5: Dataresumé for flådestationer

Administrative faciliteter	Begyget areal (m ² x 1.000)	ÅV i alt	LSE ÅV	Etablisement sdrift (mio. kr.)	Vedligeholdelses udgifter mio. kr.	Iværksatte investeringer	Planlagte investeringer	Ønskelige investeringer
Hjørring Kaserne	39	726	34	9,2	17,0	0,0	0,0	0,0
Søværnets Operative Kommando, Brabrand	2	188	16	11,0	0,4	0,0	0,0	0,0
Flyvestation Skalstrup	22	209	17	10,5	4,4	0,0	0,0	0,0
Ringsted Kaserne	2	104	3	1,5	0,2	0,0	0,0	0,0
Marinestation Nyholm	26	600	30	24,3	13,0	0,0	0,0	29,0
Jonstruplejren	24	168	24	12,5	1,4	0,0	0,0	0,0
Kastellet	10	216	11	4,2	14,0	0,0	0,0	43,0
Arsenaløen	5	383	1	13,0	1,9	0,0	0,0	90,0
FMT, Lautrupbjerg, Ballerup	6	896	4	19,8	2,4	0,0	0,0	0,0
FPT, Lautruphøj, Ballerup	3	390	5	17,1	0,1	0,0	0,0	0,0
FKIT, Helseholmen, Avedøre Holme	4	309	23	19,3	2,2	0,0	0,0	0,0
Beredskabsstyrelsens centrale styrelse	7	183	183	8,5	0,9	3,1	0,0	0,0
Svanemøllens Kaserne	15	279	31	13,0	2,9	12,0	0,0	0,0
Frederiksberg Slot	6	491	13	5,4	9,0	0,0	0,0	74,0
BRS Konferencecenter Snekkersten	3	16	16	0,7	0,6	0,0	0,0	0,0

Tabel 6: Dataresumé for administrative faciliteter

Skyde- og øvelsesområder	Areal (ha)	ÅV i alt	LSE ÅV	Etablisement sdrift (mio. kr.)	Vedligeholdelsesudgifter mio. kr.	Iværksatte investeringer	Planlagte investeringer	Ønskelige investeringer
Nr. Uttrup Øvelsesplads og Skydebaner	325	1,6	2	0,2	1,4	0,0	0,0	0,0
Skydeområde Tranum	838	3	3	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0
Skive Øvelsesplads, Skydebaner og Depot	687	1,3	1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Holstebro Øvelsesplads, Skydebaner og Depot	1.093	2	2	0,3	0,6	0,0	0,0	0,0
Hevring Skydeterræn	389	2	2	0,4	0,1	0,0	0,0	40,0
Finderup Øvelsesplads	1.071	1	1	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Borris Skydeterræn	4.743	1,6	2	5,1	0,4	0,0	0,0	22,0
Varde Øvelsesplads	235	1	1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyby Fælled Øvelsesplads og Skydebaner	234	1,3	1	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0
Oksbøl Skydeterræn	6.500	9,5	10	3,1	1,1	0,0	20,5	0,0
Haderslev Vesterskov Øvelsesplads og Depot	304	16,1	0,1	0,1	0,3	0,0	0,0	0,0
Sønderborg Øvelsesplads, Kær Vestermark	145	14,3	0,3	0,1	0,4	0,0	0,0	0,0
Skydeområde Rømø	310	2,5	3	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0
Halk Skydeterræn	36	0,5	0,5	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Kulsbjerg Øvelsesplads og Skydebaner	496	0,3	0,3	0,3	1,0	0,0	0,0	0,0
Vordingborg Øvelsesplads	25	0,3	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Antvorskov Øvelsesplads	566	6	6	0,7	0,9	0,0	0,0	0,0
Jægerspris Skydeterræn	1.440	4	4	2,3	0,9	0,0	0,0	8,0
Høvelte-Sandholm-Sjælsmark Øvelsesplads	545	1	1	1,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Raghammer Skydeterræn	205	1	1	1,0	0,5	0,0	0,0	0,0
Almegårds øvelsesplads	217	1	1	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0

Tabel 7: Dataresumé for skyde- og øvelsesområder

4.4. Konsekvens af en ændret værnepligt

Forsvarsministeriet har den 3. februar 2012 udsendt et justeret direktiv for etablisementsanalysen. Direktivet fastlægger, at den allerede indledte analyse skal fortsætte med udgangspunkt i den nuværende struktur og nuværende værnepligt. Endvidere skal der supplerende, men byggende på ovennævnte analyse, gennemføres en analyse (fase 2), der tager afsæt i en suspension af værnepligten, hvor bemanningen ved de nuværende værnepligtsbaserede særtjenester i forsvaret samt det statslige redningsberedskab videreføres med personale, hvis vilkår på etablisementsområdet modsvarer de, som er gældende

for værnepligtige i dag. Herudover skal ske en fastlæggelse af behovet for etableringer til gennemførelse af forsvarets basisuddannelser ved øvrige myndigheder m.v.

I dette afsnit redegøres for og analyseres behovet for indkvarteringskapacitet ved en eventuel introduktion af en grunduddannelse, der udelukkende skal imødegå den kendte personaleomsætning samt muliggøre en varetagelse af tjenesten ved Den Kongelige Livgardes Vagtkompagni og Gardehusarregimentets samt det statslige redningsberedskab.

Hovedparten af analysen er foretaget i forhold til nøgletalsberegninger fra Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste, Hærens Operative Kommando samt tal fra Værnepligtsrapporten, der p.t. er under udarbejdelse.

4.4.1. Forudsætninger og afgrænsning

Vedrørende den kommende værnepligtsmodel tages udgangspunkt i den i Værnepligtsrapportens skitserede model, der for forsvarets vedkommende er baseret på en suspension af værnepligten, hvor bemanningen ved de nuværende værnepligtsbaserede særtjenester i forsvaret samt det statslige beredskab videreføres med personale, hvis vilkår på etablingsområdet de, som er gældende for værnepligtige i dag²⁴.

Der er alene analyseret behov for indkvarteringsfaciliteter. Øvrige faktorer (kontorer/undervisningsfaciliteter-mødelokaer/værksteder/garager/forplejningsfaciliteter/ sundhedsfaciliteter/beredskabsrelaterede faciliteter/depoter/konferencefaciliteter) må analyseres i forbindelse med en efterfølgende besigtigelse.

Der er alene analyseret på hærens vilkår, idet søværnets og flyvevåbnets fremadrettede grunduddannelser vil foregå centralt i henholdsvis Frederikshavn og på Flyvestation Karup. Kravet til den fremadrettede produktion vil falde i forhold til nuværende kapacitet og der vil derfor ikke være behov for yderligere faciliteter til disse uddannelsesinstitutioner. Derimod er den udsparede kapacitet ikke så signifikant, at den åbner mulighed for eventuel samplacering af dele af hærens grunduddannelser.

Der er ikke analyseret på muligheden for reduktion af uddannelsesstøttestrukturer og faciliteter.

En ændring af værnepligten vil ikke muliggøre en etablingsmæssig besparelse i Beredskabsstyrelsen. Det skyldes dels, at styrelsens kaserner fungerer som operative beredskabscentre, der er placeret, således at beredskabscentrenes udrykningssvagt inden for maksimalt to timer kan indsættes til assistance for det kommunale redningsberedskab eller andre myndigheder i deres respektive geografiske dækningsområder. Dels skyldes det, at kasernernes indkvarterings- og uddannelsesfaciliteter vil skulle anvendes til det personel, der træder i stedet for de værnepligtige afhængig af den valgte model. Kasernernes øvrige faciliteter som eksempelvis kontorer, udrykningsgarager, øvelsesanlæg, logistikfaciliteter mv. vil ligeledes fortsat skulle anvendes til løsning af styrelsens operative opgaver.

4.4.2. Den fremadrettede personelstruktur og uddannelse i forsvaret

I henhold til kapitel 2 gennemføres værnepligtsuddannelser med krav om indkvarterings- og uddannelsesfaciliteter i den nuværende struktur følgende steder:

²⁴ Det svarer til model D i Værnepligtsrapportens kapitel vedr. suspension af værnepligten.

- Oksbøl.
- Sønderborg.
- Holstebro.
- Antvorskov.
- Vordingborg.
- Fredericia.
- Aalborg.
- Skive.
- Varde.
- Almegård.

Ved en ændring af værnepligten vil alt personel, der rekrutteres til forsvaret, fortsat skulle gennemføre en grundlæggende militær uddannelse på op til 12 måneder jf. nedenstående figur 11. Uddannelsen gennemføres på tilsvarende vis som i dag, idet den del af uddannelsen, der tidligere har været målrettet totalforsvarsstyrken, udgår.²⁵ Uddannelsen vil bestå af en grundlæggende militær uddannelse af tre måneders varighed, der i princippet er fælles for alt militær personel, fulgt op af et ni måneders uddannelsesforløb, der er målrettet den efterfølgende tjeneste. Dette forløb svarer overordnet til den nuværende reaktionsstyrkeuddannelse. For personel, der ansættes på en længerevarende kontrakt, vil denne uddannelse blive yderligere udbygget og vedligeholdt.

Grunduddannelserne gennemføres i de tre værn og målrettes de særlige forhold, der gør sig gældende i henholdsvis hæren, søværnet og flyvevåbnet. Grunduddannelsen vil danne baggrund for den videre uddannelse og ansættelse i forsvaret, herunder ved særtjenesterne ved Vagtkompagniet, Hesteeskadronen og Kongeskibet Dannebrog, idet ansættelsen enten vil have en mere varig karakter eller tillige for hærens vedkommende være rettet mod udsendelse i en konkret mission.²⁶ Herunder vil der fortsat være personel, der eksempelvis søger eller tilbydes videreuddannelsesforløb som befalingsmand.

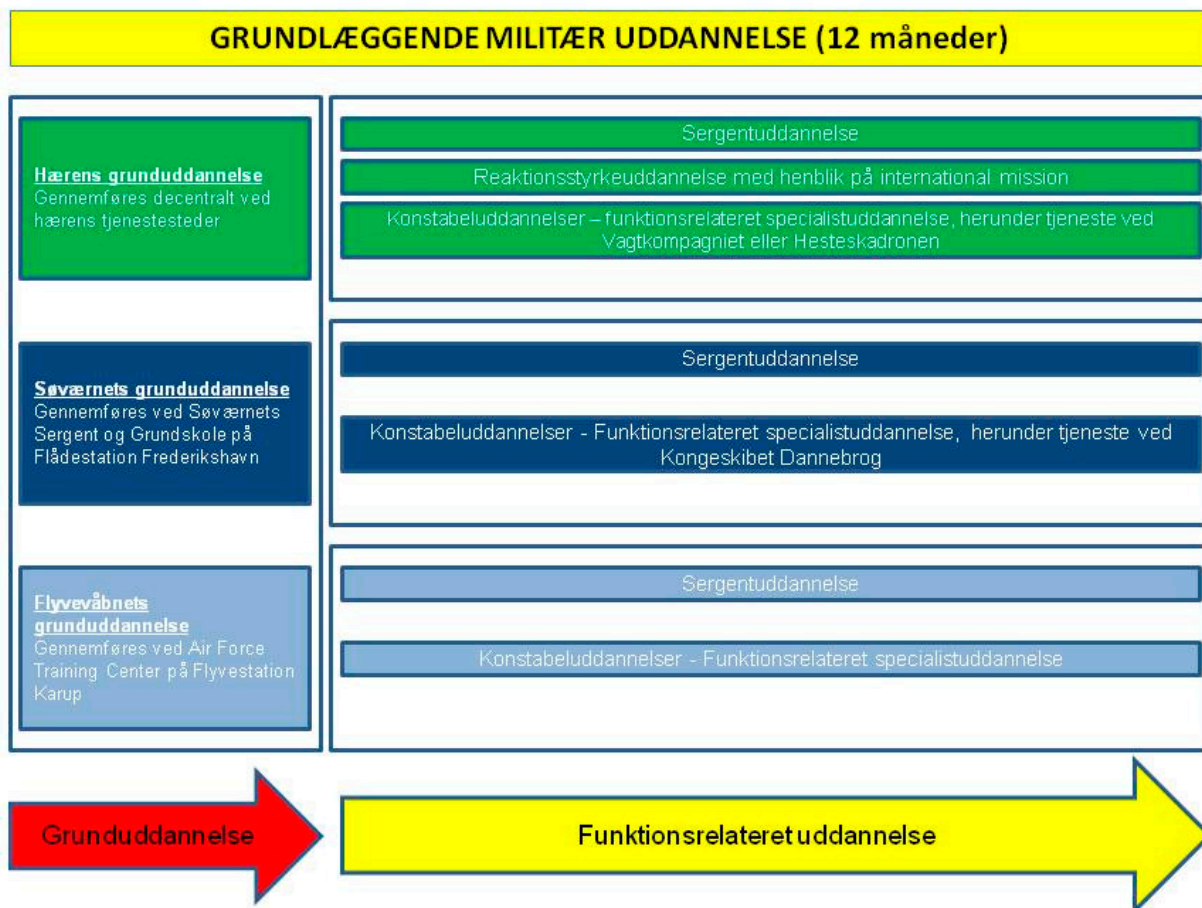
Som for basisuddannelsen under den nuværende værnepligtsordning, bibringes den enkelte soldat de grundlæggende militære kompetencer, der er en forudsætning for videre militær uddannelse/job i forsvaret.

For hærens vedkommende vil grunduddannelsen blive gennemført decentralt på hærens kaserner. Den decentrale løsning er nødvendig for at skabe den rette geografiske sammenhæng med de efterfølgende tjenestemuligheder, give de ansatte befalingsmænd og officerer et relevant tjenesteforløb og samtidig forbedre mulighederne for lokal hvervning gennem lokal forankring. Uddannelsesproduktionen kan dog blive så lille, at det ressource- og uddannelsesmiljømæssigt ikke er rationelt at gennemføre produktion på en given kaserne, hvorfor uddannelsesproduktionen overføres til en anden kaserne. Produktionen kan derved samles på færre kaserner. Dette ud fra en vurdering af hvor lille den enkelte uddannelsesproduktion kan være, før den ikke længere er hensigtsmæssig at gennemføre på det aktuelle tjenestested.

²⁵ Det er allerede tilfældet i dag i hæren for den del af personellet, der efter værnepligten går videre på reaktionsstyrkeuddannelsen.

²⁶ Dette omfatter den nuværende reaktionsstyrkekontrakt med henblik på udsendelse i international operation. Perioden omfatter samlet tre måneders grunduddannelse, ni måneders reaktionsstyrkeuddannelse, udsendelse i ca. seks måneder og op til tre måneders akklimatisering.

For søværnets vedkommende vil grunduddannelsen fortsat blive gennemført ved Søværnets Sergent- og Grundskole i Frederikshavn, mens den for flyvevåbnets vedkommende fortsat vil blive gennemført centralt ved Air Force Training Centre på Flyvestation Karup.

Figur 11: Oversigt over grunduddannelser og efterfølgende konstabeluddannelser i hæren, søværnet og flyvevåbnet.

4.4.3. Bemandingsmæssige konsekvenser ved en ændret værnepligt

For forsvaret indebærer den valgte model, at særtjenesterne ved Kongehuset (Vagtkompagniet, Hesteeskadronen og Dannebrog) består af personale på værneretsordningen svarende til den ordning og med de vilkår, der i dag er gældende for kvinder (værnepligt-lignende vilkår). Øvrige dele af forsvaret bemannes med ansat personale, og det samlede uddannelsesbehov for at opretholde grundstrukturen fremgår af nedenstående tabel.

Myndighed/enhed	Grundstruktur Ansæt personel	Personale- omsætning (antal)	Årligt indtag på grunduddannelse (antal)
Hæren	8.275	975	1.219
Søværnet	3.043	183	228
Flyvevåbnet	3.690	48	185
I alt – grundstruktur	15.008	1.206	1.632

Tabel 8: Forsvarets reviderede behov for grunduddannelse

Myndighed/enhed	Behov for personel på værneretsvil- kår pr. hold	Antal indkal- delseshold	Årligt indtag på grunduddan- nelse (antal)
Vagtkompagniet	270	3	810
Hesteeskadronen	48	2	96
Kongeskibet Dannebrog	39	1	39
I alt – ny grundstruk- tur/personalebehov	357	6	945

Tabel 9: Forsvarets uændrede behov for grunduddannelse

Det samlede behov for grunduddannelser i forsvaret er 2.577 svarende til Det justerede behov for grunduddannelser jf. tabel 8 og det uændrede behov for uddannelser jf. tabel 9. Heraf skal de 2.125 uddannes med henblik på efterfølgende tjeneste i hæren. Tallet findes som 1.219 jf. tabel 8 og 810 samt 96 jf. tabel 9. Dette sker som udgangsgang to gange om året, hvorfor der samlet set i hæren skal være indkvarterings- og uddannelsesfaciliteter til 976 personer jævnfør nedenstående tabel.

Uddannelsessted	Årligt indtag på grunduddan- nelse (antal)	Indkvarteringsbe- hov (1-4 måned)
Hæren generelt (start FEB og AUG)	1.219	610
Vagtkompagniet (start, april, august, december)	810	270
Hesteeskadronen	96	96
I alt – ny grundstruktur/personalebehov	2.125	976

Tabel 10: Hærens kontinuerlige behov for indkvartering i forhold til grunduddannelserne.

4.4.4. Etablissemetsmæssig konsekvens af en ændret værnepligt

Ved en eventuel suspension af værnepligten antages følgende forudsætninger i forhold til uddannelses- og etablissemetsområdet at være gældende:

- Hærens Grunduddannelse er ens for alt nyansat personel i hæren og kan derfor principielt samles.
- Ansættelsesvilkår, herunder krav til indkvartering m.m., bør være ens for alle under grunduddannelsen.

- Grunduddannelsen kan principielt gennemføres ved alle hærens styrkeproducerende myndigheder/enheder. Produktionen kan tilpasses etableringskapaciteten og en hensigtsmæssig udnyttelse af uddannelseskadrer. Traditionelt og jf. nedenstående oversigt er basisuddannelserne og de efterfølgende funktionsrelaterede uddannelser foregået ved de enkelte våbenarter for at skabe en større sammenhæng. Dette ses fremadrettet kun at være ubetinget i forhold til Vagtkompagniet og Hesteeskadronen.
- Der antages personel til grunduddannelsen to gange årligt med henblik på at understøtte hærens uddannelseskoncept (ved den Kongelige Livgarde tre gange årligt).

Produktionen bør som udgangspunkt være konstant af hensyn til beredskabet i forhold til det samlede internationale engagement samt inddækning af det generelle personeludfald. Der skal årligt uddannes 2.646 på grund-/basis uddannelser. Heraf er de 980 målrettet særtjenesterne. Myndighedsspecifik og geografisk er dette opgjort således:

Myndighed/Enhed	Behov	Kapacitet	Forskel
Den kongelige Livgarde	435	435	0
Hesteeskadronen	48	48	0
2. Brigade (GHR, Bornholm)	90	135	45
2. Brigade (JDR)	121	270	149
2. Brigade (GHR)	121	270	149
Danske Artilleriregiment	94	175	81
Ingeniørregimentet	132	270	138
Trænregimentet	192	424	232
Telegrafregimentet	33	72	39
Det Danske Internationale Logistikcenter	50	122	72

Tabel 11: Myndighedsspecifik og geografisk fordeling af uddannelsespladser.

Af kolonnen kapacitet indgår tillige den minimums indkvarteringskapacitet, der p.t. er de enkelte steder.

4.4.5. Sammenfatning

En ændring af værnepligten som beskrevet ovenfor vil ikke frigøre hele kapaciteter i form af bygninger eller etableringer, som kan afhændes, men det reducerede behov for uddannelse vil frigøre delkapaciteter til uddannelse generelt ved etableringerne.

Den frigjorte kapacitet giver mulighed for at samle uddannelsen ved enkelte etableringer og fjerne uddannelsen ved andre. Herved opnås en væsentlig fleksibilitet, som konstruktivt kan bidrage til at reducere investeringsbehovet ved en ændring af etableringsstrukturen, såfremt ændringen omfatter etableringer, hvor der i dag gennemføres basisuddannelse.

5. OPSTILLING AF ANALYSEMODELLER

I dette afsnit gennemføres en analyse af etableringskapaciteten med henblik på at opstille analysemodeller til optimering af etableringsstrukturen.

Analysen tager udgangspunkt i en vurdering af kapacitetsudnyttelsen, som beskrevet i kapitel 4 og i etableringsbeskrivelserne. De anførte oplysninger er således ikke nødvendigvis fuldt ud dækkende, men de giver anledning til at udvælge de områder, hvor det findes relevant at undersøge muligheder. Ved den efterfølgende behandling af muligheder gennemføres besigtigelser med henblik på at afstemme etableringsoplysningerne i forhold til de reelle forhold.

I vurderingen inddrages strukturelle forhold afledt af forsvaret, hjemmevernet og det statslige beredskabs operative og geografiske struktur. Endvidere inddrages konsekvenser ved den operative og geografiske struktur i relation til personelområdet.

I den afsluttende konklusion opstilles modeller baseret på den nuværende struktur (fase 1) og modeller baseret på en ændret værnepligt (fase 2).

5.1. Analyse af etableringskapaciteten

I dette afsnit gennemføres en analyse af etableringskapaciteten med udgangspunkt i etableringsbeskrivelserne. Indledningsvist tages udgangspunkt i hver af de udvalgte etableringstyper, hvorefter resultaterne vurderes og sammenfattes regionalt.

5.1.1. Kaserer

5.1.1.1. Hærens kaserer

Uddannelsen af enheder i brigaderne gennemføres ved Garderkasernen i Høvelte, ved Dragonkasernen i Holstebro og ved Antvorskov kaserne i Slagelse samt en bataljonsstørrelse placeret på Almegård kaserne på Bornholm. Endvidere anvender den Kongelige Livgarde kaserne i Gothersgade København til basisuddannelse i forbindelse med opstillingen af Vagtkompagniet.

Garderkasernen i Høvelte anvendes af 1.028 årsværk heraf 290 årsværk til hærens basisuddannelse. Kasernen anvendes primært til styrkeproduktion og den dertil hørende støtteproduktion²⁷. Kasernen i Høvelte har umiddelbar adgang til Høvelte-Sandholm-Sjælsmark øvelsesplads og skydebaner. I øvrigt gennemføres øvelsesaktiviteter i Jægerspris og Oksbøl. Den operative anvendelse af den lokale øvelsesplads og skydebaner er forbundet med visse begrænsninger grundet beliggenheden tæt på bymæssig bebyggelse. Der er en risiko for, at disse begrænsninger vil blive forøget.

I tilknytning til etableringen ligger en række mindre selvstændige etableringer, som ikke behandles yderligere, men som alle er nært tilknyttet Garderkasernen og som benyttes af Livgarden. Der er i Høvelte en begrænset²⁸ ledig kapacitet primært bestående af opvarmede depoter. Energieffektivt må kasernen overvejende betegnes som ringe, og

²⁷ FMT værksted og depot udgør 49 årsværk og FPT rekrutteringscenter i Høvelte udgør 8 årsværk.

²⁸ 9 % jf. etableringsbeskrivelsen.

vedligeholdelsesudgifterne²⁹ er af en anelig størrelse grundet etableringens alder og stand.

Livgardens kaserne i Gothersgade anvendes af 354 årsværk heraf 240 årsværk til hærens basisuddannelse. Kasernen anvendes til vagtkompagniet og er placeret i København, da vagtparaden til Amalienborg udgår herfra. Udover Livgardens Vagtkompagni anvendes kasernen i Gothersgade til Livgardens Musikkorps med 40 årsværk. Den geografiske beliggenhed af kasernen skal ses i sammenhæng med de opgaver, som Livgarden løser for Kongehuset.

Der er på kasernen i Gothersgade nogen³⁰ ledig kapacitet. Denne kapacitet har dog ikke bred anvendelighed, da den primært omfatter opvarmede depoter. Der er ikke udarbejdet en opgørelse af kasernens energieffektivitet, men vedligeholdelsesniveauet må betegnes som normalt alderen taget i betragtning.

Dragonkasernen i Holstebro er hjemsted for Jydske Dragonregiment og anvendes af 968 årsværk heraf 300 årsværk til hærens basisuddannelse og hærens reaktionsstyrkeuddannelse. Kasernen anvendes primært til styrkeproduktion og den dertil hørende støtteproduktion. Dragonkasernen har umiddelbar adgang til Holstebro øvelsesplads og skydebaner samt i nogen afstand øvelsesområderne i Skive, Finderup og Karup. Større øvelser gennemføres i Oksbøl.

Der er ikke umiddelbart identificeret ledig kapacitet i Holstebro, men der vurderes at være begrænsede kontorfaciliteter ledige. Energieffektivt må kasernen overvejende betegnes som ringe. Vedligeholdstilstanden må betegnes som middel til mindre god, alderen taget i betragtning, og der kan forventes anelige vedligeholdelsesudgifter³¹.

Antvorskov kaserne i Slagelse er hjemsted for Gardehusarregimentet og anvendes af 1.168 årsværk, heraf 261 årsværk til hærens basisuddannelse. Kasernen anvendes primært til styrkeproduktion og den dertil hørende støtteproduktion³². Kasernen i Slagelse har umiddelbar adgang til Antvorskov øvelsesplads og skydebaner. I øvrigt gennemføres øvelsesaktiviteter i Jægerspris, Kulsbjerg og i Oksbøl.

Der er ingen umiddelbar ledig kapacitet på Antvorskov kaserne, og det er vurderingen, at kapacitetsudnyttelsen er høj. Der er opstillet ønskelige investeringer for 121 mio. kr. på kasernen. Vedligeholdstilstanden må betegnes som normal, alderen taget i betragtning. Energieffektivt må kasernen overvejende betegnes som ringe.

En del af Gardehusarregimentet er placeret på Almegårds kaserne på Bornholm. Almegårds kaserne anvendes af 387 årsværk, heraf 120 årsværk til hærens basisuddannelse. Kasernen anvendes primært til styrkeproduktion og den dertil hørende støtteproduktion³³. Kasernen på Bornholm benytter Almegård øvelsesplads og Raghhammer skydeterræn,

²⁹ Forventet 14 mio. kr. over de næste 4 år.

³⁰ 15 % jf. etableringsbeskrivelsen.

³¹ De årlige vedligeholdelsesudgifter forventes at være ca. 14 mio. kr. over de næste 4 år dækkende planlagt og afhjælpende/lovpligtigt vedligehold.

³² Forsvarets Bygnings- og Etableringsstjeneste vedligeholdelsesteam øst udgør 16 årsværk og FPT rekrutteringscenter udgør 9 årsværk.

³³ Hjemmeværnet udgør 12 årsværk.

mens deltagelse i øvelsesaktiviteter med andre enheder grundet den geografiske placering er ressourcekrævende tids- og omkostningsmæssigt.

Der er på kasernen væsentlig³⁴ ledig kapacitet. 5 % af den samlede kapacitet anvendes af Hjemmeværnet, og 30 % anvendes af hærens operative enheder. Den resterende kapacitet anvendes af støttestrukturen eller er ledig. Vedligeholdstilstanden må betegnes som normal, alderen taget i betragtning. Energieffektivt må kasernen overvejende betegnes som ringe. Forsvarsministeriet har primo 2012 udpeget Almegård kaserne som et etablering i pilotprojekt "grønne etableringer".

Ved regimenterne i Varde, Skive, Aalborg, Fredericia og Vordingborg gennemføres hærens basisuddannelse.

Aalborg kaserne er hjemsted for Trænregimentet og anvendes af 1.434 årsværk, heraf 283 årsværk til hærens basisuddannelse. Kaserne anvendes primært til styrkeproduktion og den dertil hørende støtteproduktion³⁵. Der er umiddelbar adgang til Nr. Uttrup øvelsesplads og skydebaner. I øvrigt gennemføres øvelsesaktiviteter i Tranum, Hevring, Borris og i Oksbøl.

Der er ikke umiddelbar ledig kapacitet på kaserne. Vedligeholdstilstanden må betegnes som god til normal, alderen taget i betragtning. Energieffektivt må kaserne overvejende betegnes som ringe. Forsvarsministeriet har primo 2012 udpeget Aalborg kaserne som et etablering i pilotprojekt "grønne etableringer".

Vordingborg kaserne er hjemsted for Det Danske Internationale Logistik Center og anvendes af 698 årsværk, heraf 81 årsværk til hærens basisuddannelse. Kasernen anvendes primært til styrkeproduktion og den dertil hørende støtteproduktion. Kasernen har umiddelbar adgang til Vordingborg øvelsesplads samt Kulsbjerg øvelsesplads og skydebaner.

Der er på kasernen begrænset ledig kapacitet primært bestående af enkelte kontorer og belægningsstuer. Størstedelen af belægningsbygningerne er ombygget og moderniseret i 2007 bl.a. med eget bad og toilet. Kasernen samt de tekniske installationer er renoveret, ombygget samt nybygget for ca. 250 mio. kr. over de seneste 10 år. Vedligeholdelsestilstanden må betegnes som god til normal, alderen taget i betragtning. Energieffektivt må kasernen overvejende betegnes som ringe. Der er ønskelige investeringer for ca. 95 mio. kr.

Skive kaserne er hjemsted for Ingeniørregimentet og anvendes af 1.336 årsværk, heraf 180 årsværk til hærens basisuddannelse. Kasernen anvendes primært til styrkeproduktion og den dertil hørende støtteproduktion³⁶. Kasernen har umiddelbar adgang til Skive øvelsesplads og skydebaner. I øvrigt anvendes øvelsesområderne i Finderup og ved Karup. Større øvelser gennemføres i Oksbøl og Borris.

Der er på kasernen nogen ledig kapacitet³⁷ primært bestående af opvarmede depoter. Vedligeholdstilstanden må betegnes som normal, alderen taget i betragtning. Der er øn-

³⁴ ca. 27 % ledig kapacitet jf. etableringsbeskrivelserne.

³⁵ Forsvarets Center for Arbejdsmiljø udgør 15 årsværk og Hjemmeværnet udgør 33 årsværk.

³⁶ Hjemmeværnet udgør 59 årsværk.

³⁷ 15 % jf. etableringsbeskrivelsen.

skellige investeringer for ca. 51 mio. kr. Energieffektivt må kasernen overvejende betegnes som ringe.

Varde kaserne er hjemsted for Danske Artilleriregiment. En del af Danske Artilleriregiment er fast placeret i Oksbøl. Kasernen i Varde anvendes af 473 årsværk heraf 117 årsværk til hærens basisuddannelse. Kasernen anvendes primært til styrkeproduktion og den dertil hørende støtteproduktion. Kasernen har umiddelbar adgang til Varde øvelsesplads og skydebaner samt ligger i nærheden af Oksbøl skyde- og øvelsesterræn.

Der er på kasernen nogen³⁸ ledig kapacitet fordelt på depoter, garager og kontorer. Vedligeholdstilstanden må betegnes som normal til mindre god, alderen taget i betragtning. Energieffektivt må kasernen overvejende betegnes som middel.

Oksbøllejren benyttes primært af Hærens Kampskole og 1. Artilleriafdeling. Desuden benyttes Oksbøllejren til indkvartering, undervisning, indkvarteringsområde med mere i forbindelse med flere store manøvrer hvert år. Oksbøllejren anvendes af 658 årsværk, heraf 289 årsværk tilknyttet Danske Artilleriregiment med tilhørende støtteproduktion.

Der er nogen³⁹ ledig kapacitet fordelt på depoter og forplejningsfaciliteter. Vedligeholdelsestilstanden må betegnes som normal til ringe, alderen taget i betragtning. Energieffektivt må lejren overvejende betegnes som middel. Der er ønskelige projekter for ca. 54 mio. kr.

I Fredericia ligger Ryes kaserne og Bülow's kaserne som er hjemsted for Telegrafregimentet. Telegrafregimentet har i øvrigt enheder placeret på Haderslev kaserne.

Ryes kaserne anvendes af 535 årsværk, heraf 48 årsværk til hærens basisuddannelse, og Bülow's kaserne anvendes af 112 årsværk. Kasernerne anvendes primært til styrkeproduktion og den dertil hørende støtteproduktion⁴⁰. Der er umiddelbar adgang til Hyby Fælled øvelsesplads og skydebaner. I øvrigt anvendes øvelsesområderne i Oksbøl og Borris.

Der er ingen umiddelbar ledig kapacitet på kasernerne. Vedligeholdstilstanden må betegnes som overvejende normal, alderen taget i betragtning. Bülow's kaserne er beliggende indenfor Fredericias volde, hvorfor der gælder særlige vilkår for udvendigt vedligehold. Energieffektivt må kasernen overvejende betegnes som middel for Bülow's og ringe for Ryes kaserne.

Haderslev kaserne anvendes af 293 årsværk. Der gennemføres ikke reaktionsstyrke- eller basisuddannelse på kasernen. Kasernen huser stabselementerne for Danske Division på 51 årsværk og stabselementerne for 1. Brigade på 50 årsværk samt en bataljon fra Telegrafregimentet på 158 årsværk inkl. Deployable Communication and Information System Module Kompagniet. Deployable Communication and Information System Module Kompagniet er operativt tilknyttet 1st NATO Signal Battalion i Tyskland. Endvidere huser kasernen Slesvigske Musikkorps med 20 årsværk. Der er adgang til Haderslev Vesterskov øvelsesplads og skydebaner samt i kort afstand til Halk Skydeterræn.

³⁸ Ca. 17 % jf. etablisementsbeskrivelsen.

³⁹ Ca. 16 % jf. etablisementsbeskrivelsen.

⁴⁰ FPT rekrutteringscenter på Bülow's kaserne udgør 8 årsværk.

Der er kun begrænset⁴¹ ledig kapacitet på kasernen. Vedligeholdstilstanden må betegnes som normal til mindre god, alderen taget i betragtning. Energieffektivt må kasernen overvejende betegnes som middel.

Hærens Sergentskole placeret på Sønderborg kaserne anvendes af 406 årsværk, heraf 283 elevårsværk. Der er adgang til Kær Vestermark Øvelsesplads og skydebane.

Der er ikke umiddelbart ledig kapacitet på kasernen. Vedligeholdstilstanden må betegnes som normal til mindre god, alderen taget i betragtning. Energieffektivt må kasernen overvejende betegnes som ringe.

5.1.1.2. Sammenfatning hærens kaserner

I forhold til hærens kaserner er der jf. kapacitetsopgørelserne en generelt høj udnyttelsesgrad, og enhederne er overvejende samlet i forhold til regimentsstrukturen. Dog forekommer der ud fra en etableringsmæssig vinkel på en række områder at være grundlag for en nærmere undersøgelse af muligheder for justeringer.

Kasernerne i Holstebro og Slagelse udnyttes i høj grad, men der er nogen ledig kapacitet ved kasernerne i Høvelte, Gothersgade og Almegård på Bornholm. Den ledige kapacitet ved Høvelte og Gothersgade er ikke af en karakter, som umiddelbart kan anvendes til andre formål.

I den nuværende struktur er en række samhörende enheder fordelt på forskellige kaserner, og der synes således at være grundlag for at se på muligheden for at samle disse.

Enhederne på Almegård kaserne hører under Gardehusarregimentet i Slagelse. Udnyttelsen af Almegård kaserne er ikke optimal. Ud fra en etableringsmæssig betragtning vurderes der at være et økonomisk rationale for at søge kasernen afhændet, eller alternativt at indplacere enheder fra det statslige beredskab eller hjemmeværnet på kasernen.

Enhederne fra Telegrafregimentet i Haderslev er samhörende med enhederne på kasernerne i Fredericia, og de resterende stabsenheder i Haderslev har ikke en operativ binding til stedet. Der vurderes således ud fra en etableringsmæssig betragtning at være grundlag for at undersøge muligheden for en indplacering af enhederne i Haderslev på øvrige kaserner med henblik på en reduktion af etableringskapaciteten.

Enhederne fra Danske Artilleriregiment er fordelt på etableringerne i Oksbøl og Varde, hvor der på begge etableringer er nogen ledig kapacitet. Ud fra en etableringsmæssig betragtning synes der at være grundlag for en undersøgelse af muligheden for at optimere anvendelsen af kasernerne i Varde og Oksbøl, eventuelt gennem en samling af Danske Artilleriregiment.

5.1.1.3. Det statslige beredskabs kaserner

Beredskabsstyrelsen finder det mest formålstjenligt at skelne imellem *overkapacitet* forstået som en permanent ledig kapacitet, der har baggrund i ændringer af opgaver og behov evt. som følge af beslutninger om udlicitering af opgaver og *ledig kapacitet* forstået som en periodevis ikke-udnyttelse af kapaciteten enten som følge af ydelseskategorien, f.eks. indkvarteringsfaciliteter, eller fordi kategorien skal forefindes af beredskabsmæssige

⁴¹ Ca. 3 % jf. etableringsbeskrivelsen.

årsager. I sådanne tilfælde kræves det, at kapaciteten er til stede, men udnyttelsesgraden kan af beredskabsfaglige hensyn ikke planlægges fuldt ud, eks. autoværksteder, udrykningsgarager m.v.

Det er Beredskabsstyrelsens målsætning, at den samlede bygningsmasse løbende tilpasses de aktuelle behov, der udspringer af Beredskabsstyrelsens opgaveportefølje. I det omfang, der permanent er en overkapacitet, søges denne som udgangspunkt afviklet ved salg. Som eksempler herpå kan nævnes, at der primært som følge af væsentlige reduktioner i mobiliseringsberedskabet siden 1996 er sket en betydelig reduktion af styrelsens samlede bygningsmasse (mobiliseringsstationer, depoter, tjenesteboliger m.v.). Hvis salg ikke er mulig, nyttiggøres permanent ledig kapacitet ved udleje til andre offentlige myndigheder, subsidiært til private.

En del af Beredskabsstyrelsens etableringskapacitet nyttiggøres også af andre beredskabsmyndigheder - primært kommunerne. Det gælder eksempelvis på øvelsespladserne, men også andre af afdelingernes kapaciteter indgår som støttefaciliteter for det samlede redningsberedskab. I den forbindelse tilbydes disse aktører at leje Beredskabsstyrelsens kapacitet inden for rammerne af indtægtsdækket virksomhed. Prisfastsættelse m.v. følger statens regler herom.

Denne praksis sikrer en driftsoptimering, men er også af selvstændig betydning i styrkelsen af det enstrengede integrerede beredskab på decentralt niveau, hvor de kommunale redningsberedskabers anvendelse af møde- og undervisningsfaciliteter, videntcenterfaciliteter m.v. er med til at styrke samarbejdet indenfor det samlede redningsberedskab.

Særligt for så vidt angår kapacitetsudnyttelsen ved de fem udrykningspligtige kaserner skal udnyttelsesgraden ses i sammenhæng med den beredskabsmæssige og uddannelsesmæssige begrundelse for, at kapaciteten overhovedet er til stede ved afdelingen.

Som det fremgår af tidligere afsnit vedrørende den operative og geografiske struktur adskiller Beredskabsstyrelsens Frivilligcenter i Hedehusenes opgaver sig fra de øvrige beredskabscentre. I vidt omfang består centret etableringsmæssigt dog af de samme kategorier (bortset fra indkvarteringskapacitet).

Beredskabsstyrelsen overtog etableringen i 2005 fra det tidligere Beredskab Storkøbenhavn. I forbindelse med overtagelsen af bygningsmassen videreførtes en del udlejeaftaler med bl.a. politiet og andre beredskabsmyndigheder og private institutioner.

Beredskabsstyrelsen Hedehusene udbyder i den forbindelse en bred vifte af såvel kurser som udlejning af øvelsesmateriel, brandhus m.v. som indtægtsdækket virksomhed, hvilket i særlig grad kan gennemføres, da centrets faciliteter i væsentligt omfang udnyttes udenfor alm. arbejdstid, idet uddannelse og øvelser for de frivillige nødvendigvis må foregå på disse tidspunkter. Centrets faciliteter anvendes derfor til indtægtsdækket virksomhed i dagtimerne på hverdage. Ligeledes har Beredskabsstyrelsen Hedehusene indgået udlejeaftale med Beredskabsforbundet, som lejer et overskydende kontorareal.

Indtil 1. maj 2011 udlejede Beredskabsstyrelsen Hedehusene endvidere kontorfaciliteter til Militærnægteradministrationen, hvis funktioner nu er overført til Forsvarets Personeltjene-

ste. Det pågældende lejemål står derfor ledigt og forsøges genudlejet. P.t. er Beredskabsforbundet den eneste lejer, hvormed der er en fast aftale.

Den samlede økonomi for Beredskabsstyrelsen Hedehusene er således i betydeligt omfang afhængig af disse lejeindtægter. Beredskabsstyrelsen er p.t. i gang med en undersøgelse af, hvordan området kan optimeres, hvilket også omfatter lejemålene.

Vedr. evt. muligheder for at udnytte Beredskabsstyrelsen Hedehusenes faciliteter til yderligere udlejning/erstatning for eksisterende lejemål for forsvaret vil det bero på en konkretisering af behov og vilkår.

5.1.1.4. Sammenfatning det statslige beredskab

Det er Beredskabsstyrelsens vurdering, at der samlet set ikke er en overskydende kapacitet i forhold til de behov, der skal dækkes. Den periodevis ledige kapacitet, som lokalt måtte findes, søges i videst muligt omfang økonomisk kompenseret ved kortere eller længere varende udleje/udlånsaftaler på lokalt niveau.

En vurdering af, hvorvidt denne ledige kapacitet også/alternativt kan udnyttes af forsvaret, må bero på en nærmere konkretisering af behov og betingelser for udnyttelsen, således at det sikres, at Beredskabsstyrelsens beredskabsmæssige forpligtelser fortsat kan opfyldes og styrelsens ikke får meromkostninger hermed.

5.1.1.5. Søværnets kaserner

Søværnets kaserner omfatter uddannelsesenhederne i Frederikshavn og på Sjællands Odde samt Marinestation Kongsøre.

Etablisementet, der huser Søværnets Sergent- og Grundskole i Frederikshavn, anvendes samlet af 280 årsværk, heraf er 190 elevårsværk – afhængigt af produktionen. Etablisementet rummer nyere specialudrustet svømmehal, som anvendes i forbindelse med uddannelsen i redningsmidler, og placeringen i nærheden af flådestationen muliggør undervisning i fartøjsuddannelser.

Der er ikke identificeret egentlig ledig kapacitet på etablisementet. Vedligeholdstilstanden må overvejende betegnes som god til normal, alderen taget i betragtning. Energieffektivt må Sergent- og Grundskolen overvejende betegnes som ringe.

Etablisementet, der huser Søværnets Våbenkursus på Sjællands Odde, har flere kanonstillinger og tilknyttede sigtemidler, så der kan trænes i de færdigheder, der efterspørges på søværnets skibe. Der er et slæbested, hvorfra der søsættes og serviceres sømål, og fra området kan opsendes droner til luftmålsskydninger, der anvendes i forbindelse med undervisning og øvelsesvirksomhed i det godkendte skydeareal på søterritoriet rundt om kasernen. Kasernen anvendes samlet af 72 årsværk plus et antal elev-årsværk.

Der er begrænset⁴² ledig kapacitet på etablisementet. Vedligeholdstilstanden må betegnes som normal, alderen taget i betragtning. Energieffektivt må Sjælland Odde betegnes som ringe. Der er iværksat investeringer for ca. 22 mio. kr., og der er ønskelige investeringer for ca. 33 mio. kr.

⁴² 9 % jf. etablisementsbeskrivelsen.

Etablisementet Marinestation Kongsøre anvendes af Søværnets Frømandskorps. Kaseren er samlet hjemsted for 176 årsværk. Marinestationens havn med ca. 5 m vanddybde er væsentlig i forhold til uddannelsen.

Forsvaret lejer grunden af Naturstyrelsen Vestsjælland. Der er ikke umiddelbart identificeret ledig kapacitet ved etableringen. Vedligeholdstilstanden må betegnes som normal, alderen taget i betragtning. Energieffektivt må marinestationen overvejende betegnes som ringe. Der er ønskelige investeringer for ca. 38 mio. kr.

5.1.1.6. Sammenfatning søværnets kaserner

Anvendelsen af søværnets kaserner er dimensioneret af en række særlige faktorer i form af skydeområder, svømmehal og område for dykning. Der ses ikke umiddelbart at være et etableringsmæssigt grundlag for en optimering af anvendelsen af søværnets kaserner.

5.1.1.7. Hjemmeværnets kaserner

Søgaardlejren er aktuelt domicil for Hærhjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland inklusiv et områdedepot samt for Hjemmeværnsskolens Uddannelsescenter Sydjylland. Hjemmeværnet benytter skyde- og øvelsesterrænet i forbindelse med uddannelse og øvelsesvirksomhed. Etablisementet anvendes endvidere ofte i forbindelse med uddannelsen på Hærens Sergentskole i Sønderborg. I alt er der 27 årsværk fra hjemmeværnet placeret i lejren, heraf er hærhjemmeværnsdistriktet normeret med 21 årsværk, mens uddannelsescenteret er normeret med 6 årsværk. Søgaardlejren er endvidere domicil for fem af hjemmeværnets frivillige underafdelinger, 6 årsværk fra Forsvarets Materieltjenestes områdeværksted og 11 årsværk fra Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste – i alt 44 årsværk. Der er ikke identificeret egentlig ledig kapacitet, men en væsentlig del af faciliteterne (25 %) har Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste som bruger. Det bemærkes endvidere, at tilsvarende 25 % af årsværkene på etableringen går til drift af etableringen.

Nymindegablejren anvendes som Hjemmeværnsskolen. Der er tilknyttet 71 årsværk til etableringen, heraf 30 fra Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste. Der er væsentlig⁴³ ledig kapacitet, og en tilsvarende væsentlig kapacitet af indkvarteringsfaciliteter. Det må forventes, at hjemmeværnets brug af Hjemmeværnsskolen ikke vil være stigende, som konsekvens af oprettelsen af uddannelsescentre, hvor der er lagt op til en decentral uddannelse.

5.1.1.8. Sammenfatning hjemmeværnet

Der er ud fra en etableringsmæssig betragtning grundlag for at søge muligheder for effektivisering af hjemmeværnets kaserner, enten gennem udvidelse af anvendelsen eller gennem indplacering af hjemmeværnet andet steds med henblik på afhændelse af etableringer.

Udover de øvelsespladser og skydebaneanlæg, der hører til hjemmeværnets egne kaserner, benytter Hjemmeværnet øvelsespladser og skydebaneanlæg i tilknytning til en del af hærens kaserner. Anvendelsen sker i forbindelse med uddannelse og øvelsesaktivitet. Blandt andet ved:

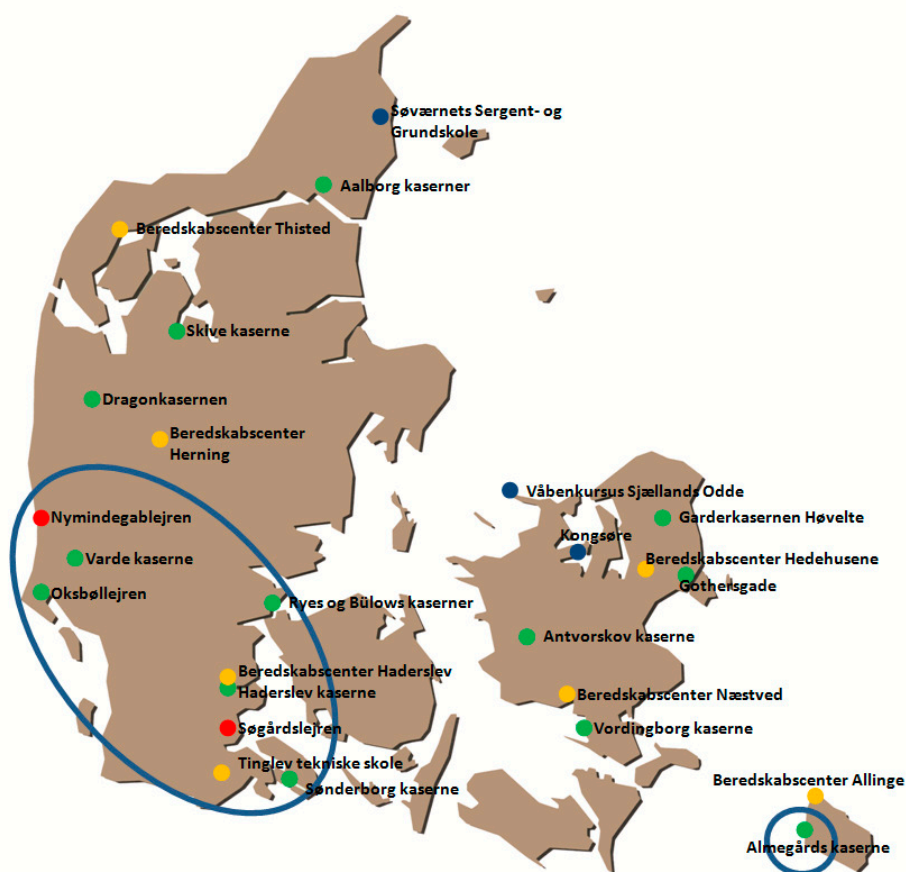
⁴³ 24 % jf. etableringsbeskrivelsen.

- Haderslev Kaserne i sammenhæng med Vesterskov øvelsesplads og skydebaner samt Halk skydeterræn.
- Sønderborg Kaserne i sammenhæng med Kær Vestermark øvelsesplads og skydebane.
- Vordingborg Kaserne i sammenhæng med Vordingborg øvelsesplads samt Kulsbjerg Øvelsesplads og skydebane.

Disse lokaliteter har betydning, idet de ligger i isolerede områder.

5.1.2. Regional sammenfatning af kaserne

Sammenfattende ses der at være et etableringsmæssigt rationale for at undersøge muligheder for optimering af anvendelsen af hærens og hjemmeværnets kaserne i Almegård samt i den sønderjyske region som helhed forstået ved: Haderslev, Oksbøl/Varde, Nymindegab, Sønderborg og Søgaardlejren.

Figur 12: Optimeringspotentiale kaserne

5.1.2.1. Bornholm

Der ses ingen militærfaglige, operative eller rekrutteringsmæssige argumenter for at bevare hærens tjenestested på Bornholm. Kasernen vurderes ikke udnyttet optimalt, og der er såvel operative som økonomiske problemstillinger ved at have enheder placeret i væsentlig afstand fra større øvelsesområder. Operative, rekrutteringsmæssige og uddannelsesmæssige forhold taler mod at flytte andre enheder til Bornholm. Der vurderes fortsat at

være et behov for hjemmeværnets og det statslige beredskabs tilstedeværelse på Bornholm, og der ses ikke grundlag for at flytte hjemmeværnet.

Forsvarsministeriet har primo 2012 udpeget Almegård kaserne som et etablering i pilotprojekt "grønne etableringer". Det ses således ikke muligt at gennemføre en lukning af etableringen, hvorfor der ikke arbejdes yderligere med en analysemodel for lukning af kaserne i denne undersøgelse.

Det vurderes relevant at undersøge muligheden for at indplacere beredskabscenteret på Almegård kaserne, hvorved kapacitetsudnyttelsen optimeres.

5.1.2.2. Sønderjylland

Der ses i det Sønderjyske område at være en række forhold, som taler for en nærmere analyse af muligheder for optimering.

Hæren har peget på en række områder, hvor det vurderes væsentligt at være repræsenteret af hensyn til rekrutteringsgrundlaget. Sønderborg er ikke et af disse, og det er vurderingen, at der er en række problemstillinger ved placeringen af Hærens Sergentskole her i forhold til at rekruttere til de faste stillinger på skolen.

Der vurderes at være ledig kapacitet på en række etableringer i regionen. Det drejer sig primært om Varde, men også Fredericia og Haderslev. Endvidere kan der optimeres i forhold til Nymindegab og Skrydstrup.

Der er i Sønderjylland regiment, som er garnisoneret på flere kaserne. Det drejer sig om Danske Artilleriregiment i Oksbøl og Varde samt Telegrafregimentet i Fredericia og Haderslev.

Der er gennemført en strukturel tilpasning i Fredericia, hvor tilpasningen til battlegroup-strukturen i modsætning til troppeenheder sammenholdt med den teknologiske udvikling på føringsstøtteområdet har bevirket en nedbygning af kapaciteterne ved kaserne i Fredericia. Denne nedbygning er endnu ikke slået igennem som ledig kapacitet i kapacitetsopgørelsen, men der vurderes med udgangspunkt i den strukturelle tilpasning at være potentiale for optimering af anvendelsen af kaserne.

Der er i indeværende forlig ikke sket en udvikling af artilleriområdet, og i takt med at dele af enhederne er hensigtsmæssigt placeret i Oksbøl, er der sket en reduktion i anvendelsen af kaserne i Varde. Der kan i forlængelse heraf konstateres nogen ledig kapacitet på kaserne af anvendelig karakter.

Der ses ikke at være et egentligt strukturelt behov for kaserne i Haderslev i den nuværende garnisonering, idet der alene er tale om stabsenheder og enheder med tilknytning til andre regiment. Hvorvidt de nuværende stabe og enheder kan flyttes til andre faciliteter forekommer relevant at undersøge.

Der ses ingen militærfaglige eller rekrutteringsmæssige argumenter for at bevare tjenestesteder i Haderslev og Varde. Ligesom der ses problemstillinger i forhold til den interne karriereudvikling ved at have Hærens Sergentskole placeret i Sønderborg. Der vurderes så-

ledes at være grundlag for en nærmere undersøgelse af mulighederne for at optimere anvendelsen af hærens kaserner i Sønderborg, Haderslev, Varde og Fredericia.

I forhold til en flytning af Hærens Sergentskole i Sønderborg vurderes at være fem overordnede muligheder i regionen:

1) Flytning til Haderslev

Der er ikke noget, der taler militærfagligt for en flytning til Haderslev, men placeringen vil bringe skolen marginalt tættere på øvelsesterrænet i Oksbøl og hærens øvrige enheder.

2) Flytning til Varde

Der vurderes at være et uddannelsesmæssigt rationale herved, idet en stor del eleverne efterfølgende gennemfører våbenuddannelse i Oksbøl. En stor del af artilleriet er allerede i Oksbøl. Varde kaserne er samtidigt i rimelig stand, og vurderes umiddelbart at kunne anvendes til formålet.

3) Flytning til Flyvestation Skrydstrup

Flyvestationen kan anvendes til formålet, men den ledige etableringskapacitet vurderes ikke umiddelbart optimal til formålet i forhold til kapaciteten i Varde.

4) Flytning til Oksbøl

Der vurderes at være et potentiale for samplacering med Hærens Kampskole, og der er umiddelbar adgang til øvelsesområder. Omvendt vil der være et væsentligt behov for nybygning.

5) Flytning til Nymindegab

Der kan være mulighed for at dække en række af behov for faciliteter i Nymindegab, men der vil være væsentlige behov for nybygning⁴⁴.

Der synes sammenfattende at være grundlag for to analysemodeller for hærens kaserner i regionen, hvor den ene model indeholder to alternativer:

- Lukning af Haderslev kaserne – enhederne flyttes til Fredericia.
- Optimering af anvendelsen af Varde kaserne ved
 - a) Lukning af Varde kaserne – enhederne flyttes til Oksbøl – eller
 - b) Lukning af Sønderborg – skolen flyttes til Varde kaserne

I forhold til Hjemmeværnet ses muligheder for at indplacere enhederne i Søgaardlejren på Flyvestation Skrydstrup. Endvidere ses mulighed for at indplacere Totalforsvarsregion Fyn, Syd- og Sønderjylland på kasernerne i Fredericia.

5.1.2.3. Nord- og Midtjylland

Der er i forligsperioden sket en opbygning af strukturen ved kasernerne i Skive og Aalborg. På kasernerne i Aalborg er der ingen ledig kapacitet, og på kasernen i Skive er der ikke anvendelig ledig kapacitet. Kasernen i Holstebro udnyttes tæt på maksimalt.

Der ses ikke umiddelbart at være grundlag for at optimere anvendelsen af beredskabscentre i regionen.

⁴⁴ Vurderingerne vedrørende Nymindegab og Oksbøl er baseret på Forsvarets Bygnings- og Etablissemments-tjeneste udgiftsskøn, idet modellerne har været besigtiget og behandlet i analysen. Konkret er der udarbejdet en model for flytningen til Nymindegab.

Der ses ikke at være grundlag for at optimere anvendelsen af Søværnets Sergent- og Grundskole i Frederikshavn, og denne vurderes hensigtsmæssigt placeret i nærheden af flådestationen.

5.1.2.4. Sjælland

Der ses ikke umiddelbart at være grundlag for at optimere anvendelsen af beredskabscentre i regionerne.

I forhold til Frømandskorpset placering i Kongsøre, vurderes der ikke umiddelbart at være etableringsmæssige forhold, som taler for en flytning. En flytning kan tværtimod være forbundet med en række uafklarede forpligtigelser i forhold til reetablering og miljøoprydning.

Operativt ses et potentiale i at flytte Frømandskorpset tættere på en større skydebane, og der kan være synergi i en samplacering med Jægerkorpset. En placering i Aalborg har tidligere været undersøgt, men blev blandt andet fravalgt grundet vandforholdene ud for Flyvestation Aalborg. De nødvendige vanddybder for uddannelse og undervandsoperationer vurderedes ikke at være til stede inden for rimelig afstand, hvorfor løsningen ikke var hensigtsmæssig i forhold til Frømandskorpset uddannelsesbehov.

Der vurderes at være en række muligheder for at indplacere Frømandskorpset på en flådestation, hvorfor undersøgelsen anbefales set i sammenhæng med modeller vedr. flådestationerne.

Operativt ses et potentiale i at undersøge muligheden for en flytning af Det Danske Internationale Logistik Center til en placering med umiddelbar adgang til lufthavn og havnefaciliteter. Denne løsning vurderes samtidig at give potentiale for udviklingen af en værnssfælles logistikfunktion, hvor der er synergi i Det Danske Internationale Logistik Center og Trænregimentet samplacering i nærheden af Søværnets Operative Logistiske Støttecenter Frederikshavn. En eventuel placering af Det Danske Internationale Logistik Center på Flyvestation Aalborg fordrer en kapacitetstilpasning af flyvevåbnets anvendelse af flyvestationen. Denne analysemodel behandles nærmere i sammenhæng med flyvestationerne.

Kasernen i Vordingborg udnyttes tæt på maksimalt, og der er begrænset ledig kapacitet, fortrinsvis indkvartering og kontorer. Dog vurderes der at være kapacitet for en indplacering af hjemmeværnets enheder i Stensved, hvorved Stensved kaserne kan lukkes og eventuelt afhændes.

Infanterienhederne er i dag indplaceret på kasernerne i Høvelte, Holstebro og Antvorskov. Der ses ikke etableringsmæssige argumenter for at se på en lukning af Holstebro, som i øjeblikket udnyttes maksimalt, men det vurderes relevant at undersøge muligheden for at afhænde en af kasernerne på Sjælland (Vordingborg, Høvelte og Antvorskov) med henblik på at optimere anvendelsen af de resterende. Der ses overordnet tre mulige optioner:

- 1) Nedlæggelse af Høvelte. Vagtopstilling i Gothersgade og infanteriet samlet i Antvorskov og Holstebro eventuelt under anvendelse af Vordingborg kaserne i sammenhæng med en alternativ placering af Det Danske Internationale Logistik Center.
- 2) Nedlæggelse af Antvorskov og samling af infanterienhederne på Høvelte og Holstebro.

- 3) Nedlæggelse af Vordingborg kaserne i forbindelse med udflytning af Det Danske Internationale Logistik Center.

Ud fra et etableringsmæssigt perspektiv vurderes en nedlæggelse af Garderkasernen i Høvelte at være bedste alternativ. Baggrunden herfor er den bygnings- og energimæssige stand af kasernen samt manglende mulighed for udvidelse og tilpasning. Kaserneområdet og i særdeleshed øvelsesområderne er trængte grundet placering tæt på den bymæssige bebyggelse. Denne argumentation understøttes af det logistiske perspektiv drøftet i Styregruppe Effektivisering af Forsvarets og Hjemmeværnets Logistik (SG EFLOG).

I dette perspektiv ses der at være grundlag for en strategisk udvikling af etableringskapaciteten på Sjælland, hvor infanterienhederne samles på Antvorskov og Vordingborg kaserne, og hvor Det Danske Internationale Logistik Center flyttes til eksempelvis Flyvestation Aalborg.

5.1.3. Delkonklusion kaserer

På baggrund af ovenstående ses for hæren en række løsningsmuligheder omkring anvendelsen af Haderslev, Varde og Sønderborg kaserer. Endvidere ses potentiale for i fase 2 at opstille en model vedr. Vordingborg og Høvelte, som skal ses i sammenhæng med en eventuel flytning af Det Danske Internationale Logistik Center ud af Vordingborg.

I forhold til Hjemmeværnet er strukturen begrænset af, at der skal være et hærhjemmeværnsdistrikt i hver politikreds og hjemmeværnsenheder i hver kommune. Der er generelt foretaget en optimering og sammenlægning af strukturen. Der ses supplerende muligheder for at sammenlægge myndigheder på forsvarsets etableringer ved at flytte hjemmeværnets enheder i:

- Søgaardlejren,
- Odense kaserne og
- Stensved kaserne.

Sammenfattende opstilles følgende modeller til behandling i den videre analyse i fase 1:

- Lukning af Haderslev kaserne
Divisionsstaben, brigadestaben og telegrafenhederne flyttes til Fredericia. Slesvigske Musikkorps forbliver i egne faciliteter i Haderslev, og kasernen afhændes
- Lukning af Varde kaserne
Danske Artilleriregiment samles i Oksbøl. Varde kaserne afhændes
- Lukning af Sønderborg kaserne
Hærens Sergentskole i Sønderborg flyttes til Varde kaserne. Kasernen i Sønderborg afhændes
- Indplacering af hjemmeværnet på Flyvestation Skrydstrup
Hærhjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland samt hjemmeværnets uddannelsescenter i Søgaardlejren indplaceres i den frigjorte kapacitet. Søgaardlejren afhændes
- Indplacering af hjemmeværnet på kaserne i Fredericia
Totalforsvarsregion Fyn, Syd- og Sønderjylland flyttes til Fredericia. Lejemålet på Odense kaserne opsiges
- Indplacering af hjemmeværnet på Vordingborg kaserne

Hjemmeværnsdistrikt Sydsjælland og Lolland-Falster flyttes til Vordingborg kaserne. Stensved kaserne afhændes.

I fase 2 opstilles følgende model til behandling:

- Lukning af Høvelte kaserne
Modellen forudsætter en flytning af Det Danske Internationale Logistik Center. Livgarden og tilhørende enheder flyttes fra Høvelte til Vordingborg, idet dog det vagtgående kompagni forbliver på Gothersgade kaserne i København. Høvelte kaserne og øvelsesområder afhændes.

5.1.4. Flyvestationer

Det etablingsmæssige behov for flyvestationer er dimensioneret af den operative anvendelse af baneanlæg og de særlige faciliteter i forbindelse med flyvning med jettfly, propelfly og helikoptere. Det er i mindre grad bygningsmassen på flyvestationerne, som dimensionerer behovet. Flyvevåbnet har spredt deres flytyper ud på de tre flyvestationer.

I Karup opererer forsvaret med helikoptere og lette træningsfly - i alt 60 fly. I Skrydstrup opererer forsvaret med 30 operative kampfly, og i Aalborg opererer forsvaret med i alt 7 transportfly. Flyvestation Karup ejes og drives af forsvaret. Den huser Helicopter Wing Karup og en række af flyvevåbnets øvrige enheder. Baneområdet anvendes også af Karup Lufthavn til civil trafik.

Flyvestation Skrydstrup ejes og drives af forsvaret. Den huser Fighter Wing Skrydstrup og Helicopter Wing Karup Search and Rescue Beredskab. Baneområdet anvendes primært militært. Samplacert – men uden sammenhæng i øvrigt – med Flyvestation Skrydstrup ligger Forsvarets Hoveddepot.

Flyvestation Aalborg og baneområdet ejes og drives af forsvaret. Aalborg Lufthavn ejes og drives af Aalborg kommune. Flyvestationen huser Air Transport Wing Aalborg, Helicopter Wing Karup Search and Rescue Beredskab, Jægerkorpset, Forsvarets Personeltjeneste og Forsvarets Hovedværksted Nord. Baneområdet anvendes også af Aalborg Lufthavn til civil trafik.

Af nedenstående figurer 13-15 fremgår antal operationer for hver af de tre flyvestationer i 2011. Tallene er opdelt efter flytype (jet, propel eller helikopter), oprindelse (dansk eller udenlandsk) og type (militær eller civil). En operation defineres som enten en start med påfølgende udflyvning eller indflyvning med påfølgende landing, altså som oftest én start eller én landing. Antal civile operationer på Flyvestation Aalborg registreres ikke af forsvaret⁴⁵.

En central parameter i relation til antallet af fremtidige flyvestationer er de miljømæssige forhold – herunder ikke mindst støj. Både Fighter Wing Skrydstrup og Helicopter Wing Karup bevæger sig for nærværende tæt på grænseværdierne for støj, mens der endnu ikke i relation til Air Transport Wing Aalborg er fastsat grænseværdier for området.

⁴⁵ Antal operationer registreres ved hjælp af FLYREG systemet, der er udviklet af Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste i samarbejde med Flyvertaktisk Kommando.

Flyvestation		FSNAAL	
År		2011	
Antal operationer		4856	
		MIL	CIVIL
		Totale flyvninger	
		Oprindelse	
JETFLY	Dansk	729	
	Udenlandsk	248	
PROPELFLY	Dansk	1841	
	Udenlandsk	271	
HELIKOPTER	Dansk	1512	
	Udenlandsk	255	

Figur 13: Antal operationer i 2011 fra Flyvestation Aalborg

Flyvestation		FSNKAR	
År		2011	
Antal operationer		35078	
		MIL	CIVIL
		Totale flyvninger	
		Oprindelse	
JETFLY	Dansk	377	960
	Udenlandsk	606	1252
PROPELFLY	Dansk	8652	5184
	Udenlandsk	152	145
HELIKOPTER	Dansk	16028	336
	Udenlandsk	50	1336

Figur 14: Antal operationer i 2011 fra Flyvestation Karup

Flyvestation		FSNSKP	
År		2011	
Antal operationer		18057	
		MIL	CIVIL
		Totale flyvninger	
		Oprindelse	
JETFLY	Dansk	5727	229
	Udenlandsk	384	143
PROPELFLY	Dansk	1925	7179
	Udenlandsk	107	183
HELIKOPTER	Dansk	1485	633
	Udenlandsk	32	30

Figur 15: Antal operationer i 2011 fra Flyvestation Skrydstrup⁴⁶

⁴⁶ Tallene for Skrydstrup er ikke retvisende. I 2011, var kampfly indsat i Libyen og Litauen. Store dele af flyvningen foregik derfor ikke på Skrydstrup.

Sammenfattende vurderes behovet for flyvestationerne ud fra et rent operativt og opgavemæssigt perspektiv at være mindre end den tilstedeværende kapacitet på de tre flyvestationer i Aalborg, Karup og Skrydstrup. Der er således grundlag for at se nærmere på muligheden for at optimere flyvevåbnets anvendelse af flyvestationerne ved at undersøge muligheden for at sammenlægge disse, således at antallet kan reduceres til 2 eller 1 flyvestationer, hvilket giver mulighed for at gennemføre organisatoriske og personelmæssige reduktioner som konsekvens af synergi ved at sammenlægning af kapaciteter og minimering af etablering. En yderligere undersøgelse bør endvidere indeholde kapacitetsberegninger for afvikling af luftoperationer, forhold omkring støj, samt fastholdelse af flyvevåbnets evne til at udsende operative kapaciteter.

Ved de tre flyvestationer findes en række faciliteter og kapaciteter, der dels styrer og støtter driften af en flyvestation, dels sikrer at flyvestationen er operativ og kan anvendes til flyvning. Der vurderes at være væsentlige besparelspotentiale, når en flyvestation nedlægges, til brand og redning, flyveledelse samt vedligeholdelse og drift af materiel på flyvestationen. Endvidere bør eventuelle synergi i forhold til lufthavnskontor (Wing Operations Center), flyvesikkerhedssektionen, bevogtning, økonomistyring, personelstyring, idræt og militæruddannelse undersøges nærmere. Hertil kommer de etableringsrelaterede støttefunktioner som desk, cafeteria, arealpleje, rengøring og vedligeholdelse af faciliteter. Endvidere spares el, vand, varme, vedligeholdelse og skat.

5.1.4.1. Flyvestation Aalborg

Vedr. Flyvestation Aalborg er der sket en væsentlig reduktion af den militære anvendelse i forbindelse med, at jagerflyene er blevet samlet i Skrydstrup. Der arbejdes i øjeblikket på en analyse af mulighederne for at reducere redningsberedskabet i Aalborg, hvorefter den operative flyvestation alene skal opstille etablering og faciliteter til flyvning med de syv fly i Air Transport Wing Aalborg. Ud fra et flyoperativt perspektiv vurderes det etableringsmæssige behov i Aalborg således at være mindre end kapaciteten, hvilket taler for at undersøge muligheden at flytte flyene til en anden flyvestation.

Etableringen anvendes derudover af Jægerkorpset, Forsvarets Materieltjenestes værkstedsstruktur⁴⁷ og Forsvarets Personeltjeneste, og set i sammenhæng med Aalborg kaserner vurderes der at være forhold, som taler for en mulighed for at optimere anvendelsen af den samlede etableringsmæssige kapacitet i området.

I denne sammenhæng undersøges muligheden for flytning af vedligeholdelsesniveau II værkstedsfaciliteter fra Aalborg kaserner til flyvestationen. Der er endvidere konstateret muligheder for synergi ved at indplacere Det Danske Internationale Logistik Center på flyvestationen, hvorfor der synes at være grundlag for at undersøge en alternativ løsning, hvor området bibeholdes, men anvendelsen til øvrige formål end flyvestation søges optimeret.

⁴⁷ Værkstedssområde Aalborg er en del af Forsvarets Materieltjeneste, som laver eftersyn, større reparationer og modifikationer på forsvarets flyvemaskiner. I takt med at forsvaret skal spare, stiger kravet for at forsvaret skal samarbejde med andre brugere af samme materiel eller udlicitere. Det forudsættes i denne sammenhæng, at et nyt kampfly, ikke vil kræve tung vedligeholdelse internt i forsvaret på samme niveau som F-16, da konceptet ved nyt kampfly vil bygge på en rådighedsgrad, hvor leverandøren forpligter sig til at stille et antal operative fly til rådighed for forsvaret, og selv skal stå for den tunge vedligeholdelse. På baggrund af ovenstående forventes Værkstedssområde Aalborg indenfor en række år reduceret.

Baneområdet i Aalborg er ejet af forsvaret, men anvendes også af Aalborg Lufthavn. En del af området er NATO inventory. Forsvaret er ansvarlig for drift og vedligehold af anlæget, herunder brand og redningsberedskab. Det vurderes muligt at opnå et væsentligt provenu ved at overdrage baneområdet til Aalborg Lufthavn og nedlægge beredskab og støt-tefunktioner⁴⁸. Dele af disse funktioner finansieres på baggrund af en fordeling fastlagt i driftsaftalen.

Vederlagsfordeling er i 1997 fastsat på baggrund af en fordelingsnøgle 60 % forsvaret og 40 % Aalborg Lufthavn. (Overenskomst om lufttrafiktjeneste mv. i Aalborg mellem Forsvarskommandoen og Statens Lufartsvæsen, 1997)

Denne løsning fremstår umiddelbart uafhængig af, om der i fremtiden afvikles militære flyvninger fra Aalborg, men grundet den nuværende driftsaftale mellem forsvaret og Aalborg Lufthavn vurderes det ikke umiddelbart muligt at overdrage driftsansvaret til Aalborg Lufthavn og samtidigt fortsat anvende lufthavnen militært.

"Driftsaftalen kan i sin helhed kun opsiges fra FKO side som følge af, at FKO måtte ønske at ophøre med at anvende området til afvikling af forsvarets lufttrafik."(Driftsaftale mellem Forsvarskommandoen og Aalborg Lufthavn a.m.b.a. vedrørende Flyvestation Aalborg og Aalborg Lufthavn, 1997)

"Såfremt der opstår uenighed mellem parterne i forbindelse med nærværende aftale, er hver af parterne, efter at enighed forgæves har været søgt ad forhandlingsvejen, berettiget til at kræve uenigheden afgjort endeligt ved voldgift."(Driftsaftale mellem Forsvarskommandoen og Aalborg Lufthavn a.m.b.a. vedrørende Flyvestation Aalborg og Aalborg Lufthavn, 1997)

Mulighed for at udtræde af driftsaftalen har tidligere været undersøgt. Såfremt baneområdet afhændes, forudsættes det i denne sammenhæng nødvendigt at flytte Air Transport Wing og tilhørende faciliteter til en af de øvrige flyvestationer.

Flyvestation Aalborg er overordnet set sammensat af tre arealer. Centralt ligger selve baneområdet, som er ejet af forsvaret, men som også benyttes af Aalborg Lufthavn. Nord for banen ligger den militære del af flyvestationen med bygninger og hangarer. Syd for banen op til den civile terminal ligger forsvarets hovedværksted for fly og helikoptere.

Grundet den fysiske adskillelse af flyvestationen i nord og hovedværkstedet i syd, vurderes der at kunne opstilles etableringsmæssige modeller for værkstedsområdet uafhængigt af de øvrige områder.

Der kan således opstilles følgende teoretiske modeller for den fremtidige etableringsmæssige udnyttelse af Flyvestation Aalborg:

⁴⁸ En del af dette beredskab og støttefunktioner bidrager til flyvevåbnets INTOPS forpligtigelser.

Model	Værkstedsområde Aalborg	Baneområdet	Den militære flyvestation	Beskrivelse
1	Uændret	Uændret	Uændret	Nuværende model
2	Afhændet	Uændret	Uændret	Lukning af værkstedsområdet
3	Uændret	Afhændet	Afhændet	Luk flyvestationen behold værkstedsområdet
4	Afhændet	Afhændet	Afhændet	Luk alt
5	Uændret	Afhændet	Uændret	Afhænd baneområdet
6	Afhændet	Afhændet	Uændret	Afhænd baneområde og værkstedsområde behold "lejren"
7	Uændret	Uændret	Afhændet	Luk den militære flyvestation
8	Afhændet	Uændret	Afhændet	Luk den militære flyvestation og værksted

Det er i praksis ikke muligt og irrelevant at opretholde baneområdet, såfremt den militære del af flyvestationen afhændes. Dette diskvalificerer model 7 og 8.

Grundet formuleringen af driftsaftalen forudsættes en afhændelse af baneområdet i denne analyse at forudsætte en flytning af Air Transport Wing. Ud fra et etableringsmæssigt perspektiv, giver det kun mening at flytte Air Transport Wing, såfremt det frigør kapacitet i Aalborg, som kan afhændes. En flytning af Air Transport Wing forudsætter således ud fra et etableringsperspektiv, at de øvrige enheder på flyvestationen også flyttes, således at den militære flyvestation kan afhændes. Dette diskvalificerer model 5 og 6.

Den fremtidige anvendelse af hovedværkstedet behandles i regi af Arbejdsgruppe Vedligehold, som undersøger mulighederne for at sammenlægge flyværkstederne i henholdsvis Karup og Skrydstrup. I den undersøgelse forudsættes værkstedsfaciliteterne i Aalborg ikke afhændet, da enkelte centrale faciliteter samt faciliteter til servicering af Air Transport Wing bibeholdes. Endvidere er der identificerede potentialer i placeringen af værkstedsfaciliteterne i nærheden af Aalborg kaserner. Der ses på baggrund heraf ikke at være et etableringsmæssigt rationale for at undersøge muligheden for at lukke værkstedsområdet, såfremt der ikke sker en ændret anvendelse af den øvrige del af Flyvestation Aalborg. Dette diskvalificerer model 2.

Med henblik på at undersøge muligheden for en nedbygning af Flyvestation Aalborg, vurderes model 3 og 4 således at være de alternativer, der kan frigøre et etableringsmæssigt potentiale.

Et alternativ til en nedbygning af flyvestationen er at undersøge muligheden for at opbygge gennem en samling af øvrige enheder på flyvestationen. Dette forudsætter, at den nuværende anvendelse fastholdes, og at der gøres plads til yderligere enheder på etableringsmentet.

5.1.4.2. Flyvestation Karup

Flyvestation Karup anvendes af en lang række andre enheder til såvel operative som stabsfunktioner. Der er sket en opbygning af flyvestationen, og der vurderes ikke at være grundlag for at undersøge muligheder for en lukning af flyvestationen som etablering, hvorfor den vurderes bedst anvendt fremadrettet som flyvestation. Karup vælges som destination ved en flytning af Air Transport Wing fra Aalborg, idet Karup er det primære udgangspunkt for Air Transport Wing flyvninger i forbindelse med rotationer. Samtidigt vurderes Karup som bedste alternativ rent operativt, da mange transportflyvninger udgår fra Karup.

Løsningen kræver etablering af opholds-, hangar og vedligeholdelsesfaciliteter i Karup, men der vurderes at kunne opnås en væsentlig besparelse ved at nedlægge driften af flyvestation Aalborg – herunder organisatorisk og eksisterende faciliteter kan eventuelt sælges eller anvendes til andet formål. Der er en række NATO infrastruktur og anlæg samt NEPS forbindelse til tankanlæg i Aalborg, men det vurderes ikke umuligt at få disse slettet fra NATO inventory.

Løsningen vurderes umiddelbart at være problematisk i forhold til fastholdelse – særligt i forhold til personel med særlige kompetencer.

5.1.4.3. Flyvestation Skrydstrup

Vedrørende Flyvestation Skrydstrup vurderes den væsentligste begrænsning i forhold til det etableringsmæssige behov at være støjgrænserne, som begrænser anvendelsen.

Flyvestationen er godt udnyttet, og der forventes i forbindelse med en række etableringsmæssige tilpasninger at blive frigjort en del kapacitet i form af lager og stabsbygninger. Forsvarets Hoveddepot er en del af Forsvarets Materieltjeneste, som modtager, oplægger og sender reservedele til brugerne i forsvaret. Hoveddepotets placering giver Fighter Wing en unik mulighed for at få støtte til kampflybidraget, som er en vedligeholdelsesmæssig tung kapacitet i forsvaret.

Det er en option at indplacere Air Transport Wing i den frigjorte kapacitet, men dette vurderes problematisk, idet flyvningerne vil forøge støjmængden. Den fremtidige anvendelse af Flyvestation Skrydstrup vurderes generelt at være dimensioneret af beslutningen vedrørende et eventuelt nyt kampfly. Såfremt der ikke vælges at anskaffe et nyt kampfly, vil der ikke være et operativt behov for flyvestationen, og den kan søges afhændet. Ved valg af nyt kampfly bør det ud fra et etableringsmæssigt perspektiv vurderes, hvad det vil koste at introducere kapaciteten på et alternativt etablering med henblik på at reducere antallet af flyvestationer. Det skal i den forbindelse bemærkes, at et nyt kampfly vil bygge på et væsentligt anderledes vedligeholdelseskoncept end den nuværende F-16. Forundersøgelser viser, at der som et led i introduktionen af et nyt kampfly vil være behov for geografisk samling af vedligeholdelsesfaciliteter, og dermed nybyggeri/ombygning af eksisterende faciliteter.

I lighed med Flyvestation Aalborg findes det umiddelbart relevant at vurdere muligheden for henholdsvis lukning og opbygning af flyvestationen.

I forhold til opbygningen er det en option at indplacere hjemmeværnets hærhjemmeværnsdistrikt og uddannelsescenter fra Søgaardlejren i den frigjorte kapacitet. Herved kan

Søgaardlejren afhændes. Denne model anbefales videreført i analysen. Det indgår endvidere i overvejelserne i de øvrige modeller at anvende den ledige kapacitet i Skrydstrup.

I forhold til nedbygning kan der opstilles en analysemodel, som undersøger en flytning af Fighter Wing fra Skrydstrup til Karup med henblik på lukning og afhændelse af Flyvestation Skrydstrup. Det vurderes, at en sådan model for nuværende vil være forbundet med væsentlige problemstillinger på grund af støjbegrænsningerne i Karup samt omkostninger ved etablering af operations- og vedligeholdelsesfaciliteter.

5.1.5. Delkonklusion flyvestationer

Det findes relevant at undersøge muligheden for at lukke flyvestation Aalborg. Såfremt flyvestationen lukkes kan der opstilles en variant, hvor værkstedsområdet bibeholdes.

Det findes endvidere relevant at opstille en model for opbygning af flyvestationen, hvor elementer fra Det Danske Internationale Logistik Center indplaceres på flyvestationen. Denne model vurderes at have afhængighed til udfaldet af værnepligtsanalysen, hvorfor denne model undersøges i relation til en eventuel ændret værnepligt.

Det findes relevant at arbejde videre med en model for indplacering af hjemmeværnets uddannelsescenter i Søgaardlejren i den frigjorte kapacitet på Flyvestation Skrydstrup. Denne model er opstillet tidligere i forbindelse med kasernerne.

Det findes ikke relevant at arbejde videre med en eventuel model for lukning af Flyvestation Skrydstrup, før der foreligger en beslutning vedr. anskaffelse af et nyt kampfly.

Der vurderes ikke at være etableringsmæssige forhold, som taler for at opstille en model for en eventuel lukning af Flyvestation Karup.

Miljømæssige forhold primært i form af støj ses som en mulig begrænsende faktor i relation til valg af analysemodel, hvorfor denne faktor skal analyseres nærmere forud for en eventuel beslutning vedrørende sammenlægning af flyvestationerne.

Sammenfattende opstilles følgende modeller til behandling i den videre analyse i fase 1:

- Lukning af flyvestation Aalborg i to varianter
 - a) Alt lukkes
 - b) Værkstedsområdet forbliver

I fase 2 behandles:

- Indplacering af elementer fra Det Danske Internationale Logistik Center på Flyvestation Aalborg.

5.1.6. Flådestationer

Søværnet har i indeværende forligsperiode fortsat kapacitetstilpasningen med indfasningen af tre nye fregatter. En række fartøjer er samtidigt blevet oplagte. Herunder FLYVEFI-SKEN-kl og NIELS JUEL-kl. Marinedistrikterne er nedlagt som selvstændige myndigheder og er integreret som maritime overvågningscentre i Søværnets Operative Kommandos stab. Der er ikke gennemført egentlige ændringer i etableringsstrukturen.

Den etablingsmæssige kapacitet på flådestationen, som udgøres af bygninger og faciliteter udnyttes generelt hensigtsmæssigt, og der er kun begrænset ledig kapacitet på flådestationerne⁴⁹. Der er således ikke umiddelbart forhold, der taler for at optimere anvendelsen af flådestationerne.

I forhold til flådestationerne er antallet af sejlene enheder i indeværende forlig reduceret væsentligt med udfasningen af FLYVEFISKEN-kl og NIELS JUEL-kl. Samtidigt er der introduceret nye og større enheder, som stiller væsentlige krav til kajfaciliteterne (vand, strøm, netværk mv.). Det vurderes, at søværnets samlede behov for kajlængde (længdemeter) er reduceret som følge af det reducerede antal enheder, om end de operative krav til de tekniske installationer er øget.

På Flådestation Frederikshavn er der i alt ca. 1.810 meter anvendelig kaj til søværnets skibe således:

- 830 meter kaj i 7 meters dybde
- 550 meter kaj i 5 meters dybde
- 430 meter kaj i 4 meters dybde

Hertil kommer ca. 1.090 meter ikke anvendelig kaj, herunder kaj-hjørner og kaj med ringe vanddybde mv.

På Flådestation Korsør er der i alt ca. 970 meter anvendelig kaj til søværnets skibe således:

- 500 meter kaj i 6 meters dybde
- 470 meter kaj i 4 meters dybde

Nordbassinets ca. 800 meter kaj, som forsvaret har lejet af Korsør Havn, er ikke medregnet, men er i forbindelse med modtagelsen af de tre nye fregatter, opgraderet med hensyn til strøm- og it-tilslutninger. Samtidig har forsvaret erhvervet brugsretten til Alcatelkajen ved køb af bygningen.

Den nuværende sammensætning af søværnets enheder kræver ca. 2.500 meter kaj fordelt på forskellige dybdekrav fra tre til otte meter.

Såfremt alle søværnets enheder baseres på Flådestation Frederikshavn, vurderes det nødvendigt at udbygge den eksisterende sydmole, så søværnets skibe kan lægge til og understøttes logistisk. Ved en samlet opgradering af flådestationen i Frederikshavn skal etableres minimum 700 meter kaj i tillæg til det eksisterende, anvendelige kajlængde.

Såfremt alle søværnets enheder baseres på Flådestation Korsør, vurderes det nødvendigt at etablere minimum 770 meter ny kaj, herunder:

- Køb af grund.
- Modning af strandareal.
- Etablering af kajlængde.

⁴⁹ Jf. etablingsbeskrivelserne henholdsvis 2,3 % og 3,7 % ledig kapacitet på Flådestation Korsør og Flådestation Frederikshavn.

- Vanddybdeudvidelser.
- Udvidelse af forsyningsanlæg.

Yderligere skal Nordbassinet, der p.t. lejes af Korsør Havn, erhverves. Nordbassinet skal opgraderes, så det kan anvendes af flådens største enheder. Dette svarer til ca. 800 meter kaj. Samlet skal Flådestation Korsør opgraderes, og der skal etableres minimum 1.570 meter kaj i tillæg til det eksisterende anvendelige kajareal.

Det etablingsmæssigt interessante spørgsmål er således, hvorvidt det er muligt at samle søværnets enheder på én flådestation med henblik på at udspare driften af den anden, og om denne driftsbesparelse kan finansiere de nødvendige investeringer.

I denne sammenhæng står valget alene mellem Frederikshavn og Korsør. Marinestation Slipshavn, der benyttes af Hjemmeværnsskolen, vurderes udelukkende at være relevant at inddrage i det omfang, at det ikke kan lade sig gøre at samle flådestationerne. Ved en bibeholdelse af flådestationerne findes det relevant at undersøge muligheden for at nedlægge Slipshavn og flytte Hjemmeværnsskolens Marinehjemmeværnssektion til Korsør.

Vedrørende muligheden for at samle søværnets enheder står valget mellem to modeller:

- Lukning af Frederikshavn og samling i Korsør.
- Lukning af Korsør og samling i Frederikshavn.

Med udgangspunkt i det etablingsmæssige investeringsbehov vurderes det ikke relevant at undersøge muligheden for at etablere en flådestation på en alternativ placering.

Et andet forhold, som taler for at se på de to ovenstående modeller på nuværende tidspunkt er, at der på begge flådestationer er erkendte behov for væsentlige etablingsinvesteringer med henblik på at sikre effektiv drift fremadrettet. Det kan således antages, at der eventuelt kan udspares planlagte investeringer ved den ene af to flådestationer ved at gennemføre en sammenlægning i de kommende år. Det må samtidig antages, at en sammenlægning vil fastholde og eventuelt udvide investeringsbehovet på den tilbageværende flådestation.

Der er tidligere gennemført analyser af de to modeller, og begge forventes at kræve væsentlige investeringer, hvorfor tilbagebetalingstiden vil være anseelig. En væsentlig problemstilling i forhold til en sammenlægning af flådestationerne er personelrelateret. Rekrutterings- og fastholdelsesmæssigt vurderes en samling i Frederikshavn eller Korsør problematiske og vil ikke understøtte kriteriet om en bred rekrutteringsbase. Dog antages en samling i Korsør at være mindre problematisk i relation til personelområdet. Omvendt taler en række etablingsmæssige forhold for en samling i Frederikshavn, hvor der allerede er etableret en række søværnsspecifikke faciliteter, blandt andet Søværnets Sergent- og Grundskole. Flådestation Frederikshavn er med et bebygget areal på 29.254 m² den største af de to flådestationer. Korsør har et bebygget areal på 16.890 m². Vedligeholdelsesmæssigt er de to flådestationer sammenlignelige, men der antages at være et større besparelspotentiale ved en lukning af Korsør, hvor etablingsdriften jf. etablingsbeskrivelserne er større end i Frederikshavn. Endelig formodes udvidelsesmulighederne i Frederikshavn at være bedre end i Korsør.

På denne baggrund vil der i den videre analyse alene blive arbejdet med en model, som undersøger muligheder for at lukke Flådestation Korsør med henblik på en samling af søværnets enheder i Frederikshavn.

Ved en sammenlægning af flådestationerne vurderes der at være et potentiale i forhold til en reduceret struktur til operativ logistik og værksteder samt et begrænset administrativ potentiale for stabsfunktionerne.

Det antages etableringsmæssigt muligt på sigt at kunne understøtte søværnets enheder i Frederikshavn, men der vil være behov for en substantiel udvidelse af kaj arealet samt en udvidelse af værksteds og stabsfaciliteterne på eller uden for flådestationen. Der vurderes ikke at være begrænsninger i forhold til NATO forpligtigelser, men en reduktion til én operativ flådestation vil ikke længere muliggøre, at der stilles kapacitet til rådighed for eksterne partnere i forbindelse med operationer og øvelsesvirksomhed. Dette vil betyde, at udenlandske samarbejdspartnere fremadrettet vil være henvist til at anvende civile havne i Danmark. Søværnet vil derved fremstå som en mindre attraktiv samarbejdspartner, og Søværnets Operative Kommando vurderer, at dette vil medføre en forringelse af søværnets evne til generelt at gennemføre øvelsesvirksomhed med udenlandske samarbejdspartnere, herunder som forberedelse på udsendelse i internationale operationer. Søværnet har ikke en flådesammensætning, der i tilstrækkelig grad understøtter rent nationale øvelser uden støtte fra udenlandske enheder, hvorfor Søværnets Operative Kommando vurderer, at det i sidste ende kan betyde en forringelse af opstillingsevnen. Som alternativ til en lukning af Flådestation Korsør vurderes det relevant at undersøge muligheden for at indplacere Hjemmeværnsskolens Marinehjemmeværnssektion på flådestationen, således at Slipshavn kan lukkes. Placeringen i Korsør vurderes optimal i valget mellem de to flådestationer med henblik på at understøtte hjemmeværnets behov for at kunne gennemføre uddannelserne tilfredsstillende. Der vurderes at ville være kajkapacitet til, at skibene kan være på Flådestation Korsør, og der vurderes at være muligheder for synergi ved en samplacering med søværnet.

5.1.7. Delkonklusion flådestationer

Sammenfattende opstilles følgende modeller til behandling i fase 1:

- Søværnets enheder samles i Frederikshavn. Flådestation Korsør afhændes.
- Hjemmeværnsskolens Marinehjemmeværnssektion indplaceres på Flådestation Korsør. Lejemålet i Slipshavn opsiges.

5.2. Analysemodeller i fase 1

På baggrund af ovenstående vurderinger og delkonklusioner arbejdes der i fase 1 videre med følgende analysemodeller:

5.2.1. Haderslev til Fredericia.

Telegrafenhederne samles i Fredericia. Haderslev kaserne afhændes.

Følgende enheder flyttes fra Haderslev kaserne til Bülow's kaserne:

- Stab for Danske Divisionskommando
- Stab 1. Brigade (alternativt til Holstebro kaserne)

Følgende enheder flyttes fra Haderslev kaserne til Ryes kaserne:

- Telegrafbataljonen
- Deployable Communication Module Kompagniet (alternativt til Flyvestation Skrydstrup)

Slesvigske Musikkorps forbliver i egne lokaler i Haderslev.

Følgende etableringer afhændes:

- Haderslev kaserne
- Haderslev Vesterskov øvelsesplads og depot
- Louisegård

5.2.2. Varde til Oksbøl

Danske Artilleriregiment samles i Oksbøl. Varde kaserne afhændes.

Modellen er et alternativ til modellen vedrørende Sønderborg til Varde.

Følgende enheder flyttes fra Varde kaserne til Oksbøllejren

- Danske Artilleriregiment
- 3. Intelligence, Surveillance, Target Acquisition & Reconnaissance afdeling, herunder hærens basisuddannelse
- Reparationsdeling fra Trænregimentet
- Værkstedsområde Jylland, Udleverende Depot Varde og Lagerhotel Varde (Feltkostpakkeriet)
- Infirmeri

Følgende etableringer afhændes:

- Varde kaserne
- Vardeøvelsesplads og skydebane

5.2.3. Sønderborg til Varde

Hærens Sergentskole i Sønderborg flyttes til Varde. Sønderborg kaserne afhændes.

Modellen er et alternativ til modellen vedrørende Varde til Oksbøl.

Følgende enheder flyttes fra Sønderborg til Varde:

- Hærens Sergentskole
- Infirmeri

Følgende etableringer afhændes:

- Sønderborg kaserne
- Sønderborg øvelsesplads, Kær Vestermark inkl. skydebane

5.2.4. Allinge til Almegård

Indplacering af Beredskabsstyrelsens beredskabscenter i Allinge på Almegårds kaserne.

Faciliteterne i Allinge reetableres og lejemålet opsiges.

5.2.5. Søgårdlejren til Skrydstrup.

Indplacering af hjemmeværnet på Flyvestation Skrydstrup.

Følgende enheder flyttes fra Søgårdlejren til Skrydstrup:

- Hærhjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland inklusiv områdedepot.
- Hjemmeværnsskolens Uddannelsescenter Sydjylland
- Forsvarets Materieltjenestes områdeværksted

Søgårdlejren inkl. skyde- og øvelsesterræn afhændes.

5.2.6. Odense til Fredericia

Indplacering af hjemmeværnet på kasernerne i Fredericia.

Totalforsvarsregion Fyn, Syd- og Sønderjylland flyttes fra Odense til Fredericia.

Lejemålet på Odense kaserne opsiges.

Modellen vurderes uafhængigt af en eventuel lukning af Haderslev.

5.2.7. Stensved til Vordingborg

Indplacering af hjemmeværnet på Vordingborg kaserne.

Følgende enheder flyttes fra Stensved til Vordingborg:

- Hærhjemmeværnsdistrikt Sydsjælland og Lolland-Falster inklusiv områdedepot.
- Hjemmeværnsskolens Uddannelsescenter Sydsjælland

Stensved kaserne afhændes.

5.2.8. Slipshavn til Korsør

Indplacering af marinehjemmeværnet på Flådestation Korsør

Følgende enheder flyttes:

- Hjemmeværnsskolens Marinehjemmeværnssektion i Slipshavn flyttes til Korsør
- Marinehjemmeværnsdistrikt Øst i Ringsted flyttes til Korsør⁵⁰

Lejekontrakten for Slipshavn opsiges.

5.2.9. Aalborg til Karup

Air Transport Wing flyttes til Flyvestation Karup.

⁵⁰ Enheden har ikke været behandlet tidligere i analysen, men ved en etablering af faciliteter til marinehjemmeværnet i Korsør findes det relevant også at flytte marinehjemmeværnsdistriktet til Korsør.

Modellen behandles i to varianter. Fælles for varianterne er, at Air Transport Wing med fly, Fototjenesten, Jægerkorpset, dele af infirmeri og dele af Lokal Støtteelementet flyttes til Flyvestation Karup. Forsvarets Personeltjenestes Rekrutteringscenter på Flyvestation Aalborg flyttes til Aalborg kaserner.

- Variant A:
Værkstedsområde Aalborg flyttes til henholdsvis Karup og Skrydstrup. Flyvestation Aalborg inklusiv lejren i nord og baneområdet afhændes.
- Variant B:
Værkstedsområdet forbliver. Flyvestation Aalborg inklusiv lejren i nord og baneområdet afhændes.

Flyvestation Aalborg inklusiv baneområdet afhændes

5.2.10. Korsør til Frederikshavn

Søværnets enheder samles på Flådestation Frederikshavn. Flådestation Korsør afhændes og Hjemmeværnsskolens Marinehjemmeværnssektion forbliver på Slipshavn.

Følgende enheder flyttes fra Korsør til Frederikshavn:

- Søværnets Taktiske Stab
- 2. Eskadre
- Søværnets Operative Logistiske Støttecenter Korsør
- Søværnets Militærpolitiet Korsør
- Værkstedsområde Korsør
- Udleverende Depot Korsør
- Lagerhotel Korsør og Terminal Øst
- Tempest-laboratorium
- Fregatprojektledelse
- Kort, Krypto og Publikation
- Infirmeri

Følgende enheder forbliver i Korsør i nye faciliteter:

- 1. Eskadre (miljøskibe)
- Vessel Traffic Service Storebælt

Følgende etableringer afhændes

- Flådestation Korsør
- Depot Noret
- Depot Boeslunde
- Depot Egø
- Tankområde Korsør.

5.3. Analysemodeller i fase 2

Følgende overordnede modeller er ud fra en etableringsmæssig tilgang identificeret i analysen, men vurderes mest hensigtsmæssigt belyst i fase 2 grundet væsentlige afhængigheder til en eventuel ændret værnepligt:

- Flytning af Livgarden til Vordingborg eller Antvorskov, idet dog vagtkompagniet forbliver på Gothersgade kaserne i København. Høvelte kaserne og øvelsesområder afhændes.
- Indplacering af Det Danske Internationale Logistik Center på Flyvestation Aalborg og/eller Flyvestation Skrydstrup

Der er gennemført et indledende estimat af investeringsbehovene ved en flytning af Livgarden til henholdsvis Antvorskov og Vordingborg. På baggrund heraf arbejdes alene videre med modellen for flytning til Vordingborg.

Der er en række organisatoriske forhold, som taler for at nedlægge Det Danske Internationale Logistik Center (DANILOG) og flytte enhederne til henholdsvis Aalborg, Skrydstrup og eventuelt Karup. Flytningen af Livgarden til Vordingborg er ikke afhængig af en flytning af Det Danske Internationale Logistik Center, hvorfor der er opstillet et antal varianter over denne model.

Følgende modeller er på denne baggrund opstillet og behandles i analysen under fase 2.

5.3.1. Høvelte til Vordingborg

Livgarden flyttes til Vordingborg kaserne.

Følgende etableringer afhændes:

- Garderkasernen i Høvelte
- Høvelte-Sandholm-Sjælsmark øvelsesterræn
- Ny motorgård, Gammel motorgård
- Værksted Sandholm

Livgardens vagtgående kompagni vil fortsat være indplaceret på Gothersgades kaserne i København.

Modellen er et alternativ til de øvrige modeller vedr. Vordingborg.

Modellen forudsætter en ændret værnepligt (fase 2), hvilket muliggør en samplacering af enhederne i Vordingborg. Konkret vil Det Danske Internationale Logistik Center bidrag til basisuddannelse blive indstillet. Livgarden vil fortsat opretholde en basisuddannelse base-ret på værneret i Vordingborg.

5.3.2. Vordingborg til Aalborg/Karup/Skrydstrup

Det Danske Internationale Logistik Center nedlægges og Vordingborg kaserne lukkes.

Følgende enheder flyttes:

- National Support Danmark (NSDK) flyttes til Skrydstrup.

- National Movement Coordination Center (NMCC) og Movement Control (MOVCON) flyttes til Karup.
- National Support Bataljonen (NSBTN) flyttes til Aalborg kaserne og sammenlægges med Trænregimentet.

Følgende etableringer afhændes:

- Vordingborg kaserne
- Vordingborg øvelsesplads
- Kulsbjerg øvelsesterræn

Modellen er et alternativ til de øvrige modeller vedr. Vordingborg.

Modellen forudsætter en ændret værnepligt (fase 2), hvilket muliggør en samplacering af enhederne i Aalborg. Konkret vil Trænregimentets bidrag til basisuddannelse blive indstillet.

5.3.3. Høvelte til Vordingborg OG Vordingborg til Aalborg/Karup/Skrydstrup

Livgarden flyttes til Vordingborg kaserne, og Det Danske Internationale Logistik Center nedlægges. Høvelte kaserne lukkes.

Følgende etableringer afhændes:

- Garderkasernen i Høvelte
- Høvelte-Sandholm-Sjælsmark øvelsesterræn
- Ny motorgård, Gammel motorgård
- Værksted Sandholm

Livgardens vagtgående kompagni vil fortsat være indplaceret på Gothersgades kaserne i København.

Modellen er et alternativ til de øvrige modeller vedr. Vordingborg.

Modellen forudsætter en ændret værnepligt (fase 2), hvilket muliggør en samplacering af enhederne i Aalborg. Konkret vil Trænregimentets bidrag til basisuddannelse blive indstillet.

5.3.4. Varde til Aalborg/Oksbøl

Varde kaserne lukkes.

Følgende enheder flytter:

- 3. Intelligence, Surveillance, Target Acquisition & Reconnaissance afdeling flytter fra Varde kaserne til Flyvestation Aalborg og samplaceres med Jægerkorpset.
- Stab Danske Artilleriregiment flyttes til Oksbøl og samplaceres med 1. afdeling.

Følgende etableringer afhændes:

- Varde kaserne
- Varde øvelsesterræn

Modellen forudsætter en ændret værnepligt (fase 2), hvilket muliggør en samplacering af enhederne i Aalborg. Konkret vil Danske Artilleriregimets bidrag til basisuddannelse blive indstillet.

5.3.5. Sønderborg til Nymindegab

Hærens Sergentskole flyttes til Nymindegab. Sønderborg kaserne afhændes.

Modellen er udarbejdet som et alternativ til en flytning til Varde, såfremt Varde kaserne lukkes. Ved en lukning af Varde kaserne flyttes andre enheder til Oksbøl, og denne model ser derfor alene på en indplacering af Hærens Sergentskole i Nymindegab.

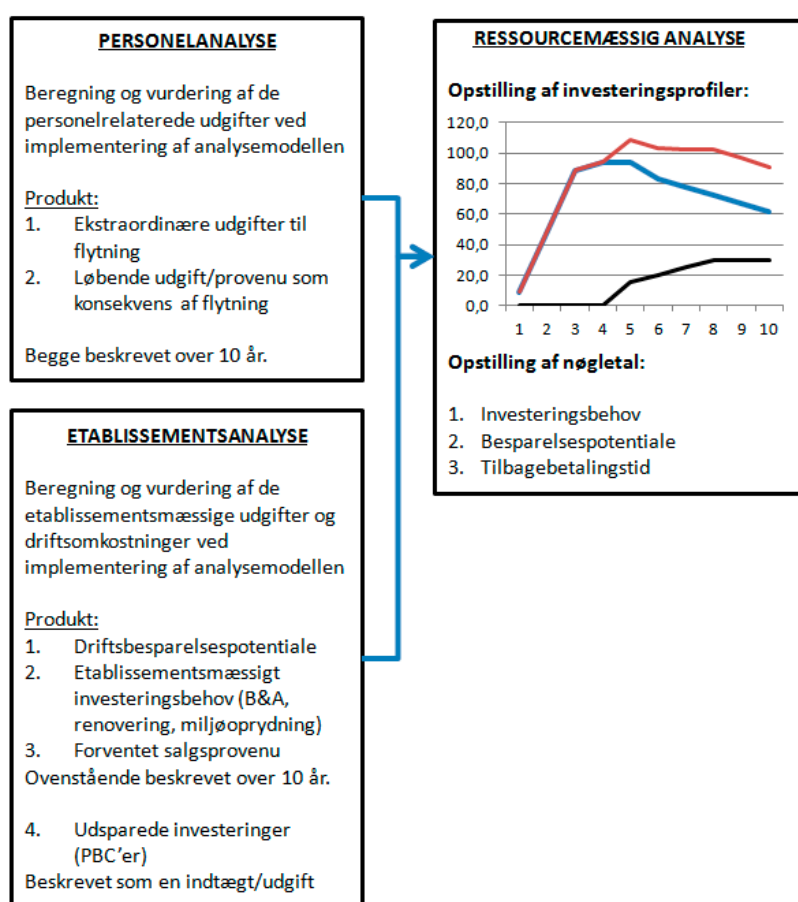
Modellen har således relation til de øvrige modeller i fase 2, men det er ikke en forudsætning for modellen, at der sker en ændring af værnepligten.

6. RESSOURCEMÆSSIG ANALYSE

I henhold til Forsvarsministeriets direktiv skal etablingsanalyse indeholde en analyse af de ressourcemæssige behov ved nuværende og alternativ(e) etablingsmasse, herunder den geografiske fordeling.

Analysen består af tre delelementer, som illustreret i nedenstående figur 16. I projektorganisationen er gennemført to delanalyser af henholdsvis personelområdet og etablingsområdet med henblik på at beregne og vurdere nødvendige investeringer og driftsudgifter ved implementering af modellerne.

Den efterfølgende ressourcemæssige analyse sammenstiller disse med henblik på at opstille en samlet investeringsprofil og nøgletal for den økonomiske vurdering af analysemodellen.

Figur 16: Analyse design for den ressourcemæssige del

Delanalyserne vedrørende etablering og personel er gennemført på baggrund af noter fra Forsvarets Bygnings- og Etablingsstjeneste og Forsvarets Personeltjeneste. Metode og forudsætninger for delanalyserne beskrives i forbindelse med gennemgangen af den første model, hvor det fulde datamateriale fra analysen er indsat og metoden forklares løbende.

6.1. Haderslev til Fredericia

I beskrivelsen af denne model gennemføres en detaljeret gennemgang af det grundlæggende datamaterialet og metoden forklares løbende.

Modellen indebærer, at Divisionsstaben, Brigadestaben og telegrafenhederne – herunder Deployable Communication Module Kompagniet – flyttes fra Haderslev til Fredericia. Slesvigske Musikkorps forbliver i egne faciliteter i Haderslev. Haderslev kaserne, Haderslev Vesterskov øvelsesplads og Louisegård afhændes. Halk skydeterræn underlægges Lokalstøtteelement Skrydstrup og anvendes fortsat af enhederne i nærområdet, herunder Hjemmeværnet.

Udgangspunktet for modellen er en identificeret mulighed for at samle føringsenhederne i Haderslev med føringsstøtteenhederne i Fredericia, hvorved Haderslev kaserne kan frigøres til afhændelse. I forbindelse med undersøgelsen af muligheden er der identificeret en række varianter af analysemodellen. Der er således gennemført en vurdering af følgende varianter:

- Variant A – Enhederne fra Haderslev placeres i Fredericia. Divisionsstaben og Brigadestaben placeres på Bülows kaserne. Telegrafenhederne og Deployable Communication Module Kompagniet placeres på Ryes kaserne.
- Variant B – Som variant A men Brigadestaben placeres på Holstebro kaserne. Rationalet for modellen er, at såfremt der ikke var plads i Fredericia, kan Brigadestaben med fordel placeres tæt på to af hærens store garnisoner hvorved der opnås større karrieremæssig stabilitet for det faste personel.
- Variant C – Som variant B, idet Deployable Communication Module Kompagniet placeres på Flyvestation Skrydstrup. Rationalet for modellen er at udnytte den ledige kapacitet i Skrydstrup. Deployable Communication Module Kompagniets opgave er at støtte NATOs hovedkvarter under øvelser i og udsendt i såvel fredsskabende som fredsstøttende operationer. Kompagniet indgår operativt i 1st NATO Signal Battalion, der er hjemmehørende på HSG Schill kaserne i Wesel, Tyskland.

Modellen har relationer til modellen vedrørende lukning af Odense kaserne. Det forudsættes, at en eventuel flytning af Deployable Communication Module Kompagniet til Skrydstrup i variant C kan gennemføres samtidigt med en eventuel indplacering af myndighederne fra Søgårdlejren på Flyvestation Skrydstrup.

6.1.1. Etablisement

For denne model er kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en lukning og flytning af enheder fra Haderslev kaserne til Fredericia hhv. Skrydstrup og Holstebro baseret på eksisterende registreringer af etablisementsmæssige forhold og erfaringsmæssige nøgletal for bygge- og anlægsforhold kombineret med en endags besigtigelse.

6.1.1.1. Vurdering af behov og kapacitet

Kapacitetsbehovet til enheder m.v. i Haderslev og mulighederne for indplacering Fredericia hhv. Skrydstrup og Holstebro er vurderet i samarbejde med repræsentanter fra Hærens Operative Kommando. På baggrund af en endagsbesigtigelse er der opstillet en ek-

sempelvis løsning for indplaceringen af enhederne fra Haderslev. Denne er som eksempel beskrevet i det efterfølgende for variant A, hvor alle enheder samles i Fredericia.

Staben for Danske Division indplaceres på Bülow's kaserne således:

- Kontorer på 3. etage rum 301–346 i bygning 103.
- Kontorer på 2. etage rum 230-244 og efter behov tillige 253-255 i bygning 103.
- Omklædnings- og badefaciliteter på 1. etage rum 118, 119 og 121 med tilhørende badefaciliteter (118a, 119a og 121a) i bygning 103.
- Depot m.v. i kælderetagen rum 19 og 21-25 i bygning 103.
- Herudover garage m.v. i garagebygning 104.

Staben for 1. Brigade indplaceres på Bülow's kaserne således:

- Kontorer i bygning 102 på 1, 2. og 3. etage ca. 650 m² kontorer.

Telegrafbataljonen indplaceres på Ryes kaserne således:

- Kontorer til ST/HQBTN i bygning 2.
- Kontorer til HQCOY i bygning 2.
- P-pladser/befæstede arealer i tilslutning til bygning 2.
- Garage m.v. i bygning 82.
- Værksteder m.v. i bygning 50.

Resterende behov til telegrafbataljonen inddækkes ved nybyggeri på Ryes kaserne således:

- Ca. 560 m² depot/garage (opvarmet).
- Ca. 300 m² P-pladser/befæstede arealer i tilslutning til bygning 2.
- Ca. 2.000 m² P-plads/befæstet areal etableres mellem bygning 50 og rullebanen på nuværende del af øvelsesterrænet.

Reparationsdeling fra Trænregimentet indplaceres på Ryes kaserne således:

- Værksted m.v. i bygning 50, idet det forudsættes, at faciliteter kan tilvejebringes koordineret med bl.a. FMT.

Deployable Communication Module indplaceres på Ryes kaserne således:

- 700 m² kontorer m.v. i bygning 14.

Resterende behov til Deployable Communication Module inddækkes ved nybyggeri på Ryes kaserne således:

- Ca. 142 m² depot/garage (opvarmet)
- Ca. 1.517 m² depot/garage (uopvarmet)
- Ca. 1.000 m² P-plads/befæstet areal etableres i tilslutning til bygning 83.

Ud over ovenstående er der behov for indplacering af de tilbageværende hjemmeværnsenheder på Haderslev kaserne i civilt lejemål, om muligt i eksisterende civilt lejemål på Norgesvej med en skønnet årlig forøgelse af driftsudgifterne på ca. kr. 150.000

Halk skydeterræn vurderes at kunne overdrages til Lokalstøttelement Skrydstrup

For samtlige løsningsforslag er gældende, at eksisterende fælles faciliteter, såsom undervisningslokaler, UMAK, idræt, cafeteria, øvelsesplads, skydebaner mv. vurderes af kunne inddække det samlede behov for alle enheder efter implementeringen.

6.1.1.2. Investeringssskøn

På baggrund af den gennemførte vurdering af kapacitet og behov er der gennemført en estimering af investerings- og renoveringsbehovet under overslagsmæssig revurdering af enhedernes nuværende etablissemmentsforbrug.

Eksempel på skema til denne opgørelse er illustreret nedenfor.

Beregning af udgiftsskøn ved nybygning/renovering								
Skønnede standard m ² priser for forskellige bygningskategorier, excl. moms.								
Priserne justeres når betegnelsen "standard" ikke skønnes dækkende. Kontakt FBE-BPA06 for justering.								
Kun grå felter udfyldes.								
Projekt	STDDV og ST/1BDE Haderslev til Bülow's Kaserne g.k. 0,95							
Index	125,1							
Prisniveau	Medio 2011							
	Bygning Nettoareal i m ²	Bygning Netto/brutto- faktor	Totalpris pr. m ² i kr. excl. løst inventar	Bygnings- areal for løst inventar	Pris pr. m ² for løst inventar	Pris excl. løst inventar i 1000 kr.	Pris for løst inventar i 1000 kr.	Bemærkninger
1	Kontorer (gennemsnitsbygning)	0	1,7	21.676		3.524	0	Enhedspriser, interpolerede
2	Auditorium	0	1,7	21.142		4.228	0	Opdateret m prisindex
3	Indkvarteringsbygning	0		23.986		2.114	0	Enhedspriser, interpolerede
4	Laboratorium	0		31.881		2.819	0	Enhedspriser, interpolerede
5	Musikøvelokale	0		25.370		2.819	0	Opdateret m prisindex
6	Arkiv med rullereoler	0		20.437		705	0	Opdateret m prisindex
7	Værksted (standard)	0		13.981		2.819	0	Enhedspriser, interpolerede
8	Værksted (specialværksted)	0		21.517		3.383	0	Enhedspriser, interpolerede
9	Værksted (hangar)	0		25.481		2.819	0	Enhedspriser, interpolerede
10	Værksted (hangar - ekstra højde)	0		26.780		2.819	0	Opdateret m prisindex
11	Garageringshangar / vask	0		25.486		2.114	0	Enhedspriser, interpolerede
12	Garage (standard)	0		8.739		705	0	Opdateret m prisindex
13	Garage inkl strømudtag mv	0		12.121		705	0	Opdateret m prisindex
14	Garage til følsomt elektronisk materiel	0		18.182		705	0	Opdateret m prisindex
15	Lager (opvarmet, indehold arbejdspladser)	0		10.148		1.409	0	Opdateret m prisindex
16	Depot uopvarmet	0		8.891		1.409	0	Enhedspriser, interpolerede
17	Depot opvarmet	0		10.091		1.409	0	Enhedspriser, interpolerede
18	Depot opvarmet inkl vaskefaciliteter mv	0		11.417		1.409	0	Opdateret m prisindex
19	Stålhø	0		6.343			0	Opdateret m prisindex
20	Halvtag (mindre) ekskl belægning	0		3.524			0	Opdateret m prisindex
21	Halvtag (høj/større spænd) ekskl belægning	0		4.933			0	Opdateret m prisindex
22	P-pladser, tæt belægning, let belastning	0	1,0	1.409			0	Opdateret m prisindeks
23	P-pladser, åben belægning, let belastning	0		1.128			0	Opdateret m prisindeks
24	P-pladser, tung belastning/SF-sten	0		1.691			0	Opdateret m prisindeks
25	P-pladser, tung belastning/betonbelægning	0		2.396			0	Opdateret m prisindeks
26	Tjenesteboliger	0		18.386		2.114	0	Enhedspriser, interpolerede
27	Undervisning	0		19.886		2.114	0	Enhedspriser, interpolerede
28	Infirmeri	0		30.281		2.819	0	Enhedspriser, interpolerede
29	Idrætshal	0		15.891		1.409	0	Enhedspriser, interpolerede

Figur 17: Uddrag af opgørelsen af investeringsbehovet for variant A

Indplaceringen af enhederne på Bülow's og Ryes kaserne estimeres at koste ca. 32 mio. kr. til tilpasning af etablissemmenterne gennem nybygning og renovering, således at enhederne kan flyttes.

Indplacering af enheder i de ledige kontorfaciliteter vurderes i hovedsagen muligt at gennemføre med et minimum af udgifter til renovering.

Der er ikke medtaget beløb til uforudsete udgifter.

Det *etablissementsmæssige investeringsbehov* opgøres i sammenfatningen som et nøgletal for modellen.

6.1.1.3. Frigjorte investeringer

For hver model identificeres endvidere eventuelle planlagte eller evidente projekter, som ikke længere ville have relevans ved gennemførelse af modellen, og som således frigøres. Etablissementsanalysen forholder sig til gule og grønne projektbusiness cases på forsvarrets etablissementsplan, projekter på hjemmeværnets etablissementsplan samt bygningsvedligeholdelsesmæssigt efterslæb opgjort i 2006.

Der er ikke planlagte investeringer i tilknytning til Haderslev kaserne, skydebane eller øvelsesterræn, som kan frigøres. Der er et vurderet besparelspotentiale i form af bygningsvedligeholdelseefterslæb ved en evt. afhændelse på ca. 2,5 mio. kr.

6.1.1.4. Driftsudgifter

Udover investeringsbehovene er der for hver model opstillet driftsudgifter ved nuværende struktur samt den forventede ændring af driftsudgifterne.

Nuværende etablissementsdrift omfatter de i etablissementsbeskrivelserne opgjorte nettodriftsudgifter samt vedligehold. Endvidere indgår lønsum til Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste personale.

Den forventede ændring af driftsudgifterne er baseret på:

- Estimering af nettodriftsudgifter ved relevante etablissementsdele (der er specielt behov herfor, fordi de økonomiske registreringer sker for større enheder bestående af flere etablissementsdele)
- Estimering af stigningen i driftsudgifterne ved tilflytning af enheder under påvirkning af stedets driftsøkonomiske karakteristika.

6.1.1.5. Sammenfatning

Sammen med de estimerede indtægter ved salg samt forventede udgifter til miljøoprydning, er ovenstående etablissementsmæssige data sammenfattet for hver model i en opstilling med et eksempelvis tidsmæssigt forløb, som synliggør konsekvenserne af modellen.

Enhederne forbliver	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
Haderslev drift	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	111,0
Fredericia drift	36,7	36,7	36,7	36,7	36,7	36,7	36,7	36,7	36,7	36,7	367,0
I alt	47,8	47,8	47,8	47,8	47,8	47,8	47,8	47,8	47,8	47,8	478,0
Akkumuleret	47,8	95,6	143,4	191,2	239,0	286,8	334,6	382,4	430,2	478,0	

Flytning til Fredericia	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
Eksempelvis tidsplan	Planlægning	Nybyggeri	Nybyggeri	Flytning	Afhændelse						
Haderslev drift	11,1	11,1	11,1	11,1	7,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	51,9
Fredericia drift	36,7	36,7	36,7	36,7	41,1	41,1	41,1	41,1	41,1	41,1	393,1
Investering Fredericia	3	20	15								38,0
Salg af KAS og SKY ØV					-20,0						-20,0
Miljøoprydning KAS					7,2						7,2
I alt	50,8	67,8	62,8	47,8	35,7	41,1	41,1	41,1	41,1	41,1	470,2
Akkumuleret	50,8	118,6	181,4	47,8	35,7	76,8	117,8	158,9	199,9	241,0	

Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2022	år 1-10
Status quo	47,8	47,8	47,8	47,8	47,8	47,8	47,8	47,8	47,8	47,8	478,0
Flytning og afhændelse KAS	50,8	67,8	62,8	47,8	35,7	41,1	41,1	41,1	41,1	41,1	470,2
Forskel status quo & flytn.	-3,0	-20,0	-15,0	0,0	12,1	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	7,8
Forskel status quo & flytn. Akk.	-3,0	-23,0	-38,0	-38,0	-25,9	-19,2	-12,4	-5,7	1,1	7,8	

Tabel 12: Eksempel på sammenfatning af etableringsdata

6.1.2. Personel

Personelberegningerne er gennemført af Forsvarets Personeltjeneste, og disse er beskrevet i bilag 1. Metoden tager udgangspunkt i en "worst case" betragtning, hvor den teoretiske maksimale udgift ved en flytning af personalet beregnes. Efterfølgende justeres dette tal på baggrund af det empiriske grundlag fra tidligere gennemførte større personelrokader i forbindelse med eksempelvis forligstilpasninger mv.

Beregningerne er opgjort på følgende 4 parametre:

- Flyttegodtgørelse,
- Midlertidig tjeneste (op til 2 år)
- Midlertidig tjeneste 2-4 år
- Afsked (udgifter forbundet med afskedigelse)

Udgifterne er opgjort over en 10-årig periode.

Efterfølgende gennemgås beregningen af variant A som eksempel.

6.1.2.1. Forudsætninger.

Følgende forudsætninger er opstillet for at kunne udarbejde de ønskede scenarier. Forudsætningerne er gældende for alle modeller:

- Grundlaget er "mand-ombord" de pågældende steder for derved, at kunne identificere hvilke personelgrupper, der findes, og hvorvidt de er tjenestemænd eller overenskomstansatte.
- Alt personel bor i garnisonernes nærområde og flytter til det nye tjenestested. Der regnes med lønkvanter, hvorfor der ikke her tages stilling til, hvorvidt personalet fortsat kan oppebære individuelle løndelev, funktionstillæg, personlige kvalifikationsstillæg mv.
- Flyttegodtgørelse ydes til alle tjenestemænd og alle, der er ansat med hele Forsvarsministeriet som ansættelsesområde (C300 og C400).

- FPTBST 403-1 (Bestemmelse vedr. geografisk stabilitet) kan generelt fraviges, såfremt denne er ophævet eller suspenderet.
- Personel, der er ansat geografisk, tilbydes ansættelse i et nyt geografisk område og kan derfor ikke oppebære flyttegødtgørelse. Der indregnes en faktor på 3 måneders "fratrædelsesgodtgørelse" for civilt personel (ikke tjenestemandsansat), idet de er ansat efter region, og der typisk er en række godtgørelser alt efter samlet ansættelsesforløb, aftaler i henhold til overenskomst mv.
- Midlertidig tjeneste og 2-4 års ordningen (der er en forhandlet aftale med personelorganisationerne) eksisterer i dag, og må forventes at fortsætte også i fremtiden.
- Varsler i relation til personalet i forbindelse med flytninger mv. forudsættes overholdt.
- I beregningerne er der indhentet oplysninger fra bl.a. Danmarksstatistik, og forudsætningerne for disse er medtaget i beregningerne.

Der er mange faktorer, som afgør i hvilken grad personalet vælger at flytte med, blive boende eller evt. tager konsekvensen, og finder et andet job i eller udenfor forsvaret. Det er generelt vurderingen, at hovedparten af personalet – af hensyn til ægtefællens job, børnenes tarv mv. – søger at blive boende ved det nuværende tjenestested. De nævnte forhold forstærkes af, at jobmulighederne i disse år generelt er ringe, og det tilmed er vanskeligt at afhænde ejerboliger med liggetider på op imod 1 år flere steder i landet.

Militært personel og tjenestemandsansat civilt personel, der omfattes af flytninger, kan inddeles i 3 kategorier:

- De der vælger at sige op eller søger tjenestefrihed (TUL).
- De som i en periode vælger at pendle mellem bopælen og det nye tjenestested.
- De som vælger at flytte til det nye tjenestested.

En umiddelbar empirisk faktor for, at personalet tager deres **afsked**, kan være transporttiden mellem bopæl og tjenestested – primært baseret på M100 og M200 erfaringer, og under forudsætning af de ikke får tilbudt andre stillinger i nærområdet:

- Faktor for afstand under 100 km med transporttid på max. 1 time: under 5 %.
- Faktor for afstand over 100 til 150 km med transporttid på over 1,5 time: ca. 15 %.
- Faktor for større afstande over 150 km med transporttid på over 2,5 time: over 25 %.

6.1.2.2. Teoretisk udgangspunkt

Indledningsvist beregnes "worst case" scenariet.

I denne model flyttes alt personel (på nær Musikkorpset) fra Haderslev til Fredericia, i alt 224 mand. Afstanden mellem Haderslev og Fredericia er 57 km. Transporttiden er 45 minutter i bil hver vej og 60 minutter hver vej med offentlig transport.

Den gennemførte scenarieberegning viser en skønnet **maksimal** udgift for 10 år på kr. 69,9 mio.

Antal der flyttes	Afstand	Flyttegodtgørelse	Nuværende udgifter midlertidig tjeneste/2-4 års ordningen	Udgifter til afsked (0 personer)	Samlet udgift
224	57	34,7 mio. kr.	31,2 mio. kr.	0 kr.	65,9 mio. kr.

6.1.2.3. Vurdering af flytning Haderslev til Fredericia

Det vil fra en forvaltningssynsvinkel være en god løsning at samle Telegrafregimentet i Fredericia, hvilket giver gode langvarige tjenesteforløb for specielt manuel- og mellemløbergruppen, men det vurderes også hensigtsmæssigt for officersgruppen. En samling i Fredericia er forvaltningsmæssigt og kompetencemæssigt en hensigtsmæssig løsning. Det må dog forventes, at 5 % til 10 % af manuelgruppen forventeligt vil sige op ved en evt. flytning.

Staben ved Danske Division og staben ved 1. Brigade vil med en placering i Fredericia have en rimelig geografisk placering for alle våbenarter. Det vil en være god forvaltningsmæssig løsning og formentlig også en billigere løsning end nuværende Haderslev løsning, hvor en del officerer er på midlertidig tjeneste.

En evt. flytning af staben ved 1. brigade til Holstebro vil forvaltningsmæssigt være en god løsning, da de fleste våbenarter vil kunne gøre tjeneste her i en periode uden nødvendigvis at være på midlertidig tjeneste.

En evt. flytning af staben ved 1. brigade til Skrydstrup vil forvaltningsmæssigt være en udfordring og formentlig dyrere løsning, da flere vil skulle være på midlertidig tjeneste/2-4 års ordningen, og geografisk er Skrydstrup p.t. langt fra alle våbenarter i Hæren.

Alle civile må forventes at beholde sit job henset til den korte geografiske afstand, og da det er indenfor samme geografiske ansættelsesområde.

6.1.2.4. Sammenfatning

På baggrund af denne vurdering kan de estimerede udgifter reduceres, og den vurderede udgift over 10 år fastsættes til 32,2 mio. kr.⁵¹:

Vurderet udgifter over en 10 års periode										
Udgiftsart	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10
Flyttegodtgørelse	8.664									
Midlertidig tjeneste	1.180	885	841	798	759	721	685	650	618	587
Varig tjeneste (2-4 år)	1.941	1.941	1.941	1.941	1.456	1.456	1.456	1.456	1.092	1.092
Afsked	-									
Samlet	11.785	2.826	2.782	2.739	2.214	2.176	2.140	2.106	1.710	1.679

⁵¹ **Forudsætninger:** Flyttegodtgørelse (25 %) pga. kort afstand mellem Haderslev og Fredericia. Ingen udgifter til afsked, da det er samme ansættelsesregion. Hvis 1. brigade placeres i Holstebro/Skrydstrup, må udgifterne forventes at stige, idet afstandene bliver større og dermed udgifterne til midlertidig tjeneste. Midlertidig tjeneste forventes at falde med 25 % efter 1 år, derefter med 5 % de efterfølgende år. Varig tjeneste (2-4 år) forventes at falde med 25 % hver 4. år.

I den efterfølgende sammenfatning af modellen samles midlertidig tjeneste og varig tjeneste (2-4 år) under fælles betegnelsen midlertidig tjeneste.

De ekstraordinære personalemæssige udgifter ved at flytte tjenestesteder sammenfattes i nøgletallet personelmæssigt investeringsbehov, som opgør udgifter til flyttestedgørelser og afskedigelser.

6.1.3. Økonomi

Personel og etableringsanalyserne er gennemført for en 10-årig periode. Årsagen til at der er valgt 10 år er, at der herefter vurderes at indtræde en stabil situation, hvor niveauet for sidst år kan forventes fastholdt.

6.1.3.1. Økonomisk sammenstilling

For de opstillede analyseemner er den økonomiske kalkule baseret på en 10-årig horisont. Kalkulen er opdelt i en status quo, hvor de berørte udgifter og planlagte investeringer for løsningen er opgjort, og den alternative løsning, hvor udgifterne samt investeringer er opgjort for løsningen. Disse to sammenstilles for at vurdere de samlede økonomiske betragtninger på de personelmæssige og etableringsmæssige overvejelser. Vurderingerne vedrørende etablering og personel er i sammenstillingen synkroniseret, således at udgifterne til flytning af personel iværksættes, når de etableringsmæssige investeringer er afsluttet, og faciliteterne er klar til flytning

Resultaterne af analyserne sammenstilles i en økonomisk kalkule baseret på en 10-årig horisont. Kalkulen er opdelt i en status quo, hvor de berørte udgifter og planlagte investeringer for løsningen er opgjort, og den alternative løsning, hvor udgifterne samt investeringer er opgjort for løsningen. Disse to sammenstilles for at give en samlet økonomisk vurdering af de personelmæssige og etableringsmæssige overvejelser.

6.1.3.2. Økonomiske nøgletal

Sammen med kalkulen opgøres nøgletallene:

- Årlig driftsbesparelse er den årlige forskel i drift mellem de to scenarier, når løsningen er fuldt implementeret.
- Etableringsmæssige investeringer er de investeringer, der skal gennemføres ved flytningen og således vil få gennemslag i årsprogrammet.
- Personalemæssige investeringer er de ekstraordinære udgifter ved at flytte tjenestesteder med afstedkommende flyttestedgørelser og afskedigelser.
- Netto investeringsbehov er investeringsbehovet for etablering og personel samt miljøoprydning. Denne samlede investering er fratrukket forventet salgsprovenu, uundgåelige investeringer, der vil være ved at forblive på nuværende etableringer samt identificeret bygningsvedligeholdelsesmæssigt efterslæb opgjort i 2006.
- Tilbagebetalingstiden er beregnet på baggrund af profilen for det samlede netto investeringsbehov samt den årlige driftsbesparelse. Besparelser som følge af organisatoriske ændringer er ikke medtaget i beregningen af tilbagebetalingstiden.

Efterfølgende er opstillet de økonomiske sammenstillinger samt nøgletal for de tre varianter af flytningen fra Haderslev.

Analyse af det langsigtede behov for etableringer

	Enhederne forbliver	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Haderslev drift	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	107
	Fredericia drift	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	365
	Planlagte investeringer											0
P	Midlertidig tjeneste	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	31,2
	I alt	50,3	50,3	50,3	50,3	50,3	50,3	50,3	50,3	50,3	50,3	472

	Flytning til Fredericia	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL	
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10	
ETAB	Tidsplan	Plan	Byg	Byg	Flyt/salg								
	Haderslev drift	10,7	10,7	10,7	10,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,8	
	Fredericia drift	36,5	36,5	36,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	41,5	400,1	
	Investering Fredericia	3	20	9								32,0	
	Salg af KAS og SKY ØV					-20,0							-20,0
	Miljøoprydning KAS					4,7							4,7
	Vedligeholdelseefterslæb					-2,5							-2,5
PERS	Midlertidig tjeneste	3,1	3,1	3,1	3,1	2,8	2,8	2,7	2,2	2,2	2,1	27,4	
	Flytning					8,7						8,7	
	Afsked					0,0						0,0	
	I alt	53,3	70,3	59,3	46,2	44,3	44,3	44,2	43,7	43,7	43,6	493,1	

	Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
	Enhederne forbliver	50,3	50,3	50,3	50,3	50,3	50,3	50,3	50,3	50,3	50,3	503,2
	Flytning og afhændelse	53,3	70,3	59,3	46,2	44,3	44,3	44,2	43,7	43,7	43,6	493,1
	Difference	-3,0	-20,0	-9,0	4,1	6,0	6,0	6,1	6,6	6,6	6,7	10,1
	Break-even	3,0	23,0	32,0	27,9	21,9	15,9	9,8	3,2	-3,5	-10,1	

Tabel 13: Variant A - Enhederne samles i Fredericia

Analyse af det langsigtede behov for etableringer

	Enhederne forbliver	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Haderslev drift	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	107
	Fredericia drift	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	365
	Holstebro drift	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	291
	Planlagte investeringer											0
P	Midlertidig tjeneste	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	31,2
	I alt	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	763

	Enhederne flytter	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL	
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10	
ETAB	Haderslev drift	10,7	10,7	10,7	10,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,8	
	Salg af KAS og SKY ØV				-20,0							-20,0	
	Miljøoprydning KAS				4,7							4,7	
	Vedligeholdelseefterslæb				-2,5							-2,5	
	Tidsplan Fredericia	Plan	Byg	Byg	Flyt/salg								
	Fredericia drift	36,5	36,5	36,5	40,6	40,6	40,6	40,6	40,6	40,6	40,6	40,6	393,5
	Investering Fredericia	4,0	10,0	15,0									29,0
	Tidsplan Holstebro	Plan	Byg	Byg/Flyt	Byg								
	Holstebro drift	29,1	29,1	29,1	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6	294,5
	Investering Holstebro	1,0	5,8										6,8
PERS	Midlertidig tjeneste	3,1	3,1	3,1	3,1	2,8	2,8	2,7	2,2	2,2	2,1	27,4	
	Flytning				10,4							10,4	
	Afsked				0,1							0,1	
	I alt	84,4	95,2	94,4	76,7	73,0	73,0	72,9	72,4	72,3	72,3	786,6	

Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
Enhederne forbliver	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	794,2
Flytning og afhændelse	84,4	95,2	94,4	76,7	73,0	73,0	72,9	72,4	72,3	72,3	786,6
Difference	-5,0	-15,8	-15,0	2,8	6,4	6,5	6,5	7,0	7,1	7,1	7,6
Break-even	5,0	20,8	35,8	33,0	26,6	20,1	13,6	6,6	-0,5	-7,6	

Tabel 14: Variant B - Brigadestaben flyttes til Holstebro

Analyse af det langsigtede behov for etableringer

	Enhederne forbliver	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Haderslev drift	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	107,0
	Fredericia drift	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	36,5	365,0
	Holstebro drift	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	291,0
	Skrydstrup drift	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	468,0
	Planlagte investeringer											
P	Midlertidig tjeneste	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	31,2
	I alt	126,2	126,2	126,2	126,2	126,2	126,2	126,2	126,2	126,2	126,2	1231

	Enhederne flytter	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL	
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10	
ETAB	Haderslev drift	10,7	10,7	10,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	32,1	
	Salg af KAS og SKY ØV			-20,0								-20,0	
	Miljøoprydning KAS			4,7								4,7	
	Vedligeholdelseefterslæb			-2,5								-2,5	
	Tidsplan Fredericia	Plan	Byg	Flyt/salg									
	Fredericia drift	36,5	36,5	36,5	39,6	39,6	39,6	39,6	39,6	39,6	39,6	39,6	386,5
	Investering Fredericia	2,0	10,0										12,0
	Tidsplan Holstebro	Plan	Byg	Byg/Flyt	Byg								
	Holstebro drift	29,1	29,1	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6	295,0
	Investering Holstebro	1,0	5,8										6,8
	Tidsplan Skrydstrup	Plan	Byg	Byg/Flyt									
	Skrydstrup drift	46,8	46,8	46,8	47,7	47,7	47,7	47,7	47,7	47,7	47,7	47,7	474,4
	Investering Skrydstrup		0,7										0,7
	PERS	Midlertidig tjeneste	3,1	3,1	3,1	3,1	2,8	2,8	2,7	2,2	2,2	2,1	27,4
Flytning					10,4							10,4	
Afsked					0,1							0,1	
	I alt	129,2	142,7	108,9	130,5	119,7	119,7	119,6	119,1	119,1	119,0	1227,5	

Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
Enhederne forbliver	126,2	126,2	126,2	126,2	126,2	126,2	126,2	126,2	126,2	126,2	1262,2
Flytning og afhændelse	129,2	142,7	108,9	130,5	119,7	119,7	119,6	119,1	119,1	119,0	1227,5
Difference	-3,0	-16,5	17,3	-4,3	6,5	6,6	6,6	7,1	7,2	7,2	34,7
Break-even	3,0	19,5	2,2	6,5	-0,1	-6,6	-13,2	-20,4	-27,5	-34,7	

Tabel 15: Variant C - Brigadestaben flyttes til Holstebro og DCM kompagniet flyttes til Flyvestation Skrydstrup

6.1.4. Sammenfatning

Det samlede investeringskøn for projektet ved de tre varianter giver anledning til følgende nøgletal:

Variant A – Alt til Fredericia:

Årligt driftbesparelspotentiale	6,7
Investeringsbehov ETAB	32,0
Investeringsbehov PERS	8,7
Netto investeringsbehov	22,9
Tilbagebetalingstid	8

Variant B – brigadestaben til Holstebro:

Årligt driftbesparelspotentiale	7,1
Investeringsbehov ETAB	35,8
Investeringsbehov PERS	10,5
Netto investeringsbehov	28,5
Tilbagebetalingstid	9

Variant C – Brigadestaben til Holstebro og DCM kompagniet til Skrydstrup:

Årligt driftbesparelspotentiale	7,2
Investeringsbehov ETAB	19,5
Investeringsbehov PERS	10,5
Netto investeringsbehov	12,2
Tilbagebetalingstid	5

Det vurderes muligt at samle alle enhederne i Fredericia. Den etableringsmæssige investering, som er nødvendig for at flytte telegrafenhederne og Divisionsstaben til Fredericia er endvidere uafhængig af, hvorvidt Brigadestaben og Deployable Communication Module Kompagniet placeres i Fredericia eller ej.

Det kan konstateres, at investeringsbehovet ved en placering af Brigadestaben i Fredericia er mindre end ved en placering i Holstebro. Investeringsbehovet ved en placering af Deployable Communication Module Kompagniet i Skrydstrup vurderes væsentligt mindre end ved en placering i Fredericia. Investeringsbehovet ved en placering af Brigadestaben i Skrydstrup er ikke undersøgt.

I den afsluttende sammenfatning af modellerne anvendes datagrundlaget for variant C, da dette er den økonomisk set mest fordelagtige model.

6.2. Varde til Oksbøl

Stab Danske Artilleriregiment og 3. ISTAR afdeling flyttes fra Varde og samles med enhederne i Oksbøl. Varde kaserne samt Varde øvelsesplads og skydebane afhændes.

Modellen har relationer til modellerne vedrørende en lukning af Sønderborg kaserne og lukning af Almegårds kaserne, idet de tre modeller er baseret på alternative anvendelser af Varde kaserne og Oksbøllejren.

6.2.1. Etablisement

Kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en lukning og flytning af enheder fra Varde kaserne til Oksbøl er baseret på eksisterende registreringer af etablisementsmæssige forhold og erfaringsmæssige nøgletal for bygge- og anlægsforhold kombineret med en endags besigtigelse.

Kapacitetsbehovet til enheder m.v. i Varde og mulighederne for indplacering i Oksbøl er vurderet i samarbejde med repræsentanter fra Hærens Operative Kommando.

Behovsopgørelsen er baseret på, at følgende eksisterende bygninger anvendes til formålet:

- Indkvartering, kontor m.v. i BYG 55, 35, 36, 37 (ca. 1.531 m²).
- Garage, depot m.v. i BYG 60 og 62 (ca. 710 m²).

Resterende behov inddækkes ved nybyggeri således:

- 1.424 m² kontorareal
- 2.143 m² værksted (alm.)
- 133 m² garage (uopvarmet)
- 5.181 m² depot og garage (opvarmet)

Behovet for nybygning af ekstra gymnastiksal har ikke kunnet endelig afklares i forbindelse med besigtigelsen. Indtil der foreligger yderligere grundlag behandles dette som et i første omgang ikke-nødvendigt behov, men et muligt efterfølgende behov. Øvrige eksisterende fælles faciliteter, såsom undervisningslokaler, UMAK, cafeteria, øvelsesplads, skydebaner mv. vurderes at kunne inddække det samlede behov for alle enheder efter implementeringen.

De planlagte projekter vedrørende modernisering og støjdemning af Stibjerg og Vrøgum skydebaneanlæg forudsættes gennemført som planlagt.

Det samlede investeringskøn for projektet udgør ca. 165 mio. kr., hvoraf ca. 12 mio. kr. medgår til renoveringsarbejder.

Der er ikke medtaget beløb til uforudsete udgifter.

Planlagte investeringer i Varde, der kan udspares, udgør støjdemning og modernisering af Varde Skydebaner. Udgiften udgør ca. 23,5 mio. kr. med afløb i 2013-2014.

Herudover er der et vurderet besparelspotentiale i form af bygningsvedligeholdelsesefterløb ved en evt. afhændelse på ca. 9,6 mio. kr.

6.2.2. Personel

Kun ganske få forventes at sige op grundet den korte afstand imellem Varde og Oksbøl. Dette bestyrkes af, at en enhed fra Varde (1 Artilleri Afdeling) allerede ligger i Oksbøl, hvor mange fra Danske Artilleriregiment allerede gør eller har gjort tjeneste. Forvaltningsmæssigt er denne model en meget hensigtsmæssig løsning at samle Danske Artilleriregiment i Oksbøl. Der forventes kun et ringe tab af kompetencer.

Alle civile forventes at bibeholde deres job henset til en meget kort geografisk afstand og ansættelse i samme region.

6.2.3. Økonomi

Enhederne forbliver	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
Varde kaserne drift	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	270
Oksbøl drift	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	420
Planlagte investeringer	11,75	11,75									23,5
Midlertidig tjeneste	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	9,0
I alt	81,6	81,6	69,9	69,9	69,9	69,9	69,9	69,9	69,9	69,9	713,5

Flytning til Oksbøllejren	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
Tidsplan	Plan	Byg	Byg	Byg	Flyt/salg						
Varde drift	27,0	27,0	27,0	27,0	27,0						135,0
Oksbøl drift	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	50,1	50,1	50,1	50,1	50,1	459,6
Investering Oksbøl	27,0	60,0	60,0	17,7							164,7
Salg af KAS og SKYØV					-30,0						-30,0
Miljøoprydning KAS					7,2						7,2
Vedligeholdelsesefterslæb					-9,6						-9,6
Flytning					0,1						0,1
Afsked					0,0						0,0
Midlertidig tjeneste	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,6	0,6	8,3
I alt	96,7	129,7	129,7	87,4	37,4	51,0	50,9	50,9	50,8	50,8	735,3

Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
Enhederne forbliver	81,6	81,6	69,9	69,9	69,9	69,9	69,9	69,9	69,9	69,9	722,5
Flytning og afhændelse	96,7	129,7	129,7	87,4	37,4	51,0	50,9	50,9	50,8	50,8	735,3
Difference	-15,1	-48,1	-59,8	-17,5	32,5	18,9	18,9	19,0	19,1	19,1	-12,8
Break-even	15,1	63,1	122,9	140,4	107,9	89,0	70,0	51,0	31,9	12,8	

Tabel 16: Varde til Oksbøl

6.2.4. Sammenfatning

Årligt driftbesparelspotentiale	19,1
Investeringsbehov ETAB	164,7
Investeringsbehov PERS	0,1
Netto investeringsbehov	108,9
Tilbagebetalingstid	11

Ved en eventuel lukning af Varde kaserne vil hjemmeværnets filialdepot på Varde kaserne skulle flyttes til en anden egnet facilitet i Esbjerg eller Varde-området.

6.3. Sønderborg til Varde

Hærens Sergentskole i Sønderborg flyttes til Varde. Sønderborg kaserne samt Sønderborg øvelsesplads, Kær Vestermark inkl. Skydebane afhændes.

Modellen er et alternativ til modellen vedrørende en lukning af Varde kaserne.

6.3.1. Etablisement

Efterfølgende kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en flytning af Hærens Sergentskole fra Sønderborg til Varde kaserne er baseret på eksisterende registreringer af etablisementsmæssige forhold og erfaringsmæssige nøgletal for bygge- og anlægsforhold kombineret med en endags besigtigelse.

Kapacitetsbehovet til enheder m.v. i Sønderborg og mulighederne for indplacering på Varde kaserne er vurderet i samarbejde med repræsentanter fra Hærens Operative Kommando.

Der peges på anvendelse af følgende bygninger:

- Indkvartering, kontor m.v. i bygningerne 9d, 9-12 og 82-85.
- Garage, værksted, depot m.v. i bygningerne 73 og 78-80.

Det vurderes, at enheder mv., der p.t. er indplaceret i bygning 82 og 83, kan omplaceres til bygning 14 og 15 uden nævneværdige udgifter.

Det vurderes fordelagtigt at renovere i alt ca. 110 eksisterende kvarterer til hotellignende standard for at dække behovet til skolevirksomheden.

Eksisterende fælles faciliteter, såsom undervisningslokaler, UMAK, idræt, cafeteria, øvelsesplads, skydebaner mv. vurderes at kunne inddække det samlede behov for alle enheder efter implementeringen.

Det planlagte projekt vedrørende modernisering og støjdemning af Varde skydebaneanlæg bør gennemføres som planlagt.

Indplacering af enheder i de ledige kontorfaciliteter vurderes i hovedsagen muligt at gennemføre med et minimum af udgifter til renowing.

Der er ikke medtaget beløb til uforudsete udgifter. Der er behov for indplacering af tre underafdelinger fra hjemmeværnet, der p.t. er på Møllestedgård på Kær Vestermark Øvelsesplads, i lejede faciliteter i Sønderborg.

Det samlede investeringsskøn for projektet udgør ca. 20 mio. kr., hvoraf ca. 16 mio. kr. medgår til renowing af ca. 110 kvarterer.

Planlagte investeringer i modernisering og færdiggørelse af Sønderborg skydebaner for ca. 8 mio. kr. pt. med planlagt afløb i 2013 frigøres. Herudover er der et vurderet besparelspotentiale i form af bygningsvedligeholdelseefterslæb ved en evt. afhændelse på ca. 2,8 mio. kr.

6.3.2. Personel

Det må forventes, at 25 % af primært manuel- og mellemlidergruppen vil søge at finde et andet job. Årsagen hertil er hovedsageligt den store afstand på 160 km hver vej, som giver ca. 4 timers daglig transport i bil, da det ikke vil være muligt at tage offentlig transport, som vil tage over 3 timer hver vej. Endvidere vurderes det, at yderligere 25 % vil pendle frem og tilbage indtil anden løsning er fundet, og dermed kan udgiften til flyttegodtgørelse reduceres med i alt 50 %.

En del af personalet kommer i forvejen fra andre tjenestesteder i Jylland, og der må forventes en interesse i at komme nærmere andre større tjenestesteder, hvorved der opnås bedre og mere langvarige tjenestemuligheder. Denne faktor kan reducere antallet af opsigelser mv.

Endvidere må det forventes, at forsvaret kan overholde de normale varslingsperioder, og det derfor kun er det civile personel, som har længst anciennitet (>12 år), der har krav på godtgørelse. I dette tilfælde kan udgiften til afsked reduceres med 75 %.

Endvidere må det antages, at behov for personel på midlertidig tjeneste/2-4 års ordningen må falde jævnt henover årene. Det vurderes, at behovet for personel på midlertidig tjeneste/2-4 års ordningen falder med 25 umiddelbart efter flytningen og herefter med 5 % pr. år.

6.3.3. Økonomi

	Enhederne forbliver	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Varde drift	26,3	26,3	26,3	26,3	26,3	26,3	26,3	26,3	26,3	26,6	263,3
	Sønderborg drift	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	143,0
	Planlagte investeringer	8,0										8,0
P	Midlertidig tjeneste	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	23,2
	I alt	50,9	42,9	42,9	42,9	42,9	42,9	42,9	42,9	42,9	43,2	414,3

	Flytning til Varde	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL	
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10	
ETAB	Tidsplan	Plan	Byg	Flyt/salg									
	Sønderborg drift	14,3	14,3	14,3								42,9	
	Varde drift	26,3	26,3	26,3	33,6	33,6	33,6	33,6	33,6	33,6	33,6	314,0	
	Investering Varde		20									20,0	
	Salg				-25,0								-25,0
	Miljøoprydning				4,6								4,6
	Vedligeholdelsesefterslæb				-2,8								-2,8
PERS	Midlertidig tjeneste	2,3	2,3	2,3	1,9	1,8	1,7	1,5	1,5	1,4	1,4	18,2	
	Flytning			6,8								6,8	
	Afsked			0,6								0,6	
	I alt	42,9	62,9	27,0	35,5	35,4	35,3	35,1	35,1	35,0	35,0	379,3	

	Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
	Enhederne forbliver	50,9	42,9	42,9	42,9	42,9	42,9	42,9	42,9	42,9	43,2	437,5
	Flytning og afhændelse	42,9	62,9	27,0	35,5	35,4	35,3	35,1	35,1	35,0	35,0	379,3
	Difference	8,0	-20,0	15,9	7,5	7,5	7,6	7,8	7,8	7,9	8,2	58,2
	Break-even	-8,0	12,0	-3,9	-11,3	-18,9	-26,5	-34,2	-42,1	-50,0	-58,2	

Tabel 17: Sønderborg til Varde

6.3.4. Sammenfatning

Årligt driftbesparelspotentiale	8,2
Investeringsbehov ETAB	20,0
Investeringsbehov PERS	6,8
Netto investeringsbehov	-3,9
Tilbagebetalingstid	3

Det er ved besigtigelsen konstateret, at såvel nuværende enheder i Varde og tilflyttende enheder fra Sønderborg kan være i de eksisterende faciliteter i Varde.

En flytning og opbrydning af den personelmæssige sammensætning på det nuværende tjenestested i forbindelse med flytning over den relativt lange afstand, vil alt andet lige i en kortere eller længere periode, kunne betyde et tab af kompetencer og en deraf afledt mulig negativ effekt på det operative virke.

6.4. Høvelte til Vordingborg

I modellen flyttes Livgarden fra Høvelte kaserne til Vordingborg kaserne og samplaceres med Det Danske Internationale Logistik Center. Garderkasernen i Høvelte, Høvelte-Sandholm-Sjælsmark øvelsesterræn, Ny motorgård, Gammel motorgård og Værksted Sandholm afhændes.

Livgardens vagtgående kompagni vil fortsat være indplaceret på Gothersgades kaserne i København.

Modellen forudsætter en ændret værnepligt (fase 2), hvilket muliggør en samplacering af enhederne i Vordingborg. Konkret vil Det Danske Internationale Logistik Center bidrage til basisuddannelse indstilles. Livgarden vil fortsat opretholde en basisuddannelse baseret på værneret i Vordingborg.

6.4.1. Etablisement

Efterfølgende kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en flytning af Livgardens enheder fra Høvelte kaserne til Vordingborg er baseret på eksisterende registreringer af etablisementsmæssige forhold og erfaringsmæssige nøgletal for bygge- og anlægsforhold kombineret med kombineret med en endags besigtigelse.

Kapacitetsbehovet til enheder m.v. på Garderkasernen i Høvelte og mulighederne for indplacering på Vordingborg kaserne sammen med Det Danske Internationale Logistik Center, er vurderet i samarbejde med repræsentanter fra Hærens Operative Kommando.

Indplacering af Livgardens enheder:

ST/LG (GSE) indplaceres således:

- Kontorer mv. i bygning 1, 3. etage.
- Depot m.v. i bygning 1 på 4. etage og kælder.
- Herudover garage m.v. i bygning 88 og 126.

I/LG indplaceres således:

- Kontorer mv. til ST/I/LG i bygning 1, 1. etage.
- Depot m.v. til ST/I/LG i bygning 1 på 4. etage og kælder.
- Kontorer og indkvartering mv. til UAFD i bygning 114 og 29 (1. og 2. sal).
- Bad og omklædning i bygning 19, 2. sal.
- Værksteder (1ECH): Bælteketøjer (PN) i bygning 1 og 2 på Kulsbjerg og 2 hjulkøretøjer i bygning 85.
- Garage, depot m.v. i bygning 1, bygning 88 og 126 (ca. halvdelen), samt 114, 1. sal.
- P-pladser/befæstede arealer i tilslutning til tildelte garagefaciliteter.

II/LG indplaceres således:

- Kontorer til ST/II/LG i bygning 6.
- Kontorer og indkvartering mv. til UAFD i bygning 29 (1. og 2. sal)
- Bad og omklædning i bygning 19, 2. sal.

- Værksteder (1ECH): PN i bygning 1 og 2, hjulkøretøjer i bygning 85.
- Garage, depot m.v. i bygning 1, bygning 88 og 126 (ca. halvdelen), samt 114, 1. sal.
- P-pladser/befæstede arealer i tilslutning til tildelt garagefaciliteter.

III/LG indplaceres således:

- Kontorer til ST/III/LG i bygning 11.
- Kontorer, indkvartering mv. til UAFD i bygning 34.
- Bad og omklædning i bygning 19, 2. sal.
- Værksteder m.v. i bygning 85 til hjul.
- Garage, depot m.v. i bygning 88 og 126 (ca. halvdelen), samt 114, 1. sal.
- P-pladser/befæstede arealer i tilslutning til tildelte garagefaciliteter.

REPDEL/LG/TRR indplaceres således:

- Værksted m.v. i bygning 1 og 2 på Kulsbjerg.

UDDSTELM/LG/1BDE indplaceres således:

- Kontorer, depot mv. i bygning 112.

Resterende behov i forhold til ovenstående udgør følgende renoveringer og bygningstilpasninger:

- Våbenkamre mv. på ca. 225 m²
- Auditorium i bygning 19 på ca. 130 m².
- Spinningrum i bygning 19 på ca. 130 m²
- Styrketræningsfacilitet i bygning 7 på ca. 130 m²
- Tankanlæg Kulsbjerg udbygges til 30 m³.

Nye faciliteter der tilvejebringes ved nybygning udgør følgende:

- Synshal mv. til vogntog, fuld længde, bremseprøvestand mv. på ca. 350 m².
- Befæstede arealer (inkl. eksercerareal) på i alt ca. 1300 m².

Faciliteter til Det Danske Internationale Logistik Center:

Omflytning af Det Danske Internationale Logistik Center- enheder på Vordingborg kaserne vurderes at ville medføre udgifter svarende til ca. 250 m² kontorrenovering.

Ud over det beskrevne behov for nybyggeri vurderes øvrige eksisterende fælles faciliteter, at kunne inddække det samlede behov for alle enheder efter implementeringen.

Der er ikke medtaget beløb til uforudsete udgifter.

Det samlede investeringskøn for projektet udgør ca. 54 mio. kr. Eksisterende inventar forudsættes at kunne inddække behovet.

Det forudsættes at:

- Modernisering og støjdemning af skydebaneanlægget på Kulsbjerg (ca. 30 mio.), gennemføres som planlagt.
- Etablering af styre-/bremseøvelsesbane (BAP 731) anslået til ca. 4,7 mio. iværksættes (sammenhæng til Sjælsmark kasernes afhændelse).

Planlagte investeringer, som kan frigøres i relation til Garderkasernen Høvelte udgør følgende:

- Sjælsø Skydebaner. Modernisering og støjdemning

Planlagte og godkendte investeringer udgør ca. 57 mio. kr.

Herudover er der et vurderet besparelsespotentiale i form af bygningsvedligeholdelsesefterløb ved en evt. afhændelse på ca. 6 mio. kr.

6.4.2. Personel

Der ses ikke nogen større personelmæssige udfordringer ved en direkte overførsel af personel fra Livgarden til Vordingborg.

Afstanden medfører, at personel bosiddende i Nordsjælland ikke nødvendigvis behøver at flytte for at kunne forrette tjeneste i Vordingborg. Personelafgangen vil formentlig ligge indenfor den normale personelomsætning. Det skal endvidere bemærkes, at Sjælland erfaringsmæssigt bør anses som et område, hvor de fleste forventes at bibeholde nuværende bolig, så vidt det er muligt. Når alle disse faktorer vurderes, skønnes den reelle udgift til flytninger fra Høvelte til Vordingborg at være minimal.

6.4.3. Økonomi

	Enhederne forbliver	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Høvelte drift	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	416
	Vordingborg drift	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	218,2
	Planlagte investeringer	5,0	32,0	20,0								57,0
P	Midlertidig tjeneste	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,9
	I alt	68,6	95,6	83,6	63,6	63,6	63,6	63,6	63,6	63,6	63,6	691,2

	Flytning til Vordingborg	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Tidsplan	Plan	Bygtilret	Flyt/Salg								
	Høvelte drift	41,6	41,6	41,6								124,8
	Vordingborg drift	21,8	21,8	21,8	44,8	44,8	44,8	44,8	44,8	44,8	44,8	379,3
	Investering Vordingborg	7,0	40,0	7,1								54,1
	Salg Høvelte			-80,0								-80,0
	Miljøoprydning			17,7								17,7
	Vedligeholdelseefterslæb			-6,0								-6,0
PERS	Midlertidig tjeneste	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1,5
	Flytning			4,0								4,0
	Afsked			0,0								0,0
	I alt	70,6	103,6	6,4	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	44,9	495,4

	Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
	Enhederne forbliver	68,6	95,6	83,6	63,6	63,6	63,6	63,6	63,6	63,6	63,6	693,1
	Flytning og afhændelse	70,6	103,6	6,4	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	44,9	495,4
	Difference	-2,0	-8,0	77,2	18,6	18,6	18,6	18,7	18,7	18,7	18,7	197,8
	Break-even	2,0	10,0	-67,2	-85,8	-104,5	-123,1	-141,8	-160,4	-179,1	-197,8	

Tabel 18: Høvelte til Vordingborg

6.4.4. Sammenfatning

Årligt driftbesparelspotentiale	18,7
Investeringsbehov ETAB	54,1
Investeringsbehov PERS	4,0
Netto investeringsbehov	-67,2
Tilbagebetalingstid	2

6.5. Vordingborg til Aalborg

I modellen lukkes Det Danske Internationale Logistik Center, og elementer af enheden flyttes. National Support Danmark (NSDK) flyttes til Skrydstrup. National Movement Coordination Center (NMCC) og Movement Control (MOVCON) flyttes til Karup. National Support Bataljonen (NSBTN) flyttes til Aalborg kaserne og sammenlægges med Trænregimentet.

Vordingborg kaserne, Vordingborg øvelsesplads og Kulsbjerg øvelsesterræn afhændes.

Modellen forudsætter en ændret værnepligt (fase 2), hvilket muliggør en samplacering af enhederne i Aalborg. Konkret vil Trænregimentets bidrag til basisuddannelse blive indstillet.

6.5.1. Etablisement

Efterfølgende kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en flytning af Det Danske Internationale Logistik Center enheder fra Vordingborg kaserne til Aalborg området er baseret på eksisterende registreringer af etablisementsmæssige forhold og erfaringsmæssige nøgletal for bygge- og anlægsforhold kombineret med en endags besigtigelse.

Kapacitetsbehovet til enheder fra Det Danske Internationale Logistik Center samt mulighederne for indplacering i Aalborg området er vurderet i samarbejde med repræsentanter fra Hærens Operative Kommando samt Flyvertaktisk Kommando.

Det forudsættes at:

- NSDK indplaceres på Flyvestation Skrydstrup i FDD nuværende faciliteter uden nævneværdige etablisementsmæssige udgifter. Personelflytteudgifter fastlægges af FPT.
- MOVCON indplaceres på Flyvestation Karup ved enten FTK eller HOK. Dog forventes det, at controllingfunktionen (5 personer) tilgår HOK STRUK. Personelflytteomkostninger fastlægges af FPT.

Indplacering af enheder i Aalborg området.

1. og 2. NSBTN indplaceres på Hvorup kaserne (HVK) således:

- Kontorer, omklædning og bad mv. til ST/1. og 2. NSBTN i bygning 28, sydlige del.
- Kontorer, omklædning og bad mv. til 1. og 4. NSEKMP i bygning 29.
- Kontorer, omklædning og bad mv. til 2., 3., 5. og 6. NSEKMP i bygning 28, nordlige del.
- Kontorer, omklædning og bad mv. til TPKMP(-) i bygning 27, rum 112–114.
- Kontorer (eksisterende samt en belægningsstue i bygning 11-16), omklædning og bad, våbenkamre, indkvartering mv. til NSEKMP, der gennemfører HRU-uddannelse, i bygning 11-16.
- Værksteder (1ECH) til TPKMP(-) indplaceres sammen med 3 VEDLBTN i nuværende faciliteter.
- P-pladser/befæstede arealer i tilslutning til tildelte faciliteter, samt Parkplads (P) 1.

REPDEL/DANILOG/TRR indplaceres på HVK således:

- Værksted, kontor m.v. indplaceres sammen med 3. VEDLBTN i nuværende faciliteter.

Intern omflytning af enheder på HVK vurderes ikke at ville medføre væsentlige udgifter.

Eksisterende fælles faciliteter, såsom undervisningslokaler, UMAK, idræt, cafeteria, øvelsesplads, skydebaner osv. kan inddække det samlede behov for alle enheder efter implementeringen.

Det skal bemærkes, at modernisering og støjdæmpning af skydebaneanlægget på Nr. Uttrup Øvelsesplads forudsættes gennemført som planlagt.

Det samlede investeringsskøn for projektet udgør ca. 5 mio. kr., som omfatter renovering samt bygningstilpasninger.

Planlagte investeringer, som kan frigøres i relation til Vordingborg kaserne udgør følgende:

- Kulsbjerg Skydebaner. Modernisering og støjdæmpning

Planlagte og godkendte investeringer udgør ca. 30 mio. kr.

Herudover er der et vurderet besparelspotentiale i form af bygningsvedligeholdelsesefterløb ved en evt. afhændelse på ca. 3 mio. kr.

6.5.2. Personel

Ved en overførsel af Det Danske Internationale Logistik Center personel til Aalborg/Skrydstrup/Karup vurderes det, at langt hovedparten af personelstyrken ikke ses at ville foretage en sådan flytning. En forsigtig vurdering vil være, at ca. 50 % af mellemløbergruppen og officersgruppen vil flytte/søge anden tjeneste, hvorimod resten må forudses at opsiges deres kontrakt. Opsigelserne ses primært at komme fra den yngre del af personallet og en markant del vil være fra manuelgruppen.

Hovedparten af de civile forventes at blive afskediget (tilbydes job i Jylland) og vil næppe flytte med.

Den direkte personelmæssige udgift ved flytningen af Det Danske Internationale Logistik Center til Aalborg kaserner er 40,5 mio. kr. til flyttegodtgørelse og afsked. Estimatet er baseret på empiri fra tidligere flytninger. En følsomhedsanalyse indikerer, at såfremt 15 % færre vælger at flytte med vil dette reducere udgifterne med ca. 12 mio. kr. til 28,8 mio. kr. samt i modsat tilfælde, hvor 15 % flere vælger at flytte med, stiger udgifterne til 53,1 mio. kr.

6.5.3. Økonomi

Enhederne forbliver		År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
2012		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Vordingborg drift	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	235,0
	Aalborg drift	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	420,0
	Planlagte investeringer	10,0	10,0	10,0								30,0
P	Midlertidig tjeneste	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	2,2
I alt		75,7	75,7	75,7	65,7	65,7	65,7	65,7	65,7	65,7	65,7	685,0

Flytning til Vordingborg		År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
2012		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Tidsplan	Bygtilret	Flyt/Salg									
	Vordingborg drift	23,5	23,5									47,0
	Vordingborg drift	42,0	42,0	44,6	44,6	44,6	44,6	44,6	44,6	44,6	44,6	440,4
	Investering Aalborg	5,0										5,0
	Salg Vordingborg		-55,0									-55,0
	Miljøoprydning		12,6									12,6
	Vedligeholdelsesefterslæb		-3,0									-3,0
PERS	Midlertidig tjeneste	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	2,1
	Flytning		40,5									40,5
	Afsked		0,5									0,5
I alt		70,7	61,3	44,8	44,8	44,8	44,8	44,8	44,7	44,7	44,7	490,1

Sammenfatning		År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
Enhederne forbliver		75,7	75,7	75,7	65,7	65,7	65,7	65,7	65,7	65,7	65,7	687,2
Flytning og afhændelse		70,7	61,3	44,8	44,8	44,8	44,8	44,8	44,7	44,7	44,7	490,1
Difference		5,0	14,5	30,9	20,9	20,9	20,9	20,9	21,0	21,0	21,0	197,2
Break-even		-5,0	-19,5	-50,4	-71,4	-92,3	-113,2	-134,2	-155,2	-176,2	-197,2	

Tabel 19: Vordingborg til Aalborg

6.5.4. Sammenfatning

Årligt driftbesparelspotentiale	21,0
Investeringsbehov ETAB	5,0
Investeringsbehov PERS	40,5
Netto investeringsbehov	-29,4
Tilbagebetalingstid	0

6.6. Høvelte til Vordingborg og Vordingborg til Aalborg

I modellen flyttes Livgarden fra Høvelte kaserne til Vordingborg kaserne samtidigt med at Det Danske Internationale Logistik Center lukkes, og resterende elementer fra enheden flyttes. Modellen er en kombination af modellerne vedr. flytning af Livgarden og lukning af Det Danske Internationale Logistik Center. Det etableringsmæssige rationale er, at investeringsbehovet forbundet med Livgardens flytning til Vordingborg reduceres, når Det Danske Internationale Logistik Center samtidigt lukkes.

Fra Det Danske Internationale Logistik Center flyttes National Support Danmark (NSDK) til Skrydstrup, National Movement Coordination Center (NMCC) og Movement Control (MOVCON) flyttes til Karup og National Support Bataljonen (NSBTN) flyttes til Aalborg kaserne og sammenlægges med Trænregimentet.

Garderkasernen i Høvelte, Høvelte-Sandholm-Sjælsmark øvelsesterræn, Ny motorgård, Gammel motorgård og Værksted Sandholm afhændes. Livgardens vagtgående kompagni vil fortsat være indplaceret på Gothersgades kaserne i København.

Modellen forudsætter en ændret værnepligt (fase 2), hvilket muliggør en samplacering af enhederne i Aalborg. Konkret vil Trænregimentets bidrag til basisuddannelse blive indstillet. Livgarden vil fortsat opretholde en basisuddannelse baseret på værneret i Vordingborg.

6.6.1. Etablisement

Efterfølgende kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en flytning af Livgardens enheder fra Høvelte til Vordingborg kaserne, Det Danske Internationale Logistik Centers enheder fra Vordingborg kaserne til Aalborg området er baseret på eksisterende registreringer af etableringsmæssige forhold og erfaringsmæssige nøgletal for bygge- og anlægsforhold kombineret med en endags besigtigelse.

Kapacitetsbehovet til enheder fra Livgarden på Vordingborg kaserne samt mulighederne for indplacering af Det Danske Internationale Logistik Centers enheder er vurderet i samarbejde med repræsentanter fra Hærens Operative Kommando samt Flyvertaktisk Kommando.

Det forudsættes at:

- NSDK indplaceres på Flyvestation Skrydstrup i FDD nuværende faciliteter uden nævneværdige etableringsmæssige udgifter. Personelflytteudgifter fastlægges af FPT.
- MOVCON indplaceres på Flyvestation Karup ved enten FTK eller HOK. Dog forventes det, at controllingfunktionen (5 PAX) tilgår HOK STRUK. Personelflytteudgifter fastlægges af FPT.

Indplacering af Livgardens enheder på Vordingborg kaserne.

En indplacering af Livgardens enheder på Vordingborg kaserne efter lukning og udflytning af Det Danske Internationale Logistik Centers enheder er ikke fastlagt på bygningsniveau. Det forudsættes, at der på baggrund af en eventuel beslutning, gennemføres en besigtigelse hvor indplaceringen besluttet gennemført i eksisterende bygningsmasse.

På den baggrund kan behovet for renovering i forbindelse med indplacering af Livgardens enheder generelt reduceres til en meget let renovering og bygningstilpasning af berørt bygningsmasse, samt udbygning af tankanlægget på Kulsbjerg til 30 m³.

Dette medfører, at udgifterne til renovering og udbygning af tankanlæg skønsmæssigt kan fastsættes til ca. 16 mio. kr.

Eksisterende inventar forudsættes at kunne inddække behovet.

Indplacering af enheder i Aalborg området.

1. og 2. NSBTN indplaceres på Hvorup kaserne (HVK) således:

- Kontorer, omklædning og bad mv. til ST/1. og 2. NSBTN i bygning 28, sydlige del.
- Kontorer, omklædning og bad mv. til 1. og 4. NSEKMP i bygning 29.
- Kontorer, omklædning og bad mv. til 2., 3., 5. og 6. NSEKMP i bygning 28, nordlige del.
- Kontorer, omklædning og bad mv. til TPKMP(-) i bygning 27, rum 112–114.
- Kontorer (eksisterende samt en belægningsstue i bygning 11-16), omklædning og bad, våbenkamre, indkvartering mv. til NSEKMP, der gennemfører HRU- uddannelse, i bygning 11-16.
- Værksteder (1ECH) til TPKMP(-) indplaceres sammen med 3 VEDLBTN i nuværende faciliteter.
- P-pladser/befæstede arealer i tilslutning til tildelte faciliteter, samt Parkplads (P) 1.

REPDEL/DANILOG/TRR indplaceres på HVK således:

- Værksted, kontor m.v. indplaceres sammen med 3. VEDLBTN i nuværende faciliteter.

Intern omflytning af enheder på NUK og HVK vurderes ikke at ville medføre væsentlige udgifter.

Eksisterende fælles faciliteter, såsom undervisningslokaler, UMAK, idræt, cafeteria, øvelsesplads, skydebaner osv. kan inddække det samlede behov for alle enheder efter implementeringen.

Det skal bemærkes, at modernisering og støjdemping af skydebaneanlægget på Nr. Uttrup Øvelsesplads forudsættes gennemført som planlagt.

Det samlede investeringskøn for projektet udgør ca. 25,7 mio. kr., som omfatter flytning af LG til Vordingborg med vurderet pris på ca. 21 mio. kr., samt flytning af Det Danske Internationale Logistik Center til SKP, KAR og AAL til en anslået pris på ca. 5 mio.kr..

Det forudsættes endvidere at:

- Etablering af styre-/bremseøvelsesbane (BAP 731) anslået til ca. 4,7 mio. iværksættes.

Planlagte investeringer i relation til Garderkasernen Høvelte, som kan frigøres udgør følgende:

- Sjælsø Skydebaner. Modernisering og støjdemning

Planlagte og godkendte investeringer udgør ca. 57 mio. kr.

Herudover er der et vurderet besparelspotentiale i form af bygningsvedligeholdelsesefterslæb ved en evt. afhændelse på ca. 6 mio. kr.

6.6.2. Personel

Der ses ikke nogen større personelmæssige udfordringer ved en direkte overførsel af personel fra Livgarden til Vordingborg.

Afstanden medfører, at personel bosiddende i Nordsjælland ikke nødvendigvis behøver at flytte for at kunne forrette tjeneste i Vordingborg. Personelafgangen vil formentlig ligge indenfor den normale personelomsætning. Det skal endvidere bemærkes, at Sjælland erfaringsmæssigt bør anses som et område, hvor de fleste forventes at bibeholde nuværende bolig, så vidt det er muligt. Når alle disse faktorer vurderes, skønnes den reelle udgift til flytninger fra Høvelte til Vordingborg at være minimal.

Ved en overførsel af Det Danske Internationale Logistik Centers personel til Aalborg/Skrydstrup/Karup vurderes det, at langt hovedparten af personelstyrken ikke ses at ville foretage en sådan flytning. En forsigtig vurdering vil være, at ca. 50 % af mellemløbergruppen og officersgruppen vil flytte/søge anden tjeneste, hvorimod resten må forudses at opsige deres kontrakt. Opsigelserne ses primært at komme fra den yngre del af personallet og en markant del vil være fra manuelgruppen.

Hovedparten af de civile forventes at blive afskediget (tilbydes job i Jylland) og vil næppe flytte med.

6.6.3. Økonomi

	Enhederne forbliver	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Høvelte drift	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	416,0
	Vordingborg drift	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	218,0
	Aalborg drift	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	42,0	420,0
	Planlagte investeringer	5,0	32,0	20,0								
P	Midlertidig tjeneste	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	4,2
	I alt	110,8	137,8	125,8	105,8	105,8	105,8	105,8	105,8	105,8	105,8	1115,2

	Flytning til Vordingborg	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL	
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10	
ETAB	Tidsplan	Plan	Byg	Flyt/Salg									
	Høvelte drift	41,6	41,6	41,6								124,8	
	Vordingborg drift	21,8	21,8	15,2	38,2	38,2	38,2	38,2	38,2	38,2	38,2	326,2	
	Aalborg drift	42,0	42,0	44,6	44,6	44,6	44,6	44,6	44,6	44,6	44,6	440,4	
	Investering Aalborg	5,0										5,0	
	Investering Vordingborg	5,0	16,0										21,0
	Salg Høvelte				-80,0								-80,0
	Miljøoprydning				17,7								17,7
Vedligeholdelseseferslæb				-6,0								-6,0	
PERS	Midlertidig tjeneste	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	3,6	
	Flytning		44,4									44,4	
	Afsked		0,5									0,5	
	I alt	115,8	166,8	33,5	83,1	83,1	83,1	83,1	83,1	83,0	83,0	897,7	

Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
Enhederne forbliver	110,8	137,8	125,8	105,8	105,8	105,8	105,8	105,8	105,8	105,8	1115,2
Flytning og afhændelse	115,8	166,8	33,5	83,1	83,1	83,1	83,1	83,1	83,0	83,0	897,7
Difference	-5,0	-28,9	92,3	22,7	22,7	22,7	22,7	22,8	22,8	22,8	217,5
Break-even	5,0	33,9	-58,4	-81,1	-103,8	-126,5	-149,2	-172,0	-194,7	-217,5	

Tabel 20: Høvelte til Vordingborg og Vordingborg til Aalborg

6.6.4. Sammenfatning

Årligt driftbesparelsespotentiale	22,8
Investeringsbehov ETAB	5,0
Investeringsbehov PERS	44,4
Netto investeringsbehov	-75,3
Tilbagebetalingstid	2

6.7. Varde til Aalborg og Oksbøl

I modellen flyttes 3. Intelligence, Surveillance, Target Acquisition & Reconnaissance afdeling fra Varde kaserne til Flyvestation Aalborg og samplaceres med Jægerkorpset. Endvidere flyttes Stab Danske Artilleriregiment til Oksbøl og samplaceres med 1. afdeling.

Varde kaserne og Varde øvelsesterræn afhændes.

Modellen forudsætter en ændret værnepligt (fase 2), hvilket muliggør en samplacering af enhederne i Aalborg. Konkret vil Danske Artilleriregimentets bidrag til basisuddannelse blive indstillet.

6.7.1. Etablisement

Efterfølgende kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en lukning og flytning af enheder fra Varde kaserne til Oksbøl samt flytning af ISTARAFD (-) til Aalborg området er baseret på eksisterende registreringer af etablisementsmæssige forhold og erfaringsmæssige nøgletal for bygge- og anlægsforhold kombineret med en endags besigtigelse.

Kapacitetsbehovet til enheder m.v. i Varde og mulighederne for indplacering i Oksbøl samt Aalborg området er vurderet i samarbejde med repræsentanter fra Hærens Operative Kommando (HOK).

Indplacering af DAR (-) i Oksbøl:

DAR (-) ISTARAFD) flyttes til OKS og løsningsmodellen er baseret på, at følgende eksisterende bygninger anvendes til formålet:

- Indkvartering, kontor m.v. i BYG 55, 35, 36, (ca. 1.033 m²).
- Garage, depot m.v. i BYG 60 og 62 (ca. 710 m²).

Resterende behov inddækkes ved nybyggeri på i alt ca.

- 500 m² depot og garage (opvarmet)

Indplacering af ISTARAFD (-) i Aalborg området:

ST/ESSC indplaceres på Flyvestation Aalborg (FSN AAL) således:

- Kontorer m.v. primært i bygning 244, sekundært i bygning 233.
- Bad og omklædning i bygning 234/244.
- P-pladser/befæstede arealer i tilslutning til tildelte faciliteter.

ISTARBTN indplaceres på FSN AAL således:

- Kontorer m.v. til ST i bygning 233.
- Bad og omklædning til ST i bygning 234, 244 og 331.
- Kontorer, bad og omklædning m.v. til CIMIC/PSYOPS/FHEKMP i bygning 304.
- Værksted (1ECH) indplaceres i JGK- faciliteter i hangar 64.
- P-pladser/befæstede arealer i tilslutning til tildelte faciliteter.

CACELM kan efter behov indplaceres på FSN AAL således:

- Kontorer, bad og omklædning m.v. i bygning 334.
- P-pladser/befæstede arealer i tilslutning til tildelte faciliteter.

Resterende behov i forhold til ovenstående er på FSN AAL beregnet til:

Renovering/ombygning:

- Omklædning og bad i bygning 234 på ca. 500 m², bygning 331 på ca. 150 m².
- Indkvarteringsfaciliteter til kursusvirksomhed (40 enkeltmandskvarterer) i bygning 266 og 267 på ca. 900 m².
- Flytning/udvidelse af perimeterhegn om ESSC operative område på ca. 600 m.

Eksisterende fælles faciliteter, såsom undervisningslokaler, UMAK, idræt, cafeteria, øvelsesplads, skydebaner m.v. kan inddække dele af det samlede behov for alle enheder efter implementeringen. Resterende behov er medtaget i ovennævnte opgørelse.

De planlagte projekter vedrørende modernisering og støjdemning af Stibjerg og Vrøgum skydebaneanlæg forudsættes gennemført som planlagt.

Eksisterende inventar forudsættes at kunne inddække behovet.

Indplacering af enheder i de ledige kontorfaciliteter vurderes i hovedsagen muligt at gennemføre med et minimum af udgifter til renovering.

Der er ikke medtaget beløb til uforudsete udgifter.

Det samlede investeringsskøn for projektet udgør ca. 33,6 mio. kr., hvoraf ca. 7,2 mio. kr. medgår til nybyggeri og ca. 26,4 mio. medgår til renovering og bygningstilpasninger.

Udgifterne fordeler sig således:

Indplacering af DAR (-) i Oksbøl andrager udgifter til nybygning, renovering og bygningstilpasninger på ca. 13,6 mio. kr.

Indplacering af ESSC på FSN AAL andrager udgifter til renovering og bygningstilpasning på ca. 20 mio. kr., heraf ca. 8,6 mio. kr. til kursuskvartaler

Der er for ESSC opgjort et samlet behov for 35 HEMNET arbejdsstationer på FSN AAL. Udgifter til kabling, sikring mv. af maskiner etc. er ikke medtaget i beregningerne.

Planlagte investeringer, som kan frigøres i relation til Varde kaserne udgør følgende:

Støjdemning og modernisering af etablering 493 Varde Skydebaner. Udgiften udgør ca. 23,5 mio. kr. med afløb i 2013-2014.

Herudover er der et vurderet besparelspotentiale i form af bygningsvedligeholdelsesefterslæb ved en evt. afhændelse på ca. 9,6 mio. kr.

6.7.2. Personel

Kun ganske få forventes at sige op, grundet den korte afstand imellem Varde og Oksbøl. Dette bestyrkes af, at en enhed fra Varde (1 Artilleri Afdeling) allerede ligger i Oksbøl, hvor

mange fra Danske Artilleriregiment (DAR) allerede gør eller har gjort tjeneste. Forvaltningsmæssigt er denne model en meget hensigtsmæssig løsning at samle Danske Artilleriregiment i Oksbøl. Der forventes kun et ringe tab af kompetencer.

Hovedparten af de civile forventes at bibeholde deres job henset til en meget kort geografisk afstand og ansættelse i samme region.

Ved flytning af ISTAR til Aalborg forventes dog i størrelsesorden ca. halvdelen af den nuværende bemanning at flytte med, og resterende vil forventelig søge anden tjeneste indenfor samme geografisk område eller søge deres afsked.

6.7.3. Økonomi

	Enhederne forbliver	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Varde drift	26,9	26,9	26,9	26,9	26,9	26,9	26,9	26,9	26,9	26,9	269,0
	Oksbøl drift	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	418,0
	Aalborg drift	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	780,0
	Planlagte investeringer	11,8	11,8									
P	Midlertidig tjeneste	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	9,0
	I alt	159,3	159,3	147,6	147,6	147,6	147,6	147,6	147,6	147,6	147,6	1490,5

	Flytning til Vordingborg	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Tidsplan	Plan	Byg	Byg	Flyt/Salg							
	Varde drift	26,9	26,9	26,9	26,9							107,6
	Oksbøl drift	41,8	41,8	41,8	55,6	55,6	55,6	55,6	55,6	55,6	55,6	514,6
	Aalborg drift	78,0	78,0	78,0	78,0	81,3	81,3	81,3	81,3	81,3	81,3	799,8
	Investering Oksbøl		13,6									13,6
	Investering Aalborg	2,0	7,0	11,0								20,0
	Salg Varde			-30,0								-30,0
	Miljøoprydning			7,2								7,2
Vedligeholdelsesefterslæb			-9,6								-9,6	
PERS	Midlertidig tjeneste	0,9	0,9	0,9	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	3,9
	Flytning			3,1								3,1
	Afsked			0,1								0,1
	I alt	149,6	168,2	129,4	160,5	137,1	137,1	137,1	137,1	137,1	137,1	1430,2

Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
Enhederne forbliver	159,3	159,3	147,6	147,6	147,6	147,6	147,6	147,6	147,6	147,6	1499,5
Flytning og afhændelse	149,6	168,2	129,4	160,5	137,1	137,1	137,1	137,1	137,1	137,1	1430,2
Difference	9,8	-8,8	18,2	-12,9	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	69,3
Break-even	-9,8	-0,9	-19,1	-6,2	-16,7	-27,2	-37,7	-48,2	-58,7	-69,3	

Tabel 21: Varde til Oksbøl og Aalborg

6.7.4. Sammenfatning

Årligt driftbesparelsespotentiale	10,5
Investeringsbehov ETAB	33,6
Investeringsbehov PERS	3,1
Netto investeringsbehov	-19,1
Tilbagebetalingstid	0

Ved en eventuel lukning af Varde kaserne vil hjemmeværnets filialdepot på Varde kaserne skulle flyttes til en anden egnet facilitet i Esbjerg eller Varde-området.

6.8. Sønderborg til Nymindegab

I modellen flyttes Hærens Sergentskole til Nymindegab og samplaceres med Hjemmeværnsskolen. Sønderborg kaserne afhændes.

Modellen er udarbejdet som et alternativ til en flytning til Varde, såfremt Varde kaserne lukkes. Ved en lukning af Varde kaserne flyttes andre enheder til Oksbøl, og denne model ser derfor alene på en indplacering af Hærens Sergentskole i Nymindegab.

Modellen har således relation til de øvrige modeller i fase 2, men det er ikke en forudsætning for modellen, at der sker en ændring af værnepligten.

6.8.1. Etablisement

Efterfølgende kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en flytning af Hærens Sergentskole (HSGS) fra Sønderborg til Nymindegab er baseret på eksisterende registreringer af etablisementsmæssige forhold og erfaringsmæssige nøgletal for bygge- og anlægsforhold kombineret med en endags besigtigelse.

Kapacitetsbehovet til enheder m.v. i Sønderborg og mulighederne for indplacering i Nymindegab er vurderet i samarbejde med repræsentanter fra Hærens Operative Kommando (HOK) og Hjemmeværnet (HJV).

Enheder fra sergentskolen indplaceres i eksisterende faciliteter således:

- Indkvartering af kursister, enkeltmandskvarterer, i BYG 4 (ca. 30 kvarterer).
- Depot, samt sikret rum (våbenkammer mv.) i BYG 11a og 12a (ca. 530 m²).
- Kontor mv. i BYG 11 og 12 (ca. 2200 m²).
- Garage, depot m.v. i BYG 21a (ca. 1000 m²).
- Værksted, garage, depot, kontor mv. i BYG 18 (ca. 1900 m²).
- Kontor, køreinstruktion mv. i BYG 17 (ca. 430 m²).
- Bad og omklædning i bygning 14 mv. (ca. 500 m²).
- Drivmiddel anlæg BYG 20b, renovering og udvidelse til 20 m³.
- P-pladser/befæstede arealer i tilslutning til tildelte faciliteter.

Resterende behov inddækkes ved nybyggeri således:

- Indkvartering af sergentelever (ca. 200) på belægningsstuer, 2-mands (ca. 4850 m²).
- Indkvartering af kursister, 45 enkeltmandskvarterer (ca. 1650 m²).
- Garage, depot/kold m.v. (ca. 500 m²).
- Undervisningsfaciliteter (ca. 800 m²).
- UMAK, mediatek mv. (ca. 430 m²).
- Fritidsområde, vaskeri mv. (ca. 500 m²).
- Idrætshal, styrketræning mv. (ca. 1500 m²).
- Idrætsfaciliteter udendørs (løbebane, boldbane mv.) (ca. 6000 m²).
- Forhindringsbane.
- P-pladser/befæstede arealer (ca. 4000 m²).

Øvrige forhold:

Ved en lukning af Sønderborg kaserne med tilhørende øvelsesterræn er der behov for indplacering af tre underafdelinger fra HJV - der for nærværende er indplaceret på Møllestedgård på Kær Vestermark Øvelsesplads - i lejede faciliteter i Sønderborg.

Eksisterende fælles faciliteter i Nymindegab, såsom undervisningslokaler, kvarterer til kurser, UMAK, cafeteria, øvelsesplads, skydebaner, synsvirksomhed, spejlbane, styre- og bremseøvelsesbane, tankanlæg m.v. er i muligt omfang anvendt til at inddække hele eller dele af det samlede behov for alle enheder efter implementeringen.

Det skal dog bemærkes, at HSGS behov for øvelsesterræn og -faciliteter ikke i fuldt omfang kan tilgodeses i NYM, men må gennemføres i Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn.

Det skal tillige anføres, at forhold omkring UD/FMT og infirmeri ikke er afklaret. Disse faciliteter forefindes ikke i Nymindegab. Nærmeste UD og infirmeri er p.t. i Oksbøl eller Varde.

Det samlede investeringsskøn for projektet udgør ca. 220 mio. kr., til nybyggeri, renovering og bygningstilpasninger.

Eksisterende inventar forudsættes at kunne inddække behovet.

Planlagte investeringer, som kan frigøres i relation til Sønderborg kaserne udgør følgende: Modernisering og færdiggørelse af Sønderborg skydebaner for ca. 8 mio. kr. pt. med planlagt afløb i 2013.

Herudover er der et vurderet besparelspotentiale i form af bygningsvedligeholdelses efterslæb ved en evt. afhændelse på ca. 2,8 mio. kr.

Hjemmeværnets enheder, der forbliver i Sønderborg, vurderes at kunne indplaceres i lejede lokaler for ca. 0,6 mio. kr. pr. år. (baseret på markedsprisen for erhvervslejemål i byen).

6.8.2. Personel

Det forventes, at 25 % af primært manuel- og mellemlidergruppen vil søge at finde et andet job. Årsagen hertil er hovedsageligt den store afstand på 160 km hver vej, som giver ca. 4 timers daglig transport i bil. Anvendelse af offentligt transport vil give en daglig transport tid på over 6 timer. Endvidere vurderes det, at yderligere 25 % vil pendle frem og tilbage indtil anden løsning er fundet, og dermed kan udgiften til flyttegodtgørelse reduceres med i alt 50 %.

En del af personalet kommer i forvejen fra andre tjenestesteder i Jylland, og der må forventes en interesse i at komme nærmere andre større tjenestesteder, hvorved der opnås bedre og mere langvarige tjenestemuligheder. Denne faktor kan reducere antallet af opsigelser mv.

Endvidere må det forventes, at forsvaret kan overholde de normale varslingsperioder, og det derfor kun er det civile personel, som har længst anciennitet (>12 år), der har krav på godtgørelse. I dette tilfælde kan udgiften til afsked reduceres med 75 %.

Endvidere må det antages, at behov for personel på midlertidig tjeneste/2-4 års ordningen må falde jævnt henover årene. Det vurderes, at behovet for personel på midlertidig tjene-

ste/2-4 års ordningen falder med 25 umiddelbart efter flytningen og herefter med 5 % pr. år.

6.8.3. Økonomi

Enhederne forbliver		År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
2012		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Sønderborg drift	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	143,0
	Nyminddegab drift	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	105,0
	Planlagte investeringer	8,0										8,0
P	Midlertidig tjeneste	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	23,2
I alt		35,1	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1	256,0

Flytning til Nyminddegab		År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
2012		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Tidsplan	Plan	Byg	Byg	Byg	Flyt/Salg						
	Sønderborg drift	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3						71,5
	Nyminddegab drift	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	18,9	18,9	18,9	18,9	18,9	146,8
	Investering Nyminddegab	4,0	56,0	80,0	80,0							220,0
	Salg Sønderborg					-25,0						-25,0
	Miljøoprydning					4,6						4,6
	Vedligeholdelsesefterslæb					-2,8						-2,8
PERS	Midlertidig tjeneste	2,3	2,3	2,3	1,3	1,9	1,8	1,7	1,5	1,5	1,4	18,2
	Flytning			6,8								6,8
	Afsked			0,6								0,6
I alt		31,1	83,1	114,4	106,1	3,5	20,7	20,6	20,4	20,3	20,3	440,6

Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
Enhederne forbliver	35,1	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1	279,2
Flytning og afhændelse	31,1	83,1	114,4	106,1	3,5	20,7	20,6	20,4	20,3	20,3	440,6
Difference	4,0	-56,0	-87,3	-79,0	23,6	6,5	6,5	6,7	6,8	6,8	-161,4
Break-even	-4,0	52,0	139,3	218,4	194,7	188,3	181,7	175,0	168,3	161,4	

Tabel 22: Sønderborg til Nyminddegab

6.8.4. Sammenfatning

Årligt driftbesparelsespotentiale	6,8
Investeringsbehov ETAB	220,0
Investeringsbehov PERS	6,8
Netto investeringsbehov	196,1
Tilbagebetalingstid	34

6.9. Allinge til Almegård

I modellen flyttes Beredskabsstyrelsens enheder i Allinge ind på Almegårds kaserne. Faciliteterne i Allinge reetableres og lejemålet opsiges.

6.9.1. Etablisement

Efterfølgende kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en flytning af Beredskabsstyrelsens (BRS) enheder Allinge til Almegårds kaserne er baseret på eksisterende registreringer af etablisementsmæssige forhold og erfaringsmæssige nøgletal for bygge- og anlægsforhold kombineret med en endags besigtigelse.

Kapacitetsbehovet til enheder fra BRS i Allinge og mulighederne for indplacering på Almegårds kaserne er vurderet i samarbejde med repræsentanter fra Beredskabsstyrelsen.

En evt. flytning forudsættes at ske i overensstemmelse med Geneve-konventionerne og tillægsprotokollerne hertil, jfr. tidligere udarbejdet redegørelse herom⁵².

Pladsbehovet vurderes ikke umiddelbart at kunne inddækkes af eksisterende faciliteter på Almegårds kaserne. Indplaceringen tager derfor udgangspunkt i nybyggeri samt renovering og bygningstilpasning.

Indplacering af BSR enheder er baseret på, at følgende eksisterende bygninger anvendes til formålet:

- Bygning 49. Alle BRS administrative funktioner flyttes til bygning 49. Bygningen er renoveret og i god stand. Bygningen er på 1500 m² netto, og kan rumme alle centrale administrative funktioner (behov er 30 arbejdspladser), samt VTC, mødelokaler til internt brug, IT kontor, serverrum, UMAK, vagt 24/7 med ophold, ADM arkiv mm.
- Indkvartering i bygning 67. Bygning 67 anvendes i dag til langtidsudlejning i to etager, hver etage på 54 kvarterer. Den nederste etage reserveres til BRS. Den indrettes med 21 firemands stuer, 8 enkeltmands kvarterer (kan anvendes som dobbelt kvarterer) og 3 enkeltmandskvarterer til VO/VB. Resten af bygningen anvendes til almindelig-/brandomklædning og kønsopdelt bad (160 m²), pudsestuer, tørrerum, tekøkken, fritidsområde inkl. net cafe.

Resterende behov inddækkes ved nybyggeri således:

- Ca. 250 m² høj udrykningsgarage, opvarmet og med strøm og luft.
- Ca. 250 m² uopvarmet høj garage.
- Ca. 350 m² vaskehal og værksted, inkl. faciliteter som kontor, depot, omklædning inkl. vaskehal, flytning af 3 vogn lifte.
- Ca. 2000 m² belægning i tilknytning til ovennævnte inkl. vej/SF- sten belægning og flytning af perimeter hegn.

Yderligere skal der foretages følgende:

- Munderingsdepot indrettes i bygning 23, der skal renoveres.

⁵² Jf. Rapport fra Arbejdsgruppe Sammenlægning af Beredskabsstyrelsen og Forsvaret - AGSAM

- Nødstrømsanlæg til 24/7 beredskabet skal etableres. Omfanget og udgiften af dette kendes ikke, og kræver en nærmere afklaring.
- Redningsøvelsesplads og øvelsesfaciliteter samt belægning til dette etableres i forbindelse med eksisterende brandøvelsesplads.
- BRS overtager to garager (bygning 55 og 58, i alt 900 m² uopvarmet). Der etableres et opvarmet 150 m² værksted i disse. Garagen anvendes derudover til garage-ring af mindre køretøjer samt som depot. Det forudsættes at de eksisterende brugere kan forlade garagerne uden omkostning.

Det forudsættes at eksisterende inventar anvendes.

Det vurderes, at alle fællesfaciliteter så som kantine, gymnastiksal, fitness rum, internet cafe, infirmeri, auditorium, undervisningslokaler mm. er tilstede i tilstrækkeligt omfang på Almegårds kaserne. Det skal dog understreges, at der ikke vil være tilstrækkelige fritidsfaciliteter for BRS VPL på Almegårds kaserne, hvorfor der i beregningerne er indlagt udgifter til disse.

Det samlede investeringsoverslag for projektet udgør ca. 38 mio. kr., som fordeler sig med 20 mio. kr. til nybyggeri samt 18 mio. kr. til renovering og bygningstilpasninger.

Der er ikke medtaget beløb til uforudsete udgifter.

Herudover skal der anvendes ca. 5,0 mio. til reetablering af Allinge kaserne.

Samlet investering udgør således 43 mio. kr.

kasernen i Allinge er bygget på lejet jord, og det indgår i lejekontrakten at bygninger skal fjernes og området reetableres ved tilbagelevering.

Der er ikke planlagte investeringer i Allinge.

Herudover er der ikke et vurderet besparelspotentiale i form af bygningsvedligeholdelsesefterslæb ved en evt. afhændelse.

6.9.1.1. Særlige forhold vedr. Beredskabsstyrelsen

Det bemærkes at de økonomiske beregninger og opstilling af modellen i øvrigt er foretaget af Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste efter samme model som anvendes i samtlige øvrige modeller i rapporten for så vidt angår ejerskab af bygningsmassen og bevillingsansvar for nybyggeri, vedligehold og drift.

I forbindelse med Beredskabsstyrelsens overførsel til Forsvarsministeriet i 2004 blev det besluttet, at Beredskabsstyrelsen skulle beholde ejerskab til egen bygningsmasse med tilhørende anlægsbevillinger og bevillinger til bygningsvedligehold og – drift.

Beredskabsstyrelsen er siden overgået til omkostningsbestemte bevillinger, hvilket bl.a. medfører, at styrelsen afholder nybyggeri m.v. over en INVEST- låneramme på baggrund af afskrivninger af bygningsmassen.

Beredskabsstyrelsen har en rammeaftale fra 2003 med Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste, hvorefter Beredskabsstyrelsen køber bygningsfaglig rådgivning m.v. på

baggrund af konkrete aftaler. Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjenestes bistand afregnes på grundlag af time- sagsregistrering med et i forvejen aftalt max. budget for hver enkelt sag.

Der arbejdes for nærværende med udarbejdelse af en Service Level Agreement imellem Beredskabsstyrelsen og Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste til afløsning af rammeaftalen. I forbindelse hermed har Beredskabsstyrelsen fastholdt det overordnede princip vedr. alle aftaler imellem Beredskabsstyrelsen og de funktionelle tjenester, hvorefter Beredskabsstyrelsen køber ydelser på grundlag af konkret afregning og baseret på, at ydelsesprisen ikke må overstige Beredskabsstyrelsen hidtidige udgifter vedr. ydelsen og ikke må overstige markedsprisen for den pågældende ydelse. Dette forbehold gælder såvel Beredskabsstyrelsens drifts- som investeringsudgifter i tilfælde af en flytning.

Beredskabsstyrelsen fastholder, at ovennævnte principper fortsat skal gælde, hvis Beredskabsstyrelsen skal købe etableringsydelser hos Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste/Almegårds Kaserne i tilfælde af flytning til Almegårds Kaserne.

6.9.2. Personel

Flytningen af Beredskabscenteret vurderes ikke at medføre negative operative eller uddannelsesmæssige konsekvenser. Der er ikke identificeret udgifter til flytning af personale.

6.9.3. Økonomi

	Enhederne forbliver	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Allinge drift	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	51,0
	Almegaard drift	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	165,0
	Planlagte investeringer											0,0
P	Midlertidig tjeneste	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	I alt	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	216,0

	Flytning til Almegård	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Tidsplan	Plan	Byg	Byg	Flyt							
	Allinge drift	5,1	5,1	5,1	5,1							20,4
	Almegaard drift	16,5	16,5	16,5	16,5	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	177,6
	Investering Almegaard	4,0	26,0	8,0								38,0
	Reetablering Allinge					5,0						5,0
	Miljøoprydning					11,2						11,2
	Vedligeholdelsesefterslæb											0,0
PERS	Midlertidig tjeneste	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Flytning			0,0								0,0
	Afsked			0,0								0,0
	I alt	25,6	47,6	29,6	37,8	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	252,2

	Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
	Enhederne forbliver	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	216,0
	Flytning og afhændelse	25,6	47,6	29,6	37,8	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	252,2
	Difference	-4,0	-26,0	-8,0	-16,2	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	-36,2
	Break-even	4,0	30,0	38,0	54,2	51,2	48,2	45,2	42,2	39,2	36,2	

Tabel 23: Allinge til Almegård

6.9.4. Sammenfatning

Årligt driftbesparelsespotentiale	3,0
Investeringsbehov ETAB	43,0
Investeringsbehov PERS	0,0
Netto investeringsbehov	54,2
Tilbagebetalingstid	22

Det er Beredskabsstyrelsens vurdering, at der ikke er operative hindringer for en indplacering af Beredskabsstyrelsen Bornholm på Almegårds Kaserne.

6.10. Søgårdlejren til Skrydstrup

Hærhjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland og Uddannelsescenter Sydjylland flyttes fra Søgårdlejren til Flyvestation Skrydstrup. Søgårdlejren inklusiv skyde- og øvelsesterræn afhændes.

6.10.1. Etablisement

Efterfølgende kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en flytning af enheder fra Søgårdlejren til Skrydstrup er baseret på eksisterende registreringer af etablisementsmæssige forhold, en revurdering af kapacitetsbehovet på Flyvestation Skrydstrup og erfaringsmæssige nøgletal for bygge- og anlægsforhold, hvilket giver en overordnet udgiftsvurderinger.

Følgende enheder skal indplaceres:

Hjemmeværnet:

- Hærhjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland.
- Uddannelsescenter Sydjylland fra Hjemmeværnsskolen.

Herudover faciliteter til frivillige tilknyttet etablisementet:

- Stabshjemmeværnskompagni Hærhjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland.
- Motoriseret infanterikompani Hærhjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland.
- Hjemmeværnskompagni Aabenraa.
- Politihjemmeværnskompagni Hærhjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland.
- Hjemmeværnseskadrille 286.

Forsvarets Materieltjeneste:

Områdeværksted Søgårdlejren dækkende Vedligeholdelsesniveau I (VN I) vedligeholdelse af Hjemmeværnets materiel i Sydjylland. Indplaceringen af områdeværkstedet afventer vurderingerne af ændringsmulighederne i vedligeholdelsesstrukturen.

Pladsbehovet vurderes at kunne inddækkes af eksisterende faciliteter på Flyvestation Skrydstrup. Indplaceringen tager derfor udgangspunkt i etablering af våbenkamre samt renovering og bygningstilpasning i nødvendigt omfang.

Ud over det beskrevne behov vurderes øvrige eksisterende fælles faciliteter, at kunne inddække det samlede behov for alle enheder efter implementeringen.

Indplacering af enheder i de ledige faciliteter vurderes i hovedsagen muligt at gennemføre med et minimum af udgifter til renovering. Det samlede investeringsskøn for projektet udgør ca. 7 mio. kr., som generelt omfatter renovering og bygningstilpasninger.

Der er ikke planlagte investeringer i Søgårdlejren. Herudover er der et vurderet besparelspotentiale i form af bygningsvedligeholdelseefterslæb ved en evt. afhændelse på ca. 3,8 mio. kr.

6.10.2. Personel

Flytningen af Hærhjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland og Uddannelsescenter Sydjylland vurderes ikke at medføre negative operative eller uddannelsesmæssige konsekvenser. Der er ikke identificeret udgifter til flytning af personale.

6.10.3. Økonomi

Enhederne forbliver		År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
2012		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Søgårdlejren drift	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	62,0
	Skrydstrup drift	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	468,0
	Planlagte investeringer											0,0
P	Midlertidig tjeneste	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
I alt		53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	530

Flytning til Skrydstrup		År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
2012		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Tidsplan	Bygn tilretn.	Flyt/salg									
	Søgårdlejren drift	6,2	6,2									12,4
	Skrydstrup drift	46,8	46,8	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	472,6
	Investering Skrydstrup	7,0										7,0
	Salg		-35,0									-35,0
	Miljøoprydning		3,7									3,7
	Vedligeholdelsesefterslæb		-3,8									-3,8
PERS	Midlertidig tjeneste	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Flytning				0,0							0,0
	Afsked				0,0							0,0
I alt		60,0	17,9	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	456,9

Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
Enhederne forbliver	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	530,0
Flytning og afhændelse	60,0	17,9	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4	456,9
Difference	-7,0	35,1	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	73,1
Break-even	7,0	-28,1	-33,7	-39,4	-45,0	-50,6	-56,2	-61,9	-67,5	-73,1	

Tabel 24: Søgårdlejren til Skrydstrup

6.10.4. Sammenfatning

Årligt driftbesparelspotentiale	5,6
Investeringsbehov ETAB	7,0
Investeringsbehov PERS	0,0
Nettoinvesteringsbehov	-28,1
Tilbagebetalingstid	2

Den nuværende vurdering medtager ikke eventuelle afledte udgifter til erstatning for hærens anvendelse af Søgårdlejren. Vurderingen heraf bør indgå i en eventuel videre undersøgelse og ses at være afhængige af modellen vedrørende flytning af Hærens Serjentskole til Varde.

Modellen har tidligere været behandlet, men ikke besluttet i forbindelse med hjemmevernets garniseringsplan.

6.11. Odense til Fredericia

Totalforsvarsregion Fyn, Syd- og Sønderjylland flyttes til Bülows/Ryes kaserne. Lejemålet på Odense kaserne opsiges.

Denne model har relationer til modellen vedrørende flytning enhederne i Haderslev til Fredericia.

6.11.1. Etablisement

Efterfølgende kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en flytning af Totalforsvarsregion Fyn Syd- og Sønderjylland fra Odense kaserne til Fredericia er baseret på eksisterende registreringer af etablisementsmæssige forhold og erfaringsmæssige nøgletal for bygge- og anlægsforhold, hvilket giver en overordnet udgiftsvurdering.

Pladsbehovet vurderes at kunne inddækkes af eksisterende faciliteter i Fredericia. Indplaceringen tager derfor alene udgangspunkt i renovering og bygningstilpasning samt etablering af facilitet til våbenopbevaring. Ud over det beskrevne behov, vurderes øvrige eksisterende fælles faciliteter, at kunne inddække det samlede behov for alle enheder efter implementeringen.

Det samlede investeringsoverslag for projektet udgør ca. 0,2 mio. kr., som alene omfatter renovering og bygningstilpasninger.

Der er ikke planlagte investeringer på Odense kaserne. Der er ikke et vurderet besparelsespotentiale i form af bygningsvedligeholdelseefterslæb ved en evt. afhændelse.

6.11.2. Personel

Flytningen af regionens hovedkvarter vurderes ikke at medføre negative konsekvenser. Der er ikke identificeret udgifter til flytning af personale.

6.11.3. Økonomi

	Enhederne forbliver	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Odense drift	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	71,0
	Fredericia drift	36,1	36,1	36,1	36,1	36,1	36,1	36,1	36,1	36,1	36,1	361,0
P	Midlertidig tjeneste	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	I alt	43,2	43,2	43,2	43,2	43,2	43,2	43,2	43,2	43,2	43,2	432,0

	Flytning til Fredricia	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
	Tidsplan	Plan	Flyt									
ETAB	Odense drift	7,1	7,1									14,2
	Fredericia drift	36,1	36,1	36,8	36,8	36,8	36,8	36,8	36,8	36,8	36,8	366,6
	Investering Fredericia	1,0										1,0
PERS	Midlertidig tjeneste	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Flytning											
	Afsked											0,0
	I alt	44,2	43,2	36,8	36,8	36,8	36,8	36,8	36,8	36,8	36,8	381,8

	Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
	Enhederne forbliver	43,2	43,2	43,2	43,2	43,2	43,2	43,2	43,2	43,2	43,2	432,0
	Flytning og afhændelse	44,2	43,2	36,8	36,8	36,8	36,8	36,8	36,8	36,8	36,8	381,8
	Difference	-1,0	0,0	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	50,2
	Break-even	1,0	1,0	-5,4	-11,8	-18,2	-24,6	-31,0	-37,4	-43,8	-50,2	

Tabel 25: Odense til Fredericia

6.11.4. Sammenfatning

Årligt driftbesparelsespotentiale	6,4
Investeringsbehov ETAB	1,0
Investeringsbehov PERS	0,0
Nettoinvesteringsbehov	1,0
Tilbagebetalingstid	0

Modellen har tidligere været behandlet, men ikke besluttet i forbindelse med hjemmeværnets garniseringsplan.

Modellen har relationer til modellen vedrørende en flytning af enheder fra Haderslev til Fredericia. Disse modeller er vurderet uafhængigt af hinanden, men det er i forbindelse med besigtigelsen konstateret, at personel fra Odense også kan være på Bülow's kaserne ved en eventuel indplacering af Staben fra Danske Division.

6.12. Stensved til Vordingborg

Hærhjemmeværnsdistrikt Sydsjælland og Lolland-Falster inklusiv et områdedepot for Hjemmeværnsskolens Uddannelsescenter Sydsjælland flyttes til Vordingborg kaserne.

Modellen har relationer til modeller i fase 2, der involverer Vordingborg kaserne.

6.12.1. Etablisement

Efterfølgende kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en lukning og flytning af enheder fra Stensved kaserne til Vordingborg kaserne er baseret på eksisterende registreringer af etablisementsmæssige forhold og erfaringsmæssige nøgletal for bygge- og anlægsforhold kombineret med en endags besigtigelse.

Kapacitetsbehovet til enheder m.v. på Stensved og mulighederne for indplacering på Vordingborg kaserne er vurderet i samarbejde med repræsentanter fra Hjemmeværnskommandoen.

Hærhjemmeværnsdistriktet har følgende behov:

- Ca. 13 kontorer med tilhørende servicefaciliteter som kopirum, møderum med mere. I alt ca. 200 kvadratmeter.
- Et opvarmet områdedepot på ca. 600 kvadratmeter med 7 arbejdspladser.
- Overdækket parkeringsplads til ca. 15 åbne personvogn, let af typen MERC GD og et antal føringskøretøjer.

Uddannelsescenteret inkluderer 5 faste normer med følgende behov:

- Ca. 5 kontorer med tilhørende servicefaciliteter såsom kopirum, møderum mm. På ca. 100 kvadratmeter.
- Opvarmede og kolde depotfaciliteter inklusive mulighed for våbenopbevaring på ca. 50 kvadratmeter.

Behovet i forbindelse med kursusvirksomhed udgør følgende kursusfaciliteter:

- Indkvarteringsfaciliteter med op til ca. 80 sengepladser.
- 5 klasseværelser hvoraf et klasseværelse skal kunne rumme op til ca. 100 personer.
- EDB undervisningslokale.
- Fritidsområder.
- Rådighed over kantinefaciliteter.

Det vurderes, at hjemmeværnets enheder kan indplaceres på Vordingborg kaserne. Fritidsfaciliteter forefindes på Vordingborg kaserne.

Det samlede udgiftsskøn til projektets gennemførelse udgør ca. 1,0 mio. kr. og andrager udgifter til bygningstilpasninger samt lettere renovering.

Der er for nærværende ikke planlagt hverken bygge- og anlægsmæssige investeringer eller større renoveringsarbejder på Stensved kaserne.

6.12.2. Personel

Flytningen af Hærhjemmeværnsdistrikt Sydsjælland og Lolland-Falster og Uddannelsescenter Sydsjælland vurderes ikke at medføre negative operative eller uddannelsesmæssige konsekvenser. Der er ikke identificeret udgifter til flytning af personale.

6.12.3. Økonomi

Enhederne forbliver		År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
2012		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Stensved drift	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	27,0
	Vordingborg drift	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	218,2
	Planlagte investeringer											0,0
P	Midlertidig tjeneste	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
I alt		24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	245,2

Flytning til Vordingborg		År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL	
2012		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10	
ETAB	Tidsplan	Plan	Flyt/salg										
	Stensved drift	2,7	2,7									5,4	
	Vordingborg drift	21,8	21,8	22,1	22,1	22,1	22,1	22,1	22,1	22,1	22,1	220,5	
	Investering Vordingborg		1,0									1,0	
	Salg		-5,0									-5,0	
	Miljøoprydning		0,0										0,0
	Vedligeholdelseefterslæb												0,0
PERS	Midlertidig tjeneste	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	Flytning				0,0							0,0	
	Afsked				0,0							0,0	
I alt		24,5	20,5	22,1	22,1	22,1	22,1	22,1	22,1	22,1	22,1	221,9	

Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
Enhederne forbliver	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	24,5	245,2
Flytning og afhændelse	24,5	20,5	22,1	22,1	22,1	22,1	22,1	22,1	22,1	22,1	221,9
Difference	0,0	4,0	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	23,3
Break-even	0,0	-4,0	-6,5	-8,9	-11,3	-13,7	-16,1	-18,5	-20,9	-23,3	

Tabel 26: Stensved kaserne til Vordingborg

6.12.4. Sammenfatning

Årligt driftbesparelspoten	2,4
Investeringsbehov ETAB	1,0
Investeringsbehov PERS	0,0
Netto investeringsbehov	-4,0
Tilbagebetalingstid	1

6.13. Slipshavn til Korsør

Hjemmeværnsskolens Marinehjemmeværnssektion i Slipshavn samt Marinehjemmeværnsdistrikt Øst i Ringsted flyttes til Korsør og samles med søværnets enheder på Flådestationen. Lejekontrakten for Slipshavn opsiges.

6.13.1. Etablisement

Efterfølgende kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en flytning af Marinehjemmeværnssektionen fra Slipshavn til Flådestation Korsør samt flytning af Marinehjemmeværnsdistrikt Øst fra Ringsted kaserne til Korsør er baseret på eksisterende registreringer af etablisementsmæssige forhold og erfaringsmæssige nøgletal for bygge- og anlægsforhold kombineret med en endags besigtigelse.

Kapacitetsbehovet til enheder m.v. på Slipshavn og mulighederne for indplacering på Flådestation Korsør er vurderet i samarbejde med repræsentanter fra Hjemmeværnskommandoen.

Der peges på anvendelse af følgende bygninger:

- Kontor, undervisning, UMAK mv. i bygning 17 på Noret.
- Depot, våbenkammer, fritids- og opholdslokaler, indkvartering og kajplads på Flådestation Korsør.

Der vurderes behov for:

- I begrænset omfang - at renovere kontorfaciliteter, undervisningsfaciliteter og kælderens i bygning 17 på Noret.
- Etablering af et våbenkammer på Flådestation Korsør ved renovering af et eksisterende lokale.
- Renovering af fritids- og opholdslokaler på Flådestation Korsør.
- Nybygning af en facilitet til et simulationslokale.
- Nybygning af 15 kvarterer til indkvartering.

Nuværende Hjemmeværnskompagnier på Slipshavn vurderes at skulle indplaceres i andre faciliteter på Fyn. Behovet vurderes at være:

- Faciliteter på i alt ca. 2x150 m². opvarmede lokaler indeholdende opholdsfaciliteter, våbenkamre samt våbenopbevaringsrum.
- De årlige driftsudgifter til lejemål vurderes at være ca. 360.000,- kr.

Det samlede udgiftsskøn til projektets gennemførelse udgør ca. 15 mio. kr. og andrager udgifter til bygge- og anlæg, bygningstilpasninger.

Indplacering af enheder i de ledige faciliteter vurderes i hovedsagen muligt at gennemføre med et minimum af udgifter til renovering. Der er ikke medtaget beløb til uforudsete udgifter.

Der er for nærværende planlagt bygge- og anlægsmæssige investeringer på Slipshavn til ca. 23 mio. kr. indeholdende etablering af ny indkvarteringsbygning til ca. 22 mio. kr. samt udvidelse af simulatorbygning til ca. 1,0 mio. Herudover er der et vurderet besparelsespo-

tentiale i form af bygningsvedligeholdelseefterslæb ved en evt. afhændelse på ca. 0,2 mio. kr.

6.13.2. Personel

Flytningen af Hjemmeværnsskolens Marinehjemmeværnssektion vurderes ikke at medføre negative operative eller uddannelsesmæssige konsekvenser. Der er ikke identificeret udgifter til flytning af personale.

6.13.3. Økonomi

	Enhederne forbliver	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Korsør drift	52,3	52,3	52,3	52,3	52,3	52,3	52,3	52,3	52,3	52,3	523
	Slipshavn drift	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	49
	Ringsted drift	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	26
	Planlagte investeringer		11,5	11,5								
P	Midlertidig tjeneste	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	I alt	59,8	71,3	71,3	59,8	59,8	59,8	59,8	59,8	59,8	59,8	621

	Flytning til Korsør	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Tidsplan	Plan	Byg	Flyt								
	Slipshavn drift	4,9	4,9	4,9								14,7
	Korsør drift	52,3	52,3	52,3	52,7	52,7	52,7	52,7	52,7	52,7	52,7	525,6
	Investering Korsør		15,0									15,0
	Salg			0,0								0,0
	Miljøoprydning			6,2								6,2
	Vedligeholdelseefterslæb			0,2								0,2
PERS	Midlertidig tjeneste	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Flytning				0,0							0,0
	Afsked				0,0							0,0
	I alt	57,2	72,2	63,6	52,7	52,7	52,7	52,7	52,7	52,7	52,7	561,7

	Flytning til Korsør	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Tidsplan	Plan	Flyt									
	Ringsted drift	2,6	2,6	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	24,9
	Korsør drift			0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	2,1
	I alt	2,6	2,6	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	27,1

Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
Enhederne forbliver	59,8	71,3	71,3	59,8	59,8	59,8	59,8	59,8	59,8	59,8	621,0
Flytning og afhændelse	59,8	74,8	66,3	55,4	55,4	55,4	55,4	55,4	55,4	55,4	588,8
Difference	0,0	-3,5	5,0	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	32,2
Break-even	0,0	3,5	-1,5	-5,9	-10,3	-14,7	-19,1	-23,5	-27,8	-32,2	

Tabel 27: Slipshavn til Korsør

6.13.4. Sammenfatning

Årligt driftbesparelspotentiale	4,4
Investeringsbehov ETAB	15,0
Investeringsbehov PERS	0,0
Netto investeringsbehov	-1,6
Tilbagebetalingstid	2

Modellen er et alternativ til modellen vedrørende lukning af Flådestation Korsør.

6.14. Lukning af Flyvestation Aalborg

Formålet med modellen er at analysere konsekvenserne ved en lukning af Flyvestation Aalborg.

Modellen behandles i to varianter. Fælles for varianterne er, at Air Transport Wing med fly, Fototjenesten, Jægerkorpset, dele af infirmeri og dele af Lokal Støtteelementet flyttes til Flyvestation Karup.

- Variant A:
Værkstedsområde Aalborg flyttes til henholdsvis Karup og Skrydstrup. Flyvestation Aalborg inklusiv lejren i nord og baneområdet afhændes.
- Variant B:
Værkstedsområdet forbliver. Flyvestation Aalborg inklusiv lejren i nord og baneområdet afhændes.

6.14.1. Etablisement

Variant B omhandler flytningen af enhederne på flyvestationen. Omfanget af denne variant er fælles for begge varianter.

Efterfølgende kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en flytning af flyvevåbnets og hærens enheder fra Flyvestation Aalborg til Karup er baseret på eksisterende registreringer af etablisementsmæssige forhold og erfaringsmæssige nøgletal for bygge- og anlægsforhold kombineret med møder med de operative kommandoer, hvor der er taget udgangspunkt i tilsvarende Business Case fra 2010.

Kapacitetsbehovet til enheder m.v. på Flyvestation Aalborg og mulighederne for indplacering på Flyvestation Karup er vurderet i samarbejde med repræsentanter fra Hærens Operative Kommando og Flyvertaktisk Kommando.

Pladsbehovet vurderes ikke at kunne inddækkes af eksisterende faciliteter på Flyvestation Karup. Indplaceringen tager derfor udgangspunkt i et total nybyggeri.

Ud over det beskrevne behov for nybyggeri vurderes øvrige eksisterende fælles faciliteter at kunne inddække det samlede behov for alle enheder efter implementeringen.

Planlagte investeringer på Flyvestation Aalborg udgør for begge varianter følgende:

Air Transport Wing:

- Etablering/udbygning af faciliteter til pakning og rigning af dropudstyr
- Forsvarets andel af nyt Air Traffic Management system
- Forsvarets andel af udskiftning af ILS
- Forsvarets andel af udskiftning af TMA radar

Totale investeringer ca. 41 mio. kr.

Herudover er der et vurderet besparelspotentiale i form af bygningsvedligeholdelsesefterløb ved en evt. afhændelse på ca. 55 mio. kr.

Det samlede investeringskøn for variant B udgør ca. 909 mio. kr., som alene omfatter nybyggeri.

Der er ikke medtaget beløb til uforudsete udgifter.

Investeringsbehovet på Flyvestation Karup er behæftet med en vis usikkerhed, da det er udtryk for et overslag, gennemført uden besigtigelse.

Variant A indeholder et yderligere investeringsbehov vedrørende flytningen af Værkstedsområde Aalborg.

Kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en flytning af Værkstedsområde Aalborgs enheder fra Flyvestation Aalborg til hhv. Flyvestation Karup og Skrydstrup er baseret på eksisterende registreringer af etableringsmæssige forhold og erfaringsmæssige nøgletal.

Værkstedsområde Aalborg og områdestøtteværksted Aalborg flytter til hhv. Flyvestation Karup og Flyvestation Skrydstrup.

Indplaceringen tager udgangspunkt i at:

- F-16 Flyvedligeholdelse indplaceres på Flyvestation Skrydstrup.
- Helikopter vedligeholdelse indplaceres på Flyvestation Karup.
- Tilhørende specialværksteder i form af flyværksteder, røntgen og malerværksted, depoter og forplads mv. samt administrationsfaciliteter etableres på Flyvestation Karup og Flyvestation Skrydstrup.

Pladsbehovet vurderes ikke at kunne inddækkes af eksisterende faciliteter på hverken Flyvestation Karup eller Flyvestation Skrydstrup. Indplaceringen tager derfor udgangspunkt i et total nybyggeri.

Ud over det beskrevne behov for nybyggeri vurderes øvrige eksisterende fælles faciliteter, at kunne inddække det samlede behov for alle enheder efter implementeringen.

Det samlede investeringskøn for Variant A udgør ca. 1353 mio. kr., som alene omfatter nybyggeri.

Der er ikke medtaget beløb til uforudsete udgifter.

Planlagte investeringer ved Værkstedsområde Aalborg og Flyvestation Aalborg, som kan frigøres udgør følgende:

- Etablering af en ekstra vedligeholdelsesdok til helikopter (Taktisk Troppetransport)

Investeringerne udgør ca. 15 mio. kr.

Bygningsvedligeholdelseefterslæb er medtaget i modellen vedrørende Flyvestation Aalborg.

6.14.2. Personel

Størstedelen af officererne ved Air Transport Wing er piloter. Operationsmønsteret for både C-130 og Challenger er mange deployeringsdøgn (op mod 150 pr. år), hvorfor det kan være mindre betydende, hvorfra der opereres. Den resterende del af officererne ved Air Transport Wing forventes at flytte med jobbet til Karup, og et mindre antal vil kunne forvaltes til andre steder i Nordjylland og få et tjenesteforløb dér.

Henset til den nuværende situation på arbejdsmarkedet er der p.t. ringe udsigt til, at der kan optages et større antal officerer, hvoraf mange er piloter. Som tidligere nævnt, så er operationsmønsteret specielt, og når der er mange deployeringsdøgn, er der tilsvarende typisk et større antal dage til afspadsring mv. Antallet af officerer, som vælger geografisk at flytte til det nye tjenestested, vurderes at være begrænset, da det ikke er en flytning mellem landsdele. Over tid, når situationen har stabiliseret sig, kan antallet af tilflyttere givetvis stige.

Med denne løsning vil de operative enheder være samplaceret med en operativ stab i Karup (Flyvertaktisk Kommando), og dette kan på sigt øge mulighederne for tjeneste i længere perioder på samme sted.

Tidligere erfaringer fra flytning af personel viser, at det var meget få, der sagde op inden flytningen, dog tog en del på civil uddannelse. I tiden efter flytningen tiltog opsigelserne med op til ca. 25 %. Erfaringer viser også, at personel, som er på midlertidig tjeneste i en længere periode, vælger at finde andet arbejde. Erfaringer viser, at det er meget få, der reelt flytter til det nye tjenestested, idet familier er bundet af ægtefælles arbejde samt børnenes relation til skole og kammerater. Samlingen af Forsvarets Personeltjeneste i Hjørring viser, at ud af 100 medarbejdere, hvor ca. 50 % kom fra andre tjenestesteder end Hjørring, er kun ganske få personer flyttet til Hjørring. Flyvertaktisk Kommando har anført, at en del af de militære mellemledere og af manuelgruppen (fortrinsvis mekanikere) forventeligt vil flytte med, da der p.t. ikke er de store udsigter til anden beskæftigelse i området. Hovedparten af de civile forventes at blive afskediget (tilbydes job i Karup) og vil næppe flytte med.

Under disse forudsætninger vurderes udgiften over 10 år at være 38,2 mio. kr. ved en flytning af enhederne på flyvestationen.

Vedrørende værkstedsområdet er det særlige, at der primært er tale om civilt personel, ikke-tjenestemænd (mekanikere) som afskediges i Aalborg og bliver tilbudt job i henholdsvis Karup/Skrydstrup. Herved ydes de ikke flyttegodtgørelse mv. og dermed er det formentlig de færreste som vælger at flytte til den anden ende af Jylland. Det som evt. kan trække i den anden retning er de nuværende økonomiske konjunkturer.

Den direkte personelmæssige udgift ved flytningen fra Aalborg til Karup er 26,8 mio. kr. til flyttegodtgørelse og afsked. Estimatet er baseret på empiri fra tidligere flytninger. En følsomhedsanalyse indikerer, at såfremt 15 % færre vælger at flytte og gøre brug af flyttegodtgørelsen vil dette reducere udgifterne med 15 mio. kr. til 11,9 mio. kr. samt i modsat tilfælde, hvor 15 % flere vælger at flytte med, stiger udgifterne til 41,6 mio. kr.

6.14.2.1. Organisatorisk besparelspotentiale

En lukning af Flyvestation Aalborg som militært etablering og overflytning af alle enheder på flyvestationen til Flyvestation Karup vil medføre, at der ikke vil være militære enheder tilbage på området. Det derfor ikke længere være relevant for forsvaret at opretholde kapacitet til at anvende lufthavnen til militær flyvning. Dette betyder, at det ikke vil være nødvendigt at opretholde Bevogningstjenesten, Base Operations Centre samt Brand og Redningstjenesten.

Den samlede reduktion omfatter 75 årsværk, og provenu for udsparet løn og øvrig drift er i beregningen anslået til 35,0 mio. kr. årligt.

Der er i analysen ikke taget stilling til eventuelle yderligere besparelspotentialer ved en flytning til Flyvestation Karup.

6.14.3. Materiel

Særligt for denne model er, at den også vil frigøre driftsmidler på forsvarets materielanskaffelsesplan og materieldriftsplan. Omfanget af disse driftsmidler er i denne analyse estimeret som svarende til andelen af driften relateret til én af tre flyvestationer. Besparelsen ved nedlæggelse af én flyvestation andrager således (Grundet den forholdsmæssige begrænsede anvendelse af Flyvestation Aalborg, vurderes de nedenfor estimerede udgifter til materiel at være større, end hvad der reelt kan realiseres):

MAP / MDP	Middelværdi	Andel for en FSN (33 %)
Brand og redning: MDP på 5,2 mio. kr. pr. år.	5,2 mio. kr. pr. år.	1,7 mio. kr. pr. år.
Flyvestationsudstyr: MAP 2,7 – 4 mio. kr. pr. år. MDP 3,5 – 4 mio. kr. pr. år.	$(2,7+4)/2+(3,5+4)/2=$ 7,1 mio. kr. pr. år.	2,4 mio. kr. pr. år.
Anflyvnings- og landings- hjælpemidler: MAP 2,6 – 4 mio. kr. pr. år. MDP 3,5 – 4 mio. kr. pr. år.	$(2,6+4)/2+(3,5+4)/2=$ 7,05 mio. kr. pr. år.	2,3 mio. kr. pr. år.
Materieludgifter		6,4 mio. kr. pr. år.

Tablet 28: Materieldriftsbesparelse ved nedlæggelse af en flyvestation

Frigjorte investeringer vedrørende ILS og TMA radar er medtaget i planlagte projekter under etablering.

6.14.4. Økonomi

	Enhederne forbliver	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	FSN AAL drift	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	780,0
	Karup drift	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	1.323,0
	Skrydstrup drift	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	468,0
	Planlagte investeringer	16,0	30,0	10,0								
P	Midlertidig tjeneste	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	14,0
M	Materiel drift Aalborg	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	64,0
	I alt	280,9	294,9	274,9	264,9	264,9	264,9	264,9	264,9	264,9	264,9	2.705,0

	Flytning til Karup	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL	
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10	
ETAB	Tidsplan	Plan	Byg	Byg	Byg	Byg	Flyt/salg						
	FSN Aalborg drift	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0					468,0	
	FSN Karup drift	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	181,7	181,7	181,7	181,7	1.520,6	
	FSN Skrydstrup drift	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	53,8	53,8	53,8	53,8	496,0	
	Investering Karup og Skryd	14	240	500	500	99							1.353,0
	Salg							-125,0					-125,0
	Miljøoprydning							23,1					23,1
	Vedligeholdelsesefterslæb							-55,0					-55,0
M	Materieldrift Aalborg	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4						32,0	
PERS	Midlertidig tjeneste	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,1	13,7	
	Flytning & Afsked							26,8				26,8	
	Organisatorisk reduktioner							-35,0	-35,0	-35,0	-35,0	-175,0	
	I alt	278,9	504,9	764,9	764,9	363,9	93,4	201,9	201,9	201,9	201,6	3.578,2	

	Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
	Enhederne forbliver	280,9	294,9	274,9	264,9	264,9	264,9	264,9	264,9	264,9	264,9	2.705,0
	Flytning og afhændelse	278,9	504,9	764,9	764,9	363,9	93,4	201,9	201,9	201,9	201,6	3.578,2
	Difference	2,0	-210,0	-490,0	-500,0	-99,0	171,5	63,0	63,0	63,0	63,3	-873,2
	Break-even	-2,0	208,0	698,0	1.198,0	1.297,0	1.125,5	1.062,5	999,5	936,5	873,2	

Tabel 29: Lukning af Flyvestation Aalborg - variant A - Alt lukker

Analyse af det langsigtede behov for etableringer

	Enhederne forbliver	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	FSN Aalborg drift	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	780,0
	FSN Karup drift	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	1.323,0
	Planlagte investeringer	11,0	20,0	10,0								41,0
P	Midlertidig tjeneste	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	14,2
M	Materiel drift Aalborg	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	64,0
	I alt	229,1	238,1	228,1	218,1	218,1	218,1	218,1	218,1	218,1	218,1	2.158,2

	Flytning til Karup	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Tidsplan	Plan	Byg	Byg	Byg	Flyt/salg						
	FSN Aalborg drift	78,0	78,0	78,0	78,0	78,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	490,0
	FSN Karup drift	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	169,1	169,1	169,1	169,1	169,1	1.507,0
	Investering Karup	10,0	200,0	300,0	300,0	99,0						909,0
	Salg						-100,0					-100,0
	Miljøoprydning						13,1					13,1
	Vedligeholdelsesefterslæb						-55,0					-55,0
M	Materieldrift Aalborg	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4						32,0
PERS	Midlertidig tjeneste	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,1	13,8
	Flytning&Afsked						26,8					26,8
	Organisatoriske reduktioner						-22,0	-22,0	-22,0	-22,0	-22,0	-110,0
	I alt	228,1	418,1	518,1	518,1	317,1	53,4	168,5	168,5	168,5	168,2	2.726,7

	Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
	Enhederne forbliver	229,1	238,1	228,1	218,1	218,1	218,1	218,1	218,1	218,1	218,1	2.222,2
	Flytning og afhændelse	228,1	418,1	518,1	518,1	317,1	53,4	168,5	168,5	168,5	168,2	2.726,7
	Difference	1,0	-180,0	-290,0	-300,0	-99,0	164,7	49,6	49,6	49,6	50,0	-504,5
	Break-even	-1,0	179,0	469,0	769,0	868,0	703,3	653,7	604,1	554,4	504,5	

Tabel 30: Lukning af Flyvestation Aalborg - variant B - Værkstedsområde Aalborg bliver

6.14.5. Sammenfatning

Variant A – Alt lukkes:

Årligt driftbesparelsespotentiale	63,3
Investeringsbehov ETAB	1353,0
Investeringsbehov PERS	26,8
Netto Investeringsbehov	1148,8
Tilbagebetalingstid	24

Variant B – Værkstedsområdet bliver:

Årligt driftbesparelsespotentiale	50,0
Investeringsbehov ETAB	909,0
Investeringsbehov PERS	26,8
Netto investeringsbehov	642,9
Tilbagebetalingstid	20

Ressourceanalysen er for alle modeller baseret på en flytning af den nuværende struktur 1:1. Det vil i denne model sige, at enhederne i Aalborg alle flyttes til Karup uden tilpasning af organisationen.

Det etableringsmæssige behov tager udgangspunkt i en tidligere business case, hvorfor der i denne model ikke er estimeret udgifter til etablering af etableringsmæssige faciliteter til brand og redningsberedskabet, lufthavnskontor og vagt i Karup. Men den ekstra struktur medgår i den estimerede driftsudgift i Karup og Skrydstrup efter en sammenlægning, hvorfor den estimerede driftsbesparelse ikke når sit fulde potentiale.

Som følge af flytningen af Værkstedssområde Aalborg i variant A må det forventes, at der kan frigøres yderligere projekter. I forbindelse med en etablering af nye værkstedsfaciliteter i Karup og Skrydstrup bør etableringsmæssige behov i relation til skibsbaseret helikopter, taktisk troppetransport, etablering af Helicopter Wing Karup og redningshelikopterberedskabet kunne inddækkes.

Redningsberedskabet i Aalborg er i denne model forudsat nedlagt. Såfremt der fortsat vil være behov for et redningsberedskab i Aalborg, vil dette medføre yderligere udgifter.

Personelmæssigt må det forventes, at en stor del af personalet vil pendle på grund af den relativt korte afstand mellem tjenestestederne. Over tid må det forventes, at personalet tager bopæl i nærheden af det nye tjenestested. Det vurderes på baggrund heraf, at kompetencetabet i forbindelse med flytningen vil være minimalt. Rekrutteringsmæssigt vurderes der ikke, at være særlige udfordringer ved løsningen, der skal adresseres specifikt. For uddybende beskrivelse henvises til analysens kapitel 3.2.6.

6.15. Lukning af Flådestation Korsør

Søværnets sejlske enheder i Korsør med tilhørende eskadrestrukturer samt Søværnets Taktiske Stab, Søværnets Militærpoliti, Søværnets Operative Logistik i Korsør, infirmeri og værkstedsområde Korsør flyttes til Flådestation Frederikshavn. Flådestation Korsør, Depot Noret, Depot Boeslunde, Depot Egø og Tankområde Korsør afhændes.

Vessel Traffic Service Storebælt samt miljøskibene forbliver i Korsør.

Projektet har relationer til modellen vedrørende indplacering af Slipshavn i Korsør.

6.15.1. Etablisement

Kapacitets- og udgiftsvurderinger vedrørende en flytning Søværnets enheder fra Korsør til Frederikshavn er baseret på eksisterende registreringer af etablisementsmæssige forhold og erfaringsmæssige nøgletal for bygge- og anlægsforhold kombineret med møder med Søværnets Operative Kommando.

Søværnets sejlske enheder i Korsør med tilhørende eskadrestrukturer samt Søværnets Taktiske Stab, Søværnets Militærpoliti, Søværnets Operative Logistik i Korsør, infirmeri og værkstedsområde Korsør flyttes til Flådestation Frederikshavn. Flådestation Korsør, Depot Noret, Depot Boeslunde, Depot Egø og Tankområde Korsør afhændes.

En flytning er tidligere vurderet i 2010, hvor der blev peget på et særskilt investeringsbehov på ca. 140 mio. kr. til nybygning, bygningsændringer m.m. (jf. udkast til Business Case). Søværnets Operative Kommando har efterfølgende revurderet ønsker og behov og finder, at der i alt væsentligt er behov for en 1:1 flytning. Det vil sige, at den etablisementsmæssige kapacitet, der er til rådighed i Korsør skal etableres i Frederikshavn. Dette indebærer bl.a. nybyggeri i størrelsesordenen:

- Kontorfaciliteter ca. 4.000 m².
- Infirmeri ca. 680 m².
- Service og velfærdsfaciliteter ca. 1.200 m².
- Møderum og undervisningsfaciliteter ca. 1.336 m².
- Værksteder med stor loftshøjde ca. 1.300 m².
- Befæstede arealer ca. 1.000 m².
- Udvidelse af forsyningsanlæg

Herudover skal der gennemføres renovering og bygningstilpasning af ca. 18.000 m².

Depotmæssigt vurderes kapaciteten i Jerup, Grelshede og Bangsbo tilstrækkelig.

Teknisk set vurderes det umiddelbart lovæssigt m.m. muligt at gennemføre byggeriet på flådestationens område. Søværnets Operative Kommando finder imidlertid, at der er en risiko for at dette vil virke hæmmende på flådestationens interne operative virke, hvorfor byggeomfanget kan give behov for køb af yderligere grund. Dette vil kunne give en yderligere udgift på ca. 15-40 mio. kr.

Dele af depotvirksomheden på Depot Bangsbo vurderes efter lageroptimering at kunne placeres i andre ledige depotfaciliteter udenfor Frederikshavnsområdet.

Frigjorte bygninger vurderes at kunne rumme dele af værkstedsfaciliteter og laboratorier, der ikke nødvendigvis behøver at være i umiddelbar nærhed af skibene. Tiden har dog ikke gjort det muligt for arbejdsgruppen, at klarlægge hvor stor en del af værkstederne, der i praksis kan flyttes til Depot Bangsbo og i hvilken grad en inddragelse af Depot Bangsbo til værksteder vil have indflydelse på ovenstående forudsætning omkring tilstrækkelig depotkapacitet.

Øvrige eksisterende fælles faciliteter i og omkring Frederikshavn, såsom UMAK, idræt, øvelsesplads, skydebaner mv. vurderes at kunne inddække det samlede behov for alle enheder efter implementeringen.

Det samlede investeringsskøn udgør ca. 271 mio. kr. Dette forudsætter, at Depot Bangsbo kan udnyttes fuldt ud i modellen, hvilket ikke er underbygget af den nuværende analyse.

Hertil kommer gennemførelse af i forvejen planlagt og nødvendig havnerenovering og opgradering på Flådestation Frederikshavn, hvilket jf. Project Business Case (PBC) 6 (Renovering af flådestationer) og PBC 107 (Opgradering af flådestationer) anslås til ca. 240 mio. kr.

Gennemførelsen af modellen frigør planlagte investeringer i Korsør til renovering og opgradering af flådestationen. Udgiften er oprindeligt vurderet til ca. 300 mio. kr. Dog peger det igangværende arbejde med udfærdigelse af projektoplæg på at investeringsbehovet i Korsør er ca. 91 mio. kr. lavere og ca. 26 mio. kr. højere i Frederikshavn. Den efterfølgende opgørelse er baseret på denne vurdering. Samme arbejde peger på at udførelsen af denne renovering og opgradering på Flådestation Frederikshavn vil strække sig over 2-3 år og vil i perioden kunne medføre utidssvarende forhold for søværnets operative enheder og ekstra omkostninger i forhold til ophold i civil havn og vagt.

Herudover er der et vurderet besparelspotentiale i form af bygningsvedligeholdelses efterslæb ved en evt. afhændelse af Korsør på ca. 3,3 mio. kr.

Efter lukning af Flådestation Korsør er der afsat 0,16 mio. til leje af kontorfaciliteter til Vessel Traffic Service samt 0,4 mio. kr. til leje af kajfaciliteter til miljøenhederne.

Nuværende Hjemmeværnskompagni og flotiller, der p.t. er indplaceret på Flådestation Korsør skal ved en lukning af flådestationen skulle indplaceres i andre faciliteter i Korsør-området. Behovet vurderes at være: Faciliteter på i alt ca. 3x150 kvm. opvarmede lokaler indeholdende opholdsfaciliteter, depoter, våbenkamre samt våbenopbevaringsrum. Endvidere ca. 25 kajmetre i Korsør havn. De årlige driftsudgifter til disse lejemål vurderes at være i alt ca. kr. 560.000.

6.15.2. Personel

6.15.2.1. Vurdering officerer Korsør-Frederikshavn

Der er i nyere tid foretaget flytning af sejlene kapaciteter til Frederikshavn i forbindelse med flytningen af 4 enheder af FLYVEFISKEN-klassen i MCM-rollen (Korsør) og 2 miljøenheder (København). Officerer involveret i sådanne flytninger kan groft kategoriseres i 3 kategorier:

- 1) Antallet af officerer, der vælger **at sige op** eller søge **tjenestefrihed**, er erfaringsmæssigt begrænset. Dette afhænger dog af, hvor gode jobmulighederne er på det civile jobmarked. Ved det beskrevne scenarie vurderes denne kategori dog at være marginal.
- 2) Størrelsen på kategorien af **personel der pendler** vil i nogen grad være dimensioneret af, hvilke forhold personellet forflyttes efter. I de tilfælde, hvor sejlene kapaciteter er flyttet til Frederikshavn, har personellet været omfattet af overgangsordninger på op til 2 år, hvor tjenesten har været bestridt efter reglerne for midlertidig tjeneste. Dette har muliggjort fastholdelse af kompetencer i en overgangsperiode, men har naturligvis medført udgifter i form af variable ydelser.

Officerer på de sejlene enheder vælger i stort omfang at pendle til Frederikshavn, da det oftest er muligt at overnatte på enhederne, når tilstedeværelse i Frederikshavn er krævet. De yngre officerer (M312/M321) vælger ofte at blive boende på Sjælland på trods af, at det faste tjenestested bliver flyttet til Frederikshavn. For M331 og opefter vil der oftest være tale om kortere perioder i sejlene tjeneste, hvorfor disse beordres på midlertidig tjeneste, da den efterfølgende tjeneste typisk ligger i værnssfælles stabe på Sjælland. Underbringelse sker dog stadig ombord.

Tjenesten ved landtjenestestederne vil vanskeligt kunne bestrides på samme vis. Vælges en overgangsordning vil der her være udgifter til indkvartering af personel på midlertidig tjeneste. Et antal officerer vil vælge at pendle indtil, der er mulighed for tjeneste på Sjælland i eksempelvis værnssfælles stabe.

- 3) Antallet af officerer, der vælger **at flytte** umiddelbart i forbindelse med flytningen af tjenestestedet, vurderes at være begrænset. Det er udfordrende at flytte hele familier mellem landsdelene. Officeren er ikke, som tidligere, primær forsørger. Efterhånden som domicileringen rodfæstes, vil antallet, der flytter tættere på tjenestestedet, givetvis stige.

I forhold til det beskrevne scenarie vurderes det, at en stor gruppe af officererne indledningsvis vil kunne indplaceres i **pendlerkategorien**. Efterhånden vil flere vælge at flytte tættere på Frederikshavn, men en del vil også tage en periode i Frederikshavn med forventning om at kunne få tjeneste på Sjælland hurtigst muligt. Hvordan vægtningen mellem kategorierne vil være i de kommende 10 år, ses der ikke udtømmende grundlag for at vurdere, dette er i nogen grad afhængig af vilkårene for forflyttelsen. Det empiriske grundlag dokumenterer dog, at det er langt fra 100 %, der vælger at flytte i nærheden af Frederikshavn, hvilket sparer forsvaret for nogle udgifter til flyttegodtgørelse for officerernes vedkommende. Omvendt forventes udgifterne til midlertidig tjeneste at stige i de første par år efter flytningen, såfremt der gives mulighed for dette.

6.15.2.2. Vurdering af flytning af stampersonel Korsør - Frederikshavn

Tidligere erfaringer fra flytning af personel fra f.eks. Fredericia viste, at det var meget få, der sagde op inden flytningen, dog tog en del på civil uddannelse. I tiden efter flytningen tiltog opsigelserne. Erfaringer viser også at personel som er på midlertidig tjeneste i en længere periode vælger at finde andet arbejde.

Erfaringer viser at det er meget få, der reelt flytter til det nye tjenestested, idet familier er bundet af ægtefælles arbejde samt børnenes relation til skole og kammerater. Samlingen af Forsvarets Personeltjeneste i Hjørring viser, at ud af 100 medarbejdere, hvor ca. 50 % kom fra andre tjenestesteder end Hjørring, er kun ganske få personer flyttet til Hjørring.

6.15.2.3. Vurdering af flytning af civilt personel Korsør - Frederikshavn

For det civile personel som er i AC-gruppen, tjenestemænd eller tjenestemandslignende vilkår vurderes der generelt at gøre de samme forhold gældende som nævnt for officers- og stampersonelgruppen.

Overenskomstansat personel vil ved en flytning typisk blive tilbudt et lignende job i Frederikshavn, og de er ikke berettiget til flyttegodtgørelse e. lign. Dette kunne medføre, at langt flere end i de øvrige personelgrupper vil søge at forblive i Korsør og dermed søge at finde andet job i nærområdet.

Henset til den store afstand på 370 km og de umiddelbare erfaringer fra tidligere forlig skønnes det, at 25 % vælger at finde et job andetsteds. Endvidere vurderes det, at yderligere 25 % vil pendle frem og tilbage, indtil anden løsning er fundet, og dermed kan udgiften til flyttegodtgørelse reduceres med i alt 50 %.

Endvidere må det forventes, at forsvaret kan overholde de normale varslingsperioder, og det derfor kun er det civile personel, som har længst anciennitet (>12 år), der har krav på godtgørelse. Endvidere vurderes det, at Forsvaret skal afholde udgifter til frivillig fratræden, mv. Samlet set kan udgiften til afsked reduceres med 75 %.

Endvidere må det antages, at behov for personel på midlertidig tjeneste/2-4 års ordningen må falde jævnt henover årene. Det vurderes at behovet for personel på midlertidig tjeneste/2-4 års ordningen falder med 25 umiddelbart efter flytningen og herefter med 5 % pr. år.

6.15.2.4. Sammenfatning vedr. flytning af personel

Den direkte personelmæssige udgift ved flytningen af ca. 660⁵³ stillinger fra Korsør til Frederikshavn er 57,5 mio. kr. til flyttegodtgørelse og afsked. Estimatet er baseret på empiri fra tidligere flytninger. En følsomhedsanalyse af estimatet indikerer, at såfremt 15 % færre vælger at flytte med vil dette reducere udgifterne med 12 mio. kr. til 45,7 mio. kr. samt i modsat til fælde, hvor 15 % flere vælger at flytte med, stiger udgifterne til 69,3 mio. kr.

6.15.2.5. Organisatorisk besparelspotentiale

Ved en sammenlægning af Flådestationerne er det indregnet i modellen, at 21 ÅV til bemanning af MP vagten kan udspares. Provenu for udsparet løn og øvrig drift er i beregningen anslået til 10,5 mio. kr. årligt.

Der er i analysen ikke taget stilling til eventuelle yderligere besparelspotentialer ved en sammenlægning på Flådestation Frederikshavn.

⁵³ Der flyttes 916 stillinger fra Korsør til Frederikshavn, men de 255 stillinger (C100 og C200) har et regionalt ansættelsesforhold, hvorfor de ikke påvirker opgørelsen af udgifter til flytning.

6.15.3. Økonomi

	Enhederne forbliver	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
ETAB	Korsør drift	53,7	53,7	53,7	53,7	53,7	53,7	53,7	53,7	53,7	53,7	537,0
	Frederikshavn drift	41,3	41,3	41,3	41,3	41,3	41,3	41,3	41,3	41,3	41,3	413,0
	Planlagte investeringer KOR	10,0	60,0	60,0	60,0	19,0						209,0
	Planlagte investeringer FRH	10,0	55,0	68,0	68,0	55,0	10,0					266,0
P	Midlertidig tjeneste	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	65,3
	I alt	121,5	216,5	229,5	229,5	175,5	111,5	101,5	101,5	101,5	101,5	1.490,3

	Flytning til Frederikshavn	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL	
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10	
ETAB	Tidsplan	Plan	Byg	Byg	Flyt/salg								
	Korsør drift	53,7	53,7	53,7	53,7	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	221,5	
	Frederikshavn drift	41,3	41,3	41,3	41,3	68,6	68,6	68,6	68,6	68,6	68,6	577,0	
	Investering Frederikshavn	8,5	150,0	112,5	0,0							271,0	
	Planlagte investeringer FRH	10,0	55,0	68,0	68,0	55,0	10,0					266,0	
	Salg				-50,0								-50,0
	Miljøoprydning				23,1								23,1
	Vedligeholdelsesefterslæb				-3,3								-3,3
PERS	Midlertidig tjeneste	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	5,7	5,6	5,5	4,6	60,6	
	Flytning og Afsked				57,6							57,6	
	Organisatorisk reduktion					-10,5	-10,5	-10,5	-10,5	-10,5	-10,5	-63,0	
	I alt	120,0	306,5	282,0	196,9	120,8	75,8	65,0	64,9	64,7	63,8	1.360,4	

	Sammenfatning	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	år 1-10
	Enhederne forbliver	121,5	216,5	229,5	229,5	175,5	111,5	101,5	101,5	101,5	101,5	1.490,3
	Flytning og afhændelse	120,0	306,5	282,0	196,9	120,8	75,8	65,0	64,9	64,7	63,8	1.360,4
	Difference	1,5	-90,0	-52,5	32,6	54,7	35,7	36,6	36,7	36,8	37,7	129,9
	Break-even	-1,5	88,5	141,0	108,4	53,6	17,9	-18,7	-55,4	-92,2	-129,9	

Tabel 31: Økonomimodel og nøgletal for Korsør til Frederikshavn

6.15.4. Sammenfatning

Årligt driftsbesparelsespotentiale	37,7
Investeringsbehov ETAB	271,0
Investeringsbehov PERS	57,6
Netto investeringsbehov	89,4
Tilbagebetalingstid	7

54

⁵⁴ Årligt driftsbesparelsespotentiale udgøres af tre elementer: Udsparet drift af Flådestation Korsør reduceret for merudgifter til drift af Flådestation Frederikshavn efter en sammenlægning samt forventede lejeudgifter i Korsør til Vessel Traffic Service og miljøenheder. Forventet reduktion i udgifter til midlertidig tjeneste som følge af sammenlægningen. Organisatorisk besparelse. I tabellen kan det årlige driftsbesparelsespotentiale aflæses i nederste linje "Difference" under år 10, hvor fuldt potentiale er nået.

Det etableringsmæssige investeringsbehov angiver de investeringer, der skal gennemføres ved flytningen, og således vil få gennemslag i årsprogrammet. Det anvendte nøgletal er en delta-værdi og indeholder således ikke de evidente investeringer, som skal gennemføres synkront med ændringen. Konkret er investeringen på kr. 266 mio. til kaj-faciliteter ikke indeholdt i dette tal.

Modellen indeholder en flytning af den nuværende struktur 1:1, hvorfor det etableringsmæssige behov er større end ved tidligere analyser af modellen. En argumentation for at flytte strukturen 1:1 er, at værksteder og funktioner har en høj grad af specialisering, og at faciliteterne, også efter en flytning, vil kunne nyttiggøres i den øvrige vedligeholdelsesstruktur.

Der vurderes at være udgifter forbundet med udflytningen fra Korsør og erhvervelser i Frederikshavn, som endnu ikke er identificeret. Tilsvarende vurderes at være et yderligere potentiale for driftsbesparelser som følge af muligheder for organisatorisk reduktion af logistikområdet ved en sammenlægning af flådestationerne. En eventuel opstilling af en permanent værnsfælles planlægnings- og føringsstab, hvori Søværnets Taktiske Stab indgår, vil, såfremt den fysiske sammenlægning ikke gennemføres i Frederikshavn, reducere investeringsbehovet i Frederikshavn.

Modellen er baseret på en udnyttelse af etableringskapacitet ved Depot Bangsbo, hvilket udfordrer nærhedsprincippet, og hvilket stiller krav til behov for tung transport gennem byen. Forholdet er ikke fuldt afdækket i undersøgelsen. Det er endvidere ikke undersøgt, om det vil være muligt at tilkøb et nødvendigt tilstødende areal ved depotet.

Nybygningen kræver byggetilladelse og skal ske i overensstemmelse med lokalplan og eventuelle servitutter, herunder højdeservitutter, samt øvrige myndighedsforhold, herunder eventuel tilladelse i forhold til kystbeskyttelseslinje, hvortil eventuelt kommer VVM⁵⁵ screening/undersøgelse.

Renoveringen og opgraderingen kræver byggetilladelse, og afhængig af omfanget af arbejderne, skal der tilsvarende ske myndighedsbehandling i forhold til lokalplan, tilladelse i forhold til kystbeskyttelseslinje, samt eventuelt VVM. Disse forhold har ikke kunnet undersøges inden for analysens rammer.

En sammenlægning af flådestationerne vil medføre, at kaj-kapaciteten vil blive reduceret til det netop tilstrækkelige. Dette vil have operative konsekvenser for samarbejdet med andre institutioner og nationer, ligesom det kan have konsekvenser ved en eventuel udvidelse af antallet af enheder. Den nuværende plan for renovering og opgradering af flådestationerne tilvejebringer yderligere ca. 500 meter anvendelig kajfaciliteter i Frederikshavn, hvilket er netop tilstrækkeligt til sammensætningen af den nuværende flåde. Heri er ikke medregnet eventuel anskaffelse af 3. og 4. KNUD-klassen. I opgørelsen over kajbehov, er der taget højde for afhændelse af isbrydere, enheder, som kan ligge i kvajl, og enheder, der er indsat kontinuerligt. Dette efterlader Flådestation Frederikshavn uden mulighed for til dagligt at facilitere bl.a. Skoleskibet Danmark og gæstende enheder fra internationale samarbejdspartnere. Herudover vil det fremover ikke være muligt at "hoste" større maritime øvelser som f. eks. "DANEX/NOCO" uden betydelige ekstraudgifter til leje af civile havne mv.

Nettoinvesteringsbehovet er investeringsbehovet for etablering og personel samt miljøoprydning. Denne samlede investering er fratrukket forventet salgsprovenu, evidente investeringer i Korsør, som frigøres, samt identificeret bygningsvedligeholdelsesmæssigt efterslæb i Korsør opgjort i 2006.

55 VVM: Vurderinger af virkninger på miljøet.

I forbindelse med tidsplanen finder Søværnets Operative Kommando imidlertid, at der er en risiko for, at nybygning og anlæg af ca. 15.000 kvm., samt reovering og opgradering af kajfaciliteterne, indenfor en relativ kort periode på 2 år, vil virke hæmmende på flådestationens operative virke

En flytning og opbrydning af den personelmæssige sammensætning på det nuværende tjenestested i forbindelse med flytning over den relative lange afstand, vil alt andet lige i en kortere eller længere periode, betyde et tab af kompetencer og en deraf afledt negativ effekt på det operative virke. For uddybende beskrivelse henvises til analysens kapitel 3.

Sammenhængen med modellen vedr. indplacering af Slipshavn og Marinehjemmeværns Distrikt Øst på Flådestation Korsør, synliggøres i analysens konklusion.

6.16. Nutidsværdibetragtninger

Ved investeringskalkuler anvendes ofte nutidsværdibetragtninger til at vurdere forskellige beløb over en tidsperiode. Teorien er at tilbagediskonterer samtlige pengestrømme til beslutningstidspunktet. Effekten af pengestrømmene bliver således mindre jo længere tid de falder fra beslutningstidspunktet. Nutidsværdien er således et udtryk for den værdi en investering har på iværksættelsestidspunktet.

Nærværende nutidsværdibetragtninger angiver værdien af de forskellige løsninger på en længere horisont, hvilket er hensigtsmæssigt, da bygninger er at anse som længerevarende investeringer.

Pengestrømmene i denne analyse er udtryk for udsparede omkostninger, hvilket vil være at sammenligne med en uendelig annuitet efter den første 10 år. Denne værdi er dog meget markant og vurderes ikke at være specielt sigende, da forsvarets virkelighed kan ændres markant over to forlig. Ligeledes vil denne være uhyre rentefølsom. Nærværende betragtninger baseres således på nutidsværdien over en 10årig periode sammenholdt med de akkumulerede pengestrømme efter 10 år.

Yderligere ses nutidsværdien på en 20 og 30årig horisont. Fortolkningen af disse er værdien af sammenflytningen på nuværende tidspunkt, såfremt forsvaret iværksætter flytningerne i 2013 og forbliver i hhv. 20 og 30 år

I de følgende beregninger er der anvendt nationalbankens referencerente plus et risikotilæg, hvilket samlet giver en rente på 5 %.

Nutidsværdi med en rente på 5 % pa:

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Allinge til Almegård		-35,1	-36,2	-20,8	-12,1

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Haderslev til Fredericia		22,2	34,7	56,3	77,3

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Høvelte til Vordingborg og Vordingborg til Aalborg		162,3	217,5	270,3	336,6

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Høvelte til Vordingborg		150,7	197,8	239,3	293,6

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Korsør til Frederikshavn		68,6	129,9	247,4	357,2

Analyse af det langsigtede behov for etableringer

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Lukning af Flyvestation Aalborg A - Alt flytter		-805,9	-873,2	-505,9	-321,6

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Lukning af Flyvestation Aalborg B - VO bliver		-482,8	-504,5	-245,9	-100,5

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Odense til Fredericia		36,6	50,2	66,9	85,5

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Slipshavn til Korsør		23,1	32,2	43,9	56,7

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Stensved til Vordingborg		17,8	23,3	29,2	36,2

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Søgaardlejren til Skrydstrup		58,2	73,1	84,8	101,2

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Sønderborg til Nymindegab		-146,4	-161,4	-114,0	-94,2

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Sønderborg til Varde		41,9	58,2	80,9	104,9

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Varde til Oksbøl og Aalborg		50,3	69,3	100,2	130,9

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Varde til Oksbøl		-34,0	-12,8	56,7	112,4

	mio. kr.	Nutidsværdi	Akk. efter 10 år	Nutidsværdi 20 år	Nutidsværdi 30 år
Vordingborg til Aalborg		149,4	197,2	248,9	310,0

6.17. Særlige forhold i forbindelse med hjemmeværnets anvendelse af øvelsespladser og skydebaner.

Det er af Hjemmeværnskommandoen fastsat, at der for hjemmeværnets frivillige tilstræbes at være under 45 minutters kørsel til øvelsesterræner og skydepladser.

De forskellige ovenstående modeller indebærer generelt også en afhændelse af øvelsesplads og skydebane. Således kan det få indflydelse på hjemmeværnets øvelses- og uddannelsesaktivitet. Særligt i yderområder, der ligger isoleret fra andre øvelsespladser og skydebaneanlæg. Endvidere er der en vis sammenhæng mellem modellerne, idet en eventuel afhændelse af flere i et givent område, kan medføre at hjemmeværnets enheder får meget langt til øvelsespladser og skydebaneanlæg. Dette forhold bør undersøges nærmere ved en eventuel beslutning om afhændelse. Specifikt skal anføres:

- Såfremt Haderslev med tilhørende øvelsesplads og skydebaner afhændes vil nærmeste anvendelige øvelsesplads med skydebanefacilitet være Søgårdlejren og Flyvestation Skrydstrup, som dog ikke har en anvendeligt øvelsesplads til gennemførelse af nødvendig uddannelse af hjemmeværnets frivillige.
- Skydeterrænet i Halk anvendes jævnlige af enheder under Totalforsvarsregion Fyn, Syd- og Sønderjylland. Det eksisterende skydeterræn ved Tønder (Hjerpsted) forventes lukket og kan derfor ikke anvendes som erstatning for Halk såfremt dette lukkes. Den nærmeste mulighed for gennemførelse af skarpskydning i terræn vil i givet fald være Oksbøl skydeterræn.
- Såfremt Sønderborg med tilhørende øvelsesplads og skydebaner forsvinder, vil dette medføre mindre uddannelsesmæssige forringelser for hjemmeværnet i området. Nærmeste anvendelige øvelsesplads med skydebaner er ved Søgårdlejren.
- Såfremt Kulsbjerg øvelsesplads og skydebane afhændes vil nærmeste anvendelige øvelsesplads med skydebanefacilitet være Antvorskov
- Søgaardlejren med skyde- og øvelsesterræn har betydning, idet disse ligger i isoleret område. Såfremt øvelsesplads og skydebaner ved Søgårdlejren forsvinder, vil dette medføre store uddannelsesmæssige forringelser for hjemmeværnet i området. Nærmeste anvendelige øvelsesplads med skydebaner vil i givet fald være ved Haderslev, såfremt denne ikke også afhændes.

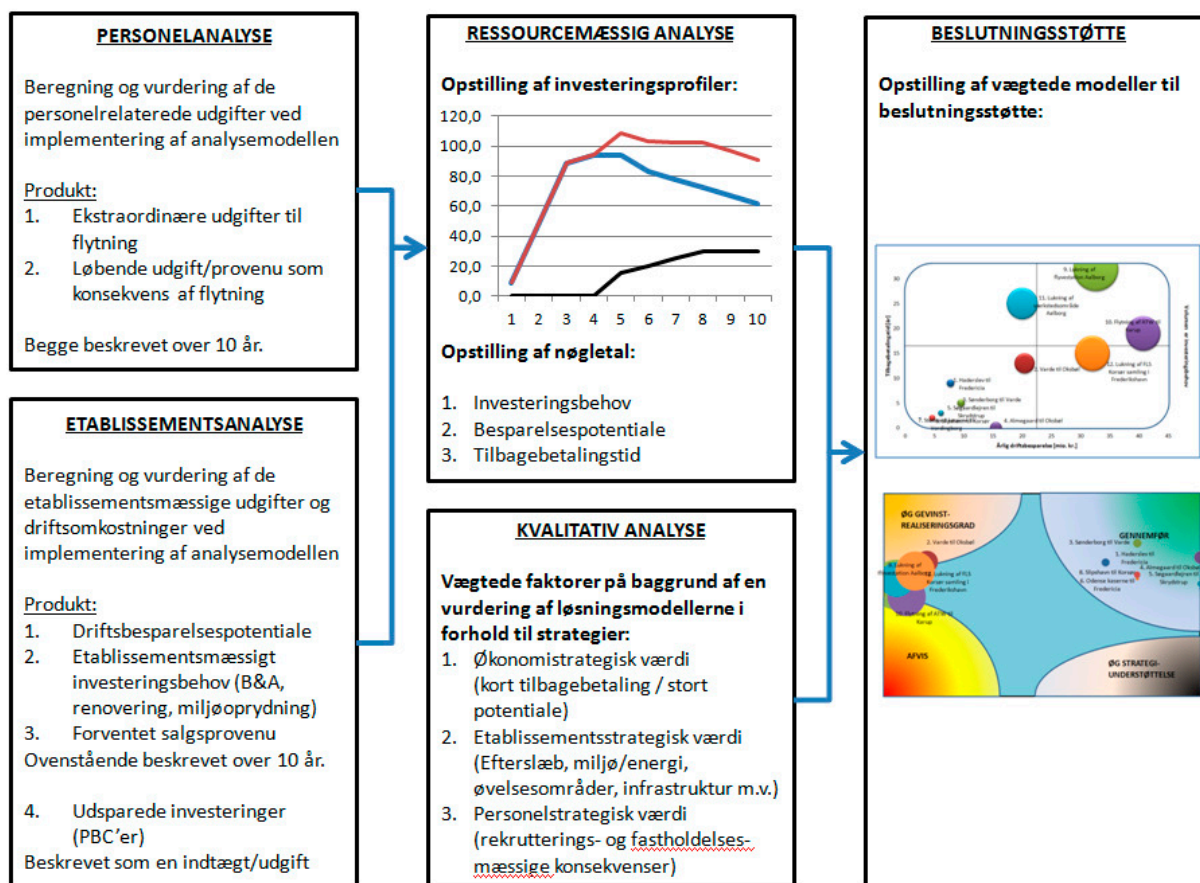
7. KVALITATIV ANALYSE

7.1. Metode

Analysemodellerne er i det foregående analyseret alene i forhold til de finansielle konsekvenser ved ændring af etablissemmentsstrukturen. Konkret sammenholdes investeringsbehovet med besparelspotentialet med henblik på at vurdere tilbagebetalingstiden for modellen.

Analysemodellerne er i sig selv ikke en beskrivelse af den optimale situation, men vurderer hvilke ressourcemæssige konsekvenser en eventuel ændring ville have. Formålet med den kvalitative analyse er at udvide analysen til også at vurdere den strategiske værdi af de opstillede analysemodeller, således at et bredere funderet beslutningsgrundlag for en eventuel videre behandling kan opstilles.

Den kvalitative analyse supplerer den ressourcemæssige analyse, som illustreret i nedenstående figur:

Figur 18: Den samlede konsekvensanalyse

For at kvalificere analysemodellerne udpeges væsentlige strategiområder som analysemodellerne holdes op mod. Strategiområderne formuleres og vægtes indbyrdes – da ikke alle strategier er lige vigtige.

Dernæst scores hver af analysemodellerne alt efter om de forringer, forbedrer eller medfører uforandret strategiunderstøttelse. Metoden fører til en samlet vægtet score, der angiver forandringen i strategiunderstøttelse.

Scoren sammenstilles efterfølgende med hhv. investeringsbehov og gevinstrealisering (afkast) i særlige beslutningsstøttediagrammer (se nedenfor).

7.1.1. Overensstemmelse med udvalgte strategier.

For at sikre, at analysemodellerne i et vist omfang holdes op mod forsvarets overordnede strategier vurderes modellerne overfor forsvarets strategier generelt. Dette gennemføres ved en kvalitativ vurdering af analysemodellerne i forhold til de dominerende strategier i et økonomisk-, etablerings- og personelstrategisk perspektiv.

7.1.1.1. Økonomiske strategier.

En analysemodel vurderes i denne sammenhæng at understøtte den økonomiske strategi for etableringsomstillingen, hvis analysemodellen sammenholdt med udgangspunktet bidrager til at:

Ø1: Der ønskes som udgangspunkt en tilbagebetalingstid på 5 år eller der under.

Ø2: Der ønskes størst mulig årlig driftsbesparelse.

7.1.1.2. Etableringsstrategier

En analysemodel vurderes i denne sammenhæng at understøtte etableringsstrategien, hvis analysemodellen sammenholdt med udgangspunktet bidrager til at:

E1: Etableringsdriften centraliseres på færre men større etableringer med mulighed for optimering og synergi.

E2: Etableringsstrukturens begrænsninger og eksterne afhængigheder minimeres, idet analysemodellen:

- Øger mulighederne for at omstille etableringen således at kundens behov imødekommes.
- Flytter mod faciliteter, hvor standen i øvrigt er bedst, og hvor klima- og energiforholdene samt miljø- og naturforhold bedst understøtter forsvarets grønne strategier, og hvor eventuelle identificerede problemstillinger – eksempelvis arbejdsmiljømæssige - minimeres.
- Mindsker forsvaret fra afhængigheder og begrænsninger i forhold til lokalområdet samt miljø- og naturforhold – herunder støjbegrænsninger.

E3: Den operative struktur understøttes hensigtsmæssigt. Dette kan ske ved at analysemodellen:

- Samler de relevante faciliteter, som understøtter den operative anvendelse (skydebaner, øvelsesområder, uddannelsesfaciliteter m.v.) og reducerer transportbehovet for enhederne.
- Øger tilgangen til nødvendig infrastruktur så som havn, jernbane og lufthavn.

- Samler operativt samhörige enheder geografisk med deraf afledt mulighed for synergi i opgaveløsningen.

7.1.1.3. HR-strategier

En analysemodel understøtter HR-strategien, hvis scenariet bidrager til at:

HR1: Rekrutteringen af personel styrkes

- Rekrutteres til færre tjenestesteder
- Det er muligt internt og eksternt at rekruttere kvalificeret personel til stillinger ved forsvarets tjenestesteder og operative kapaciteter

HR2: Fastholdelsen af personel øges

- Større synergi og bedre kvalitet omkring opgaveløsningen som konsekvens af at personellet er længere tid på samme tjenestested.
- Færre skift mellem tjenestesteder og dermed enklere personeladministration.
- Øgede karrieremuligheder indenfor samme tjenestested.
- Muligheder for kompetenceudvikling i nærområdet, der ikke medfører væsentligt forøgede omkostninger

HR3: De løbende personelrelaterede omkostninger nedbringes

- Nedbringelse af de personelrelaterede omkostninger som konsekvens af færre beordringer, der medfører ydelser.
- Hurtig rentabilitet i forbindelse med sammenlægningerne i relation til flytteudgifter og øvrige personel relaterede udgifter.

HR4: Ændringskonsekvenser er lave

- Minimering af konsekvenser i implementeringsperioden modsatrettet ovenstående HR - strategier.

7.1.2. Vægtning af de udvalgte strategier.

Tabel 32: Relativ vægtning af strategierne fremgår nedenfor i Tabel 32.

Strategi	Ø1	Ø2	E1	E2	E3	HR1	HR2	HR3	HR4
Vægt [%]	10	10	12	12	16	9	9	8	14

Tabel 32: Relativ vægtning af strategierne

De tre udvalgte strategiområder er overordnet vægtet; Økonomiske strategier: 20 %, Etableringsstrategier: 40 % og HR-strategier: 40 %.

De to økonomiske strategier er vurderet ligeværdige i denne sammenhæng.

I forhold til de to andre etableringsstrategier, vægtes understøttelse af den operative struktur højt.

Vægtning af HR-strategierne HR1 til HR3 skal ses i forhold til slutmålet. HR4 forholder sig som den eneste strategi til konsekvenserne i implementeringsperioden.

7.1.3. Model for scoring af analysemodellerne i forhold til de udvalgte strategier.

For både at kunne relatere analysemodellerne indbyrdes og vurdere de enkelte analysemodellers understøttelse af strategierne ovenfor, scores hver analysemodel efter følgende model:

Strategiunderstøttelsesgrad	Analysemodellen medfører væsentligt forringet understøttelse af strategien.	Analysemodellen medfører forringet understøttelse af strategien.	Analysemodellen medfører hverken ringere eller bedre understøttelse af strategien	Analysemodellen medfører forbedret understøttelse af strategien.	Analysemodellen medfører væsentligt forbedret understøttelse af strategien.
Score	1	2	3	4	5

Tabel 33: Kategoriseringsscore for strategiunderstøttelse

7.1.3.1. Kriterier for scoring af strategierne.

Hvor andet ikke er anført anvendes de i Tabel 33 beskrevne kategoriseringer.

Vedrørende Ø2 (Årlig besparelse) er anvendt scoren; 0-5 mio.= 1, 5-10 mio.=2, 10-20 mio.=3, 20-30 mio.=4 og >30 mio. =5

Vedrørende E3 (operativ understøttelse) er det lagt til grund, at indplacering af hær hjemmeværnsenheder på større etableringer med relation til hæren giver en score på 4, mens indplacering af marine hjemmeværnsenheder på flådestation udløser scoren 5.

7.1.3.2. Model for opstilling af score.

Eksempel på scoring af analysemodel baseret på Tabel 33: Kategoriseringsscore for strategiunderstøttelse (Understøttelsen fremstilles grafisk i edderkoppediagram):

Løsningsmodel 1	Strategi	Ø1	Ø2	E1	E2	E3	HR 1	HR 2	HR 3	HR 4	Score	
	Score	4	5	3	3	3	2	4	5	3		
	Vægtet											

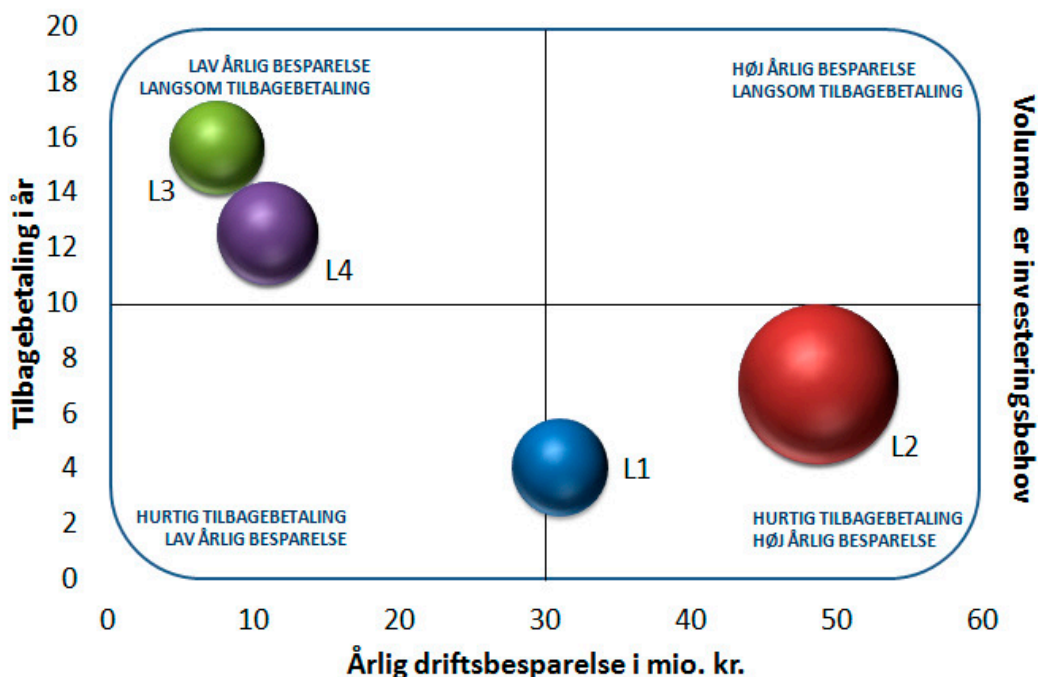
7.2. Metode vedr. beslutningsstøttediagrammer.

Som beslutningsstøtte opstilles konsekvensanalysen sammen med vurderingen af strategiunderstøttelsen i følgende tre diagrammer:

7.2.1. Beslutningsstøttediagram 1 (BS1).

BS1: Visualisering af tilbagebetaling (investering divideret med årlig driftsbesparelse) vs. driftsbesparelse, med angivelse af investeringsbehov som størrelse af cirkel.

Eksempel på BS1 diagram:

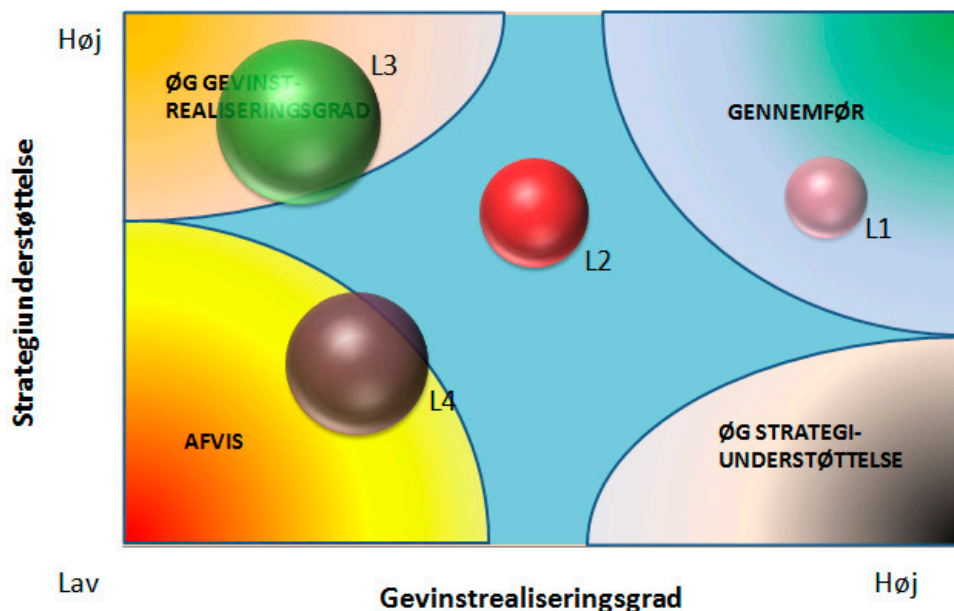

Figur 19: Tilbagebetaling vs. driftsbesparelse. Cirkelvolumen er investeringsbehov (BS1 diagram)

7.2.2. Beslutningsstøttediagram 2 (BS2).

BS2: Visualisering af gevinstrealiseringsgrad (årlig besparelse divideret med nettoinvesteringsbehov) vs. strategiunderstøttelse (vægtet) med angivelse af bruttoinvesteringsbehovet som størrelsen af cirkel.

Eksempel på BS2 diagram:

Figur 20: Gevinstrealisering vs. strategiunderstøttelse.

7.3. Kvalitativ analyse.

I Tabel 34 er anført den kvalitative scoring af analysemodellerne, jf. ovenfor beskrevne metode herfor.

Strategi	Ø1	Ø2	E1	E2	E3	HR1	HR2	HR3	HR4	Score		
1. Haderslev til Fredericia	Score	2	2	5	3	5	4	4	4	3	3,62	
	Vægtet	0,2	0,2	0,6	0,36	0,8	0,36	0,36	0,32	0,42		
2. Varde til Oksbøl	Score	3	4	5	3	5	3	4	4	3	3,83	
	Vægtet	0,3	0,4	0,6	0,36	0,8	0,27	0,36	0,32	0,42		
3. Sønderborg til Varde	Score	1	3	5	5	5	5	5	4	2	3,9	
	Vægtet	0,1	0,3	0,6	0,6	0,8	0,45	0,45	0,32	0,28		
4. Høvelte til Vordingborg	Score	1	4	5	5	4	2	2	4	2	3,3	
	Vægtet	0,1	0,4	0,6	0,6	0,64	0,18	0,18	0,32	0,28		
5. Vordingborg til Aalborg/Karup/Skrydstrup	Score	1	5	4	4	5	4	4	4	2	3,68	
	Vægtet	0,1	0,5	0,48	0,48	0,8	0,36	0,36	0,32	0,28		
6. Høvelte til Vordingborg og Vordingborg til Å/K/S	Score	1	5	5	5	5	3	3	4	2	3,74	
	Vægtet	0,1	0,5	0,6	0,6	0,8	0,27	0,27	0,32	0,28		
7. Varde til Aalborg/Oksbøl	Score	1	3	5	3	5	3	3	4	2	3,3	
	Vægtet	0,1	0,3	0,6	0,36	0,8	0,27	0,27	0,32	0,28		
8. Sønderborg til Nymindegab	Score	5	2	3	3	3	5	5	4	2	3,4	
	Vægtet	0,5	0,2	0,36	0,36	0,48	0,45	0,45	0,32	0,28		
9. Allinge til Almegaard	Score	2	5	5	5	5	3	3	3	3	3,9	
	Vægtet	0,2	0,5	0,6	0,6	0,8	0,27	0,27	0,24	0,42		
10. Søgaardlejren til Skrydstrup	Score	1	2	4	3	3	3	3	4	3	2,9	
	Vægtet	0,1	0,2	0,48	0,36	0,48	0,27	0,27	0,32	0,42		
11. Odense kaserne til Fredericia	Score	1	2	4	3	3	3	3	4	3	2,9	
	Vægtet	0,1	0,2	0,48	0,36	0,48	0,27	0,27	0,32	0,42		
12. Stensved kaserne til Vordingborg	Score	1	2	4	3	3	3	3	4	3	2,9	
	Vægtet	0,1	0,2	0,48	0,36	0,48	0,27	0,27	0,32	0,42		
13. Slipshavn til Korsør	Score	1	2	4	4	4	3	3	4	3	3,18	
	Vægtet	0,1	0,2	0,48	0,48	0,64	0,27	0,27	0,32	0,42		
14a. Lukning af flyvestation Aalborg (incl. VO AAL)	Score	4	5	5	3	3	2	4	4	2	3,48	
	Vægtet	0,4	0,5	0,6	0,36	0,48	0,18	0,36	0,32	0,28		
14b. Lukning af Flyvestation Aalborg (excl. VO AAL)	Score	4	5	3	3	3	2	4	4	2	3,24	
	Vægtet	0,4	0,5	0,36	0,36	0,48	0,18	0,36	0,32	0,28		
15. Lukning af FLS Korsør samling i Frederikshavn	Score	2	5	5	3	5	2	5	4	1	3,55	
	Vægtet	0,2	0,5	0,6	0,36	0,8	0,18	0,45	0,32	0,14		

Tabel 34: Kvalitativ strategiscore.

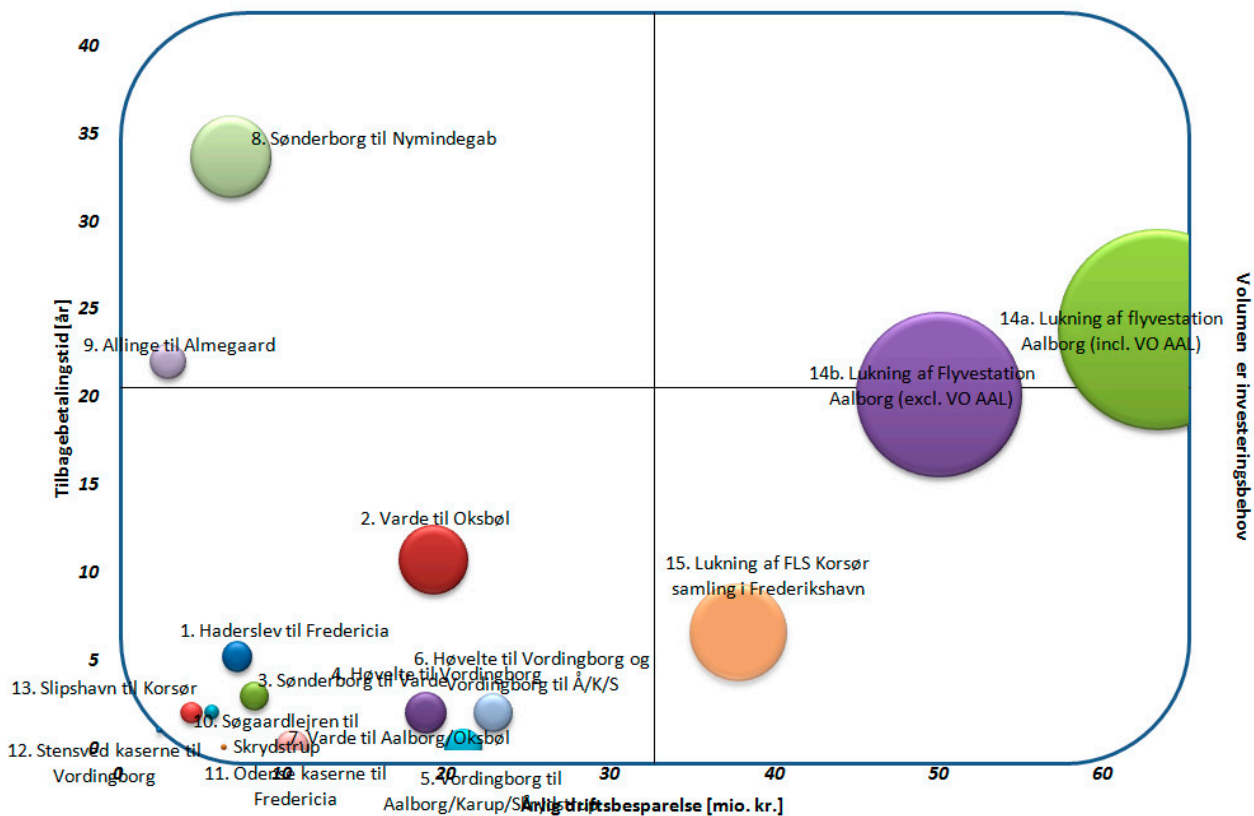
7.4. Beslutningsstøttediagrammer.

7.4.1. BS1

Visualisering af tilbagebetaling (investering divideret med årlig driftsbesparelse) vs. driftsbesparelse, med angivelse af investeringsbehov som størrelse af cirkel.

Løsningmodel	Årligt driftsbesparesels potentiale	Tilbagebetalingstid	Brutto investeringsbehov	Investeringsbehov ETAB	Investeringsbehov PERS	Netto investeringsbehov
1. Haderslev til Fredericia	7,2	5	29,98	19,50	10,48	12,18
2. Varde til Oksbøl	19,1	11	164,80	164,70	0,10	108,90
3. Sønderborg til Varde	8,2	3	26,77	20,00	6,77	-3,87
4. Høvelte til Vordingborg	18,7	2	58,08	54,10	3,98	-67,20
5. Vordingborg til Aalborg/Karup/Skrydstrup	21,0	0	45,46	5,00	40,46	-29,42
6. Høvelte til Vordingborg og Vordingborg til Å/K/S	22,8	2	49,44	5,00	44,44	-75,31
7. Varde til Aalborg/Oksbøl	10,5	0	36,67	33,60	3,07	-19,10
8. Sønderborg til Nymindegab	6,8	34	226,77	220,00	6,77	196,13
9. Allinge til Almegaard	3,0	22	43,00	43,00	0,00	54,20
10. Søgårdlejren til Skrydstrup	5,6	2	7,00	7,00	0,00	-28,10
11. Odense kaserne til Fredericia	6,4	0	1,00	1,00	0,00	1,00
12. Stensved kaserne til Vordingborg	2,4	1	1,00	1,00	0,00	-4,00
13. Slipshavn til Korsør	4,4	2	15,00	15,00	0,00	-1,60
14a. Lukning af flyvestation Aalborg (incl. VO AAL)	63,3	24	1379,82	1353,00	26,82	1148,82
14b. Lukning af Flyvestation Aalborg (excl. VO AAL)	50,0	20	935,82	909,00	26,82	642,92
15. Lukning af FLS Korsør samling i Frederikshavn	37,7	7	328,56	271,00	57,56	89,36

Tabel 35: Nøgletal BS1

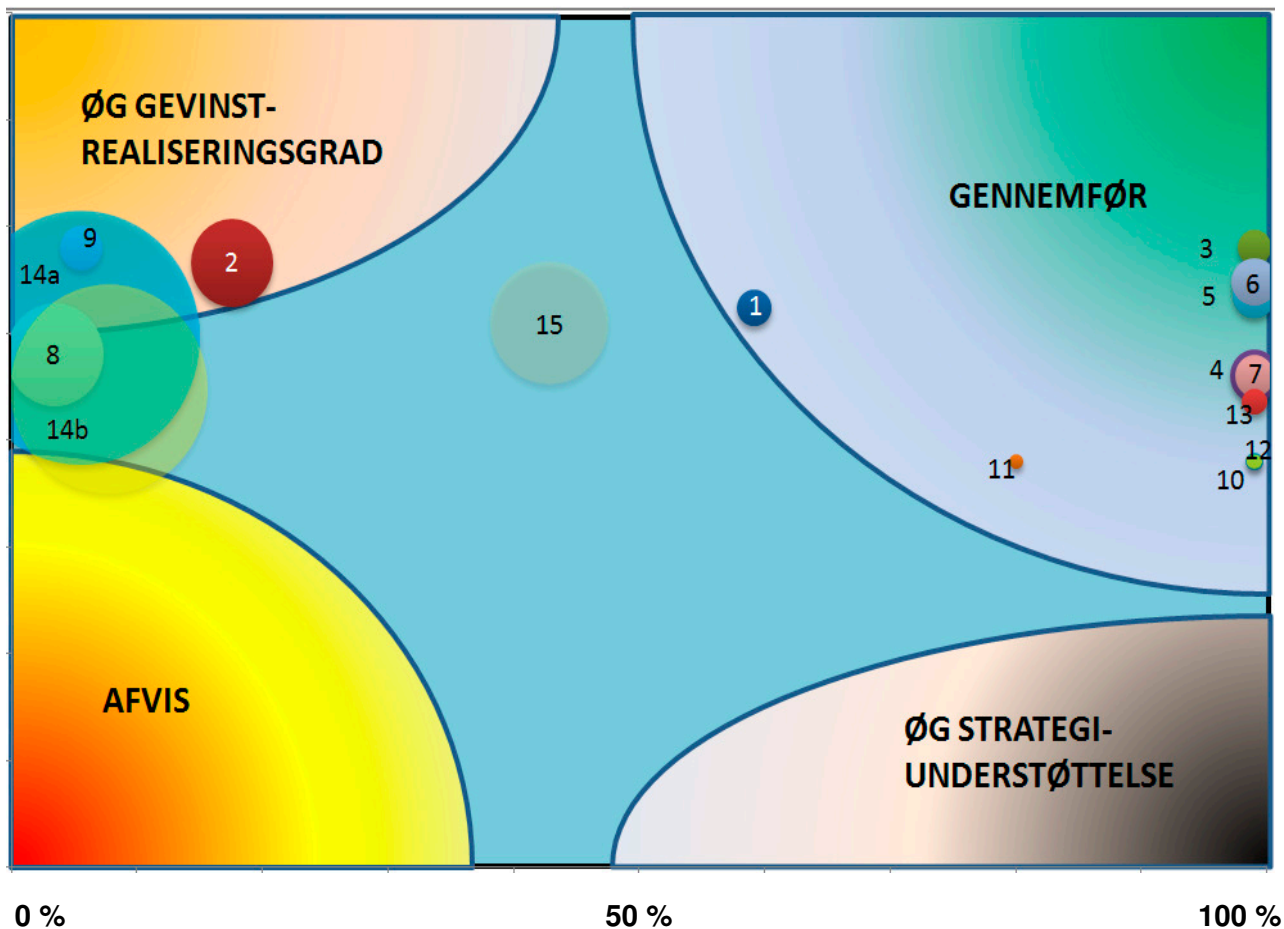

Figur 21: BS1 diagram

Diagrammet udtrykker alene en økonomisk vurdering af modellerne. I dette lys fremgår det, at modellerne følger et mønster om at stor investering medfører stort besparelspotentiale – men også stor tilbagebetalingstid. Modellen vedr. flytning af Hærens Sergentskole fra Sønderborg til Nymindegab skiller sig ud som et eksempel på en model med et stort investeringsbehov med et relativt begrænset potentiale, hvilket forøger tilbagebetalingstiden. Dette skyldes, at der i modellen indgår et væsentligt investeringsbehov.

7.4.2. BS2

Visualisering af gevinstrealiseringsgrad (årlig besparelse divideret med nettoinvesteringsbehov) på x-aksen vs. strategiunderstøttelse (vægtet) på y-aksen med angivelse af bruttoinvesteringsbehovet som størrelsen af cirkel.

- 1. Haderslev til Fredericia
- 2. Varde til Oksbøl
- 3. Sønderborg til Varde
- 4. Høvelte til Vordingborg
- 5. Vordingborg til Aalborg/Karup/Skrydstrup
- 6. Høvelte til Vordingborg og Vordingborg til Å/K/S
- 7. Varde til Aalborg/Oksbøl
- 8. Sønderborg til Nymindegab
- 9. Allinge til Almegaard
- 10. Søgaardlejren til Skrydstrup
- 11. Odense kaserne til Fredericia
- 12. Stensved kaserne til Vordingborg
- 13. Slipshavn til Korsør
- 14a. Lukning af flyvestation Aalborg (incl. VO AAL)
- 14b. Lukning af Flyvestation Aalborg (excl. VO AAL)
- 15. Lukning af FLS Korsør samling i Frederikshavn

FAKTABOKS

Diagrammet visualiserer gevinstrealiseringsgraden på x-aksen. Gevinstrealiseringsgraden er lig det årlig besparelspotentiale divideret med nettoinvesteringsbehov, og angiver det årlige afkast i forhold til nettoinvesteringen.

Af redaktionelle årsager er modeller med en gevinstrealiseringsgrad på over 100 % placeret yderst til højre i diagrammet.

På y-aksen visualiseres strategiunderstøttelsen, hvor en placering i midten af højden angiver, at modellen kan betragtes som strategisk neutral. Øverst i diagrammet er en positiv og nederst er en negativ strategiunderstøttelse.

Størrelsen af cirklen angiver bruttoinvesteringsbehovet forstået som investeringsbehovene til henholdsvis personel og etablerment.

Figur 22: BS2 diagram.

Af diagrammet fremgår, at en række af modellerne placerer sig i højre side, hvilket indikerer, at de har en høj gevinstrealisering, og således kan sammenfattes som værende umiddelbart anvendelige. Det drejer sig om:

- Sønderborg til Varde
- Vordingborg til Aalborg
- Høvelte til Vordingborg og Vordingborg til Aalborg
- Høvelte til Vordingborg
- Varde til Oksbøl og Aalborg
- Slipshavn til Korsør
- Søgaardlejren til Skrydstrup
- Stensved til Vordingborg

Disse modeller har alle et negativt nettoinvesteringsbehov. Det betyder, at der ved en beslutning om at gennemføre disse modeller, frigøres øvrige nødvendige projekter til en større værdi end det samlede investeringsbehov.

Endvidere ligger følgende model attraktivt:

- Odense til Fredericia

Denne model har en gevinstrealiseringsgrad over 1, hvilket indikerer, at det årlige besparelsespotentiale er større end nettoinvesteringsbehovet, hvorfor modellen teknisk er placeret med en gevinstrealiseringsgrad på 0,8. Modellen har en tilbagebetalingstid på 0 år.

Midt i diagrammet ligger modellerne:

- Korsør til Frederikshavn
- Haderslev til Fredericia

Modellen vedr. Haderslev til Fredericia har en tilbagebetalingstid på 5 år med en gevinstrealiseringsgrad på 0,59. Det vil sige, at når maksimal driftsbesparelse opnås, så giver modellen et "afkast" på 59 % af netto investeringen. Konkret ca. 7,2 mio. kr. årligt efter en nettoinvestering på ca. 12,2 mio. kr.

Modellen vedr. Korsør til Frederikshavn har en tilbagebetalingstid på 7 år og en gevinstrealiseringsgrad på 0,43.

I den modsatte side af diagrammet samler sig en gruppe af modellerne med et relativt lavt "afkast". Det drejer sig om:

- Lukning af Flyvestation Aalborg (A og B)
- Varde til Oksbøl
- Sønderborg til Nymindegab
- Allinge til Almegård

Det forekommer for disse modeller ikke umiddelbart at være interessant at analysere yderligere, med mindre der kan identificeres væsentlige muligheder for at øge gevinstrealiseringsgraden. Dette kunne være som følge af et yderligere besparelsespotentiale eller følge af et reduceret investeringsbehov.

I denne gruppe har modellen vedrørende Varde til Oksbøl den højeste gevinstrealiseringsgrad på 0,16. Modellen har en samlet tilbagebetalingstid på 11 år.

8. KONKLUSION OG PERSPEKTIVERING

Et væsentligt formål med etableringsanalysen er at finde driftsbesparelser. Etableringsanalysen skal på baggrund af en kapacitetsbetragtning suppleret med et personel-perspektiv give et bud på, hvorledes kapacitetsudnyttelsen i forsvaret, hjemmeværnet og det statslige beredskab kan optimeres således, at der frigøres etableringsdriftsmidler.

Etableringsområdet skal understøtte strukturen, og analyseres således normalt som konsekvens af en alternativ struktur, men i etableringsanalysen tages der altså udgangspunkt i den nuværende kapacitet og behov, som det fremgår af direktivet.

- I fase 1 søges kapacitetsudnyttelsen optimeret i forhold til den nuværende struktur.
- I fase 2 søges strukturen i nogen grad tilpasset kapaciteten, idet analysen udvides med konsekvenser ved en ændret værnepligt.

Afgrænsninger og forudsætninger for analysen har været drøftet løbende. Stort set alle analyser, som gennemføres parallelt med etableringsanalysen har afledte etableringsmæssige konsekvenser og kunne således være dimensionerende for analysen. Muligheden for at synkronisere værnepligtsanalysen, analysen af officersskolerne og analyserne vedr. effektivisering af logistikken med etableringsanalysen har været drøftet, men det har været fastholdt, at fase 1 skulle tage udgangspunkt i den nuværende struktur, som beskrevet i forligsteksten. Fase 2, der inkluderer en eventuel ændring af værnepligten, er kommet til i slutfasen af analysen og kan i højere grad betragtes som en etableringsmæssig konsekvensanalyse. Det er dog også i fase 2 den etableringsmæssige kapacitet, der er den styrende parameter, idet strukturen tilpasses netop med henblik på at optimere kapacitetsudnyttelsen.

Resultatet af etableringsanalysen beskriver således løsningsmuligheder, som kan optimere kapacitetsanvendelsen og frigøre driftsmidler. Analysen indeholder en vurdering af de økonomiske og personelrelaterede konsekvenser af ændringerne, som kan kvalificere løsningsmulighederne, men analysen opstiller ikke en komplet business case for modellerne. Det giver ikke mening, når der tages udgangspunkt i den nuværende struktur.

Såfremt det efterfølgende fra politisk niveau besluttet at arbejde videre med udvalgte modeller i etableringsanalysen, vil det være nødvendigt at gennemføre en nærmere analyse af disse, og i den forbindelse er det væsentligt, at forudsætninger for modellen fastlægges i koordination med de øvrige analyser, der i øjeblikket gennemføres.

Efterfølgende sammenfattes undersøgelserne og de opstillede analysemodeller for de enkelte etableringsområder, og der skitseres mulige samlede modeller.

8.1. Analysemodeller

8.1.1. Hærens kaserner

Det kan konkluderes, at der er identificeret et etableringsmæssigt potentiale for optimering af anvendelsen af hærens kaserner – i såvel fase 1 som fase 2.

Besigtigelserne i fase 2 har vist, at de skitserede modeller stort set er uafhængige af en suspension af værnepligten. En eventuel ændring af værnepligten påvirker primært behovet for indkvarteringsfaciliteter til basisuddannelsen og frigøre dermed ikke etablering

til andre formål. Det er ved besigtigelserne i fase 2 konstateret, at behovet for kapaciteter ved en eventuel fastholdelse af værnepligten vil kunne inddækkes med marginale merudgifter samtidig med at de skitserede flytninger gennemføres. Som en sammenfatning af undersøgelsen kan det konstateres, at såfremt værnepligten fastholdes, så kan der nedlægges et antal etableringer, og såfremt værnepligten ændres, så bør der nedlægges et antal etableringer. I den efterfølgende samlede opstilling af modeller fastholdes dog en opdeling mellem fase 1 og 2.

Med udgangspunkt i den samlede analyse vurderes det hensigtsmæssigt at gennemføre en flytning af enhederne i Haderslev til Fredericia jf. den beskrevne variant C, som involverer Holstebro og Skrydstrup.

Af de alternative modeller vedr. Varde kaserne i fase 1 vurderes flytningen fra Sønderborg til Varde at være mere attraktiv end flytningen fra Varde til Oksbøl/Nyminddegab – såvel strategisk som økonomisk – hvorfor denne model også medtages i en skitseret samlet løsning.

Med udgangspunkt i overvejelserne vedr. effektivisering af forsvarets logistik og ud fra et operativt perspektiv findes det hensigtsmæssigt at flytte enhederne fra Det Danske Internationale Logistik Center til henholdsvis Aalborg, Karup og Skrydstrup.

En flytning af enhederne fra Det Danske Internationale Logistik Center åbner op for enten at lukke Vordingborg kaserne eller Høvelte kaserne. Økonomisk set er der ikke væsentligt forskel på provenuet i de to modeller, og ud fra et personelmæssigt perspektiv vurderes det således umiddelbart relevant at begrænse omfanget af personelflytninger, hvilket peger på en lukning af Vordingborg. Ud fra et etableringsmæssigt perspektiv vurderes der dog at være en række argumenter, som taler for at lukke Høvelte, og disse har netop været styrende i argumentationen ved opstillingen af modellen.

Med udgangspunkt i den samlede analyse og de etableringsmæssige argumenter vurderes det hensigtsmæssigt at gennemføre en flytning af enhederne i Høvelte til Vordingborg og fra Vordingborg til Aalborg.

I sammenhæng med disse flytninger ses det organisatorisk og etableringsmæssigt hensigtsmæssigt at flytte enhederne i Varde til Aalborg, således at hæren kan samle et efterretningscenter i Aalborg. De resterende enheder i Varde flyttes til Oksbøl, og enhederne i Haderslev flyttes til Fredericia jf. den beskrevne variant C, som involverer Holstebro og Skrydstrup.

De opstillede analysemodeller vedr. flytning af Hærens Sergentskole fra Sønderborg til Nyminddegab findes ikke umiddelbart økonomisk fordelagtig i fase 2, og der er tilsvarende gennemført et udgiftsskøn af investeringsbehovet ved en flytning til Oksbøl. Denne løsning vurderes heller ikke økonomisk fordelagtig. Det er ikke fuldt ud undersøgt, hvorvidt der kunne være rationale i en model, hvor Hærens Sergentskole flyttes til Oksbøl, og hvor indkvarteringsforholdene i Nyminddegab udnyttes til især videreuddannelseskurser.

En alternativ mulighed er i fase 2 at flytte Hærens Sergentskole til Varde kaserne. Denne model, hvor ISTAR flyttes til Aalborg, og Hærens Sergentskole flyttes til Varde, er ikke specifikt undersøgt, men det vurderes rimeligt at antage, at investeringsbehovet i Varde

ikke vil være større end ved den i fase 1 beregnede model, hvor Hærens Sergentskole indplaceres på Varde sammen med staben for Danske Artilleriregiment og ISTAR.

Sammenfattende kan det ikke inden for rammerne af de opstillede modeller konkluderes, hvorvidt det vil være muligt at lukke både Varde og Sønderborg ved en flytning af Hærens Sergentskole.

Sammenfattende er de skitserede modeller stort set uafhængige af en suspension af værnepligten, men økonomiopgørelsen for de beskrevne modeller er i den nuværende form gennemført under forudsætning af en ændret værnepligt. På denne baggrund opstilles modeller for to scenarier:

- Den i analysen benævnte fase 1, hvor ændringer skal ske med udgangspunkt i den nuværende struktur
- Den i analysen benævnte fase 2, hvor ændringerne kan ske under forudsætning af en ændret værnepligt under de beskrevne forudsætninger jf. værnepligtsanalysens model D.

Den sammensatte model for fase 1 indeholder modellerne:

- Haderslev til Fredericia (variant c)
- Sønderborg til Varde

Hvilket medfører at følgende etableringer forlades:

- Haderslev kaserne
- Sønderborg kaserne

Det giver for de øvrige fire modeller anledning til følgende samlede akkumulerede investeringsprofil⁵⁶:

Haderslev til Fredericia	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
Frigjorte Etab-investeringer											0,0
Etab-investeringer	3,0	16,5									19,5
Gevinst ved at flytte	-3,0	-16,5	17,3	-4,3	6,5	6,6	6,6	7,1	7,2	7,2	34,7
Break-even	3,0	19,5	2,2	6,5	-0,1	-6,6	-13,2	-20,4	-27,5	-34,7	

Sønderborg til Varde	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
Frigjorte Etab-investeringer	8,0										8,0
Etab-investeringer		20,0									20,0
Gevinst ved at flytte	8,0	-20,0	15,9	7,5	7,5	7,6	7,8	7,8	7,9	8,2	58,2
Break-even	-8,0	12,0	-3,9	-11,3	-18,9	-26,5	-34,2	-42,1	-50,0	-58,2	

Samlet	-5,0	31,5	-1,7	-4,9	-18,9	-33,1	-47,5	-62,4	-77,5	-92,9	
--------	------	------	------	------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--

⁵⁶ Forklaring til opgørelsen af det akkumulerede investeringsbehov: Linjen benævnt "Gevinst ved at flytte" beskriver det afledte provenu det givne år ved realisering af modellen. Negativt tal angiver en udgift og positivt tal angiver en indtægt. Linjen break-even beskriver det akkumulerede investeringsbehov. Et positivt tal angiver et investeringsbehov og et negativt tal angiver et provenu. De øverste linjer vedr. etableringsinvesteringer er fragmenter af den samlede økonomiopgørelse.

Den sammensatte model for fase 2 indeholder modellerne:

- Haderslev til Fredericia (variant c)
- Høvelte til Vordingborg / Vordingborg til Aalborg
- Varde til Oksbøl og Aalborg

Hvilket medfører at følgende etableringer kan forlades:

- Haderslev kaserne
- Høvelte kaserne
- Varde kaserne

Det giver for de øvrige fire modeller anledning til følgende samlede akkumulerede investeringsprofil (Opgørelsen er forklaret i fodnoten på side 176):

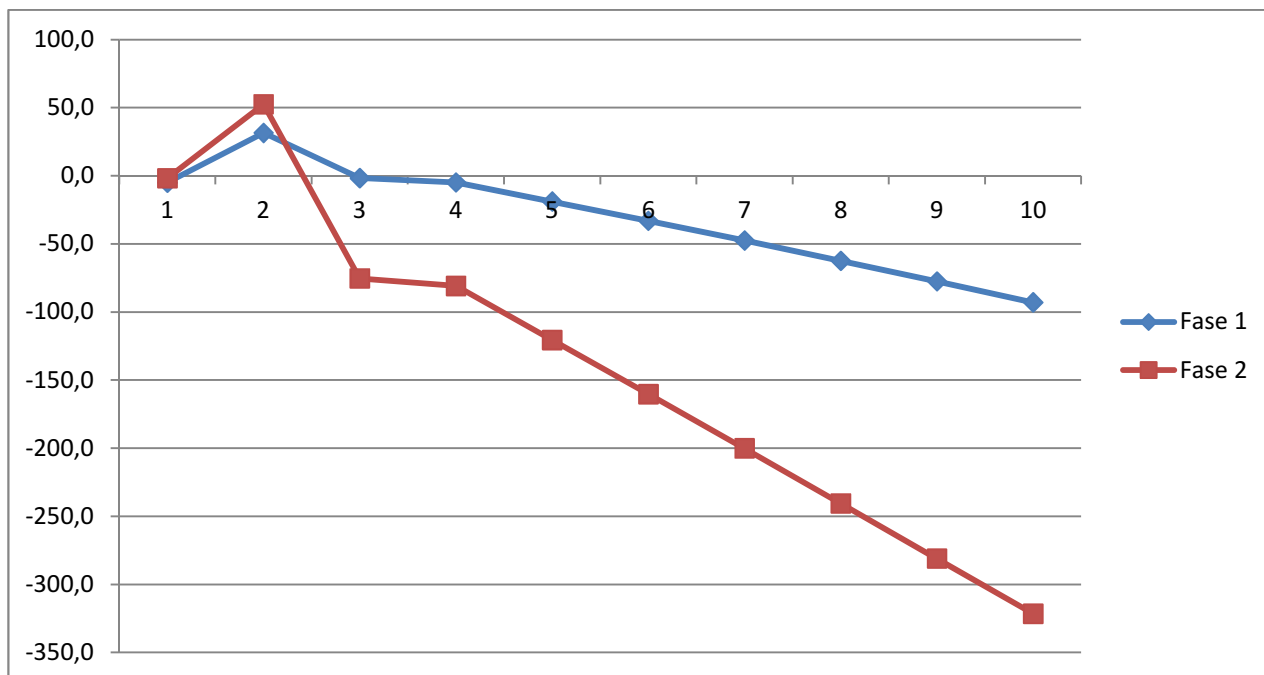
Haderslev til Fredericia	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
Frigjorte Etab-investeringer											0,0
Etab-investeringer	3,0	16,5									19,5
Gevinst ved at flytte	-3,0	-16,5	17,3	-4,3	6,5	6,6	6,6	7,1	7,2	7,2	34,7
Break-even	3,0	19,5	2,2	6,5	-0,1	-6,6	-13,2	-20,4	-27,5	-34,7	

Høvelte til Vordingborg og Vordingborg til Aalborg	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
Frigjorte Etab-investeringer	5,0	32,0	20,0								57,0
Etab-investeringer	10,0	16,0									26,0
Gevinst ved at flytte	-5,0	-28,9	92,3	22,7	22,7	22,7	22,7	22,8	22,8	22,8	217,5
Break-even	5,0	33,9	-58,4	-81,1	-103,8	-126,5	-149,2	-172,0	-194,7	-217,5	

Varde til Oksbøl og Aalborg	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
Frigjorte Etab-investeringer	11,8	11,8									23,5
Etab-investeringer	2,0	20,6	11,0								33,6
Gevinst ved at flytte	9,8	-8,8	18,2	-12,9	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	69,3
Break-even	-9,8	-0,9	-19,1	-6,2	-16,7	-27,2	-37,7	-48,2	-58,7	-69,3	

Samlet	-1,8	52,5	-75,3	-80,9	-120,6	-160,3	-200,1	-240,5	-281,0	-321,5	
---------------	------	------	-------	-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--

Grafisk kan forskellen i investeringsprofilerne for de to alternative sammensætninger beskrives således:

Figur 23: Investeringsprofiler for de to alternative modeller vedr. hærens kaserner

Den akkumulerede investeringsprofil angiver nettoøkonomien over tid ved en implementering af modellen. Så længe kurven ligger over nul er der et netto investeringsbehov. Når kurven kommer under nul er investeringsbehovet blevet tilbagebetalt, og modellen begynder at generere provenu.

8.1.2. Øvrige kaserner og indplacering

Af de mindre indplaceringsmodeller vurderes det umiddelbart relevant at medtage Søgårdlejren til Skrydstrup og Stensved til Vordingborg.

Under forudsætning af at værnepligten ændres til model D⁵⁷ i værnepligtsanalysen, vurderes det umiddelbart relevant i fase 2 at medtage Søgårdlejren til Skrydstrup.

Der er i opstillingen af analysemodellerne ikke taget hensyn til en eventuel samtidig gennemførelse af modellerne vedr. Odense til Fredericia og Haderslev til Fredericia samt Stensved til Vordingborg og Høvelte til Vordingborg.

På baggrund af besigtigelserne vurderes det i begge faser muligt at medtage modellen vedr. flytning af Odense til Fredericia sideløbende med en flytning fra Haderslev til Fredericia.

På baggrund af besigtigelserne vurderes det muligt at gennemføre modellen vedr. Stensved til Vordingborg såfremt Livgarden flyttes til Vordingborg og Det Danske Internationale Logistik Center flyttes til Aalborg. Denne model medtages derfor i begge faser.

Modellen vedr. Slipshavn er beskrevet i sammenhæng med flådestationen.

⁵⁷ Model D tager afsæt i en suspension af værnepligten, hvor bemanningen ved de nuværende værnepligtsbaserede særtjenester i forsvaret samt det statslige redningsberedskab videreføres med personale, hvis vilkår på etablingsområdet modsvarer de, som er gældende for værnepligtige i dag.

Følgende analysemodeller vurderes at kunne gennemføres uafhængigt af de øvrige modeller:

- Søgårdlejren til Skrydstrup
- Stensved til Vordingborg
- Odense til Fredericia

Hvilket medfører at følgende etableringer kan forlades:

- Søgårdlejren
- Stensved kaserne
- Odense kaserne

Det giver anledning til følgende samlede akkumulerede investeringsprofil (Opgørelsen er forklaret i fodnoten på side 176):

Søgaardlejren til Skrydstrup	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
Frigjorte Etab-investeringer											0,0
Etab-investeringer	7,0										7,0
Gevinst ved at flytte	-7,0	35,1	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	73,1
Break-even	7,0	-28,1	-33,7	-39,4	-45,0	-50,6	-56,2	-61,9	-67,5	-73,1	

Stensved til Vordingborg	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
Frigjorte Etab-investeringer											0,0
Etab-investeringer		1,0									1,0
Gevinst ved at flytte	0,0	4,0	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	23,3
Break-even	0,0	-4,0	-6,5	-8,9	-11,3	-13,7	-16,1	-18,5	-20,9	-23,3	

Odense til Fredericia	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
Frigjorte Etab-investeringer											0,0
Etab-investeringer	1,0										1,0
Difference mellem at forblive og flytte	-0,2	0,0	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	51,0
Break-even	0,2	0,2	-6,2	-12,6	-19,0	-25,4	-31,8	-38,2	-44,6	-51,0	

Samlet	7,2	-31,9	-46,4	-60,8	-75,3	-89,7	-104,1	-118,6	-133,0	-147,4	
---------------	-----	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--------	--------	--------	--

8.1.3. Flyvestationer

Det er ikke umiddelbart lykkedes at opstille en hensigtsmæssig etableringsmæssig analysemodel vedr. flyvestationerne.

Der er gennemført et site-survey i Skrydstrup, hvor muligheden for indplacering af et nyt kampfly af typen Joint Strike Fighter er undersøgt. Det vurderes på denne baggrund at dette typevalg vil medføre væsentlige investeringsbehov i Skrydstrup til etablering af værkstedsfaciliteter, CTS-godkendte briefing faciliteter og simulatorer. Endvidere undersøges muligheden for at etablere nye "lines" som erstatning for shelters i eskadrilleområderne. Såfremt implementeringen af et nyt kampfly er forbundet med væsentlige investeringer, bør det overvejes at gennemføre disse investeringer på en af de øvrige flyvestationer, således at Flyvestation Skrydstrup i givet fald kan afhændes. Denne vurdering bør baseres på et tilsvarende site-survey, når beslutning vedr. eventuelt valg af nyt kampfly er kendt.

Som alternativ til lukning af en flyvestation indgår i fase 2 en model med en alternativ udnyttelse af Flyvestation Aalborg, hvor området søges anvendt til en samling af enheder fra hæren.

Sideløbende med etableringsanalysen er der i rammen af det nordiske forsvarssamarbejde (NORDEFKO) igangsat en analyse vedrørende nordisk samarbejde om taktisk lufttransport (NORTAT). En mulighed, som her undersøges, er en potentiel håndtering af en "samlet" nordisk C-130J-flåde på 12 C-130J-30 på Flyvestation Aalborg – idet det forudsættes at ca. halvdelen ikke vil være fysik i Aalborg pga. missioner, større vedligeholdelsesopgaver eller positionering. Denne analyse er endnu i opstartsfasen, hvorfor der ikke på nuværende tidspunkt er foretaget valg af model. En samlet nordisk C-130J-flåde på Flyvestation Aalborg ses at optimere den nuværende udnyttelse af den operative og vedligeholdelsesmæssige kapacitet. Forholdet har ikke været afgørende for denne analyse.

Tidspunktet for iværksættelse af etableringsundersøgelsen har medført, at Forsvarskommandoen hidtil har udsat behandlingen af en standardisering af driftsaftalerne med de civile lufthavne herunder særligt for Ålborg Lufthavn. I forbindelse med en politisk godkendelse af etableringsanalysen vil det være naturligt, at Forsvarets Bygnings- og Etableringstjeneste pålægges at gennemføre en genforhandling af forsvarets driftsaftaler med de civile lufthavne.

8.1.4. Flådestationer

Der er opstillet en model for lukning af Flådestation Korsør, som ud fra et etableringsmæssigt perspektiv og et økonomisk perspektiv vurderes at kunne medvirke til at optimere etableringsstrukturen, samt på længere sigt at kunne bidrage med et driftsbesparelsespotentiale.

Ud fra et personel perspektiv er det vurderingen, at en flytning og opbrydning af den personelmæssige sammensætning på det nuværende tjenestested i forbindelse med flytning over den relative lange afstand, alt andet lige i en kortere eller længere periode vil betyde et tab af kompetencer og en deraf afledt negativ effekt på det operative virke.

Da der i analysen er erkendt en alternativ økonomisk relevant model vedrørende indplacering af hjemmevernet i Korsør, såfremt Flådestation Korsør bibeholdes, opstilles der i de efterfølgende samlede modeller to varianter af den samlede løsning, hvor forskellen mellem varianterne synliggøres.

Opgørelsen af det etableringsmæssige investeringsbehov bygger på en række forudsætninger, hvorved konsekvenserne ikke er fuldt ud belyst. Særligt i forhold til anvendelsen af depoterne i Bangsbo til understøttelse af de operative enheder.

Der er to alternative modeller vedrørende flådestationerne er således:

- Korsør til Frederikshavn
- Slipshavn til Korsør

Hvilket medfører at et af følgende etableringer kan forlades:

- Flådestation Korsør

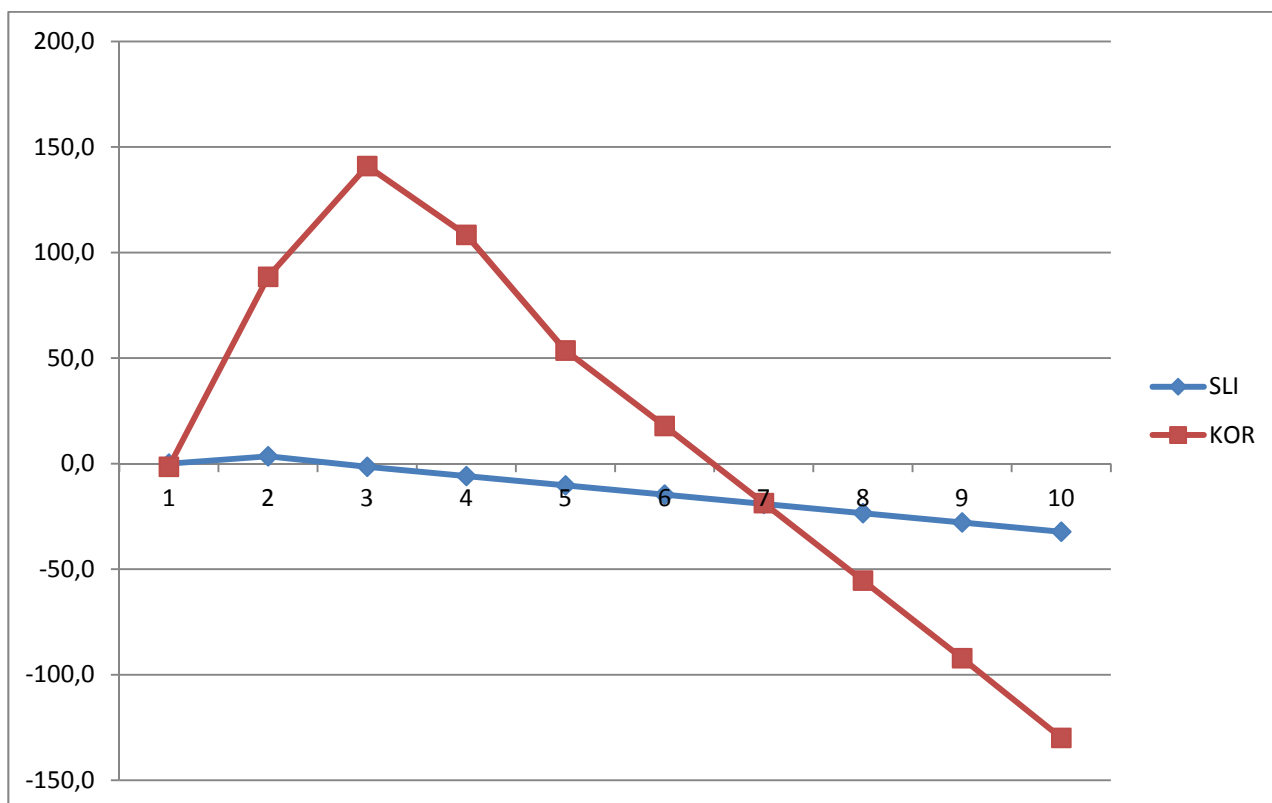
- Marinehjemmeværnssektionen i Slipshavn

De alternative modeller giver anledning til følgende mulige akkumulerede investeringsprofiler (Opgørelsen er forklaret i fodnoten på side 176):

Korsør til Frederikshavn	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
Frigjorte Etab-investeringer	10,0	60,0	60,0	60,0	19,0						209,0
Etab-investeringer	8,5	150,0	112,5	0,0							271,0
Gevinst ved at flytte	1,5	-90,0	-52,5	32,6	54,7	35,7	36,6	36,7	36,8	37,7	129,9
Break-even	-1,5	88,5	141,0	108,4	53,6	17,9	-18,7	-55,4	-92,2	-129,9	

Slipshavn til Korsør	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	TOTAL
Frigjorte Etab-investeringer		11,5	11,5								23,0
Etab-investeringer		15,0									15,0
Gevinst ved at flytte	0,0	-3,5	5,0	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	32,2
Break-even	0,0	3,5	-1,5	-5,9	-10,3	-14,7	-19,1	-23,5	-27,8	-32,2	

Grafisk kan forskellen i investeringsprofilerne for de to alternative modeller beskrives således:

Figur 24: Investeringsprofiler for de to alternative modeller vedr. anvendelsen af Flådestation Korsør (mio. kr.)

I begge modeller gennemføres endvidere investeringer for ca. 266 mio. kr. i Frederikshavn.

En endelig beslutning vedr. en eventuel lukning bør medtage en stillingtagen til anbefalingerne fra SG EFLOG. Endvidere bør indgå stillingtagen til de resterende faciliteter fra søværnet placeret på Nyholm i København. Såfremt analysen vedrørende forsvarets offi-

cersskoler peger på en sammenlægning et andet sted end på Nyholm, vurderes det relevant at flytte Søværnets Specialskole, Søværnets Dykkerskole og Søværnets Teknikkursus ud af Nyholm. Disse bør enten indgå i en eventuel samling af flådestationerne eller kan overvejes placeret på Flådestation Korsør, hvilket igen åbner mulighed for at revurdere placeringen af Frømandskorpset.

Sammenfattende kan det konstateres, at der er en række forhold vedr. modellen for lukning af Flådestation Korsør, som bør analyseres nærmere, såfremt modellen findes relevant.

8.1.5. Skyde- og øvelsesområder

Såfremt Søgårdlejren, Sønderborg og Haderslev med tilhørende øvelsespladser og skydebaner alle afhændes, herunder Halk skydeterræn, vil der syd for motorvejen mellem Kolding og Esbjerg, ikke være anvendelige øvelsespladser tilbage til hjemmeværnet. Samtidig vil der kun være større skydebanefaciliteter på Flyvestation Skrydstrup tilbage. Hjemmeværnet råder over mindre skydebaner i Sønderjylland og på Fyn. Nærmeste anvendelige øvelsesplads vil i givet fald være Oksbøl, Nymindegab og Fredericia som dog alle ligger nord for motorvejen mellem Kolding og Esbjerg. Dette vurderes at kunne få store uddannelsesmæssige konsekvenser for hjemmeværnet.

En eventuel beslutning om at ændre etablisementsstrukturen bør følges op af en nærmere analyse af skyde- og øvelsesområdet, der også inkluderer de større selvstændige øvelses- og skydeområder.

8.2. S sammensatte modeller

I dette afsnit opstilles udvalgte kombinationer af analysemodellerne med henblik på at beskrive de samtidigt gennemførlige muligheder. Der kan på baggrund af de ovenstående to varianter vedr. flådestationerne og de to varianter vedr. hærens kaserner opstilles fire varianter af samlede modeller.

Det forudsættes i de samtidige modeller, at Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste kan gennemføre den nødvendige samtidige produktion af nybygning og reovering.

I forbindelse med de sammensatte modeller opgøres afledte konsekvenser for regionsfordelingen.

Opgørelsen af regionsfordelingstallene er gennemført under følgende forudsætninger:

- Der er taget udgangspunkt i en flytning af den samlede struktur 1:1. Det vil sige, at det organisatoriske besparelspotentiale ved sammenlægningerne ikke er medtaget.
- Der er taget udgangspunkt i den konkrete personelbemanding på tidspunktet for dataanalysen og ikke den strukturelle årsværkstildeling. Det betyder, at der kan være diskrepans i forhold til den strukturelle regionsfordeling.
- Opgørelsen indeholder alene bidrag fra analysemodellerne i etablisementsanalysen. Den endelige regionsfordeling skal opdateres i henhold til afledte effekter fra de øvrige analyser, som gennemføres, og ses i sammenhæng med årsværksfordelingen i den kommende struktur.

Der er udarbejdet en samlet oversigt over de regionale konsekvenser af hver af flytningerne i alle analysens modeller.

Model	Tj. Sted	Kommune	Afgivende Region	Antal person	Tj. Sted	Kommune	Modtagende Region	Antal Person
2	Varde (alt)	Varde	Region Syddanmark	-260	Oksbøl HOK	Varde	Region Syddanmark	260
4	Livgarden (Høvelte)	København	Region Hovedstaden	-433	Vordingborg	Vordingborg	Region Sjælland	433
5	NSDK (DANILOG)	Vordingborg	Region Sjælland	-57	Skrydstrup	Haderslev	Region Syddanmark	57
5	MOVCON (DANILOG)	Vordingborg	Region Sjælland	-50	Karup	Viborg	Region Midtjylland	50
5	NSBTN (DANILOG)	Vordingborg	Region Sjælland	-353	Aalborg	Aalborg	Region Nordjylland	353
7	STAB (DAR)	Varde	Region Syddanmark	-76	Oksbøl	Varde	Region Syddanmark	76
7	ISTAR (DAR)	Varde	Region Syddanmark	-37	Aalborg	Aalborg	Region Syddanmark	37
8	Sønderborg	Sønderborg	Region Syddanmark	-120	Nymindégab	Varde	Region Syddanmark	120
9	Allinge	Bornholm	Region Hovedstaden	-131	Almegaard	Bornholm	Region Hovedstaden	131
10	Søgårdslejren	Graasten	Region Syddanmark	-39	Skrydstrup	Haderslev	Region Syddanmark	39
11	Odense kaserne	Odense	Region Syddanmark	-40	Fredericia	Fredericia	Region Syddanmark	40
12	Stensved kaserne	Vordingborg	Region Sjælland	-25	Vordingborg	Vordingborg	Region Sjælland	25
13	Ringsted	Ringsted	Region Sjælland	-16	Korsør	Slagelse	Region Sjælland	
13	Slipshavn	Nyborg	Region Syddanmark	-25	Korsør	Slagelse	Region Sjælland	41
15	Korsør	Slagelse	Region Sjælland	-916	Frederikshavn	Frederikshavn	Region Nordjylland	916
1 b	Haderslev	Haderslev	Region Syddanmark	-224	Fredericia ST DDIV- TGBNT	Fredericia	Region Syddanmark	48
1 b	Haderslev	Haderslev	Region Syddanmark		ST/1BDE flyttes til Holstebro	Holstebro	Region Midtjylland	41
1 b	Haderslev	Haderslev	Region Syddanmark		TGBTN flyttes til Fredericia	Fredericia	Region Syddanmark	80
1 b	Haderslev	Haderslev	Region Syddanmark		DCMKMP flyttes til Skrydstrup	Skrydstrup	Region Syddanmark	55
1 c	Haderslev	Haderslev	Region Syddanmark	-224	Fredericia ST DDIV- TGBNT	Fredericia	Region Syddanmark	48
1 c	Haderslev	Haderslev	Region Syddanmark		ST/1BDE flyttes til Holstebro	Holstebro	Region Midtjylland	41
1 c	Haderslev	Haderslev	Region Syddanmark		TGBTN flyttes til Fredericia	Fredericia	Region Syddanmark	80
1 c	Haderslev	Haderslev	Region Syddanmark		DCMKMP flyttes til Fredericia	Fredericia	Region Syddanmark	55
14 a	1a Aalborg (Alt)	Aalborg	Region Nordjylland	-904	Karup	Viborg	Region Midtjylland	904
14 b	1b Aalborg VO forblive	Aalborg	Region Nordjylland	-649	Karup	Viborg	Region Midtjylland	649
1a	1 Haderslev	Haderslev	Region Syddanmark	-224	Fredericia	Fredericia	Region Syddanmark	224
3	Sønderborg	Sønderborg	Region Syddanmark	-120	Varde	Varde	Region Syddanmark	120

Tabel 36: Regionale konsekvenser ved delmodellerne

For hver af de sammensatte modeller opstilles en summering af delelementerne.

8.2.1. Model 1A – Nuværende struktur/flådestationen lukkes

I modellen forlades følgende etableringer:

- Haderslev kaserne
- Sønderborg kaserne
- Søgårdslejren
- Stensved kaserne
- Odense kaserne
- Flådestation Korsør

Modellen har et samlet årligt driftsbesparelspotentiale på ca. 68 mio. kr. Der opnås positivt provenu i år 5.

Modellen giver anledning til følgende afledte ændring af regionsfordeling:

Region Hovedstaden	0
Region Sjælland	-916
Region Nordjylland	916
Region Midtjylland	41
Region Syddanmark	-41

Tabel 37: Fase 1A Flådestationen lukkes

8.2.2. Model 1B – Nuværende struktur/flådestationen bibeholdes

I modellen forlades følgende etableringer:

- Haderslev kaserne
- Sønderborg kaserne

- Søgårdlejren
- Stensved kaserne
- Odense kaserne
- Marinehjemmeværnssektionen i Slipshavn

Modellen har et samlet årligt driftsbesparelspotentiale på ca. 34 mio. kr. Der opnås positivt provenu i år 3.

Modellen giver anledning til følgende afledte ændring af regionsfordeling:

Region Hovedstaden	0
Region Sjælland	25
Region Nordjylland	0
Region Midtjylland	41
Region Syddanmark	-66

Tabel 38: Fase 1B - Flådestationen bibeholdes

8.2.3. Model 2A – Værnepligten ændres/flådestationen lukkes

I modellen forlades følgende etableringer:

- Haderslev kaserne
- Høvelte kaserne
- Varde kaserne
- Søgårdlejren
- Stensved kaserne
- Odense kaserne
- Flådestation Korsør

Modellen har et samlet årligt driftsbesparelspotentiale på ca. 93 mio. kr. Der opnås positivt provenu i år 4.

Modellen giver anledning til følgende afledte ændring af regionsfordeling:

Region Hovedstaden	-433
Region Sjælland	-943
Region Nordjylland	1269
Region Midtjylland	91
Region Syddanmark	16

Tabel 39: Fase 2A - Flådestationen lukkes

8.2.4. Model 2B – Værnepligten ændres/flådestationen bibeholdes

I modellen forlades følgende etableringer:

- Haderslev kaserne
- Høvelte kaserne
- Varde kaserne
- Søgårdlejren
- Stensved kaserne
- Odense kaserne

- Marinehjemmeværnssektionen i Slipshavn

Modellen har et samlet årligt driftsbesparelspotentiale på ca. 59 mio. kr. Der opnås positivt provenu i år 3.

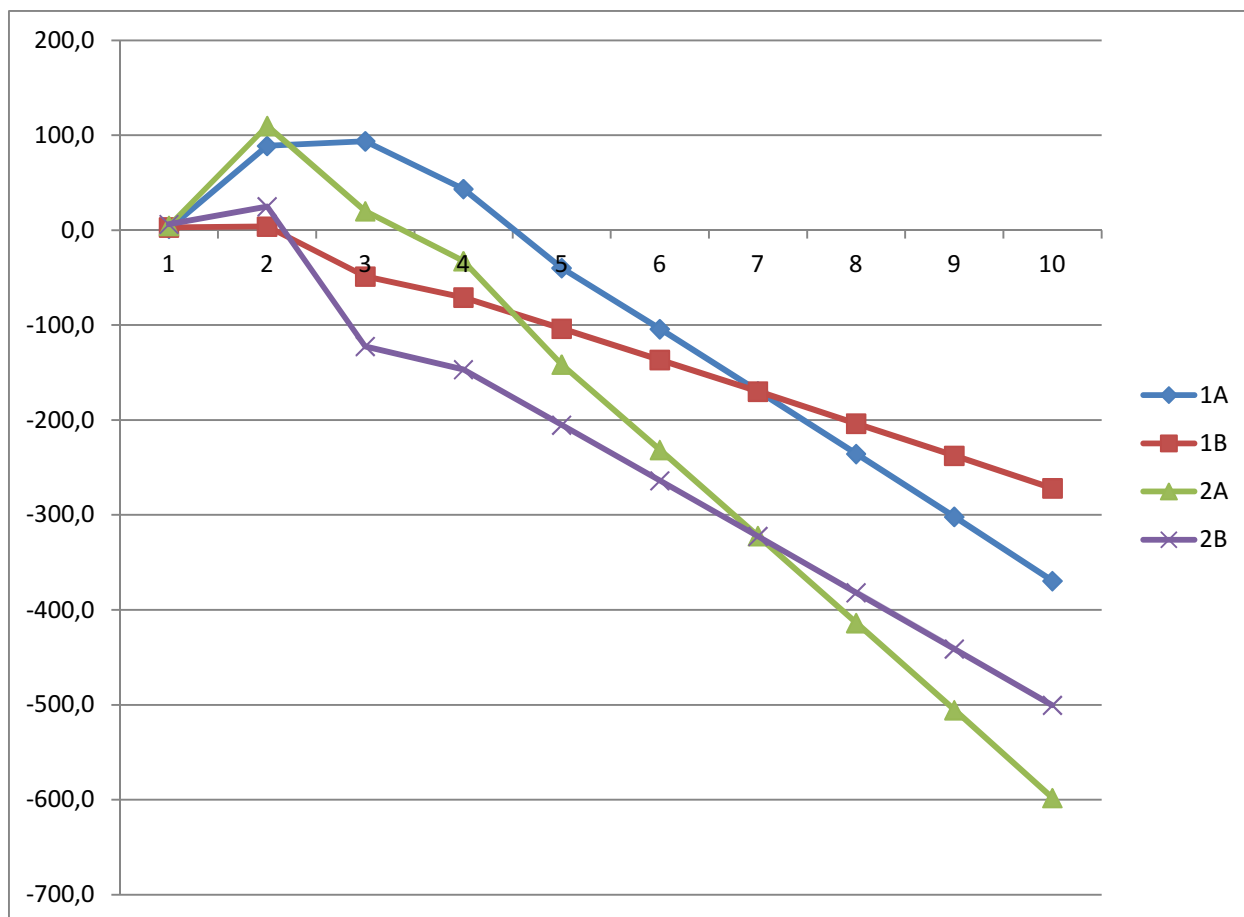
Modellen giver anledning til følgende afledte ændring af regionsfordeling:

Region Hovedstaden	-433
Region Sjælland	-2
Region Nordjylland	353
Region Midtjylland	91
Region Syddanmark	-9

Tabel 40: Fase2B - Flådestationen bibeholdes

8.2.5. Sammenfatning

I figuren nedenfor er de akkumulerede investeringsprofiler for de opstillede sammensatte modeller skitseret.

Figur 25: Akkumuleret investeringsbehov ved de fire sammensatte modeller (mio. kr.).

Over en forligsperiode på 5 år opnås maksimalt et provenu på ca. 205 mio. kr. ved model 2B. Og efter 10 år opnås maksimalt provenu på ca. 598 mio. ved model 2A.

Som det fremgår af figuren vil der opnås positivt provenu i år 3 eller henholdsvis år 4 og 5 afhængigt af, om flådestationen lukkes eller ej. I denne sammenhæng bemærkes, at det først er i år 8 der opnås et væsentligt større provenu ved en lukning af flådestationen i forhold til en lukning af Slipshavn.

Det er som nævnt vurderingen, at der knytter sig en række ikke belyste potentialer ved en eventuel flytning af enheder fra eksempelvis Nyholm til Flådestation Korsør, som yderligere vil begrænse forskellen i besparelespotentialer mellem de to varianter.

8.3. Perspektivering

En grundlæggende forudsætning for etableringsanalysen har været, at etableringskapaciteten tilpasses den nuværende struktur. Ved en alternativ tilgang til etableringsanalysen, hvor strukturen søges tilpasset med henblik på at centralisere de operative enheder, er det forventningen, at der vil kunne opstilles modeller, som kan lukke yderligere en eller to af hærens kaserne – eksempelvis model 2 samt Sønderborg og Fredericia. Endvidere ville det ud fra et operativt og etableringsmæssigt perspektiv være muligt at lukke Almegård kaserne.

Et alternativt perspektiv til etableringsanalysen, som alene har været adresseret i SG EFLOG, er vedligeholdelsesstrukturen. I det ideelle vedligeholdelses- og distributionsperspektiv burde etableringsstrukturen centraliseres omkring de tungeste materielsystemer, således at de omkostningskrævende værksteds- og forsyningsfaciliteter kunne optimeres i forhold til kapaciteterne, og således transportafstanden til værksteder og øvelsesområder minimeres. Eksempelvis kunne enheder med et let materialebehov, så som uddannelsesenheder, samles på Bornholm eller ved andre decentrale etableringer, mens vedligeholdelseskrævende materielsystemer som kampvogne samles omkring værksteder og øvelsesområder - eksempelvis i Oksbøl.

Der er i den aktuelle analyse ikke gennemført en detaljeret behandling af de administrative faciliteter. De fleste administrative faciliteter - med undtagelse af Søværnets Operative Kommando i Brabrand og Hjørring kaserne⁵⁸ - er placeret i det storkøbenhavnske område, og bør analyseres i sammenhæng og på baggrund af beslutningerne vedrørende en eventuel sammenlægning af officersskolerne og modernisering af forsvarlets ledelse.

Såfremt det besluttet at gennemføre en samling af hærens enheder på Aalborg kaserne eller en sammenlægning af flådestationerne i Frederikshavn bør det overvejes at medtage værkstedsområdet i Hjørring i analysen, og i samme omgang analysere muligheden for at sammenlægge de funktionelle tjenester i Hjørring med de øvrige funktionelle tjenester og Forsvarskommandoen i København.

⁵⁸ De administrative faciliteter i Karup indgår i denne analyse som en del af Flyvestation Karup.